Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Gjørup, Michael.; M. Gjørup.
Titel | Title:	Derovre fra : Fortælling fra den anden slesvigske Krig
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Carl F. Hammer, [1888]
Fysiske størrelse | Physical extent:	367 s.

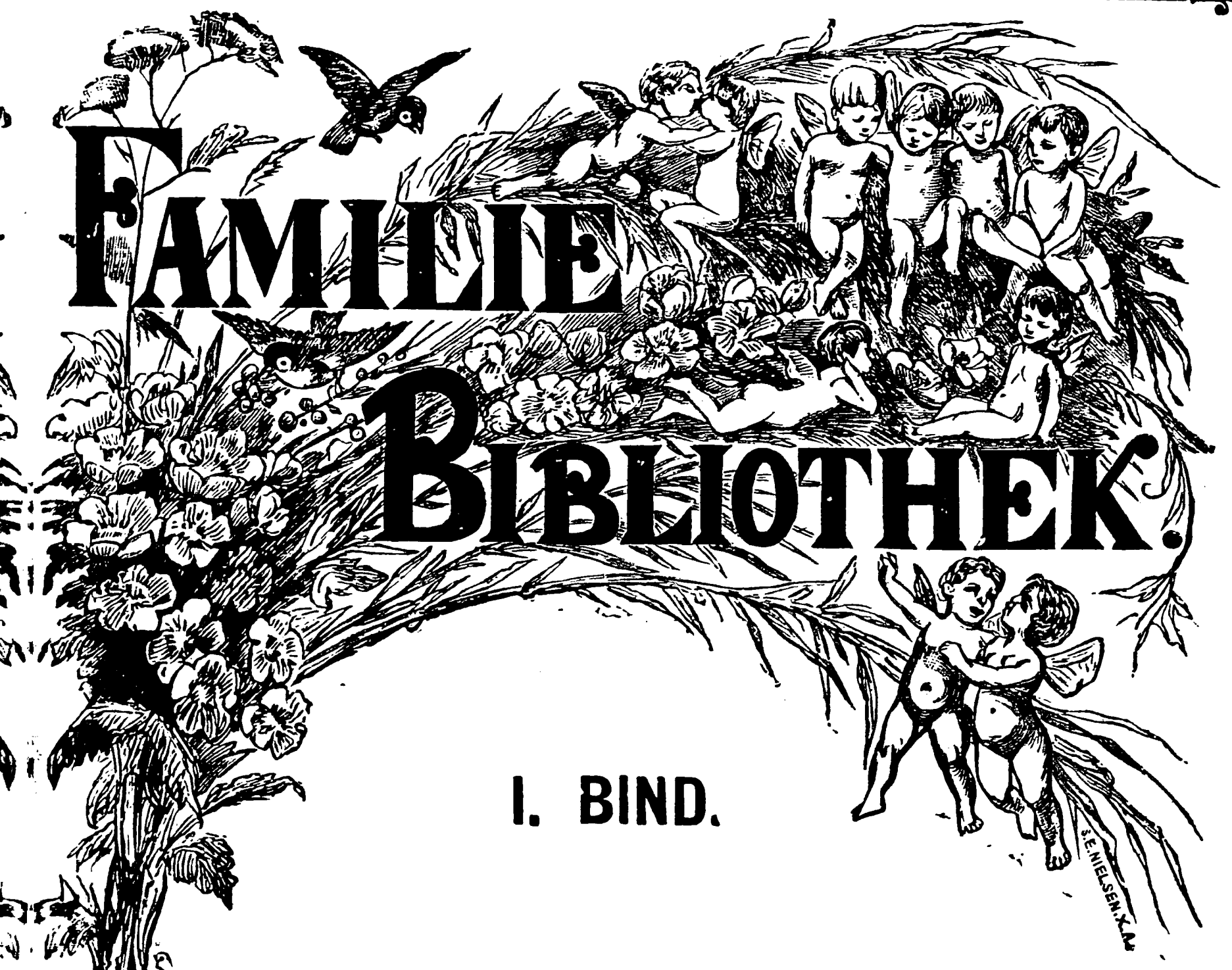
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Pris pr. Enkelthefte med Præmiebillede 13 Øre.

FAMILIE BIBLIOTHEK.

I. BIND.

A. Gjerup.

52. Hefte.

Kjøbenhavn.

Carl F. Hammers Forlag.

Chr. Birchs Bogtrykkeri.

Behag at læse Omslagets Bagside.

Derovre fra.

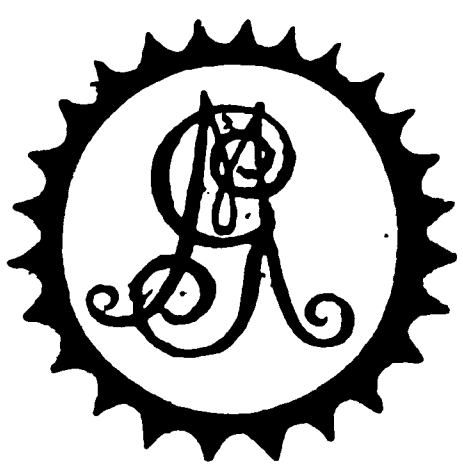
M. Gjørup.

Derovre fra.

Fortælling

fra

den anden slesvigske Krig.

(Eftertryk forbydes.)

Kjøbenhavn.
Carl F. Hammers Forlag.
Chr. Birchs Bogtrykkeri.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Kapitel.

Grundlovsfest paa Tivoli.

Grundlovsdagen 1863 var Himlen skjult af Skyer. Mange ventede Regn, men den udeblev, og Damerne kunde uden Frygt vise sig i deres lyse Sommerdragter. I Dagens Anledning var Byen smykket med en Mængde Flag, ikke blot danske, men næsten ligesaa mange svenske og norske. Skandinavisme var dengang Tidens Løsen. Folk bølgede gjennem Gaderne, og ud paa Eftermiddagen skulde Grundlovstoget som sædvanligt drage gjennem Byen til Tivoli.

Mens der var stærkt Liv og Røre inde i Byens Midte, var der meget stille oppe paa den grønne Vold; der saaes kun enkelte Spadserende, mest gamle Koner og Børn, under de gamle Træers skyggefulde Kroner, i hvilke Smaafuglene sang lystigt. Paa Bastionen ved Dronningens Mølle havde en

ung Mand i nogen Tid ſtaaet og ſeet ud over Glaciet, ſom tog ſig prægtigt ud i Vaarens lyſe Farvepragt. Røgen af hans Cigar ſteg langſomt tilvejrs og beſkrev ſmaa Kredſe i Luften.

Han vækkedes af ſine Drømmerier ved, at et Par ſkrigende Børn ſtyrtede forbi ham; med en fortrædelig Mine gik han videre og ſteg fra Baſtionen ned under Voldens Træer. Han vedblev at være opfyldt af Naturen og af det friſke Foraar og ſkænkede ikke Gadens Huſe nedenfor et Blik. Da han var kommen i Nærheden af Sølvgade, blev et Vindue aabnet i Kaſernens Stue-Etage, en ung Mand viſte ſig i Vinduet og raabte op til den paa Volden Spadſerende:

„Lieutenant Graafeldt! Hør, Lieutenant Graafeldt.“

Den ſaaledes Anraabte ſaae ned til Kaſernevinduet og hilſte.

„Jeg vil gjerne tale et Par Ord med Dem,“ ſagde Manden i Kaſernevinduet.

„Jeg ſkal komme til Dem,“ ſvarede Graafeldt og gik haſtigt ned af Volden.

Kort efter ſtod han i en Officeerslejlighed paa Kaſernen. Den beſtod af en Dagligſtue og et Sovekammer. Dagligſtuen, hvori Officeren modtog den Indtrædende, var juſt ikke ſynderligt rigt meubleret og opfyldt af Tobaksrøg.

„Goddag Lieutenant Røſt,“ ſagde Graafeldt, „De har ønſket at tale med mig.“

„Ja,“ ſvarede den Tiltalte, der ligeſom Graa-

feldt var i civil Dragt, „da jeg saae Dem gaae forbi, fik jeg Lyst til at spørge Dem, om vi skulle følges ad paa Tivoli.“

„Paa Tivoli,“ gjentog Graafeldt, „det er rigtignok ikke min Agt at gaae derud. Maa jeg ogsaa gjøre et Forslag? Lader os tage i Skoven i Eftermiddag, der er ikke mange Folk, og vi kunne rigtigt nyde Naturen.“

„Ved De hvad, det er et daarligt Forslag. Naturen kunne vi nyde hver Dag, men der er kun een Gang om Aaret Grundlovsfest.“

„De vil vel aldrig med i Optoget?“ spurgte Graafeldt.

„Nej, jeg gaaer herfra ligeud paa Tivoli og seer Toget komme.“

„Det er det samme Tog hvert Aar, og det kommer ind paa Tivoli ganske paa samme Maade, og det er de samme Talere, og det er det samme Publikum.“

„Derfor kan man jo godt more sig. Gaa nu med Graafeldt.“

„Nu ja, siden jeg kan gjøre Dem en Tjeneste dermed, skal jeg gaae med. Det gaaer mig idag som sædvanligt, jeg kommer altid i Livet derhen, hvor jeg ikke vil.“

„Siig ikke Sligt,“ sagde Røst, „De indrømmer jo derved, at De er en svag Karakteer.“

„Da jeg var bleven konfirmeret, ønskede jeg at blive Forstkandidat, men min Fader lod mig studere. Da jeg kun havde et Par Aar tilbage til min juri-

diſke Embedseramen, greb Nationalfølelſen mig, og jeg meldte mig ind paa Reſerveofficeers-Skolen, min Forſtand ſagde, at det var dumt gjort, men mit Hjerte ſagde det Modſatte, og nu er jeg Lieutenant Graafeldt. Jeg har opgivet at ſtudere, og jeg driver."

„De har privat Formue og har Raad til at drive."

„Lad os ſaa drive af til Tivoli," ſagde Graafeldt leende.

De to Officerer, der nu gik paa Tivoli, vare i flere Henſeender høiſt forſkjellige. Premierlieutenant Peter Røſt var Søn af en fattig Officeer og havde faaet ſin Opdragelſe paa Landkadetakademiet, han var i 1848 gaaet fra Akademiet lige i Krigen, og Feltlivet havde paatrykt ham ſit Stempel. I de paafølgende Fredsaar havde han paa en Maade beſtandigt levet paa Feltfod og i Forventning om, at, brød den anden ſlesvigſke Krig ikke ud iaar, brød den vel ud til næſte. Den var hidtil udeblevet og Peter Røſt ſelv kommen op i Begyndelſen af Treiverne. . At forlove ſig tænkte han ikke paa, han kjendte ikke til Familielivet og levede udelukkende paa Kaſernen eller offentlige Steder. Imidlertid fulgte han godt med i den militære Literatur og læſte ved Siden af en Deel Skjønliteratur.

Han havde gjort Graafeldts Bekjendtſkab paa en Reſtauration, hvor han og Graafeldt hver Dag mødtes til ſamme Tid og ſpiſte til Middag ved det ſamme Bord. Holger Graafeldt var flere Aar yngre end han og, ſom vi vide, var han Reſerve-

officeer. Hans Fader havde været Amtmand og var død for nogle Aar siden, sin Moder havde Graafeldt aldrig kjendt, hun var død et Par Aar efter hans Fødsel. Han var eneste Barn, derfor tilfaldt Faderens store Formue alene ham.

Graafeldt førte ligesom Peter Røst et eensomt Liv; thi den største Deel af hans Slægt boede udenfor Kjøbenhavn; han havde vel i Hovedstaden et Par gamle Tanter, men saae dem sjeldent, fordi deres Selskab kjedede ham. De talte om Fortid og om forlængst afdøde Personer, som ikke interesserede Damernes unge Slægtning. De havde desuden faaet en fix Idee, og det var, at den frie Forfatning vilde fremkalde et Oprør i Kjøbenhavn, men at det ikke vilde udbryde, saalænge Arveprinds Ferdinand, den Overstkommanderende paa Sjælland, opholdt sig her i Byen. Naar Prindsen en enkelt Gang gjorde en Rejse, vare de gamle Damer helt utrøstelige, pakkede Solvtøjet sammen og skjælvede ved enhver usædvanlig Lyd, de hørte. Holger havde været saa uheldig at besøge Tanterne en Dag, Arveprindsen var bortrejst, han havde seet hele deres gammeldags elegante Hjem i stor Forvirring og forspildt deres Venskab ved at afslaae at blive hos dem om Natten for at passe paa Huset.

De to Officerer vandrede under Voldens Træer til Tivoli, og deres Samtale drejede sig om det spændte Forhold til Tydskland, og om der var Udsigt til Krig.

„Det har der nu været i saa mange Aar," sagde Røst, „men det er ikke kommet til Krig."

„Man taler om Forbundsexekution."

„Garnisonerne i Holsten have indkaldt deres Krigsstyrke," sagde Røst, „men her leve vi i den dybeste Fred."

„De holstenske Bataillioner i Kjøbenhavn," sagde Graafeldt, „bør neppe indkalde Mandskab. Kommer der Krig, blive de ikke til at stole paa."

„Mange af vore højere Officerer stole ubetinget paa dem," svarede Røst.

„Gjør De det Samme, Lieutenant Røst?"

„Jeg stoler ubetinget paa Underofficererne. Det er dygtige og loyale Folk."

„Og Mandskabet?"

„Der falder mig en Historie ind. For nogle Aar siden blev der fundet oprørske Viser mellem Mandskabet ved alle de holstenske Bataillioner. Det var Gjenstand for megen Omtale. Jeg husker et Par Stumper af disse Viser, de løde:

Darum Brüder seid nur munter
Und vollendet Euren Lauf,
Ging der Freiheitsstern auch unter,
Er geht doch mal wieder auf
Für das theure Vaterland,
Schleswig-Holstein stammverwandt.

En anden Vise sluttede saaledes:

Wer hat nun wohl das Liedlein erdacht?
Das haben die holsteinischen Soldater erdacht!

Sie haben es gesungen, sie haben es gemacht,
Sie haben die kopenhagener Mädchen zu H.... gemacht.

„Fy," sagde Graafeldt, „hvad blev der saa af den Historie?"

„Den Lieutenant, som havde fundet disse Viser, fik af Bataillonskommandeuren i Officeerskorpsets Nærværelse en alvorlig Irettesættelse, fordi han havde undersøgt Mandskabets Gjemmer og konfiskeret disse Viser."

„Og Officeerskorpset?"

„Det fandt i sit stille Sind, at Lieutenanten havde handlet rigtigt. Da Adjudanten havde oplæst Irettesættelsen, spurgte Majoren Bataillonskommandeuren:

„Hr. Oberstlieutenant, skulle de skrevne Visebøger tilbagegives Mandskabet?"

„Nej," svarede Oberstlieutenanten, „det kan jo ikke nægtes, at deres Indhold er oprørsk."

Officeerskorpset fik efter dette Svar Ordre til at træde af. Nogle Maaneder efter blev den Officeer, som havde fundet disse Visebøger, forsat herfra Byen. Han var efter det Foresaldne bleven en Oppositionsmand mod det herskende militære System."

„Det kan jeg godt forstaae. Der er vist Mange, som for Øjeblikket ere det Samme. Jeg beskjæftiger mig forøvrigt ikke med Politik, jeg har nok at gjøre med mit indre Menneske. Af hvad De har fortalt mig, synes den Slutning at kunne drages, at man

under en Krig ikke vil kunne stole paa de holstenske Bataillioners Mandskab."

De vare nu komne til Tivoli, løste Billet og gik ind paa Anstalten. Toget var endnu ikke kommet, men ventedes hvert Øjeblik. De gik ned til Talerstolen, der stod paa sin sædvanlige Plads ved Søjlen bag Kunstnerplainen; langs den Sidste havde der stillet sig en Mængde Damer, det var Grundtvigianerinder, som kunde kjendes derpaa, at de ikke bare Krinoline. Det var Krinolinens Tid, og alle andre Damer bare dette uklædelige Klædningsstykke.

Der drønede Kanonskud; Festtoget trak ind paa Tivoli og stillede sig om Talerstolen. Dengang var Hovedstadens Befolkning enig i politisk Henseende, der gaves vel nogle Oppositionsmænd, som hørte til Heelstatspartiet, men deres Stemmer havde ingen Vægt. Talerne fremførte, som Graafeldt havde sagt, ikke noget Nyt, og det var ikke til at mærke paa dem og Publikum, at de ventede at komme til at gaae store og alvorlige Tider imøde. Den tydske Konflikt havde nu staaet paa i saa mange Aar og aldrig affødt Andet end Noter.

Da C. V. Rimestad havde endt sin Tale for Grundloven, og et Leve for den var blevet udbragt, skiltes Mængden ad og fordelte sig over det store Terrain.

„Hvor skulle vi nu drive hen?" spurgte Graafeldt.

„Lader os gaae ned til Koncertsalen og see paa Folk."

„Det ene Sted er ligesaagodt som det andet," svarede Graafeldt.

„Der er mange smukke Damer herinde iaften," sagde Røst.

„Jeg har ikke lagt Mærke dertil."

„Seer De da ikke efter Damerne?"

„Det er ligesom jeg er i Stemning til. De Taler, vi have hørt, have ikke sat mig i den Stemning, at jeg kan have Fornøjelse af at møde et smukt Pigeansigt, de have ikke varmet mig, ikke begejstret mig, ikke revet mig med. Jeg synes, at hvad der er blevet sagt, havde jeg kunnet sige ligesaa godt. Begejstringen er borte."

„Det har De Ret i, men jeg mener dog, at De stiller for store Fordringer, Talerne —"

„For Guds Skyld, lad os ikke komme nærmere ind paa dem," sagde Graafeldt, „lad os saa hellere blive ved Damerne. De ere i hvert Tilfælde —"

Graafeldt standsede midt i Sætningen og tog sin Hat af for et Selskab, bestaaende af en Herre og en Dame med deres voxne, meget smukke Datter. Damen tiltalte Graafeldt med tydsk Accent og udtalte sin Beklagelse over, at det var saa længe siden, at hun havde seet sin Slægtning. Af Samtalen kunde Røst slutte sig til, at Herren var en Godsejer fra Angel, Damen hans Hustru og den unge Pige hans Datter. De vilde have Graafeldt til at ledsage sig, men han undslog sig ved at sige, at han var i Selskab med Premierlieutenant Røst. De saae Alle paa Røst, der hilste ærbødigt og modtog en Gjenhilsen.

„Hvem var det?“ spurgte Rost, da de vare gaaede.

„Det var en Halvkousine til mig, hun er gift med en Hr. von Seebotten. Hun kom i min Barndom tidt i min Faders Hus. Hendes Mand er her i Kjøbenhavn i Anledning af den tilstundende Termin, hvori han har nogle Pengesager at ordne.“

„Frøken Seebotten er overordentligt smuk.“

„Er hun? Jeg saae saamæn ikke rigtigt paa hende. Jeg havde nok at gjøre med at svare paa de Spørgsmaal, min Kousine gjorde mig. — Men hvad er nu det?“

Der lød et Hurra fra den lille, granbevoxede Høj, som dengang fandtes ved Rutschbanen og foran Cirkus.

„Jeg troer,“ svarede Rost, „at det er Vaabenbrødrene, som mindes Slaget den 5te Juni 1848.“

„Lader os gaae til Højen,“ sagde Graafeldt. „Er De Vaabenbroder?“

„Nej, der er ikke mange tjenstgjørende Officerer i Selskabet.“

„Jeg finder det noget forunderligt, især da Kongen er Selskabets Protektor.“

Paa Toppen af Højen fandt de Vaabenbrødrene samlede om en Punschebolle, og en Taler gav en kort Skildring af Slaget den 5te Juni. Vaabenbrødrene hørte paa ham med stor Opmærksomhed og hilste Mindet om Dagens Sejr med et stærkt og rungende Hurra. Flere Talere, jevne Borgermænd, optraadte derefter, og det fremgik af Alt, hvad

de sagde, at de ventede, at en kommende Krig vilde bringe Danmark lignende Sejre som Krigen 1848—50. Tilsidst istemte de den, dengang saa populaire Vise, hvis Omkvæd var:

Kommer Tid, kommer Raad
Har for ofte man sagt,
Nej, kun Krigerens Daad
Knækker Tydskernes Magt.
Vi vil slaaes med Hurra
For vor Konge og vort Land.

„Jeg holder mere af Dette end af de officielle Taler, vi hørte før," sagde Graafeldt, da han og Røst forlode Højen. „Man lærer her den rette Folkestemning at kjende. Undertiden faaer man en Forsætning at høre, uden Eftersætningen følger efter, men hvad gjør det, naar blot Meningen er god? Det er tydeligt, at det store, menige Folk lever i Mindet om vore Sejre, og at disse have berust det saaledes, at det venter nye Sejre under en kommende Krig. Denne Stemning er den nuværende Regerings Styrke."

„Men den er ikke Hærens Styrke," mente Røst, „thi der er saa godt som Intet gjort for at udbytte vore Erfaringer fra Krigen. Vi leve paa Traditionen. Det begynder ellers at blive mørkt, og jeg er sulten, skulle vi ikke tænke paa at spise til Aften?"

„Aa jo, men hvor?"

„Det er kun en Gang om Aaret Grundlovsdag, og det er heldigt, at den indtræffer i Begyndelsen

af Maaneden. Lader os derfor flotte os og spise til Aften i Basar-Restaurationen."

De begave sig ind i Tivolis fornemste Restauration, fik Spisesedlen og bestilte Mad. En Mængde Folk af de bedre Samfundsklasser fandtes i Salen, hvor der herskede en stille Gemytlighed. Man var en lille Smule mere ugenert end ellers, men det var dog tydeligt, at man alligevel generede sig for hinanden. Højrøstet Tale hørtes intet Sted.

Da Opvarteren havde bragt de to Officerer deres Mad, og de vare begyndte at spise den, traadte von Seebotten med sin Familie ind i Restaurationen. Graafeldt dukkede sig ned over sin Tallerken og hviskede til Røst·

„Gid de ikke maae faae Øje paa os."

Dette Ønske skulde ikke gaae i Opfyldelse. Fru von Seebotten opdagede sin Slægtning og styrede lige hen til det Bord, hvorved han sad.

„Det glæder mig umaadeligt, at vi atter skulle træffes her," sagde hun og tog Plads ved Bordet sammen med sin Mand og sin Datter.

Graafeldt saae noget slukøret ud, og Røst morede sig herover. Efter at Fruen havde indhentet Graafeldts Raad om, hvilken Mad der skulde bestilles, begyndte hun en Samtale om Tivoli, en Samtale, hvori hendes Mand og hendes Datter ikke toge Deel. Da Maden blev bragt, forlangte von Seebotten Champagne og sagde til Officererne:

„De Herrer drikke vel et Glas med os?"

Det havde de Intet imod. Graafeldt var

imidlertid kommen i Tanker om, at Røst havde erklæret Frøken von Seebotten for at være udmærket smuk, han saae derfor nøjere paa hende og fandt, at Røst havde Ret, Fruen, der lagde Mærke til, at Graafeldt betragtede hendes Datter, sagde:

„Ja, Du veed vel ikke engang, hvad din Kousine hedder?“

Graafeldt maatte tilstaae sin Uvidenhed.

„Hun hedder Bertha.“

„Maa jeg drikke et Glas med de Herrer?“ spurgte von Seebotten paa Tydsk og hævede sit Glas.

„Morer De Dem paa Tivoli?“ spurgte Holger Bertha.

„Aa ja, det morer mig at see den Mængde Mennesker, og hvor anstændigt de opføre sig,“ svarede Bertha paa Tydsk.

„Bertha forstaaer Dansk, men taler ikke Sproget,“ sagde Moderen. „Det Samme er Tilfældet med von Seebotten.“

„Siig mig engang, mine Herrer,“ sagde denne, „der er Noget, som jeg ikke forstaaer. For hvilken Grundlov holde de Fest idag? Vi have en Forfatning for Kongeriget, en for Slesvig, en for Holsten, en for Lauenborg og en Fællesforfatning.“

„Det er for Kongerigets Grundlov af 5te Juni 1849,“ sagde Røst.

„Nu saaledes. Jeg mente, at den ikke existerede i sin oprindelige Skikkelse, at den var bleven beskaaret betydeligt af Fællesforfatningen.“

„Det er ganske vist,“ sagde Røst.

„Det er altsaa en Forfatningsfest for tre Femtedele af Forfatningen," sagde von Seebotten noget spydigt.

„Jeg vil ikke indlade mig paa Spidsfindigheder," sagde Røst, „det er en Frihedsfest. Det danske Folk jubler over, at den 5te Juni fik det Friheden."

Ved Ordet Frihed blev Fruen opmærksom og saae paa sin Mand. Han vilde svare Røst, men Fruen afbrød ham og sagde:

„Vi ere komne her for at more os. Lad Politik være Politik. Jeg kan ikke lide Politik, den gjør altid Herrerne højrøstede."

Hendes Mand svarede Intet hertil, men beskjæftigede sig ivrigt med sin Mad. Graafeldt var imidlertid kommen i en livlig Samtale med Bertha, der lo og var meget fornøjet ved at være i Selskab med den unge Slægtning, hun idag havde seet for første Gang.

„Det er vel bedst, vi tage hjem til Hotellet, naar vi have spiist," mente von Seebotten.

„O, Fader." sagde Bertha, „Hr. von Graafeldt har fortalt mig saa meget om Tivoli, at jeg gjerne vil see mig lidt mere om herinde."

„Som Du vil," svarede Faderen.

„Det er jo ogsaa første Gang, Du er paa Tivoli," sagde Fruen til sin Mand.

„Det Bedste vil De neppe faae at høre iaften," sagde Røst; „det er Lumbys Koncert. Der er altfor fuldt i Koncertsalen. Jeg anbefaler Dem at gaae herind en Hverdag, alene for Koncertens Skyld."

„Jeg takker Dem for Deres Raad," svarede von Seebotten, „man spiser fortræffeligt paa Tivoli."

Fruen var bleven dragen ind i sin Datters og Graafeldts Samtale, hun havde derfor ikke lagt Mærke til, at von Seebotten havde spurgt Røst om Grevinde Danner, og om hvorledes Publikum i Kjøbenhavn betragtede denne Dame. Røst svarede, at de Fleste vare enige om at beklage Kongens Giftermaal, men at Presten, saa vidt gjørligt, ignorerede dette Forhold, for ikke at saare Kongen.

„Da ignorerer Udlandets Presse i Sandhed ikke dette Forhold," sagde von Seebotten, „og det har ikke gavnet Monarkiets Sag. Man siger, at det er Grevinden, der bestemmer Monarkiets baade ydre og indre Politik."

„Det er usandt," svarede Røst, „det kan kun siges af Rigets Fjender. Grevinden ønsker et Kabinet af ganske andre Mænd end dem, der nu sidde ved Roret, men kan ikke sætte det igjennem."

Fru von Seebotten var begyndt at blive opmærksom og sagde halvt hvisk ende til sin Mand:

„Er det passende at tale om Grevinden, hvor vor Datter er tilstede?"

„Du har Ret," svarede von Seebotten, kaldte paa Opvarteren og betalte Fortæringen, de to Officerer gjorde det Samme for deres Vedkommende.

Da Selskabet var kommet udenfor Koncertsalen, sagde Røst til Graafeldt:

„Det er naturligt, at De bliver hos Deres Familie og viser den om paa Tivoli. Jeg seer min

Kapitain derhenne, han vinker ad mig, tillad derfor, at jeg siger Dem Farvel."

Røst bukkede og forlod Selskabet; da han var alene, trak han Vejret friere og tænkte:

„Denne von Seebotten er vist en ivrig Slesvig-holstener. I Samtale med en saadan Fyr maa man stadigt passe paa sig selv, det holder jeg s'gu ikke af, mindst paa en Grundlovsdag."

Han ilede hen til sin Kapitain, der just ikke havde vinket ad ham, men i Frastand besvaret sin Premierlieutenants Hilsen med en gemytlig Haand-bevægelse.

Røst forklarede ham Aarsagen til, at han havde forladt Selskabet.

„Denne von Seebotten befinder sig neppe ganske vel her paa Tivoli," sagde Kapitainen. „Vil Skjæb-nen, kan han i Forbigaaende faae mange Ting at høre, der skurre i hans Øren."

Fyrværkeriet var blevet afbrændt under Pub-likums Jubel, nu begyndte der først rigtigt at blive ly-stigt paa Tivoli. Store Skarer droge omkring, syngende Fædrelandssange, det var Folk af alle Samfunds-klasser, broderligt vandrede de Arm i Arm. Tusinder af Lamper funklede i det grønne Løv, og over dem hvælvede den lyse Sommerhimmel sig.

Kapitainen var efter Fyrværkeriet gaaet hjem, Røst vilde dog først gaae lidt omkring og see paa det lystige Folkeliv. Nede paa den sydlige Side af Koncertsalen vare en Mængde Borde satte sammen, en Deel Mennesker, Herrer og Damer, sade her og sang,

og en Gang imellem stod en Herre op paa en Bænk og holdt en Tale. Røst opdagede snart, at Selskabet bestod af Grosserere, yngre Embedsmænd og Studenter med eller uden Damer.

Da følte han pludselig to kraftige Hænder lagt paa sine Skuldre; en Mand i sin bedste Alder og med et stort Skjæg stod for ham:

„Røst, kjære Ven, skal jeg træffe Dig her!“ raabte Manden.

„Thorsen! Du her i Byen!“ raabte Røst overrasket.

„Jeg er først kommen idag. Min Broder, Grossereren, fik mig strax med paa Tivoli. Imorgen vilde jeg ganske vist have opsøgt Dig.“

Den Mand, der havde tiltalt Røst, var Præst i Slesvig. I 1848 havde han været theologisk Kandidat, og som saa mange Andre var han gaaet frivilligt med og hurtigt blevet Reserveofficeer. Han og Røst havde tjent i alle tre Feltaar ved samme Kompagni, og et sandt Venskab var opstaaet mellem dem. Thorsen var en halv Snees Aar ældre end Røst. Et Par Aar efter Krigen havde han faaet Præstekald i Angel, og Vennerne havde ikke seet hinanden siden, men bestandigt ført en meget livlig Brevvexling. Røst blev i Hast forestillet for Grosserer Thorsen og Frue og for Frøken Thora Thorsen, Brødrenes yngre Søster, der kunde være en fem og tyve Aar gammel. Der var Liv udbredt over den slesvigske Præst, han vedblev at spørge sin gamle Krigskammerat snart om Dette og snart om

Hint. De havde staaet ved et Jægerkorps, hvilket Thorsen hentydede til ved at sige:

„Den Gang vare vi grønne, men ikke for grønne."

Man istemte nu: „Længe var Nordens herlige Stamme." Thorsen sang med, og da Sangen var endt, lød der et vældigt Hurra for vore skandinaviske Brødre.

„Kommer snart det nordiske Forsvarsforbund i Stand?" spurgte Præsten.

„Man taler stærkt derom," svarede Grosseren.

„Have vi Sverrig og Norge med os, skulle vi vel kunne holde Dannevirkestillingen imod Tydskerne," mente Præsten.

Samtalen om det nordiske Forsvarsforbund blev afbrudt af Sangen „Danmarks dejligst Vang og Vænge." En Student sprang op og udbragte begejstret et Leve for Slesvig. Præsten blev som elektriseret derved, han stod op paa et Bord og sagde med høj Røst:

„Jeg er derovre fra Sønderjylland, derfor føler jeg mig kaldet til at takke for det smukke Leve, der nys blev udbragt for Sønderjylland. For denne Provinds er der blevet udgydt meget dansk Blod, og det er saa godt som vist, at der vil blive udgydt endnu mere. Jeg haaber, at Sejren altid maa følge Danmarks retfærdige Sag. Vi derovre have holdt ud og ville vedblive at holde ud! (Bravo) Jeg maa dog sige, at det forekommer os, at man heroppe ikke optræder kraftigt nok, at man fejlagtigt troer, at

Slesvigholstenerne kunne vindes ved Mildhed. Husk dog paa, at Nældebladet ikke brænder, naar man tager haardt om det. (Hør.) Jeg vil slutte min Tak for det udbragte Leve med at sige, at Sønderjyden især sætter sit Haab til den tappre Landsoldat. Han fægter ikke med Noter, men med Rifler. Et Leve for den danske Hær!"

Et bragende Hurra fulgte efter denne Tale, og der blev et Øjebliks Stilhed. Da sagde en Stemme fra en Gruppe, som sad nede i Nærheden af Stadsgraven:

„Jeg takker Sønderjyden for Skaalen for den danske Hær, den og Sønderjylland ere blevne uopløseligt knyttede til hinanden; thi de have fælles Minder. Men jeg vil sige, at, skulde det igjen gaae løs, maa man ikke vente sig saa store Ting af Hæren som forrige Gang; thi vi ere forholdviis nu lige saa slet forberedte paa at tage mod en Fjende, som vi vare i 1848. (Stemmer: Det er ikke sandt!) Det er sandt, vort Forsvar er skammeligt blevet forsømt, intet Ordentligt er der blevet gjort for Dannevirke og Dybbøl, og Hæren venter paa en tidssvarende Organisation. Vore Officerer ligge i en fortsat Strid om Organisationen, hvilket man kan see af Bladene, hvor Generalstabspartiet og Infanteriet kæmpe mod hinanden (Smid ham ned! raabte nogle Stemmer). Smid mig kun ned, men Sandhed bliver det dog, hvad jeg siger, vi Danske have siden 1851 sunget og holdt Taler, skrevet en Mængde Bladartikler, men arbeidet have vi ikke. Det Bedste

for det danske Folk og den danske Hær vil derfor være, at vi opleve mange lykkelige Fredsaar."

Disse Ord fremkaldte almindelig Uvillie, og man hørte Raab som „han er en Heelstatsmand, en Reactionair," og der spurgtes: „Hvem er han?"

„Hvem jeg er?" svarede Stemmen. „Jeg har deeltaget alle tre Aar i Krigen og blev saaret baade ved Fredericia og Isted; jeg veed, hvad Krig er."

„De er ingen Frihedsmand," raabte en Student.

„Jo, jeg er, men jeg siger: Tænk paa Hæren, før I tænke paa Friheden, kan I ikke forsvare Friheden mod en udenlandsk Reaction, miste I den."

„Det er en af Blixen-Fineckes," mente Nogle.

„Aa nej, jeg vil kun sige Sandheden."

„Han er Sandhedsvidne," spottede man.

„Jeg vil sige Jer, at, miste vi Slesvig, kunne vi vanskeligt faae det tilbage, værer derfor forsigtige."

Publikum istemte af al Kraft „den tappre Landsoldat," og Taleren maatte tie. Hvem han var, fik man ikke at vide. Hans Opposition havde forhøjet Stemningen, Grosserer Thorsen vilde absolut give en Flaske Champagne, før man gik hjem, og de Andre i Selskabet havde Intet at indvende derimod.

„Jeg kommer til Dig imorgen paa Kasernen," sagde Præsten til Røst.

„Det skal Du ikke, imorgen skal jeg paa Vagt paa Hovedvagten, der kan Du træffe mig hele Dagen."

„Saa kommer jeg der, det kan Du være sikker paa."

„Skulle vi saa drikke et Glas paa min kjære Broders Velgaaende?" spurgte Grossereren, efterat

have skænket i Glassene, „og udtale vor Glæde over at see ham saa sund og glad i vor Midte.“

De klinkede og drak med den slesvigske Præst.

„Jeg føler mig iaften som ung paany,“ sagde Præsten, „jeg føler mig næsten som dengang jeg havde Uniformen paa. Jeg synes, Intet er forandret hverken Tivoli eller Folket, der bæres oppe af de samme Stemninger som i Krigsaarene.“

„Men noget afdæmpede,“ mente Grossereren.

Først dengang Dagen begyndte at gryе, forlod man Tivoli, og Røst maatte afgive et bestemt Løfte om at besøge Grossererens Huus, et Løfte, som han i sit stille Sind besluttede ikke at holde, han var, som vi vide, ingen Ven af Familielivet.

Andet Kapitel.

Familien von Seebotten.

Holger Graafeldt boede ved Østervold, hvor han havde lejet to smukt meublerede Værelser hos en Enkefrue.. I hans Soveværelse fandtes Reoler med æsthetiske og videnskabelige Værker i simple Bind, i hans Dagligstue stod et Bogskab med Bøger i Pragtbind, de syntes mere til Pynt end til Nytte. Paa Graafeldts Skrivebord laa en Deel Papirer, og

Bordets Udseende tydede paa, at det blev hyppigt benyttet. Uden Nogen anede det, beskjæftigede den unge Officeer sig med at digte; Alt, hvad der gjorde et stærkt Indtryk paa ham, formede sig til Poesi. Han fandt dog tidt, at, hvad han havde skrevet, kun var Efterklang fra de store Digtere og manglede Originalitet. Derimod kunde en lille Sang, en lille Skildring undertiden lykkes for ham, og Sligt gjemte han omhyggeligt. Det faldt ham ingensinde ind, at den lille Samling skulde offentliggjøres, naar den var bleven større; det syntes ham, at hans Hemmelighed ikke maatte røbes.

Da Holger henad Midnat var kommen hjem, følte han ikke Lyst til at gaae i Seng. Han stoppede sin store Meerskumspibe, lagde sig i det aabne Vindue og saae over mod Voldens Træer, der stode smukt med deres mange smaa Hemmeligheder mod Nattens lyse Sommerhimmel. Besøget paa Tivoli havde givet ham ikke saa lidt at tænke paa. Den smukke Bertha havde gjort Indtryk paa ham; der var endnu noget Barnligt i hendes Væsen, hun havde glædet sig over saa Meget, ja, hun havde ønsket at rutsche og af Forældrene faaet Tilladelse dertil. Da Graafeldt og hun foer ned af den stejle Bane, havde hun et Øjeblik angst klynget sig til ham, han tænkte derpaa og ønskede sig dette Øjeblik tilbage. Paa Hjemvejen til Hotellet havde hun ikke kunnet blive kjed af at rose Fyrværkeriet, og engang imellem drog hun en Sammenligning mellem Kjøbenhavn og Hamborg, hvor hun ofte havde været.

Graafeldt greb sig i at drømme om et Liv ved hendes Side, han udmalede sig det lyst og smukt, da stod hendes Faders Billede for ham. Von Seebotten havde, da han var alene med sin Hustrus Slægtning, udtalt sig mere uforbeholdent end dengang Lieutenant Røst var tilstede og ikke lagt Skjul paa, at det slesvigholstenske Ridderskab ventede Krig, ikke fordi de tydske Stormagter ønskede en saadan Krig, men fordi Folkestemningen i Tydskland vilde tvinge Smaastaternes Fyrster til at stemme for en Forbundsexekution, og den maatte drage en Krig efter sig. Graafeldt blev noget overrasket ved at høre dette og forsikkrede, at man her i Kjøbenhavn ikke ansaae Faren for at være saa nær.

„Desværre for Danmark, hvis de kommende Begivenheder træffe det uforberedt," sagde von Seebotten.

Disse truende Udsigter for det Fædreland, han elskede saa højt, droge Graafeldts Tanker fra Berthas nydelige Skikkelse, engang imellem kom hun atter i Forgrunden, men snart maatte hun vige for Tanken om, at Graafeldt muligviis snart skulde forlade sine stille Sysler for at kæmpe mod Landets Fjender. Alle disse Tanker beskjæftigede ham, til Piben var røget ud. Da gik han i Seng, han plejede ikke at plages af urolige Drømme, men den Nat sov han mod Sædvane meget uroligt og havde den ene forvirrede Drøm efter den anden.

Næste Morgen stod han seent op, han saae allerede Rekrutterne vende hjem fra deres Morgen-

øvelser paa Fælleden. Gaarsdagens Begivenheder faldt ham ind, han begyndte atter at tænke over dem og erindrede, at han havde lovet Damerne at gjøre dem en Visit i Hotel d'Angleterre denne Formiddag. Han følte ingen Lyst dertil, han var i fortrædeligt Lune, maaskee fordi han havde sovet daarligt. Han fik Øje paa et lille, beskrevet Blad, der havde forstukket sig halvt imellem nogle Papirer paa hans Skrivebord. Han drog det frem og saae, at det var et lille Digt, han havde skrevet den foregaaende Morgen. Det lød:

Gyldne Sol, Naturens Moder!
Du paa Himlen stille staaer,
Medens mange mindre Kloder
Ruller om Dig Aar for Aar.
Skal engang de alle synke
Til din moderlige Barm?
Men vil de maaskee ej klynke:
Moder, ak, Du er for varm!

Gyldne Sol! Vi veed det ikke,
Men vi veed, var Lyset slukt,
Funkled' Vinens Draaber ikke
Her i dette Glas saa smukt.
Tænk ej over, hvad der kommer,
Nyd hver Frugt, som Solen gav;
Ak, kun kort er Livets Sommer,
Hurtigt naaer Du til din Grav.

„Ja, det var igaar," sagde Graafeldt til sig selv, „idag synger jeg ikke: „Tænk ej over, hvad

der kommer", nej, jeg tænker netop derpaa og især paa den forbistrede Visit. Men var jeg ikke igaar ved at blive forelsket i Bertha? Hm, det lader til, at det Hele har været Indbildning. Det gaaer dog ikke an, at jeg bliver borte, de vilde anse det for Uopdragenhed, hvilket det da ogsaa vilde være."

Ved Middagstid traadte Graafeldt ind i Hotel d'Angleterre og steg op til Bel-Etagen, hvor von Seebotten havde Værelser. Han traf Damerne alene hjemme; von Seebotten havde allerede fra Morgenstunden været ude i Forretninger. De modtoge ham med stor Hjertelighed og takkede ham for, at han den foregaaende Aften havde været deres Vejviser.

„Og saa vil jeg sige Dig," sagde Fruen, „at baade von Seebotten og jeg have fundet det besynderligt, at Du siger Du til Moderen og ikke til Datteren."

„De ville have, at jeg skal sige Du til Dig," sagde Bertha.

De loe alle Tre, og Bertha fortalte nu, at hun havde seet Vagtparaden trække op og gjenkjendt Premierlieutenant Rost, der kommanderede den.

„Og Musikken var smuk," sagde Bertha, „men jeg kunde ikke lide, at den til Slutning spillede „den tappre Landsoldat.""

„Hvad mener Du med det?" spurgte Graafeldt alvorlig.

„Den vækker saa mange sørgelige Minder," sagde Fruen, „den lyder i mange Slesvigeres Øren

som Triumfmusik. Husk vel paa, at i vor Egn stode Mange under Krigen paa Slesvigholstenernes Side, Mange begræde endnu en Mand eller en Broder, som er falden."

„Gud bevar os, Sorgen over en Afdød skal altid være mig hellig, men skulle vi i Kjøbenhavn lade være med at spille og synge „den tappre Landsoldat", fordi den slesvigholstenske Hærs Enker endnu efter over en halv Snees Aars Forlob sidde og græde nede i Angel?"

„Jeg har maaskee sagt noget Dumt," mente Bertha, „jeg glemte, at jeg var i Kjøbenhavn og ikke hjemme."

„Naar Du er hjemme, er Du maaskee Slesvigholstenerinde?" spurgte Graafeldt.

„Vi befatte os saa godt som aldrig med Politik," skyndte Moderen sig at sige. „Men Du maa huske paa, at der kan hengaae mange Aar, inden Krigens Saar blive lægte, og at vi ikke kunne stille os i Opposition til vor Omgangskreds hjemme. Jeg ønsker ikke, at Politik mere berøres imellem os. Vil Du idag følge med os paa nogle af Byens Samlinger?"

Herfor kunde Graafeldt ikke undslaae sig; men han var bleven ilde berørt af den første Samtale, der havde ladet ham forstaae, at Familien von Seebotten var mere eller mindre slesvigholstenskfindet. „Hvis Du gjorde et Forsøg paa at omvende dem?" fløj det ham gjennem Hovedet. Han loe dog strax af denne Tanke og besluttede at følge sin Kousines

vise Raad: at lade Politik være Politik. Han forte Damerne paa Thorvaldsens Museum, og der var Nok at tale om.

„Et saadant Museum have vi ikke i Hamborg," udbrød Bertha, „det er forunderligt, thi —"

„Tal ikke saadan," svarede Moderen, „havde vi havt en tydsk Thorvaldsen, havde Hamborg eller en anden tydsk By ogsaa havt et saadant Museum."

Den unge Pige havde hidtil kun havt et svagt eller intet Begreb om Kunst; Graafeldts Glæde over at see de skjønne Skikkelser greb tilsidst ogsaa Bertha, og hun begyndte at forstaae; de nogne Statuer havde i Begyndelsen gjort hende forlegen, nu saae hun paa dem, saae paa de skjønne Former og den Poesi, der straalede ud af dem. Graafeldt havde ikke Tanke for, at nogen Dame kunde føle sig genert ved at see paa et sandt Kunstværk, han udtalte sin Beundring over Thorvaldsens Venus, drog Damerne ind i Værelset ved Siden af, for at de kunde sammenligne Thorvaldsens Venus med Afstøbningerne af den mediciiske og den kapitolinske.

Fru von Seebotten, der havde reist meget i Udlandet, gjorde tidt træffende Bemærkninger, men hendes Datter var bleven helt stum; hun stod midt i en ny Verden, hvor andre Love syntes at gjælde end i den, hun hidtil havde kjendt, hvor Skjønheden var saa stor, at det Nøgne ikke saarede Blufærdigheden.

„Man maa højst være her et Par Timer," sagde Graafeldt tilsidst, „thi ellers trættes Øjet.

Vi kunne altsaa ikke blive færdige idag, men maae gaae herop en anden Dag."

„Du maa love os at gaae med," sagde Fruen, „Du er jo nøje inde i Alt, som var Du Billedhugger."

„Jeg interesserer mig for Alt, hvad der er skjønt," sagde Graafeldt.

„Det kan jeg godt lide Dig for," svarede Bertha.

Da Graafeldt havde ledsaget Damerne til Hotellet, tog han Afsked med dem og gik ind paa Hovedvagten for at gjøre Røst en Visit. Denne Vagt laa endnu paa Kongens Nytorv lige ved Hotel d'Angleterre; dens to Skildvagter gik alvorlige frem og tilbage mellem Fourchetterne, og gravitetisk stode de tre Malmkanoner og stirrede ud over Torvet, Almuen havde døbt dem: Abraham, Isak og Jacob.

Graafeldt fandt Røst læsende i en Roman, som han strax lagde til Side og spurgte:

„Fik saa Deres flesvigske Familie grundigt feet Tivoli igaar?"

„Jeg haaber det," sagde Graafeldt og fortalte, hvad der var hændet ham, efterat de havde forladt hinanden.

„Deres Fornøjelse har neppe været synderligt stor," sagde Røst, „saa morede jeg mig bedre."

Han gav Graafeldt en Beretning om sine Hændelser, da han havde endt, udbrød Graafeldt:

„Der vilde jeg gjerne have været med."

„De kan paa en Maade komme med endnu. Besøg mig iaften, De vil træffe Pastor Thorsen her."

„Jeg skal love at komme, jeg trænger til ægte, kraftig, dansk Luft, efterat have maattet døje, ja, jeg veed ikke hvad."

Da Oppasseren netop kom med Røsts Middagsmad, tog Graafeldt deraf Anledning til at sige Farvel, han vilde over at spise til Middag i den samme Restauration, hvorfra Vagtkommandeurens Mad var hentet. Den laa bagved Hovedvagten, det var en Jomfru Lorias, og maaske den Restauration, hvor man dengang fik den bedste Mad i Kjøbenhavn. Den besøgtes af Officerer og ugifte Handelsfolk, den var ny og paa en Maade endnu i sin Vorden. Krigen, der kaldte en stor Deel af dens Stamgjæster bort, ødelagde den.

Om Eftermiddagen laa Graafeldt i stille Betragtninger hjemme paa sin Sofa. Mens Røgen hvirvledes tilvejrs af hans Cigar, tænkte han paa Bertha. Hun var høj, rank, med lyst, krøllet Haar, blaa Øjne, en smuk Pande, en sød, lille Mund og en fint formet Hage. Graafeldt saae hende tydeligt for sine Øjne, han saae hende atter og atter.

„Hun er for god til at blive gift med en Sles vigholstener," mumlede han og strog Asken af sin Cigar.

Han saae ud paa Voldens Træer, der laae i det dejligste Sollys, og saa sagde han:

„Jeg gad vide, hvorledes hun synes om mig?"

Nu begyndte han i Grunden for første Gang

i sit Liv at tænke paa, om han i Almindelighed behagede Damerne. Ja, det var han ikke ganske klar over. Han saae paa et Fotografi af sig selv, aa jo, der saae han efter sin egen Mening ganske godt ud. Ansigtet, havde hans Bekjendte sagt, mindede lidt om den italienske Konge Victor Emmanuels, men det var maaskee, fordi han bar sit Skjæg paa samme Maade. Nu ja, ved nærmere Betragtning af sin Person fandt Graafeldt, at han slet ikke saae helt ilde ud, og han begyndte at troe, at hans smukke Slægtning ikke kunde have Noget at udsætte paa hans Udseende.

„Men jeg vil ikke have Noget med hende at skaffe," udbrød han. „Hun holder ikke af vor gode Sang „den tappre Landsoldat". — Vi staae i Anskuelser hinanden for fjernt. Og hun er vist hidsig, det skulle alle tydske Damer være, Gud frie mig! Men kjøn er hun og indtagende."

Graafeldt begyndte dog igjen at drømme om at leve et Liv med Bertha som hans Hustru. Da smed han Cigarstumpen langt bort og sagde:

„Hun skal jo arve Faderens Herregaard, hun er eneste Barn, og hun vil maaskee forlange, at vi skulle boe der. Nej Tak, den Herregaard jager mig alle forelskede Nykker ud af Hovedet."

Som vi vide, havde Graafeldt ikke sovet godt om Natten, han faldt nu i Søvn, hvoraf han først vækkedes ved de høje Raab: „Venstre! Højre! For Fanden, kan I tage Skanserne med Jer!" Det

var Rekrutterne, som kom fra deres Eftermiddags-øvelser paa Fælleden.

Dengang Graafeldt om Aftenen traadte ind gjennem Jerngittret, som omgav Hovedvagten, kunde han ikke lade være med at kaste et Blik op til Hotel d'Angleterres Vinduer for om muligt at faae Øje paa Bertha, men hun var der ikke. Da han kom ind i Vagtlokalet, forefandt han der ikke alene Pastor Thorsen, men ogsaa dennes Broder Grosseereren. Han blev forestillet for dem, og Præsten udbrød:

„Jeg hører, at De er i Familie med nogle af mine Sognebørn, jeg mener von Seebottens. Det er da et morsomt Træf, at de ere herovre paa samme Tid som jeg."

„De kjender von Seebotten?" spurgte Graafeldt. „Hvorledes synes De om ham?"

„Hm, som Menneske betragtet er han en flink Mand, noget svagelig, han lider af et Hjertelonde."

„Det seer han dog ikke ud til."

„Da er det dog saaledes. Hans Frue er meget godgjørende, og Alle i Sognet holde af hende og Datteren."

„Du gjør jo ikke Andet end rose Familien," sagde Rost.

„Nu kommer jeg til Medaillens anden Side; von Seebotten er slesvigholstenskfindet, han gjorde under Krigen Tjeneste i Insurgenthæren, jeg har hørt i et Dragonregiment. Men han er en overmaade forsigtig Mand, han stiller sig aldrig blot og behandler en politisk Modstander med Høflighed,

tidt endog med udsøgt Høflighed. Han anseer det for at være under en Adelsmands Værdighed at agitere som Professorerne og Advokaterne i Kiel, derfor kan han godt støtte denne Agitation med Penge. Han gaaer helst af Vejen for de danske Embedsmænd, men kommer han i Forretningsforhold til dem, er han høflig og afmaalt. Det var han ogsaa i Begyndelsen mod mig, men saa kom vi engang til at tale om religieuse Ting, og jeg opdagede, han var godt bevandret i den religieuse Literatur, da jeg var det Samme, havde vi der et Tilknytningspunkt. Mit Sogn hører til de blandede Distrikter, jeg havde hverken seet Godsejeren eller hans Familie besøge min Kirke, men efter vor religieuse Samtale vare de i Kirke den paafølgende Søndag, jeg prædikede paa Tydsk, og de have været der hver Søndag siden, naar der var tydsk Prædiken, men aldrig endnu naar der var dansk."

„Sikken Slesvigholstener," sagde Grosseren.

„Jeg ønskede engang at redde en ulykkelig Familie fra den visse Undergang; et Par hundrede Daler var her nødvendig, da tog jeg en rask Beslutning, gik til von Seebotten og skildrede ham Familiens Stilling. Han gav mig strax Pengene og sagde: Glem ikke at komme igjen en anden Gang, naar Hjælp er nødvendig."

„Det var smukt sagt," mente Røst.

„Lidt efter lidt nærmede vi os hinanden, og jeg er i den sidste Tid engang imellem Gjæst paa Eichberg, saaledes hedder Gaarden, men dens egent-

lige, danske Navn er Egebjerg. Herremandens gode Forhold til mig gavnede Danskhedens Sag, uden han anede det; thi de slesvigholstenskfindede Bønder begyndte at besøge Kirken og, naar vi mødtes paa alfar Vej, kunde vi komme i en politisk Diskurs. Stemningen nede hos mig har i de sidste Aar forbedret sig ikke lidt."

„Ville de nuværende truende Udsigter ikke bringe en Forandring heri?" spurgte Graafeldt.

„Jeg har ikke mærket det," sagde Præsten. „Det er jo især i Holsten, at Fanden er løs. Ministeriet lader Holstenerne gjøre omtrent Alt, hvad de ville, det er en Fejl; thi den holstenske Agitation kan forgrene sig over Ejderen."

„Jeg havde Lyst til at rejse ned og undersøge disse mærkelige Forhold paa nært Hold," sagde Graafeldt.

„Saadan skulde Alle sige, ja, kom ned til os," sagde Præsten, „vær min Gjæst, saalænge De vil."

„Det var blot et flygtigt Ønske, jeg udtalte," sagde Graafeldt.

Oppasseren kom nu og dækkede et smukt Aftensbord. Maden og Opdækningen havde han hentet hos Jomfru Loria, der for en billig Betaling arrangerede et Aftensbord til de vagthavende Officerer, der spiste paa hendes Restauration. I Anledning af Præstens Nærværelse blev der sat et Par Flasker Burgunder paa Bordet.

Stemningen blev gemytlig, og Præsten spurgte Røst hvert Øjeblik: „Kan Du huske?" og saa for-

talte han fornøjelige Historier fra Krigen. Grosserereren og Graafeldt hørte til med Fornøjelse. Dengang det lakkede ad Midnat, sagde Gjæsterne Farvel, og, kommen udenfor, kastede Graafeldt atter Blikket op til Hotel d'Angleterre, bag hvis Ruder i Bel-Etagen der ikke saaes Lys. Præsten og Grosshandleren sagde, at de trængte til at gaae en Tur, derfor vilde de følge Graafeldt hjem. Han tog med Tak mod deres Tilbud.

Da de vandrede ned ad Store Kongensgade, sagde Graafeldt:

„De glemte at fortælle os om Fru von Seebotten og hendes Datter."

„Jeg sagde dog, at de vare meget godgjørende, jeg veed ikke andet end Godt at fortælle om dem. Frøken Bertha vil faae mange Friere, hun er eneste Barn."

„Hun har vel ingen havt endnu? Hun er saa ung."

„Jeg troer det ikke."

„Det er mærkeligt, at Moderen ikke har lært hende at tale Dansk," sagde Graafeldt.

„Har hun ikke talt Dansk med Dem?" spurgte Præsten forundret, „jeg forsikrer Dem, at hun kan tale Dansk. Ja saa, hun har talt Tydsk med Dem? Jeg gjør rimeligviis Familien en Visit imorgen, saa skal jeg —"

„Gjør mig den Tjeneste ikke at berøre den Sag."

„Som De vil."

„Det kunde synes indiskret af mig at have beklaget mig til Dem derover."

„Javist, javist, De har Ret."

Under Samtale om Familien von Seebotten og slesvigske Forhold kom man til Graafeldts Gadedør. Før Grossereren tog Afsked, indbød han Lieutenanten til at besøge sig og bebudede, at han i den nærmeste Tid vilde gjøre et lille Gilde, hvor han haabede baade at see Røst og Graafeldt som sine Gjæster. Graafeldt lovede at møde.

Da han var kommen op paa sit Værelse, tændte han som den foregaaende Aften sin Meerskumspibe, lagde sig i Vinduet og begyndte at drømme. Midtpunktet i disse Drømme var Bertha, han havde nu faaet en heel Deel mere at vide om hende og hendes Forældre; von Seebotten var maaskee, naar Alt kom til Alt, i Stand til at blive en loyal Mand, hvis Forholdene udviklede sig til Gunst for Danmark.

Men vilde de dette?

Der var jo Udsigt til urolige Tider, og kom der Krig, vilde Bertha for bestandigt forsvinde fra Graafeldts Synskreds.

Han kom til at tænke paa, at en Officeer engang havde fortalt ham, at det bedste Raad mod en Forelskelse var at stræbe efter at blive forelsket i en anden Dame. Graafeldt tvivlede om, at et saadant Raad i Praxis lod sig udføre. Han havde derimod seet en Bekjendt, der fik at vide, at den, han elskede, var bleven forlovet med en Anden, styrte sig ud i Livets Tummel og blive et helt forvildet

Menneske. Graafeldt beklagede den Ulykkelige, hvem han igaar havde seet paa Tivoli med et Par flygtige Damer under Armen.

Da Graafeldt den foregaaende Nat havde sovet daarligt, gik han i Seng før Piben var røget ud og vaagnede næste Morgen, styrket af Søvnen og vel tilmode. Han kunde med Rolighed tænke paa Bertha og hendes Forældre og slog aldeles ud af Tankerne at gjøre Skridt til, at den smukke Pige kunde blive hans; han sagde til sig selv, at han den foregaaende Dag havde været en Deel nerveus og ophidset paa Grund af Grundlovsdagen og Mangel paa Søvn, og at han havde befundet sig i samme Stemning som Dagen efter et Bal, da man kan være dødeligt forelsket i en af Ballets Damer, men naar man saa et Par Nætter i Træk har faaet en god Søvn, er man helbredet.

Graafeldt havde lovet at føre Fru von Seebotten og hendes Datter om paa Byens Samlinger. Dette Løfte agtede han at holde. Undervejs til Hotellet gik han ind til en Boghandler og kjøbte et elegant indbundet Exemplar af „Hjortens Flugt", han havde en Hensigt dermed.

Han traf Damerne alene, de modtoge ham med at sige, at Pastor Thorsen havde gjort dem Visit og fortalt dem om sit Besøg den foregaaende Aften paa Hovedvagten.

„Hvorledes synes Du om vor Præst? spurgte Fruen.

„Jeg synes godt om ham," svarede Graafeldt.

„Hvad sagde han om os?“ brød Bertha ud.

Dette Spørgsmaal kastede et Strejflys over Situationen derovre i Angel. Bertha mente aabenbart ikke: Hvad sagde han om os som Medlemmer af Menigheden, men som Statsborgere. Der maatte derovre være en stille, skjult Kamp tilstede, hvor den ene Part med mistænksomme Blikke fulgte den anden, hvor man ikke troede hverandre, og hvor den Enc bestandigt ønskede nye Oplysninger om den Anden. Det Parti, hvortil Bertha hørte, var det besejrede, men paa samme Tid haabede det paa Oprejsning, det levede i en stærk Spænding, og mere end En havde hemmeligt vovet en stor Indsats.

„Han roste meget Familien von Seebotten,“ svarede Graafeldt.

Fruen, der ikke havde syntes om sin Datters noget ligefremme Spørgsmaal, sagde:

„Det kan være os temmeligt ligegyldigt, om Pastor Thorsen synes om os eller ikke. Er det et Katalog, Du der har i Haanden, Holger?“

„Nej, det er en lille Present til Bertha, et dansk Digterværk, „Hjortens Flugt“.

„Det kjender jeg,“ sagde Fruen.

„Ja saa,“ svarede Graafeldt, „min Hensigt med at forære Bertha dette Digt skulde forøvrigt være, at det maaskee vilde begejstre hende til at tale Dansk“.

Bertha rødmede.

„Har Pastor Thorsen maaskee fortalt Dig, at

Bertha kan tale Dansk?“ spurgte Moderen. „Nuvel, det Dansk, hun taler, er daarligt Dansk, og hun har ikke talt det, for at Du ikke skulde lee ad hende.“

„Jeg længes dog efter at høre mit Modersmaal blive talt af Berthas Mund.“

„Saa tilfredsstil hans Nysgjerrighed,“ sagde Moderen vrippen.

Bertha begyndte nu at tale et Dansk, som vel ikke var fejlfrit, men ganske forstaaeligt.

„O, bliv ved dermed,“ sagde Graafeldt, „bliv ved, det klæder Dig allerkjæreste.“

Bertha lo.

„Og nu skal Du beholde den Bog,“ sagde Graafeldt og gav hende „Hjortens Flugt“, „har Du læst den, saa læs den igjen, men højt for Dig selv, og de dejlige Vers ville lære Dig at tale Dansk.“

„Du sværmer for Poesi,“ sagde Bertha.

„Ja.“

„O, det gjør jeg med! Hvad siger Du saa om Poul Heyse og Spielhagen?“

„Jeg hører deres Navne for første Gang.“

„Det er altsaa blot for dansk Poesi, Du sværmer?“

„Jeg kjender Goethe, Schiller og Heine...?“

„Ja, det er de Gamle, men af de Nyere kjender Du Ingen.“

„Nej.“

„Saa maa Du skynde Dig med at lære dem

at kjende," sagde Bertha: „Nu, Tak for „Hjortens Flugt", jeg skal læse den; jeg kjender den ikke, Moder læser mange danske Bøger, som jeg ikke faaer at see."

Fruen, der havde været inde i Sideværelset, kom tilbage og mindede om, at det var paatide, at man begav sig til den Kgl. Malerisamling.

De næste fire, fem Dage var Graafeldt hver Formiddag ene med Damerne og førte dem om paa Kjøbenhavns berømte Samlinger. Skjøndt han strædte imod, blev hans Hjerte mere og mere hendraget til Bertha, og det var umuligt Andet end at hun kunde mærke det. Hun følte intet Mishag herover, hvilken ung Pige glæder sig ikke over at have gjort en Erobring? Men selv gjengjældte hun ikke sin Halvfætters Tilbøjelighed; der var i Kjøbenhavn saa mange Ting, der droge Tanken bort fra hans Person. Graafeldt mærkede, at han vedblev at være hende ligegyldig, og det bedrøvede ham meget.

Dagen før Familien von Seebottens Afrejse vilde den gjøre en Skovtour til Klampenborg og Dyrehaven, og Graafeldt skulde inviteres med som Tak for den Opmærksomhed, han under Opholdet i Kjøbenhavn havde viist Damerne. Graafeldt tog med Glæde mod Indbydelsen, og ved Middagstid kjørte Selskabet i en Landauer fra Hotel d'Angleterre.

Von Seebotten var meget oprømt, han havde heldigt tilendebragt sine Forretninger og var nu

henrykt over den smukke Kjørsel langs den dejlige Strand. Bertha jublede over det smukke Sund og de talrige Sejlere og maatte have Besked af Graafeldt om en Mængde Ting.

„Her kunde jeg have Lyst til at boe i en af de smukke Villaer," sagde hun.

„Du har Smag, Bertha," sagde Faderen, „vare Forholdene anderledes, kunde jeg have Lyst til en Sommer at bruge Badene her."

„De skulde gjøre det trods Forholdene," mente Graafeldt.

„Jeg holder ikke af at være et Sted, hvor man ikke kan tale frit, hvor man maa veje sine Ord," sagde von Seebotten.

„Hvo veed," mente Fruen, „Forholdene kunne forandre sig."

Da de kom til Klampenborg, traf de der en høj Embedsmand med Frue fra det holstenske Ministerium. Von Seebotten hilste meget venskabeligt paa Etatsraaden og hans Frue og forestillede dem for sin Hustru og Datter og for Graafeldt, der forstod, at Etatsraaden havde været Godsejeren til stor Nytte ved Ordningen af hans Forretningsanliggender. Etatsraadinden kom snart i Samtale med Fru von Seebotten, og Graafeldt havde da Lejlighed til at spadsere alene med Bertha. Talen drejede sig dog kun om ligegyldige Ting, man gik om og besaae Anstalten, til den splendide Middagsmad var færdig, som von Seebotten havde bestilt, Etatsraaden og Frue bleve inviterede til at spise med.

Ved Bordet førtes en let og livlig Samtale om Kjøbenhavn, og paa god Viin blev der ikke sparet.

„Jeg har ikke seet Aviserne i nogle Dage," sagde von Seebotten, „er der noget Nyt i dem?"

„Nej," svarede Etatsraaden. „Det er ellers mærkeligt paa en saa forskjellig Maade Bladene opfatte den preussiske Ministerpræsident von Bismarck-Schønhausen. Nogle holde ham for en Nar, Andre for en genial Mand, og Flere troe, at han er en Eventyrer. Kjender De ham, von Seebotten?"

„Nej," svarede denne, „jeg seer blot, at han har indladt sig i en voldsom Kamp, der kan have skæbnesvangre Folger for Preussen. Deputeretkamret er jo enigt om, at von Bismarck har krænket Forfatningen, og det udtalte det i Aarets Begyndelse i en Adresse til Kongen, der i sit Svar holdt ubetinget med Ministeren og afviste enhver Bestyldning for Forfatningsbrud."

„Det er især om de militaire Spørgsmaal, at Kampen raser, om den to- eller treaarige Tjenestetid," sagde Etatsraaden.

„I det Spørgsmaal giver Kong Wilhelm aldrig efter," mente von Seebotten. „Han er Soldat med Liv og Sjæl. Den preussiske Hær skal nu være højst fortræffelig. Hvad er de danske Officerers Mening?" spurgte han Graafeldt.

„Jeg veed det oprigtig talt ikke," svarede Graafeldt, „de danske Officerer pleje især at studere den franske Hær."

„Vente de da at komme i Krig med Frankrig?“ spurgte von Seebotten.

„Nej, men de anſee den franſke Hær for at være den bedſte i Verden. Det er jo kun faa Aar ſiden, at den med Glands beſejrede Øſterrig. Preuſſen har ikke ført nogen ſtørre Krig ſiden 1814, dets Hær er altſaa paa en Maade uprøvet.“

„Var jeg danſk Officeer, vilde jeg reiſe til Berlin, før jeg reiſte til Paris,“ ſvarede von Seebotten. „Men for nu at komme tilbage til Fyrſt Bismarcks Syſtem: at ſtøtte ſig til Kongen og Herrehuſet i Kampen mod Deputeretkamret, har jeg hørt, at han finder Hjemmel derfor i den preuſſiſke Grundlov.“

De to ældre Herrers Samtale interesſerede ikke Damerne. Fru von Seebotten fortalte Etatsraadinden om Livet paa Eichberg, og Graafeldt opfordrede Bertha til at drikke Champagne med ſig.

„Det er maaſkee den ſidſte Dag,“ ſagde han, „at vi nogenſinde ere ſammen, Bertha, lader os gjøre den ſaa lykkelig ſom mulig.“

„Hvorfor ſkulde det være den ſidſte Dag?“ ſpurgte hun og lo. „Livet er langt, og naar vi ville, kunne vi vel mødes igjen.“

„Ja, naar vi ville,“ ſagde Graafeldt. „Jeg vil, og det vil være mig en ſtor Glæde at møde Dig igjen, men Du?“

„Ogſaa jeg vil gjerne igjen mødes med min Fætter.“

„Lader os da drikke et Glas paa, at vi atter mødes.“

De klinkede og drak.

„Man siger paa Dansk," vedblev han, „ude af Øje, ude af Sind, naar Du nu imorgen rejser herfra, og jeg ikke mere er Dig nær, vil jeg lidt efter lidt glemmes."

„Det vil Du ikke," sagde hun.

„Tør jeg haabe det?" spurgte han.

„Det tør Du," svarede hun. „Men hvorfor tale om saadanne Ting? Lader os hellere tale om Kjøbenhavn, hvor jeg har moret mig udmærket."

„Har Du moret Dig saa udmærket, at Du kunde have Lyst til at boe her?"

„Jeg vil ikke rent ud svare Nej," sagde hun. „Jeg vilde ønske, at Hamborg var som Kjøbenhavn."

„Bertha, det Svar viser mig, at der er Noget, som ligger os imellem, det er den ulyksalige Strid mellem Dansk og Tydsk. Du sympathiserer med de Tydske."

„Nu, om saa var?"

„Da kan det Spørgsmaal opstaae hos mig, og maaskee ogsaa hos Dig, om denne Strid har noget at gjøre med et Menneskes personlige Lykke. Eller for at tale ligefrem: Kan en tydsk Pige ikke elske en dansk Mand?"

Før Bertha kunde svare, rejste de Ældre sig fra Bordet, og Samtalen mellem Graafeldt og Bertha blev brat afbrudt. Man drak Kaffe i det Frie, og Etatsraaden, der med Velbehag havde faaet en Cigar tændt, begyndte nu en Samtale med Graafeldt om hans Fader, Amtmanden, som Etatsraaden havde

kjendt. Man kom ind paa Familiehistorier, og Etatsraaden holdt et Slags Foredrag om Slægtskabs-Interesser, der ikke vurderedes højt af Tidens ledende Politikere, men som dog, naar Alt kom til Alt, vare de, som holdt Individet oppe i Kampen for Tilværelsen.

„Jeg vover at paastaae," sagde Etatsraaden, „at, dersom den fattigste Arbejderfamilie holder sammen og fører Stamtavle, vil den i Løbet af hundrede Aar arbejde sig opad og komme til Velstand, men opløser den sig i Individer, vil den komme paa Fattigvæsnet."

„Der kan være noget Sandt heri," mente von Seebotten, „men Hr. Etatsraad, Tiden vil ikke modtage Deres Evangelium, den vil opløse Alt i Individer. Selv vor konservative Bondestand er bleven smittet deraf; i Stedet for at holde Gaardene samlede, udstykker den dem; den gamle Bondegaard var et Støttepunkt for Bondens Slægt, den udstykkede Gaards Parceller blive Udrugningsanstalter for Individer, der deels maae udvandre til Byerne eller til Amerika og deels hjemfalde til Fattigvæsnet."

„Jeg er enig med Dem i Alt dette," sagde Graafeldt, „men jeg vil dog bemærke, at det neppe er tilstrækkeligt at tage Sigte paa Slægtens materielle Kaar, men ogsaa paa, at Slægten holder sammen, naar det gjælder om at hævde Rigets Selvstændighed mod fremmed Overgreb."

„Slægtens Opgave er blot en Opgave indadtil," mente Etatsraaden.

Da Kaffen var drukket, rejste Selskabet sig for at gaae en Tour i Dyrehaven. De to ældre Herrer fulgtes ad, Fru von Seebotten og Etatsraadinden ligeledes, og Graafeldt blev atter alene med Bertha.

Det var en smuk Sommeraften, Skoven stod endnu i sin lyse Dragt, kort efter Løvspring, Smaafuglene sang, og Gjøgen kukkede. Selskabet forlod Alfarvej og vandrede op mod Ulvedalene, Bertha og Graafeldt bag de Andre. De havde en Stund gaaet tause, da sagde Graafeldt:

„Bertha, er det ikke en henrivende smuk Aften?"

„Jo," svarede hun, „og den sjællandske Natur minder mig om vor egen i Slesvig. Disse Bøge ligne dem, som voxe hos os."

„Jeg har aldrig været i Slesvig," sagde han.

Hun taug et Øjeblik, da sagde hun:

„Jeg havde ikke ventet, da Fader tog med os herover, at jeg skulde opleve saa meget smukt."

„Jeg takker Dig for den Roes, Du giver vor smukke Ø," svarede Graafeldt. „Jeg vil tilføje, at jeg havde ikke ventet, at din Fader, da han førte Dig herover, og vi To kom til at kjende hinanden, skulde faae mig til at føle et saa stort Savn, naar Du imorgen rejser bort."

Hun saae mod Jorden og svarede Intet.

„Du svarer mig ikke," sagde han.

„Nej, thi jeg kan ikke forstaae, at det kan blive Dig et Savn, naar jeg imorgen rejser hjem."

„Bertha," sagde han, „Du vil ikke forstaae mig."

En Nattergal begyndte i det Samme at synge i Krattet. De ældre Damer stode stille og udbrøde:

„Hører I Nattergalen?“

De inddroge de Unge i deres Samtale, og disse kom ikke mere i Løbet af Spadsereturen til at tale alene sammen.

Det blev sildigt, inden man i den smukke Sommeraften kom til at kjøre hjem, der blev taget Afsked med Etatsraaden og Frue, og rask fore Hestene ad Strandvejen, der paa denne Hverdag ikke var meget besøgt. Samtalen førtes livligt, om hvad man havde oplevet under Opholdet i Kjøbenhavn; og engang imellem foer Blikket ud over det dejlige, af Maanen belyste Sund. Tiden løb, uden at Selskabet mærkede det. Graafeldt undrede sig over at være der, da man var paa Østerbro, men paa samme Tid blev han ilde tilmode; thi han havde saa meget endnu at sige Bertha, hun havde i Løbet af Dagen ikke villet forstaae hans Hentydninger til hans Kjærlighed, og da han endelig havde besluttet at ville tale ligefrem, forstyrrede Nattergalen dette. Nu var al videre fortrolig Samtale umuliggjort. Vognen holdt ved Hotellet, de stege ud og toge Afsked med Graafeldt; von Seebotten rystede hjerteligt hans Haand og sagde, at det havde været ham en stor Glæde at lære en saa vakker Slægtning af sin Hustru at kjende, Fruen gjentog sin Tak for Holgers Selskab i de forløbne Dage, Bertha rakte ham Haanden og sagde:

„Jeg føjer min Tak til Moders."

Graafeldt trykkede ømt den lille, blode Damehaand, den besvarede ikke Trykket.

Nu var Afskeden taget, og han vandrede hjem i en nedtrykt Stemning. Han sagde sig selv, at Bertha ikke elskede ham, og at det rimeligviis vilde være et forfængeligt Haab at troe paa, at hun i en Fremtid vilde kunne møde ham igjen. „Jeg maatte da rejse over til Angel," udbrød han. Da kom han i Tanker om, at von Seebotten godt kunde have indbudt ham til at aflægge et Besøg paa Eichberg; han havde ikke gjort det, derimod havde Pastor Thorsen, der var ham fremmed, strax sagt: „Kommer De til Egnen, besøg mig da." Var det von Seebottens Omgangskreds, som ikke tillod, at Graafeldt kom til Eichberg? Blev der i denne Kreds ført Samtaler, som ikke maatte høres af en dansk Mand?

„Hvorfor skulde han ellers ikke have indbudt mig?" mente Graafeldt. „Saaledes maa det være. — Havde jeg dog aldrig mødt den Familie. Grundlovsdagen 1863 skal jeg aldrig glemme, den er bleven en skjæbnesvanger Dag for mig. — Jeg maa forsøge paa at rive hendes Billede ud af mit Hjerte."

Tredie Kapitel.

Middagsselskabet.

Graafeldt skjulte sin Hjertesorg for sig selv, kun naar han var alene, skaffede han sig Luft ved at skrive Digte. Han vidste, at Pastor Thorsen opholdt sig i Byen endnu, og Røst havde med stigende Misfornøjelse talt om det Middagsselskab, som en af de nærmeste Dage skulde finde Sted hos Grosserer Thorsen.

„Hvis Bataillonen skal paa Vagt den Dag, bytter jeg mig en Vagttur til," sagde han. „Jeg holder ikke af disse Selskaber, jeg bliver den Eneste, som møder i Uniform."

„Generer De Dem ved Deres Uniform?" spurgte Graafeldt. „De har i Tjenesten baaret den med Ære."

„Jeg har en lumsk Anelse om, at man i Grosserens Middagsselskab ikke bryder sig en Smule om jeg har baaret den med Ære eller ikke, man vil snarere tænke: Har Lieutenant Røst ikke Raad til at have en civil Dragt? — Jeg vil komme til at staae som en Fattigpeer mellem alle de Sorte."

„De gjør Dem ufornødne Skrupler," mente Graafeldt. „Ved at høre Dem tale, maa jeg komme til at indrømme, hvor rigtigt det er, at man i mange Lande har forbudt de tjenstgjørende Officerer at gaae civilt klædte. — Hvad Middagsselskabet

angaaer, har jeg lagt Mærke til, at baade Præsten og hans Broder ere Venner af Officeersstanden, og hvad Damerne angaaer . . .“

„Kjære Graafeldt, de ville først og fremmest gjøre deres Bemærkninger om, at jeg stikker forbandet af mod de Sorte.“

Et Middagsselskab, som for Andre var en meget almindelig Sag, var blevet en Begivenhed i Røsts eensformige, militaire Tilværelse, han tænkte derpaa baade tidligt og silde og maatte indrømme for sig selv, at han ikke for sin Ven Præstens Skyld kunde blive borte derfra.

Den Eftermiddag, Middagsselskabet skulde være, kom Røst op til Graafeldt og spurgte:

„Skulle vi følges ad?“

Herimod havde Graafeldt naturligviis Intet at indvende. De fulgtes ad til Nyhavn, Byens Side, hvor Grosserer Thorsen boede. Der var noget Febrilsk udbredt over Røst, han saae ned ad sig selv, om der ikke kunde sees nogen Plet paa Uniformen, han underkastede Graafeldts Dragt en kritisk Prøvelse og udbrød engang:

„Et saadant Middagsselskab trækker vel ikke længe ud?“

„Aa, det er eftersom man morer sig.“

„Saa kommer jeg til at gaae tidligt.“

De traadte ind i en gammel Gaard og kom opad en bred Trappe, ved første Sal standsede de og ringede paa. En Lejetjener lukkede op for dem og viste dem ind i et større Værelse, hvor der fandtes

en Deel Herrer og Damer samlede. Røst passede paa at gjøre det Samme som Graafeldt, han hilste paa Herren i Huset, der kom dem imøde, og paa Husets to Damer. Nu kom Pastor Thorsen til og fik fat paa sin Ven, hvem han forestillede for nogle Herrer, som hilste meget forekommende paa den unge Officeer. Præsten vendte sig derpaa mod Graafeldt, hvem han forestillede for Kredsen.

Det var let at see, at de Tilstedeværende kjendte hinanden saare nøje, og at Røst og Graafeldt vare de eneste Nye i Kredsen. Kort efter at de vare komne, gik man tilbords, Herrerne toge Damer, Røst fik Frøken Thorsen til Borddame og Graafeldt en Frøken Bach, Datter af en bekjendt Folkethingsmand. Bordet var smykket med store Opsatser, med Skaale af Krystal, hvori prægtige Frugter glødede, og med Vaser, hvis Blomster udsendte deres Duft i den store Spisesal. Suppen blev baaren rundt, og Alle fik travlt med at spise.

Man begyndte at tale om Dagens Nyheder, hvoraf den vigtigste var, at Kjøbenhavns tidligere Kommandant, Generalmajor Hagemann, pludseligt var afgaaet ved Døden. Arveprinds Ferdinand skulde have udbrudt ved at høre dette:

„Hvem der dog kunde faae en saa lykkelig Død som han."

Samtalen førtes nu hen paa Arveprindsen, han og Kongen vare de eneste, endnu levende Mænd af det ældre, oldenborgske Huus. En gammel Major, der var Invalid fra Krigen, talte om Muligheden

af, at Prindsen kunde overleve Kongen, og at vi vilde kunne faae en Kong Ferdinand den Første, men denne Mulighed vilde dog Ingen indrømme. Samtalen blev nu politisk, Folkethingsmanden, Prokurator Bach udtalte sig meget krigersk, og det Samme gjorde hele Selskabet.

„Jeg har herovre faaet det Indtryk, at man vil Krigen," sagde Pastor Thorsen.

„Ja, det ville vi," sagde flere Stemmer.

„Vi faae den," sagde Prokuratoren, „fordi den tydske Forbundsdag ikke vil finde sig i Kundgjørelsen af 30te Marts og rimeligviis vil blive yderligere forbittret over det Forslag til en ny Forfatning for Danmark og Slesvig, som Hall til Efteraaret vil forelægge Rigsraadet."

„Det vil Forbundsdagen naturligviis," mente den gamle Major.

Røst havde ikke hørt meget af alt Dette, han var kommen i en Samtale med Frøken Thorsen om Theatrene, og heri havde hans Borddame paa venstre Side blandet sig, hun var en ældre Skuespillerinde, der for et Par Aar siden havde taget sin Afsked fra det Kgl. Theater. Som vi vide, havde Røst literaire Interessер, han talte sig varm og glemte rent, at han var den eneste Herre i Selskabet, der havde Uniform paa. Da blev Samtalen afbrudt mellem ham og Damerne derved, at Værten bankede paa sit Glas, han vilde tale.

Han talte for sin kjære Broder, Præsten, hvem han ikke havde seet i saa mange Aar, og som nu

gjæstede Kjøbenhavn. Grosseren talte meget flydende, og Alle tilnikkede ham Bifald. Da Præstens Skaal var drukket, rejste han sig strax, takkede for den og udbragte derpaa Skaalen for Vært og Værtinde. Nu vare Talerne begyndte, og snart tog den Ene og snart den Anden Ordet. Det var at forudsee, at Prokurator, Folkethingsmand Bach vilde tale, og det gjorde han. Efterat have nedskyllet et Glas Champagne, slog han paa sit Glas og sagde:

„Mine Damer og Herrer! Det glæder mig i disse krigerske Tider, hvor Sangen den tappre Landsoldat lyder i hvert Hjem og gjennem Gaderne, at see en Uniform i vor Midte, den bringer os til at tænke paa den brave, danske Hær, som i sidste Krig udrettede saa store Bedrifter, og den giver os Anledning til at udtale til en Repræsentant for Hæren, at vi vente og ere forvisede om, at den, skulde det paany komme til Krig, vil hjembringe nye Laurbær. Jeg har henvendt Skaalen til Dem, Lieutenant Røst, men vil dog ikke glemme at bemærke, at her er en anden, men civilklædt Repræsentant for Hæren tilstede, Lieutenant Graafeldt, ham gjælde mine Ord ogsaa. De Herrer Major Tyrfing og Pastor Thorsen maae af gode Grunde denne Gang blive hjemme. Jeg vil udbringe en Skaal for Hæren i Almindelighed og for dens to herværende Repræsentanter i Særdeleshed. Hæren leve!"

Skaalen blev drukken, Frøken Thorsen ilede ind i den næste Stue og spillede paa Fortepianoet et Par Vers af den tappre Landsoldat.

„Det kan jeg lide," raabte Thorsen, „at Du viser vor Hær den Opmærksomhed."

Røst følte, at han maatte takke for Skaalen, det generede ham, at han skulde gjøre det, men han mandede sig op, rejste sig og sagde:

„Mine Damer og Herrer, jeg er ingen Taler, jeg vil derfor indskrænke mig til at sige, at de kunne være forvisede om, at Hæren vil gjøre sin Pligt til det Yderste."

Han bukkede og satte sig.

„Han snakker ej, men slaaer," sagde Pastor Thorsen og nikkede over til sin gamle Ven og Krigskammerat.

Røst takkede sin Borddame for den Opmærksomhed, hun havde viist ham og Graafeldt, han var bleven oplivet af Vinen og følte sig meget vel tilmode.

Det var mod Slutningen af Maaltidet, at den gamle, invalide Major Tyrfing, der havde mistet sit ene Been, rejste sig og bad om Ordet.

„Det er for det os saa dyrebare Slesvig, jeg vil tale," begyndte han. „Hvor meget Blod er der ikke blevet udgydt for denne danske Provinds og mere vil komme til at flyde. Jeg seer det . . . . see . . . see de blodige Sneemarker, Granaterne springe . . . vi drives tilbage . . . Luerne slaae mod Himlen . . . Dannebrog brænder . . . Alt — Alt er tabt, Slesvig er tabt! o, det svimler for mig, støt mig, jeg falder!"

Man ilede hen til den gamle Major, der vaklede.

„Hvad fejler De, Major?" spurgte Værten.

Majoren svarede ikke, han stirrede stift hen for sig. Værtinden stænkede ham i Ansigtet med Vand, det hjalp, han saae sig om i Kredsen, drog et dybt Suk og sagde:

„Tak, tak, jeg veed ikke, hvad der skete med mig, men det var som blev jeg flyttet et andet Sted hen og saae mange gruelige Ting. Nu fejler jeg Intet, undskyld, at jeg har forstyrret Maaltidet."

Selskabet satte sig atter omkring Bordet, og Isen blev serveret. Den tidligere, lystige Stemning var forsvunden, og Nogle begyndte at tale om Varsler, hvoraf dog Andre loe. Majoren spiste sin Is og drak et Glas Madeira til, han begyndte endog at spøge med sin Borddame, da spurgte Pastor Thorsen ham:

„Hr. Major, hvorledes kom De til at tale som De gjorde og at sige, at Slesvig vilde blive tabt?"

„Jeg!" udbrød Majoren, „det veed jeg ikke en Smule af."

Præsten gjentog nu, hvad Majoren havde sagt. Denne hørte forbauset til og svarede:

„Jeg er som himmelfalden. Det forekom mig, at jeg, da jeg rejste mig for at tale, følte ligesom et Tryk i Brystet, ledsaget af Engstelse, og at jeg da udbrød: Det svimler for mig."

„Højst mærkeligt alligevel," mente Præsten.

„Aa hvad," sagde Bach, „alle Mennesker kunne være underkastede Hallucinationer. Tillad mig, Hr. Major, at udbringe den Skaal for Slesvig, som De blev forhindret i at holde ved Deres Ildebefindende."

Bach udbragte nu Skaalen og udtalte den sikkre Forvisning, at Slesvig altid vilde forblive ved Danmark. Der var slet ingen Grund til at ængste sig for det Modsatte, og Ministeriet vilde naturligvis ikke stille Sagerne paa Spidsen, naar det ikke vidste, at det havde England og Frankrig med sig. Bach talte godt, og Skaalen for Slesvig blev drukken med stor Begejstring.

Kort efter gik man fra Bordet og ind i den anden Stue for at drikke Kaffe. Her sagde Pastor Thorsen til Graafeldt:

„Naar jeg seer Familien von Seebotten, skal jeg vel hilse den fra dem?"

„Hvis De vil være saa god. Siig mig, er den saa slesvigholstenskfindet som De synes at mene?"

„Jeg har forklaret Dem hele min Stilling til Familien. Den vilde maaskee høre til de Neutrale, hvis Baronen paa Fjaltring ikke var, han holder sine Naboer i Aande."

„Jeg har aldrig hørt ham omtale."

„Saa har De ikke fulgt med. Har De virkelig ikke hørt Baron von Oben omtale?"

„Hverken ham eller Baron von Unten," lo Graafeldt.

„Han har været herovre i Rigsraadet, og det kan ikke nægtes, at han er en dygtig og energisk Mand. Jeg troer ikke, at han vil sprænge Monarkiet, men han ønsker et Slesvigholsten i Personalunion med Danmark, og saa kunde han jo komme til at spille en Rolle som Præsident i et slesvig-

holstensk Ministerium. Strengt taget ere alle de Misfornøjede kun enige om at fordre et Slesvig-holsten, men om dettes statsretlige Stilling ere de højst uenige, Nogle ville beholde den mange hundredaarige Forbindelse med Danmark, Andre ville have en Augustenborger til Regent, Nogle drømme om en slesvigholstensk Republik, og saa er der maaskee Nogle, som ønske at gjøre Landet til en preussisk Provinds."

„Med et saadant Parti kan man snart blive færdigt," mente Graafeldt.

„Ikke saa let som De troer; thi alle Slesvig-holstenerne holde sammen mod den fælles Modstander Danmark, og saa føle de sig smigrede ved at blive ansete for at være Tydsklands Schmerzenskinder."

„Har De nogensinde talt med denne Baron paa Fjaltring?"

„Nej aldrig. Han skal være en fanatisk Modstander af alle danske Embedsmænd. Men kjære Lieutenant, De er jo fri og uafhængig, hvorfor rejser De ikke en Tur til Slesvig? De kan være overbeviist om, at De vil opleve meget Interessant."

„Jeg har tænkt derpaa, men —"

„De er da ikke som mange Mennesker, der ikke kunne losrive sig fra Kjøbenhavn? Tag en rask Beslutning, kom over til os og glem ikke at besøge mig i min Præstegaard."

Frøken Bach begyndte at synge, og Samtalen standsede. Graafeldts Blikke hvilede paa hans tidligere Borddames lille, runde Figur og bløde Former, hun var

smuk og livlig, hun kunde være drillende, men pludselig slaae over til at blive indsmigrende. Det var en af Weyses Romancer, hun sang.

Graafeldt drog en Sammenligning mellem hende og Bertha, *ja*, Begge vare smukke, men der fandtes Noget hos Bertha, som Frøken Bach manglede, han kunde ikke rigtigt gjøre sig klart, hvad det var, han var nærved at kalde det det Aristokratiske, og dog var det ikke det; thi blev Frøken Bach gift ind i Aristokratiet, vilde hun rimeligviis der kunne hævde sin Stilling. Senere fandt han, hvad det var; Bertha havde mere Personlighed, hun forsmaaede Koketteri, hun kunde spøge, men aldrig drille.

Fra Frøken Bach gled Graafeldts Blik over til Uniformen. Ligesom Øjet uvilkaarligt tiltrækkes af den hvide Hest i et Bataillestykke, saaledes glider det uvilkaarligt hen til Uniformen i et Selskab; han saae Lieutenant Røst med en Slags stille Beundring betragte Frøken Thora Thorsen. „Det skulde glæde mig," tænkte Graafeldt ved sig selv, „hvis de To fandt hinanden."

Da Frøken Bach havde sunget, blev hun overøst med Komplimenter. Slutningen af Middagsselskabet forløb som Middagsselskaber i Almindelighed, og omtrent Klokken halv elleve toge Gjæsterne Afsked. Røst og Graafeldt fulgtes ad hjem.

„Nu," sagde Graafeldt, „De mente, at De vilde gaae tidligt, det blev der Intet af."

„Jeg vil indrømme, at jeg har moret mig."

„Og det skjøndt De havde Uniform paa."

„Ja."

„Nu skulde De virkeligt fortsætte, hvad saa godt er begyndt, og deeltage i Selskabslivet."

„Hvor vil De hen?"

„Kasernelivet duer ikke i Længden. De maa see at finde Behag i Familielivet, De maa allerhelst forlove Dem."

„Er De gal, Graafeldt!"

„Jeg taler som en Viismand."

„Forlove mig før en Krig, hvori jeg kunde falde, nej, det indlader jeg mig aldrig paa."

„Der kan være Noget i, hvad De siger. Det er forresten ikke saa sikkert, at vi faae Krig. I hvert Fald bør De vedblive at komme i Grosserer Thorsens Hus. De har erfaret, at Uniformen er velseet der."

„Jeg har i dette Øjeblik stor Lyst dertil, men imorgen, naar den lette Viinrus er borte, bliver jeg det gamle Menneske."

„Det skulde De ikke, Røst."

De toge nu Afsked med hinanden. Graafeldt tændte som sædvanligt sin Meerskumspibe, da han var kommen op paa sit Værelse, lagde sig i Vinduet og saae ud paa Voldens Træer. Mens Middagsselskabet havde været, var en Regnbyge draget over Kjøbenhavn og havde forfrisket Luften. Graafeldt indaandede i lange Drag den friske Luft, mens han tænkte paa Aftenens Hændelser. Hvad han i Øjeblikket kun flygtigt havde skænket en Tanke, begyndte nu at interessere ham, det var Majorens gaadefulde

Skaal. Hvad betød dog dette? Var det et Varsel eller maaskee en Advarsel fra højere Magter? Graafeldt havde aldrig interesseret sig for Mystik, han havde som de fleste Mennesker sagt: „Frygt Gud og hold Landevejen.“ Men han havde som de Fleste dog en Følelse af, at der ved sjeldne Lejligheder kunde træde os noget Uforklarligt imøde. Han havde læst om, at under eller kort før den franske Revolution var en af de Tilstedeværende ved et Festmaaltid bleven grebet paa en ham selv uforklarlig Maade og havde forudsagt, at de Tilstedeværende skulde døe, inden Aaret var omme; og det var skeet, de vare blevne guillotinerede.

Han dvælede dog ikke længe ved disse uhyggelige Ting, ejheller lagde Frøken Bach Beslag paa hans Tanker, men han begyndte for Alvor at overveje, om han ikke skulde gjøre en Reise til Slesvig. Han tilstod ikke for sig selv, at der var en Magnet, der trak derover, o nej, han vilde see Landet og gjøre sig bekjendt med Tilstanden, han vilde besøge Slagmarkerne, og dem var der mange af.

De følgende Dage spurgte Graafeldt sig selv: „Skal jeg eller skal jeg ikke.“ Da lededes hans Tanker en kort Tid hen i en anden Retning. Arveprinds Ferdinand døde pludseligt, han havde faaet det Ønske opfyldt, han havde udtalt ved General Hagemanns Død. Det var en Mandag, da Hovedstadens Officerer som sædvanligt vare mødte for at afgive deres Meldinger. Kjøbenhavns Kommandant, den fra Slaget ved Isted saa bekjendte General

Schepelern, var inde hos Prindsen, denne afbrød pludselig Samtalen, løb gjennem Salen og raabte: „Caroline! Caroline!“ Han faldt død om. Caroline var Arveprindsessens Navn. Kommandanten, der ikke havde seet Prindsen falde, sagde til de udenfor ventende Officerer: „Hans Kgl. Højhed maa være bleven syg.“

Neppe var Arveprindsens Død rygtedes i Hovedstaden, før Graafeldt fik Visit af sine to gamle Tanter, der vare højst bestyrtede og forsikrede, at inden Aften vilde hele Byen være i fuldt Oprør. Graafeldt blev ærgerlig tilmode over saa megen Ufornuft, men paa samme Tid havde han Medlidenhed med de to gamle, bævende og rystende Damer.

„Tante Amalie,“ sagde han til den Ældste af dem, „De har jo Formue nok til at kunne foretage en Rejse. Jeg raader derfor Dem og Tante Sofie til at rejse bort fra Kjøbenhavn i nogen Tid. Naar De saa seer, at Alt her vedbliver at være roligt, kan De vende tilbage.“

„Det Raad er godt,“ svarede Tante Amalie, „men hvor skulle vi rejse hen?“

„Over til Onkel Hans i Jylland. Tilbring et Par Sommermaaneder paa hans Gaard.“

„O ja, det er saa længe siden, vi have seet ham,“ sagde Tante Sofie.

„Men vi kunne ikke rejse ene,“ sagde Amalie, „jeg har aldrig rejst med disse Dampskibe og Jernbaner, de skulle være saa farlige at rejse med.“

„Du maa ledsage os derover,“ sagde Sofie.

„Det er ikke muligt, jeg tænker selv paa at gjøre en Rejse, den skal gaae til Slesvig og ikke til Sylland.“

De gamle Damer vedbleve at trænge paa, og tilsidst lod Graafeldt sig overtale til at sige Ja. Derefter stillede Damerne den Fordring, at han skulde ledsage dem hjem, boe hos dem og beskytte dem det Par Dage, de endnu opholdt sig i Kjøbenhavn. Herpaa vilde han dog ikke indlade sig, men lovede dem, hvis der skulde indtræffe Noget, strax at møde fuldt bevæbnet i deres Hjem. Til dette ledsagede han dem og blev hos dem til Sengetid.

Ved Middagsbordet meddelte Graafeldt Dagen efter Røst det Løfte, han havde maattet give sine Tanter. Røst lo og sagde:

„Disse to gamle Damers sælsomme Tro paa, at alene Prinds Ferdinands Tilstedeværelse vil kunne holde Byens urolige Elementer i Tømme, er kjendt af mange Flere end De aner, Graafeldt. Jeg har hørt dem omtale for Aar og Dag siden, men ikke vidst deres Navn før nu.“

„Jeg haaber, at De skjuler det,“ sagde Graafeldt.

„Naturligviis. De vil altsaa rejse først til Sylland og derefter til Slesvig. Jeg skal give Dem Hilsen med til flere Officerer. De kommer naturligviis ogsaa til Angel, hils da Pastor Thorsen.“

„Jeg veed ikke, om jeg naaer saa langt.“

„Det gjør De nok. Men det er sandt, vi maae jo til Grossererens og takke for sidst, skal vi gaae sammen derhen imorgen?“

„Som De vil."

Den følgende Dag blev Visiten aflagt, og de to Officerer traf Damerne alene hjemme. Samtalen førtes om almindelige Ting, indtil man tilsidst dvæ=lede ved Arveprindsens Begravelse.

„Jeg finder det besynderligt," sagde Frøken Thora, „at man vil bisætte Prindsen paa en Dag som den sjette Juli, Fredericiadagen. Det er en Glædesdag for det danske Folk, og den skal nu gjøres til en Sorgensdag."

„Det er blot iaar," mente Røst.

„Alligevel," sagde Olga, „jeg synes ikke derom. Den sjette Juli skulde der være Fest i Danmark."

„Det var der ogsaa de første Aar efter Krigen," sagde Røst, „men siden blev det glemt. Jeg var ifjor den sjette Juli paa Tivoli, Alt var der som var det en almindelig Hverdag, jeg traf et Par Kammerater, der ligesom jeg havde været med ved Fredericia, den Ene var hiin Dag bleven saaret. Vi spiste til Aften sammen og gik over paa Den for at drikke os en Toddy. Paa Tribunen stod en tydsk Sangerinde og sang:

Wer will unter den Soldaten,
Er muss haben ein Gewehr,
Das muss er mit Pulver laden
Und mit einem Kugel schwer.

„See det var den Maade, hvorpaa Tivoli fejrede Fredericia=Slagets Aarsdag ifjor. Der sad en Deel Handelskommiser og hørte paa Sangen,

nogle Bemærkninger, som vi Officerer henvendte til hverandre, bleve hørte, Komiserne bleve derved erindrede om, at det var en Mindedag. Pludselig raabte de, at det tydske Sangerselskab skulde synge den tappre Landsoldat. Vi loe, hos det øvrige Publikum almindelig Forbauselse. Direkteuren stod frem og erklærede, at den Sang ikke stod paa hans Repertoire. Svaret herpaa var, at Publikum istemte den tappre Landsoldat. En begeistret Handelskommis stormede Sangertribunen og vilde derfra holde en Tale; der opstod en Kamp mellem ham og Direkteuren, under hvilken vi fandt det raadeligst at forlade Lokalet. Jeg mener Frøken, at det er bedre slet ikke at mindes Fredericiaslaget end paa en saa groteſk Maade."

„Det mener jeg naturligviis ogsaa," sagde Thora leende.

Graafeldt havde imens underholdt sig med Fruen om sin forestaaende Rejse, og da en passende Tid var forløben, toge Vennerne Afsked med mange Hilsener til Grosseereren.

„Jo oftere jeg seer Frøken Thorsen, desto bedre synes jeg om hende," sagde Graafeldt.

„Det gaaer mig ligedan," sagde Røst.

En brændende Sol glødede den 6te Juli 1863 over Roeskilde gamle By. Bag den Kgl. Ligvogn gik et stort og glimrende Følge, først Kong Frederik den Syvende og ved hans Side den unge Kong Georg af Grækenland, dernæst Prinds Christian af Danmark med hans ældste Søn, Prinds

Frederik, og nu fulgte Ministre, Generaler og andre Stormænd; to Bataillioner af Kjøbenhavns Garnison dannede Espalier. Klokkerne klang højtideligt ud over Land og Fjord, de meldte om, at nu skulde En af Kongestammen stedes til Hvile hos sine Fædre i den ærværdige, gamle Kirke.

Det store Følge skred ind i Kirken, men Bataillonerne lejrede sig i Nærheden paa en Mark, hvorfra der var en henrivende Udsigt over Fjorden. Røst stod drømmende og saae ud over Landskabet, da kom hans Kapitain hen til ham og spurgte:

„Naar mon vi skulle begrave Brodersønnen?"

„Jeg vil haabe, at der er længe til."

„Jeg ogsaa," svarede Kapitainen. „Kongen seer idag sund og rask ud."

„Det maa være en sælsom Følelse, der griber Kongen," mente Røst, „naar han kommer ind i det prægtige Gravkapel, hvor hans nærmeste Forfædre hvile, og hvor han ogsaa engang skal stedes til Ro."

„Og saa kan han sige til sig selv," sagde Kapitainen, „Du er den Sidste af den Linie, der stedes til Hvile her."

Andre Officerer kom nu til, og Samtalen tog en mindre alvorlig Retning; man begyndte at tale om, hvem der skulde være Prinds Ferdinands Efterfølger som kommanderende General paa Sjælland.

Dengang Visættelsen var forbi, var der Frokost paa Banegaarden, hvori Kongen, Prindserne og de fornemste af Følget deeltoge. Nogle Mand af det Kompagni, hvorved Røst var Premierlieutenant, vare

ſtillede op paa Gangene og i et improviſeret Forgemak ſom Æresvagt. Da Frokoſten var forbi, gik Røſt op for at inſpicere diſſe Folk; da traadte Kongen i det Samme ud af en Dør, Røſt førte ſtrax Haanden op til Tſchakoten, Kongen mødte en fremmed Magts Geſandt og begyndte paa Franſk en Samtale med ham. Kongen kaſtede engang imellem et Blik hen paa Lieutenantens Haand ved Tſchakoten. Armen begyndte at ryſte ved at ſtaae ſaa længe i den tvungne Stilling; thi Kongens Samtale trak ualmindeligt længe ud. Endelig endte den, han gav Røſt en flygtig Hilſen og gik videre.

Røſt havde havt den ſtørſte Lyſt til at tage Haanden ned, men han erindrede ſig en lille Hiſtorie, der var bleven fortalt ham om Baron Blixen-Finecke. Kongen havde en Dag villet viſe Baronen Et og Andet paa Slottet, han bad ham følge ſig, det gjorde han, men da han kom til Dørtærſkelen til det næſte Værelſe, blev han ſtaaende ærbødigt. Kongen vendte ſig da om og ſpurgte: „Hvorfor kommer Du ikke?“ Nu overſkred Baronen Dørtærſkelen, og han havde været af den Mening, at Kongen rimeligviis havde taget ham det meget ilde op, hvis han havde fulgt lige efter ham.

Det vilde vare et Par Timer, inden det Extratog kunde afgaae, der ſkulde føre Bataillonen tilbage til Kjøbenhavn. Officererne beſluttede derfor at beſee Domkirken. De ſtode ſnart i det prægtige Gravkapel, hvor Arveprindſens Kiſte ſtod, endnu

tilhyllet af et sort Fløjlstæppe med Sølvfryndser, og ved Siden af stode mange andre Kister paa Gulvet.

„See, i den Kiste," blev der sagt, „hviler hans Moder, Dronning Juliane Marie."

Hun var altsaa ikke kommen til at hvile i Marmorsarkofag som to af de andre Dronninger, hun maatte nøjes med at staae nede paa Gulvet mellem Prindserne og Prindsesserne. Men over dem saaes Wiedewelts prægtige Figurer, det sørgende Danmark og det sørgende Norge.

Rost havde ikke seet Alt dette før, han var stærkt greben af, hvad han saae, og han tænkte:

„Det er Fortiden, hvad vil Fremtiden bringe?"

Fjerde Kapitel.

Eichberg.

Herregaarden Eichberg udmærkede sig ikke ved anseelige Bygninger. Til Hovedbygningen, der var en Etage høj, stødte to Sidefløje af samme Højde, og de laae foran Hovedbygningen; sammen med denne dannede de en stor, brolagt Gaardsplads. Op til Gaarden førte en smuk Lindeallee, der endte ved Indkjørslen, som bestod af en Jerngitterport, der hang i to murede Piller. Gaarden havde til-

hørt gamle, holstenske Slægter, men i forrige Aarhundrede var Godset blevet solgt fra, og den havde som flere andre Herregaarde i Slesvig senere et Par Gange været udbudt til Salg paa Børsen i Hamborg. For en Snees Aar siden havde von Seebotten kjøbt Eichberg forholdsvis billigt. Han var en dygtig Landmand og havde bragt det til, at Gaarden gav ham gode Indtægter. Noget stort Huus førte han ikke, men engang imellem saae han Egnens nærmeste Herremænd hos sig, ligesom han blev budt til Gjæst hos dem.

Som vi vide, var von Seebotten en meget religieus Mand og gjorde meget Godt i Stilhed. Han troede selv, at han tidligt skulde døe, og sørgede bestandigt for, at hans Affairer vare saaledes ordnede, at hans Hustru efter hans Død ikke i den Retning vilde møde Vanskeligheder. Hans Advokat, med hvem han havde studeret sammen i Kiel, boede i Eckernførde. For Hustruen var Mandens Villie hendes Rettesnor; han lod hende skalte og valte med Husholdningen som hun selv vilde, og heri handlede han klogt; thi hun var en dygtig og energisk Frue, for hvem Tyendet havde stor Respekt.

Den behagelige Kjøbenhavnstur var længe Gjenstand for Samtale paa Eichberg, og i sit stille Sind længtes Bertha efter at kunne gjøre den om igjen. Da hun var vendt tilbage til Hjemmets stille Ro, faldt hendes Tanker ofte paa Graafeldt, og der var Tider, hvori hun syntes, at hun længtes efter ham. Hun havde læst „Hjortens Flugt“, ja,

læst den to Gange, hun følte sig ligesom Graafeldt nærmere, naar hun læste i det dejlige Digt. Tidt naar hun gik i Mark og Skov eller saae ud over Østersøen, kunde hun spørge sig selv: „Hvorledes vilde Holger Graafeldt mon synes om denne skjønne Udsigt?“

De fleste Naboer vare bortrejste og vilde først vende tilbage, naar Høsten begyndte, Bertha havde derfor ikke kunnet tale med de unge Piger paa Nabogaardene om de mange Indtryk, hun havde modtaget i Kongens Residensstad. Hun var alene med sine Tanker. Faderen havde engang været i Eckernforde og talt med sin Advokat og var efter en Dagstids Forløb vendt tilbage.

Prinds Ferdinands Død bragte Talen paa Politik. I sin Families Skjød udtalte von Seebotten sig moderat og lod sig forstaae med, at det var ham kjærest, at det Hele ordnedes paa en fredelig Maade. Den glücksborgske Familie havde længe levet mellem de adelige Godsejere i Sydslesvig, den var kjendt og anseet, nu skulde en Prinds af dette Huus bestige Danmarks Throne, naar Kong Frederik engang døde; vilde hans Broder Hertug Carl ikke kunne blive en Talsmand for de slesvigske Godsejeres Interesser? Og hvad den tydsksindede Deel af Befolkningen angik, da var det desuden notorisk, at den holdt mere af Glücksborgerne end af Augustenborgerne.

Saaledes som von Seebotten talte, saaledes talte Mange dengang, ja, alle Bønderne i Hütten

Amt vare helt loyale. Men i Kjøbstæderne florerede endnu højt Slesvigholstenismen, der var det en Modesag at være Slesvigholstener. Paa Grund af en svag Regering, vide vi, at flere Egne af Holsten vare halvt oprørske, ja, der havde endogsaa været alvorlige Gadespektakler i Altona. Dernede laae de danske Bataillioner med fuld Krigsstyrke.

Paa Gaarden holdtes „Berlingske Tidende“ og „Hamburger Nachrichten“. Naar von Seebotten læste disse Blade, rystede han undertiden paa Hovedet og sagde:

„Det seer ud til, at man fra begge Sider ønsker Krigen.“

En Dag i sidste Halvdeel af Juli Maaned kom en Rytter ridende ind paa Eichberg, en Karl sprang til og holdt hans Hest, selv gik Rytteren ind i Hovedbygningen og spurgte efter von Seebotten. Det var en ung, smuk, kraftigt bygget Mand, hvis Ydre tydede paa, at han hørte til Landaristokratiet. Da han traadte ind til von Seebotten, forestillede han sig selv som Henning Alpers til Neuhof, et Gods i Svansø eller Svansen. Han fortalte, at han kom fra Hamborg, hvor flere slesvigholstenske Godsejere nyligt havde været samlede i Anledning af Prinds Ferdinands Død; thi nu var der kun En af Kongestammen tilbage, og naar han engang døde, maatte man vide, hvad man vilde. Efter en ivrig Forhandling var man bleven enig om, at man vilde arbejde for et Slesvigholsten under Hertugen af Augustenborg; thi man frygtede for Danmarks

demokratiske Forfatning. Den, som skulde gives den nye Stat Slesvigholsten, skulde sikkre de større Grundbesidderes Interesser.

„Var Baron von Oben tilstede?“ spurgte von Seebotten noget forbauset over, hvad han havde hørt.

„Ja, han var. De veed maaskee, at han ikke kan ventes hjem den første Maanedstid, han bad mig, hvis jeg kom op i Angel, at underrette Dem om den tagne Beslutning.“

„Meget venligt af ham. — Men havde det saadant Hastværk? Kong Frederik kan endnu leve længe.“

„Maaskee og maaskee ikke, imidlertid vente vi en Forbundsexekution, maaskee Krig, og saa er det altid godt at vide, hvad man vil.“

„De kan have Ret.“

Der udspandt sig nu en lang, politisk Samtale mellem de to Herrer, og von Seebotten bad sin Gjæst til Middag. Alpers modtog Indbydelsen og fulgte Husets Herre ind til Damerne, for hvem han blev forestillet. Det viste sig, at han i flere Retninger var en kundskabsrig Mand, og at han havde besøgt de fleste af Europas Hovedstæder, ja, opholdt sig et Par Aar i Paris.

Det var tydeligt at mærke, at han gjorde et højst fordeelagtigt Indtryk paa Godsejeren og hans Fruc, men ikke saaledes paa Bertha. Hun maatte indrømme, at han var smuk, og at der ikke var Noget at udsætte paa hans Væsen, men i hans hvidblaa Øjne laa der noget Ondt, noget Beregnende,

der afskrækkede hende. Han henvendte ofte Ordet til hende, hun følte, at hun behagede ham, men hun blev ilde tilmode derved.

Ved Middagsbordet kom Kjøbenhavnerrejsen paa Tale; det var tydeligt, at Alpers ikke kunde lide, at Familien havde befundet sig vel i den By.

„Det er sikkert," sagde han, „at Kjøbenhavn er for stor en Hovedstad for et saa lille Land som Danmark, derfor har Landet saa tidt Kongestioner til Hovedet."

„Jeg mener," svarede Bertha, „at det ikke angaaer os, naar vi blot more os der, og moret os have vi."

„Jeg har ogsaa været der," sagde Henning Alpers, „men jeg kjedede mig. Naturligviis vil jeg ikke nægte, at Omegnen er smuk, men Befolkningen er højst spidsborgerlig."

„Var der Ingen i Kjøbenhavn, der kunde vise Dem om?" spurgte Fruen.

„Jeg kjender Ingen derovre og bryder mig heller ikke om at lære Nogen at kjende. Vi her i Hertugdømmerne behøve ikke Kjøbenhavn, vi have Hamborg, det ligger os langt nærmere, og der tales Tydsk."

Den affejende Maade, hvorpaa Alpers omtalte Kjøbenhavn, hvor hun havde moret sig, behagede ikke Bertha, men hun taug og lod ham tale, og lærte nu at kjende, hvor stort Hadet til Alt, hvad der var Dansk, ikke alene var hos ham, men hos mange Andre, som han nævnede. De brændte af Begjærlighed efter at faae Revanche for den sidste

Krig. Henning Alpers sagde, at ved det første Skud, der faldt, vilde han tage Bøssen paa Nakken og ile mod de Danske.

Efter Bordet yttrede Gjæsten Lyst til at see Gaardens Jorder, von Seebotten imødekom dette Ønske med Fornøjelse, og han og Alpers vare borte hele Eftermiddagen. Alpers blev budt til Aften og spurgt om han ikke vilde blive Natten over paa Gaarden, da det var blevet saa sildigt. Han tog mod Tilbudet og udfoldede al sin Elskværdighed overfor Damerne.

Alt dette var ikke Bertha tilpas; jo mere behagelig den unge Godsejer gjorde sig for hende desto mere følte hun sig frastødt. Han talte om Livet i Paris og om det franske Kejserhof, han skildrede sit Ophold ved et fransk Badested, han talte om den europæiske Politik og fængslede i høj Grad baade Hr. og Fru von Seebotten, der gjorde ham mange Spørgsmaal.

Under denne livlige Konversation havde Herrerne drukket Romtoddy og røgt Cigarer.

Tilsidst sagde Gjæsten Godnat og gik op paa sit Værelse.

„Du har ikke været meget underholdende iaften," sagde Moderen til sin Datter. Bertha svarede ikke herpaa, men spurgte:

„Hvor stammer Hr. Alpers fra?"

„Jeg veed ikke Andet," svarede Moderen, „end at hans Fader er Senator i en af Byerne i Marsken og en meget rig Mend, og at han har kjøbt

Godset til Sønnen, der har ſtuderet Retsvidenſkab i Kiel."

„Du og Fader ſynes godt om ham, har jeg bemærket."

„Han er en meget elſkværdig og interessant ung Mand, hvad kan Du have imod ham?"

„Hvad ſkulde jeg have imod ham?"

„Naturligviis Ingenting, Du har været ſaa daarlig disponeret idag ſom paa de Dage, Du har Hovedpine."

„Jeg feiler Intet," ſvarede Bertha.

Moder og Datter begave ſig tilſengs.

Berthas Kammer vendte ud til den ſtore og ſmukke Have, bag denne ſtrakte ſig Marker, der endte i Skrænter, ſom dannede et Værn mod Oſterſøen. Bertha kunde ikke ſove, hun ſatte ſig ved det aabne Vindue og ſaae ud i den ſmukke Sommernat. Kun et Inſekts Summen afbrød engang imellem den dybe Stilhed. Hun tænkte paa Henning Alpers, hun følte ſig overbeviiſt om, at denne Mand, ſom hun idag havde ſeet for første Gang, vilde paa en eller anden Maade gribe forſtyrrende ind i hendes Tilværelſe, hun vidſte ikke ſelv, hvoraf det kom, men hun følte en uovervindelig Afſky for ham.

Hendes Tanker vendte ſig dernæſt mod Kjøbenhavn; derude rullede Oſterſøens Bølger, og bagved dem gjemte ſig den gamle, fornøjelige Kongeſtad med dens Taarne og Volde. Der boede en ung Mand, ſom hun i den ſidſte Tid ſaa ofte havde tænkt paa, mon han havde glemt hende? Ligeſaa meget hun

følte sig frastødt af Alpers, ligesaa stærkt følte hun sig nu hendraget til Holger Graafeldt. Men der var dog Noget, der stod som en Muur imellem dem, det var den ulykkalige Strid mellem Dansk og Tydsk. Bertha begyndte at see paa den Sag med andre Øjne end før og ikke at forstaae, at Sproget kunde skille Mennesker ad, men hun maatte indrømme, at her var mere, der skilte ad: en stor, treaarig Krig. Men den angik jo ikke de Enkelte; mens Stormen bruste over deres Hoveder, kunde de vel et og andet Sted finde Læ.

Nej, neppe for Øieblikket. Alpers havde jo bragt Meddelelse om, at ingen Forsoning var mulig, at man ønskede nye, blodige Konflikter. „Min Gud, hvorledes skal Alt dette ende?“ udbrød Bertha og førte Haanden mod sit Hjerte.

Der kom en kølig Luftning ind til hende fra det fjerne Hav, hun vaagnede af sine Tanker, rejste sig og søgte sit Leje, hvor hun kort efter faldt i en tryg og rolig Søvn.

Da Familien og dens Gjæst næste Formiddag sad ved Frokostbordet, blev Pastor Thorsen meldt.

„Er det En af Vore?“ spurgte Alpers.

„Nej.“ svarede Fruen, „tvertimod, men han er vor Sognepræst.“

Godsejeren havde imidlertid rejst sig og var gaaet ud til Præsten, med hvem han kort efter traadte ind i Værelset.

„Jovist skal De spise Frokost med os,“ sagde von Seebotten. „Maa jeg forestille Dem for Gods=

ejer Alpers til Neuhof." Præsten bukkede for Damerne og for den ham ubekjendte Godsejer, derefter tog han efter Opfordring Plads ved Bordet.

„De er nylig vendt tilbage fra Kjøbenhavn," sagde Fruen, „De har vel moret Dem godt derovre?"

„Jeg har moret mig ypperligt og truffet en Deel gamle Bekjendte. Lieutenant Graafeldt har paalagt mig at overbringe Dem Alle sin Hilsen."

„Tak," sagde Fruen. „Min unge Slægtning har udviklet sig meget til sin Fordeel."

„Han er i Virkeligheden en elskværdig, ung Mand," sagde von Seebotten.

Bertha glædede sig i Stilhed over den Roes af Faderens Mund. Alpers var taus, Samtalen drejede sig om Personer og Forhold, han ikke kjendte.

„Mit egentlige Ærende her idag," sagde Præsten, „er, om De vil hjælpe en stakkels Huusmandsfamilie til at faae to Børn begravede, de ere døde af Skarlagensfeber, og to andre ere angrebne af samme Sygdom."

„Det vil jeg meget gjerne," sagde von Seebotten, „har De nyligt besøgt Familien?"

„Jeg kommer lige fra den," svarede Præsten.

„Gud bevar os!" raabte Alpers. „Kommer De lige fra den, De vil da kunne bringe Smitten med Dem herop, De vil kunne smitte Frøken von Seebotten."

„Frygt ikke, Hr. Alpers," sagde Fruen, „min

Datter og jeg have saa ofte besøgt de Fattige i Sognet, uden det har skadet os"

„Ja, ja," udbrød Præsten, „jeg maa i Sandhed beundre Damerne."

Samtalen drejede sig udelukkende om Sognets Anliggender; da Frokosten var forbi, beredte Præsten sig til at tage Afsked, og Alpers gjorde det Samme. Først havde han dog en kort Samtale med von Seebotten, hvori han udtrykte sin Forbauselse over, at Godsejeren omgikkes en Præst, der vistnok var en erklæret Fjende af Slesvigholsten.

„Jeg omgaaes, hvem jeg vil," sagde von Seebotten.

„Ja, Gud bevar os, men De veed jo nok, at Baron von Oben og vi Andre afskye disse danske Embedsmænd. Vi kunne ikke tale frit, naar de ere tilstede."

„Pastor Thorsen kommer kun sjeldent," sagde von Seebotten.

„Hr. von Seebotten, lader os ikke tale mere om Pastor Thorsen; dersom jeg skulde komme til at lære ham nærmere at kjende, tvivler jeg ikke om, at jeg vil betragte ham med samme Øjne som De."

„Det haaber jeg, at De vil," sagde von Seebotten.

„Maa jeg nu, inden jeg stiger tilhest, takke Dem for udviist Gjæstfrihed."

„Ikke Noget at takke for," var Svaret, „naar

De igjen rider forbi, da see ind, De skal altid være velkommen."

„Tak, maaskee seer De mig igjen med det Første; thi jeg tænker paa at kjøbe noget Jordegods paa denne Side Slien. Nu gaaer jeg ned for at sige Farvel til Damerne."

Han fandt dem staaende i en livlig Samtale med Pastor Thorsen, og Samtalen førtes paa Dansk. Alpers studsede ved at høre dette, men lod sig ikke mærke med Noget.

Paa det mest Forbindtlige tog han Afsked med Damerne, hilste koldt paa Præsten og red bort.

I Løbet af en Uge kom Alpers igjen til Familien paa Eichberg, han medbragte politisk Nyt til von Seebotten og fortalte om, at hans tilsigtede Godskjøb truede med ikke saa snart at ville gaae i Orden. Han blev til Middag og satte sig efterhaanden mere og mere fast i Hr. og Fru von Seebottens Gunst, medens det var tydeligt, at Bertha ikke holdt af hans Kur. Derefter bleve hans Besøg hyppigere, og han lagde ikke Skjul paa, at Bertha i høj Grad havde fængslet ham. Hun derimod søgte saa meget som muligt at undgaae hans Selskab, hvilket han dog ikke syntes at tage ilde op; thi han betragtede hende som et Slags Guds Ord fra Landet, der maaskee endnu følte sig noget undseelig ved en Mands Kur.

Da han en Aften var reden bort, sagde Fru von Seebotten til sin Mand:

„Har Du lagt Mærke til, hvor indtagen Hr.

Alpers er i Bertha? Det skulde ikke undre mig, om han havde alvorlige Hensigter." Von Seebotten studsede og sagde: „Nu, Du siger det, maa jeg indrømme, at det maaskee er for Berthas Skyld, at han kommer her saa ofte."

„Det vilde ikke være noget daarligt Parti."

„Aa nej, Neuhof er en god Gaard, og han vil arve mange Penge, naar Faderen engang døer. Rigtignok saae jeg helst Bertha gift med en Adelsmand, men —"

„Kjære von Seebotten, det er i vore Dage let for en Pengemand at blive ophøjet i Adelsstanden, og stiller Du den Betingelse til Alpers, vil han hos den preussiske eller den østerrigske Regering skaffe sig et Adelspatent."

„Nu ja, jeg fordrer det ikke, det kan undværes i vore Dage, men holder Bertha af ham?"

„Jeg veed det ikke."

„Var det ikke bedst at spørge hende derom?"

„Nej, jeg mener, at de Unge helst maae klare den Sag imellem sig selv."

„Det gjorde vi To," sagde von Seebotten spøgende.

Alpers behøvede altsaa ikke at frygte for Modstand fra Forældrenes Side, og Fru von Seebottens Holdning overfor ham belærte ham snart derom. En varm Sommereftermiddag i Begyndelsen af August traf han Bertha i et Lysthus i Haven, hvor hun sad og læste i en Bog.

„Tør jeg spørge om, hvad det er, Frøknen læser?“ spurgte han.

„Det er en Novelle af Carl Bernhard.“

„Carl Bernhard, hm, jeg kjender ikke den Forfatter, det maa være en af vore nyere.“

„Nej, det er tvertimod en af vore ældre, danske Novelleforfattere.“

„De læser danske Forfattere!“ udbrød Alpers. „En ægte Slesvigholstenerinde bør kun læse tydske Forfattere.“

„Skal den politiske Strid forhindre os i at læse danske Bøger? Saavidt bør den ikke gaae.“

„Frøken, De kan maaskee have Ret? Jeg er ikke kommen her for at drøfte dette Spørgsmaal med Dem. De har i den sidste Tid seet mig oftere besøge Deres Hr. Fader, jeg vil tilstaae, at jeg ikke saa meget er kommen her for hans som for Deres Skyld.“

„For min!“ udbrød Bertha, og Blodet foer hende til Kinderne.

„Ja, for Deres Skyld; thi spørger jeg Dem nu ligefrem, om De vil være min Hustru?“

„Jeg Deres Hustru!“ raabte Bertha og rejste sig hurtigt. „Hr. Alpers, De — De — har gjort mig saa angst.“

„Det var langtfra min Mening,“ sagde han og tænkte ved sig selv, „hun er et større Barn end jeg havde troet.“

„Var det ikke Deres Mening, saa tal ikke mere til mig om den Sag.“

„Mit pludselige Frieri har mishaget Dem, jeg beder Dem tilgive mig.“

„Ja, ja, men lad mig blot være ene.“

„De maa tillade mig, at jeg ikke opgiver Haabet om, at jeg engang træffer Dem bedre disponeret til at høre paa mig end i dette Øjeblik.“

Han bukkede høfligt og lod Bertha være alene.

Hvad hun havde frygtet, var altsaa skeet, han havde friet til hende, han, hvem hun sidst af Alle vilde have, hun kunde ikke selv forklare sig hvorfor. Hun havde ikke sagt usandt, han havde virkeligt gjort hende angst. Smuk var han, men naar han saae paa hende, kunde hun undertiden føle ligesom Kuldegysninger. Hun havde givet ham sit Nej, men han havde sagt, at han ved Lejlighed vilde fortsætte sit Frieri, hun vilde atter sige Nej, da vilde han blive hendes Fjende og en frygtelig Fjende.

Mens hun sad i disse Tanker, kom Moderen ned ad Havegangen til hende. Da hun saae Bertha, udbrød hun:

„Hvor Du seer forstyrret ud, er Du syg?“

„Nej,“ svarede hun og fortalte hende, hvad der var skeet.

„Nu ja, saa kan jeg forstaae din Bevægelse,“ sagde Moderen, „det var heldigt, at Du ikke helt afviste hans Frieri.“

„Jeg vil ikke have ham, jeg tager ham aldrig!“ raabte Bertha og brast i Graad.

„Vær rolig mit Barn og overvej Sagen nøje.

Hr. Alpers er et overmaade godt Parti. Din Fader og jeg have i den sidste Tid mærket, at Du ikke var ham ligegyldig. Vi have talt med hinanden om Sagen og ere blevne enige om ikke at lægge Hindringer i Vejen for hans Frieri."

„Ville I da tvinge mig til at tage ham?" spurgte Bertha hidsigt. „Det ville I i al Evighed ikke kunne. Jeg lader mig ikke sælge som en Vare til denne Alpers, der minder mig om Padden i Eventyret, hvis kolde, ondskabsfulde Øjne stirre op fra Dyndet."

„Bliv ikke heftig," sagde Moderen, „hverken din Fader eller jeg ville tvinge Dig, om det end vil kunne forvolde os nogle Ubehageligheder at faae Alpers til Uven; thi han har indyndet sig hos von Oben og er højt anskreven hos Ridderskabets mest ansete Medlemmer."

„Tak, fordi I ville lade mig i dette Punkt have min frie Villie," sagde Bertha.

Trods denne Samtale opgav Moderen i sit stille Sind ikke Haabet om dog tilsidst at faae sin Datter overtalt til at tage Alpers. Men da Bertha om Aftenen var kommen ind i sit Værelse og stod i det aabne Vindue og saae ud over Haven, hvor Frugttræerne hang fulde af næsten moden Frugt, søgte hendes Øjne Østersøens blaa Bølger i det Fjerne, og de førte Tanken over til Kjøbenhavn, til Graafeldt, og havde hun ikke følt det før, saa gjorde hun det nu, hun elskede ham, den danske Officeer.

Det maatte blive en dyb Hemmelighed; thi, hvis Nogen fik det at vide, vilde hun blive udelukket fra de Kredse, hvori hun kom, og hvori en dansk Officeer blev anseet som en Fjende. Med et Suk spurgte hun sig selv: „Har han ikke glemt mig?“ Atter gjennemgik hun i Tankerne sit Samliv med ham, mindedes hvert Ord, han havde sagt, og hun bebrejdede sig selv, at hun havde taget Sagen saa let, at hun ikke havde givet ham nogen Opmuntring, men dengang vidste hun jo ikke som nu, at hun elskede ham. Ved Pastor Thorsen havde hun faaet en Hilsen fra ham, hun havde ikke i mange Dage seet Præsten, hun syntes, at hun længtes efter ham, maaskee vilde han kunne fortælle Noget om Graafeldt; thi han korresponderede jo med hans Ven, ja, Vennens Navn huskede hun ikke.

Med et Suk lukkede hun Vinduet, om Natten havde hun urolige Drømme. Hun syntes, at Alpers' Øjne laae nede i en dyb Mose, og at de havde samme Egenskab som Slangens at fortrylle deres Bytte. Da strakte der sig to lange, slangeagtige Fangearme, dryppende af Blod, op af Mosen for at gribe hende, men nu kom Graafeldt og huggede med sit Sværd Armene over. Hun var reddet.

Fru von Seebotten havde fortalt sin Mand, hvad Bertha havde sagt hende om Alpers Bejlen, von Seebotten hørte til i Taushed og sagde:

„Tvinge Bertha, vil jeg ikke, men jeg beklager, at hun ikke finder Behag i Alpers. Han er et godt Parti og har megen Indflydelse. En

Forbundsexekution ville vi ikke kunne undgaae, og Ingen veed, hvad det kan føre til; Sindene komme i ethert Tilfælde i Oprør, og de mest Yderligtgaaende, hvortil Alpers hører, ville kunne berede en Modstander mange Ubehageligheder."

„Vil Du ikke tale med Bertha?"

„Nej, jeg vil ikke. Men maaskee vil jeg tale med Alpers og bede ham betænke, at Bertha endnu er saa ung, og at han maa give Tid."

„Det vilde maaskee være det Fornuftigste."

Og da Alpers nogle Dage efter kom til Eichberg, sagde von Seebotten til ham efter en længere politisk Samtale:

„Min Hustru har meddelt mig, at De maaskee ønsker at blive min Svigersøn. Jeg har Intet derimod, men jeg overlader til min Datter selv at beslutte i en for hende saa vigtig Sag. Kun vil jeg gjøre Dem opmærksom paa, at hun endnu er meget ung."

Alpers saae vist paa von Seebotten, da han talte. Da svarede han:

„Jeg takker Dem, fordi De Intet har imod en Forbindelse mellem Deres Datter og mig. Hun har altsaa fortalt Fru von Seebotten, at jeg har talt til hende om denne Sag, der, som jeg haaber og venter, kun er udsat og vil finde en heldig Afgjørelse, naar Frøknen er bleven lidt ældre.

„Jeg haaber og venter det Samme," svarede von Seebotten forbindtligt.

Femte Kapitel.

Braafeldt og Bertha.

Pastor Thorsen var Præst i det Sogn, som vi have tilladt os at kalde Fjaltring, og hvori en stor Deel af Baron von Obens Godser laae foruden Eichberg; han var godt lidt af de fleste Sognebeboere og havde samtidig vidst at sætte sig i Respekt, hvortil en lille Begivenhed bidrog, der hændtes kort efter, at han havde tiltraadt sit Kald. Hos flere Husmandsfamilier vare Vinduerne ikke til at aabne; han kom i et Sygebesøg til en saadan Familie og mødte ved sin Indtrædelse i Stuen en afskyelig, indelukket Luft.

„I en saadan Luft kan ingen Syg komme sig," sagde Præsten og slog flere Ruder ud.

Denne energiske Optræden var nok til at fremkalde Respekt for ham i Sognet, selv de Tydskfindede hilste ham; thi de kunde jo ikke vide, om Præsten vilde slaae Hatten af deres oprørske Hoveder, hvis de beholdt den paa. Han besøgte enhver Syg i Sognet, enten den Syge hørte til det ene eller til det andet Parti, men i sin Have havde han rejst en stor Flagstang, hvorfra Dannebrog vajede ved alle højtidelige Lejligheder.

Det kunde være, at Pastor Thorsen vilde kunne have gjort den danske Sag endnu større Tjenester,

dersom han ikke var gaaet slet saa glubsk paa; thi der var Mange, som gjerne vilde blive ved Danmark, naar man blot vilde lade det plattydske Sprog være i Fred, men det laa dengang i Luften, at det var Sproget, som skabte Sindelaget, og derfor arbejdede Thorsen paa at danisere sit Sogn, der hørte til de blandede Distrikter.

Saadanne Folk som Herremanden paa Eichberg forekom ham at være uimodtagelig for al Agitation, derimod agiterede han meget og ikke uden Held mellem Sognets Bønder.

Pastor Thorsen var gift og havde halvvoxne Børn. Hans Kone var en Kjøbenhavnerinde og forstod ikke at føre en Landhusholdning, hvorfor Præsten havde taget en dygtig Husjomfru i Huset. Fru Thorsen levede i sine Tanker kun i Kjøbenhavn, der forekom hende at være et lille Paradiis paa Jorden, hun førte en livlig Brevveksling med sine Veninder derovre, og hvert andet Aar gjorde hun en Rejse over til dem. Hendes Ophold i Fjaltring forekom hende at være blot midlertidigt, hun mente, at der tilsidst maatte ske Et eller Andet, der bragte hendes Familie og hende selv tilbage til Kjøbenhavn.

Men hun gik dog ikke saa aldeles op i dette, at hun forsømte sin Gjerning som Præstekone; de Fattige i Sognet kjendte hun, og de bleve hjulpne af hende, og naar hun kjedede sig, gik hun om og aflagde Besøg hos Gaardmændenes Koner, ligegyldigt om deres Mænd hørte til det ene eller det andet Parti.

Hendes Mand havde gjort hende Bebrejdelser, fordi hun besøgte de Tydskfindede, og hun havde svaret:

„Herre Gud Thorsen, i Kjøbenhavn var der hverken Dansk- eller Tydskfindede, jeg forstaaer mig ikke paa den Slags Ting, for mig ere de Allesammen dine Sognebørn."

Thorsen havde brummet Noget i Skjægget, men dog ladet hende gjøre, hvad hun vilde. Følgen heraf blev, at Fru Thorsen var vel underrettet om, hvad der foregik i Sognet, og at dets kvindelige Beboere ikke sjeldent kom og spurgte hende tilraads; mellem sig selv havde de kun det imod Præstemadamen, at hun var saa farligt kjøbenhavnsk gal.

Præsten holdt en Gouvernante til sine Børn, en vakker, ung Pige fra Kjøbenhavn, som var Fru Thorsen og ogsaa Præsten til megen Adspredelse; thi hun var musikalsk, spillede godt paa Fortepiano og sang smukt. Enkelte Gange blev hun af Fruen taget med i Visitter.

En Eftermiddag kom Fruen hjem fra en saadan Visit, opsøgte strax sin Mand og sagde:

„Nu skal Du høre det nyeste Nyt fra Eichberg. Frøken von Seebotten har faaet en Frier."

„Hvem er det?" spurgte Præsten.

„Det er en Herremand ovre fra Svansen, ..."

„Svansø," rettede Præsten.

„Alle her sige Svansen. Men hvad var det nu, jeg kom fra? Aa, det var, at en Herremand har friet til Frøken, ja, man er ikke saa vis paa, at

han har friet til hende endnu, men han kommer ofte paa Eichberg, og man mener, at det alene kan være for Frøknens Skyld."

„Hvad hedder den Herremand?"

„Man fortalte mig, at han hedder Alpers, og at han nok stammer dernede fra Marsken."

„Jeg kjender den Mand," sagde Præsten, „det var ham, jeg traf, sidst jeg var paa Eichberg."

„Hvorledes seer han ud?"

„Det er en kjøn Fyr. Nu ja, naar Frøken Bertha synes om ham, saa er det jo meget glædeligt for hendes Forældre, at faae hende godt forsørget."

Der blev ikke talt mere om den Sag.

Et Par Dage efter traadte en ung Mand, klædt i lyst Sommertøj, ind i Præstegaarden og spurgte efter Præsten. Pigen, han havde mødt, saae forundret paa ham, fordi han havde tiltalt hende paa Dansk, det Sprog betjente bedre Folk paa Egnen sig ikke af, det var fint at tale Højtydsk. Hun selv var fra Egnen ved Flensborg og talte baade Dansk og Plattydsk. Den unge Mand var smuk, maaskee derfor smilede Pigen og viste ham høfligt til Præstens Studereværelse. Han bankede paa og traadte ind.

„Hvem — hvem er De!" raabte Præsten forbauset. „Jeg kjender Dem jo. Javist, det er Røsts Ven, Lieutenant Graafeldt."

„Mig selv Hr. Pastor."

„Velkommen, hjerteligt velkommen hertil."

Han rystede Graafeldts Haand og bad ham tage Plads.

„Jeg har mange Hilsener til Dem fra Røst og fra Deres Broder og hans Familie, de befinde sig Alle vel og længes efter Dem. Da jeg er min egen Herre, tog jeg den Beslutning at ville gjøre en lille Rejse i Slesvig for at see, hvorledes Tilstanden er herovre. Jeg har besøgt Tonder og derefter rejst midt gjennem Landet til Flensborg, derfra til Slesvig, og nu er jeg her."

„De er begyndt vestfra?"

„Ja, jeg fulgte først et Par Tanter over til en Onkel, der har en Gaard paa Jyllands Vestkyst. Langs Kysten rejste jeg saa ned til Ribe og derfra videre. Det har været en meget interessant Rejse. Egentligt talt havde jeg ikke gjort en Afstikker til Dem, hvis De ikke i Kjøbenhavn havde indbudt mig til at besøge Dem."

„Jeg er glad ved, at jeg gjorde det, og min Kone vil blive fornøjet ved at see Dem, thi De kan tale med hende om Kjøbenhavn. Hun længes mere efter den By end hun strengt taget burde. Jeg saae hende nys i Haven, skulle vi gaae ned til hende? Eller er De maaskee træt, saa skal et Gjæsteværelse blive Dem anviist."

„Oprigtigt talt, vil jeg helst gjøre en Smule Toilette, før jeg møder Deres Hustru."

„Nu, som De vil."

Dengang Graafeldt et Par Timer efter sad med Præsten, hans Kone og Gouvernanten, en Frøken

Skram, ved Aftensbordet, følte han sig som en gammel Ven af Huset. Han havde mødt Hjertelighed og Ligefremhed, og Fru Thorsen havde været utrættelig i at spørge om Nyt fra Kjøbenhavn. Fra denne By gled Talen endelig over paa Egnens Anliggender, paa Livet i Præstegaarden og Sognet, og da udbrod pludseligt Pastor Thorsen:

„Hvad ville Deres Slægtninge paa Eichberg sige til, at De har taget Ophold hos os og ikke hos dem?"

Graafeldt havde længe haabet, at Samtalen vilde komme til at dreje sig om Familien von Seebotten, selv vilde han ikke lede den hen derpaa, han vidste vel, at Præsten omgikkes Familien, men den var tydskfindet, og det var ingen Anbefaling hos den patriotiske Præst og maaskee endnu mindre hos hans Kone, der sværmede saa stærkt for Kjobenhavn. Graafeldt svarede da:

„Von Seebotten har ikke indbudt mig til at besøge sig, men det har De gjort."

„Hvad, er De i Familie med von Seebotten?" udbrød Fru Thorsen.

„Hans Kone er en Halvkousine af mig."

„Ja saa, det er en stor Ære for os, at De foretrækker at være hos os i Stedet for hos hende."

„Du har jo hørt," sagde Præsten, „at de ikke have indbudt Graafeldt til at besøge sig. Har De forresten hørt," henvendte han sig til Lieutenanten, „nej, hvor skulde De have hort det fra? at Hr.

Alpers, en Herremand ovre fra Svansø, kurer svært til Frøken von Seebotten?"

Denne Nyhed bragte Graafeldts Hjerte til at banke stærkt.

„Min Kone kom hjem forleden Dag fra Byen og fortalte mig det. Jeg saae denne Alpers, sidst jeg var paa Eichberg, det er en kjøn Fyr, men han er vel ligesaa slesvigholstenskfindet som de Andre."

„Man veed endnu ikke, om han har erklæret sig," sagde Pastorinden.

„Vil Bertha have ham?"

„Hvorfor ikke?" spurgte hun. „Han er kjøn, siger Thorsen, og saa har han mange Penge."

„Men von Seebotten behøver ikke at lade sin Datter gjøre et rigt Giftermaal, han har selv Formue nok," sagde Graafeldt. „Desuden er Bertha endnu saa ung."

„Det er ganske sandt," sagde Pastorinden, „men fordi hun forlover sig med Hr. Alpers, behøver hun jo ikke at blive gift strax."

„Nu ja," sagde Præsten, „det er strengt taget ikke Noget, som kommer os ved. Lad dem paa Eichberg gjøre, hvad de ville. Før vi rejse os fra dette Bord, lader os saa drikke en Skaal for Danmark."

Man klinkede og drak og rejste sig fra Bordet.

Da Graafeldt, efterat have drukket en Toddy med Præsten, var kommen op paa sit Værelse, saae han ud af det aabent staaende Vindue, der vendte mod Haven, men Udsigten var begrændset af de

levende Hegn, som overalt gjennemskære det rige Angel. Hans Blik vendte sig derfor opad mod den skjønne, dybe Augusthimmel. De lyse Nætter vare forbi, og Stjernerne funklede atter prægtigt.

Hans Tanker dvælede hos Bertha. Hun havde faaet en Frier? Vilde hun give ham sit Ja? Der foer et Sting gjennem hans Hjerte. Skulde han næste Dag gaae op til Eichberg og aflægge Visit? De vilde vist blive højst forundrede, naar de saae ham, og hvad vilde de sige, naar de erfoer, at han boede i Præstegaarden?

„Det er højst ulykkelige Forhold," tænkte han, „vi høre til samme Stat, have i mange hundrede Aar kunnet leve fredeligt sammen, og saa faae Beboerne den Tanke, at de maae skilles ad, fordi de tale et forskjelligt Sprog. De hade hinanden for Sprogets Skyld. Kan jeg ikke elske min Konge og mit Land lige oprigtigt enten jeg taler Dansk eller Tydsk?"

Da tænkte han igjen: „Det er heller ikke dette; nej, det er noget Andet, det er Sejren, som ligger os imellem, de kunne ikke tilgive os, at vi overvandt dem. De leve kun for Revanchen. De ville have en ny Krig, og hvis den kommer?"

Han tænkte paa, at Bertha vilde sympathisere med Danmarks Modstandere, hvis en saadan Krig, udbrød, vilde glæde sig over deres Sejr og sørge over deres Nederlag. Var det derfor ikke bedst at forsøge paa at glemme hende? Jo, men det var Haabet om at faae et Glimt af hende at see, der

havde ført ham til denne Præstegaard. Skulde han afstaae fra sit Forsæt? Nej, han vilde lade Skjæbnen raade, han vilde ikke gjøre Visit paa Eichberg, men han vilde see den Gaard, hvor hun boede, han vilde gjennemstrejfe Egnen omkring den, og saa, hvis han ikke mødte hende, vilde han vende hjem. Men hvis han mødte hende? Ja, hvis hun da ligesom i Kjøbenhavn lod som hun ikke forstod ham, vilde han opgive ethvert Haab, og da maatte helst Krigen komme, den vilde saaledes gribe ind i hans Liv, at han maaskee vilde kunne glemme.

Allerede næste Morgen besluttede han at see Eichberg.

„Hvor jeg er træt," sagde han da han klædte sig af, „jeg har gaaet meget idag, men jeg har glemt min Træthed over at tænke paa hende."

Det var en dejlig Morgen i Slutningen af August, da Graafeldt begav sig paa Vandring ad Eichberg til. Søvnen havde gjort ham godt, og han var saa glad og vel tilmode som han ikke længe havde været. Paa begge Sider af Vejen var der alenhøje Hegn (Knicks), der forhindrede Udsigten, og de bestode af alle Slags Planter, hvorimellem Hassel spillede Hovedrollen. Men inde bag Hegnene sang Lærkerne højt i Luften eller ogsaa hørte man Malkepigernes Sang.

Han gik og gik og saae kun de grønne Hegn, hvis Blade glimrede i Morgenduggen. „Det bliver noget trættende i Længden," tænkte han, „og naar

Solen kommer højere paa Himlen, vil her blive varmt som i en Bagerovn."

Da opdagede han, at der var en Stente i Hegnet, og at der førte en Fodsti over Marken. Han besluttede at slaae ind paa den, for om muligt at faae fri Udsigt. Han gik altsaa over Marken og sprang over en ny Stente ind paa en anden Mark, hvor han saae en ung Dame komme sig imøde; hans Hjerte begyndte at banke, det var Bertha. Hun havde ogsaa faaet Øje paa ham og gjenkjendt ham, han syntes, at hendes Gang blev langsommere, men han forstærkede sin.

„Bertha, hvor heldigt at jeg skulde træffe Dig her!" udbrød han.

„Du her!" udbrød hun. „Vil Du besøge os?"

„Det just ikke. Jeg boer hos Pastor Thorsen."

„Og ikke hos os," udbrod hun fortrydeligt.

„Da han var i Kjøbenhavn, indbod han mig til at besøge sig, hvis jeg kom til Slesvig, men din Fader gav mig ingen Indbydelse."

„Hvor kunde han antage, at Du vilde komme herover? Hvad er dit Ærende her, om jeg maa spørge?"

„Blot at besee Landet, en ren Fornøjelsesrejse."

„Ikke Andet?"

„Jo, maaske dog Andet, det Haab drev mig herover, at jeg maaskee kunde faae et Glimt af den, smukke Bertha von Seebotten at see."

„Ingen Komplimenter."

„Det er mit ramme Alvor. Men da jeg iaftes

i Præstegaarden hørte, at Du var ved at blive forlovet med en Hr. Alpers, tænkte jeg paa strax at ville rejse igjen, men jeg besluttede dog forinden at ville see din Faders Gaard, og det var en klog Beslutning af mig; thi derved fik jeg mit Ønske opfyldt at faae Dig at see."

„Jeg siger Dig," sagde hun heftigt, „at det er usandt, at jeg skal forloves med Alpers. Jeg vil ikke have ham, jeg vil paa ingen Maade have ham."

„Rygtet har altsaa talt usandt."

„Det har det. Han har ganske vist friet til mig, men jeg har sagt Nej, og jeg vil vedblive at sige Nej."

„Du venter altsaa, at han vil frie igjen?"

„Ja, det venter jeg."

„Er det med dine Forældres Samtykke?"

„Ja. Men jeg tager ham aldrig."

Der indtraadte en kort Pause, hvorunder Lærken sang lystigt over deres Hoveder. Da sagde Graafeldt:

„Jeg vil gjøre Dig et ligefrem Spørgsmaal, som Du i Kjøbenhavn undveg, kan Du elske mig Bertha, vil Du være min Hustru?"

„Ja, jeg vil."

„Du vil!" udbrød Graafeldt sjæleglad.

Han trykkede hende et Øjeblik til sit Bryst, men hun rev sig løs og sagde:

„Nej, nej, Nogen kunde overraske os. Hvad her er skeet, maa Ingen i den første Tid faae at

vide; thi man vilde forfølge mig, ja, forfølge mine Forældre, hvis man fik at vide, at jeg havde forlovet mig med en dansk Officeer. Men jeg skal være Dig tro og holde standhaftigt ud, og naar den store Afgjørelse kommer; og den er nærmere end de Fleste ane, da vil Afgjørelsen for os To komme med det Samme."

„O, gid Afgjørelsen da ikke maa lade vente for længe paa sig!"

„Lader os ikke blive staaende her," sagde hun. „Det havde været min Hensigt at gjøre Visit i Præstegaarden, nu kan jeg tilstaae det, jeg længtes efter at høre Noget fra Dig, og jeg haabede, at Præsten maatte have hørt Noget gjennem hans og din fælles Ven, og saa møder jeg Dig selv! Nu vender Du om med mig og aflægger Fader og Moder et Besøg."

„Men hvad ville de sige?"

„Overlad til mig at bringe den Sag i Orden. Du maa love mig, at lade Dig lede af mig i vore vanskelige Forhold, som Du kun kjender saa lidt til."

„Det lover jeg gjerne."

„Vogt dine Ord, pas nøje paa, hvad Du siger, naar der tales Politik. Sindene ere i den sidste Tid blevne stærkt ophidsede, man sender fra Holsten Agitatorer herind, her er ikke godt at være, naar man elsker en dansk Officeer."

Hun saae ham ind i Øiet og smilede.

„Og hvorledes stiller Du Dig selv til Alt dette?" spurgte han.

„Jeg tænker slet ikke derpaa, siden Du er kommen i mine Tanker, jeg lever kun for vor Kjærlighed. Alt Andet har mistet sin Betydning for mig."

Lykkelige ved hinandens Nærværelse vandrede de til Eichberg. De kom til den smukke Lindeallee og gik langsommere under dens smukke Kroner.

„See, der ligger vor Gaard," sagde Bertha, „og der kommer Fader, han vil vist ud at see til Høstfolkene. Nu har han faaet Øje paa os. Jeg troer ikke, at han har gjenkjendt Dig."

Da de naaede von Seebotten, sagde Bertha:

„Tænk Dig, Fader, jeg har mødt von Graafeldt, han er paa en Lystrejse i Slesvig, og han var paa Vejen til Eichberg for at hilse paa os."

„Det glæder mig at gjensee Dem, Hr. Lieutenant. Bertha, viis Hr. von Graafeldt ind til din Moder, og undskyld, at jeg ikke ledsager Dem tilbage; thi jeg maa nødvendigviis see til mine Høstfolk."

Han hilste venligt og gik videre.

„Det var jo en smuk Modtagelse," sagde Graafeldt.

„Fader har i første Øjeblik kun i Dig seet min Moders Slægtning, han har ikke tænkt paa den Politik, der adskiller Dig og ham."

De vare nu komne over den store, brolagte Gaardsplads, hvor Græsset hist og her voxede op mellem Stenene; gjennem en stor Forstue førte Bertha sin Gjæst ind i en hyggelig og elegant meubleret Dagligstue, hvis Vinduer vendte ud imod

Gaardspladsen. Bertha bad Graafeldt om at vente her, hun vilde da hente sin Moder.

„Vent lidt dermed; her ere vi ene, her boer altsaa min kjære Bertha," sagde Graafeldt og saae sig om.

„Ja, her boer hun," sagde Bertha med et Smiil, „Folk have maaskee seet os komme, det gaaer derfor ikke an, at jeg tøver med at melde Moder din høje Nærværelse."

Hun ilede ud af Døren, og Graafeldt saae sig om i Værelset, hvor flere Ting, han vidste ikke straxt selv hvilke, tydede paa, at man befandt sig i en angelsk og ikke i en jydsk Herregaardsstue. I et Hjørne stod en Volière med mange Slags Smaafugle, i et stort, forgyldt Bur saaes et Par grønne Papegøjer, paa Bordet laa indbunden en Aargang af „Illustrierte Zeitung", og paa et lille Bord stode i Messingcylindre Prøver af Kornsorter, rimeligviis allerede af dette Aars Høst.

Han var endnu ikke bleven færdig med sine Observationer, før Fru von Seebotten, ledsaget af sin Datter, traadte ind og raabte:

„Holger, Du her! Det er rigtignok en Overraskelse."

Efterat de i nogen Tid havde talt sammen om, hvad de havde oplevet, siden de saaes sidst, sagde Fru von Seebotten:

„Jeg er overbeviist om, at min Mand lige saa lidt som jeg vil kunne tillade, at Du bliver boende hos Pastor Thorsen."

„Men vil Pastor Thorsen ikke tage fortrydeligt op, at jeg flytter til Eichberg?“ spurgte Graafeldt, der Intet hellere ønskede end at komme til at boe under Tag sammen med Bertha.

„Det kan han paa ingen Maade gjøre; vi ere jo i Familie sammen og Han er en Fremmed,“ sagde Fruen.

„I ethvert Tilfælde maa jeg foreløbigt tage Afsked her,“ sagde Graafeldt, „jeg har ikke sagt til Familien i Præstegaarden, at jeg gik herop, og den venter mig til Middag.“

„Vil Du ikke blive her?“ spurgte Bertha skuffet.

„Jo, jeg vil meget gjerne blive her, men jeg kan ikke være uhøflig mod Præstefamilien, der har vist mig Gjæstfrihed.“

„Deri er jeg enig med Dig,“ sagde Fru von Seebotten. „Jeg vil derfor ikke holde Dig tilbage. Men naar jeg har talt med von Seebotten, sende vi Vognen til Præstegaarden efter Dig, og saa ligger Du inat paa Eichberg.“

Herimod havde Graafeldt Intet at indvende, og han begav sig tilbage ad den Vej, han var kommen. Det jublede og sang indeni ham, ja, han havde den største Lyst til at synge i højen Sky; Bertha elskede ham. Han mærkede, at det var ulideligt varmt mellem de høje Hegn, at Støvet hvirvlede op fra Vejen ved hvert Skridt, han tog, og at han selv lidt efter lidt blev badet i Sved, medens hans Dragt fik Støvets Farve. Først da han kom til Præstegaarden, vaagnede han af sine

lykkelige Drømme og opdagede, at han ikke gjorde den bedste Figur. Han ilede op paa sit Værelse, for at faae Støvet nogenlunde børstet af Klæder og Støvler. Derefter gik han ned i Dagligstuen, hvor Præsten modtog ham med de Ord:

„De møder præcis. Man kan mærke, at De er Soldat."

Ved Middagsbordet fortalte Graafeldt om sin Visit paa Eichberg og om den Modtagelse, han havde fundet der. Præsten hørte forundret derpaa og udbrød:

„Nu, jeg maa sige, at det havde jeg mindst ventet. De er dansk Officeer, og De er bleven ind budt til at være von Seebottens Gjæst!"

„Det er endnu ikke afgjort, om jeg vil blive indbudt," mente Graafeldt, „min Kousine skulde først tale med sin Mand derom."

„De skal see, at De vil blive indbudt," sagde Præsten. „Fruen har meget at sige, hvad det Selskabelige, hvad Indbydelser og Sligt angaaer. Men jeg vil sige Dem, Hr. Lieutenant, at jeg nødigt giver Slip paa Dem."

„Jeg ogsaa," sagde Fruen. „De kan fortælle saa meget Nyt fra Kjøbenhavn. Ja, jeg venter, at jeg skal komme til at tilbringe mine sidste Dage derovre i min kjære Fødeby."

„Hr. Pastor, jeg mener, at jeg ikke kan afslaae Indbydelsen til at komme til Eichberg."

„Ganske rigtigt. De er i Familie med dem, og det vilde have været en Fornærmelse at sige:

Jeg bliver hos Præsten. Desuden vil denne Indbydelse ogsaa i politisk Henseende kunne faae Betydning."

„Hvorledes!" udbrød Graafeldt forundret.

„Vore tydskfindede Bønder," sagde Præsten, „ville studse over, at en dansk Officeer er von Seebottens Gjæst. De ville derved blive mere tilbøjelige til Samkvem med danskfindede Folk; thi, naar Herremanden kan have en dansk Officeer til Gjæst, nu ja, saa kan Bonden, naar Lejlighed dertil gives, ikke have Noget imod at drikke et Glas Grog med vor Degn, der er født i Danmark. Hr. Lieutenant, De har, da De rejste herover, vel sidst tænkt paa, at De skulde blive en Agitator for Danskhedens Sag."

Dette maatte Graafeldt indrømme. Han befandt sig hyggelig og vel i den danske Præstefamilie, og havde det ikke været for Berthas Skyld, var han gjerne bleven boende længere hos den. Ja, det var jo endnu ikke afgjort, om han vilde komme til Eichberg, von Seebotten kunde sige til sin Hustru, at han af politiske Grunde ikke ønskede en dansk Lieutenants Besøg. Efter Middagsbordet var Graafeldt derfor i stor Spænding, vilde han inden Aften faae Noget at høre fra Eichberg?

Denne Spænding skulde dog ikke vare længe. Ud paa Eftermiddagen kjørte en Wienervogn op for Døren, i den sade Fru von Seebotten og Bertha, der vare komne for at hente deres Slægtning. Præsten ilede ud for at tage mod Damerne og bød

dem iud i Præstegaarden, hvor Præstekonen fik travlt med at lade servere Kaffe i sine eleganteste Kopper. Samtalen blev snart meget livlig og drejede sig om Egnens Smaabegivenheder. Politik blev ikke berørt.

„Glem ikke at besøge os," sagde Præsten til Graafeldt, da denne steg ind i Vognen.

„Jeg skal komme," svarede Graafeldt, „men De veed, at jeg ikke bliver længe her paa Egnen."

„Aa, det kommer vel an paa, om den behager Dig," sagde Bertha.

„Egnen behager mig meget," svarede Graafeldt og saae smilende paa hende. „Men desværre kunne vi ikke altid blive der, hvor vi befinde os bedst."

Graafeldt kunde, naar han var i Stemning dertil, være en behagelig Selskabsmand, og det var han den første Aften, han opholdt sig paa Eichberg, han oplivede von Seebotten, der lo mere end han i lang Tid havde gjort, især morede ham Graafeldts Jyllandsrejse med de to gamle, forskrækkede Tanter. Der blev ikke talt et Ord om Politik, det var som der ikke existerede Danske og Slesvigholstenere.

Man gik tidligt i Seng; thi man var i Høstens Tid, og tidligt skulde Alle op næste Morgen; von Seebotten satte en Ære i at være i Marken paa samme Tid som sine Høstfolk. Som sædvanligt satte Bertha sig nogen Tid ved det aabne Vindue og drømte om Mangt og Meget, før hun gik i Seng. Vi vide, at Graafeldt i Kjøbenhavn havde

samme Vane, og da hans Gjæsteværelse laa lige ved Siden af Berthas Værelse, havde de let ved at tale sammen i de aabne Vinduer.

Ved at see ud af Vinduet, fik Graafeldt Øje paa Berthas Hovede.

„Godnat endnu engang," sagde han.

„Godnat," sagde Bertha, „Du reiser vel ikke saa snart fra os?"

„Jeg blev her gjerne meget længe, men det gaaer ikke an, hvad vilde Folk sige?"

„Det er sandtnok, men Du maa ikke reise, før jeg tillader Dig det."

„Og naar vil Du tillade mig det?"

„Aldrig."

Graafeldt lo og svarede:

„Gid jeg kunde blive her til evig Tid, det kan desværre ikke lade sig gjøre. Men jeg kan komme igjen, komme til næste Sommer."

„Der er saa længe til næste Sommer. Ingen veed, hvad der inden da kan være skeet."

„Jeg skal love at blive her," sagde han, „saalænge jeg paa nogen Maade anseer det for at være muligt."

„Tak," svarede hun, „nu gaaer jeg glad i Seng."

Hun tilkastede ham et Fingerkys, som han besvarede.

Den Nat sov to lykkelige Mennesker under Gaardens Tag.

Næste Dag efter Frokosten sagde Fruen:

„Men Holger har jo ikke seet vor Have endnu; den maa Du vise ham, Bertha."

Kun faa Dage fik de Elskende Lov til at nyde deres Lykke; thi en Formiddag gjorde Hr. Alpers Visit og blev forestillet for Graafeldt. Alpers hilste høfligt paa Husets Slægtning, og Graafeldt var ligesaa høflig, de talte om ligegyldige Ting, men Graafeldt fik af Herremandens hele Personlighed det Indtryk, at han var en farlig Mand at have til Fjende. Ogsaa med Bertha talte Alpers, han studsede en Smule, han syntes, at der var foregaaet en Forvandling med hende, det Barnlige var forsvundet, og overfor ham stod en fuldt udviklet Kvinde, skjønnere end nogensinde før. Hvad kunde være Skyld i dette? Han kastede et lurende Blik paa Graafeldt, der talte med Fru von Seebotten og ikke syntes at have Tanke for Samtalen mellem Gjæsten og Bertha.

„Hvor længe bliver Deres Halvfætter her?" spurgte han Bertha.

„Jeg veed det ikke," svarede hun, „han har kun været her et Par Dage."

„Han skal vel med til den store Troppesamling, der om faa Dage begynder ved Dannevirke."

„Jeg veed det ikke, han har ikke talt herom, han er ikke Officeer i Linien, men i Reserven."

„Altsaa hvad man i Preussen kalder Landeværnsofficeer. Nu ja, han skal da vel neppe med til Troppesamlingen."

Alpers blev den Dag ikke saa længe som

sædvanligt paa Eichberg, og da han var borte, forekom det Bertha som hun aandede friere.

„Hvad synes Du om Alpers?" spurgte Fru von Seebotten Graafeldt, da hendes Mand fulgte Gjæsten ud.

„Jeg kan ikke nægte, at det er en kjøn Mand, men jeg holder ikke af hans Blik."

„Det Samme siger Bertha."

„Ja," blandede Bertha sig i Samtalen, „jeg nægter ikke, at han kan have mange gode Egenskaber, men jeg holder ikke af ham. Jeg troer ikke, at den Pige bliver lykkelig, som bliver gift med ham."

„O, hvor drister Du Dig til at sige dette!" udbrød Moderen.

„Jeg maa være af Berthas Mening," tilføjede Graafeldt, „og jeg lægger heller ikke Skjul paa, at jeg fik det Indtryk, at han er en farlig Mand at faae til Fjende."

„O, da synes jeg saa godt om ham," udbrød Fruen.

Von Seebotten kom nu tilbage, og Samtalen blev ikke fortsat. —

Dengang Alpers forlod Eichberg, red han til Kroen i den Landsby, hvor Pastor Thorsen boede, og havde en lang Samtale med den tydskfindede Kromand. Denne Samtale førtes ved et Par Flasker Champagne, som Alpers betalte. Da Herremanden var borte, gav Kromanden sin halvvorne Søn nogle hemmelige Ordrer, og Sønnen ilede

afsted i Retning af Eichberg. Han kom sent hjem om Aftenen, og næste Morgen tidligt begav han sig paany afsted, forsynet rigeligt med Mad og Drikke for hele Dagen.

Et Par Dage efter sit første Besøg paa Kroen kom Alpers igjen, atter havde han en Samtale med Kromanden, atter blev der drukket Champagne, og Kromandens Søn blev kaldt ind og fortalte om, at han havde beluret Frøknen paa Eichberg og den danske Lieutenant, at han havde seet dem kysses, og at han mente, at de maaskee vare blevne Kjæreste-folk. Alpers Kinder blussede, da han hørte dette, han kastede et Par Specier til Drengen og sagde:

„Tag dette for din Ulejlighed."

Kort efter galopperede Alpers bort fra Kroen i vildt Fiirspring.

En Dag modtog von Seebotten en Billet fra Baron von Oben, hvori denne bad von Seebotten om at komme til sig, da han havde en ikke helt uvigtig Sag at tale med ham om. Den følgende Dag efterkom von Seebotten Baronens Indbydelse, det var en klar og straalende Høstdag, og de El-skende sværmede i Skov og Mark, de vare blevne trygge, de mente, at ingen Fare kunde true dem. Alpers havde ikke senere besøgt Eichberg, maaskee havde han helt opgivet sit Frieri.

Først henad Aften kom von Seebotten hjem, det var tydeligt at see, at han var forstemt. Ingen spurgte om Aarsagen til hans daarlige Lune, Sligt vilde han have tage meget ilde op. Han bad sin

Hustru om at pynte Aftensbordet festligere end sædvanligt og at hente Gaardens bedste Vin op af Kjælderen. Hun saae forbauset paa ham, spurgte ikke om Grunden dertil og gjorde, hvad han sagde.

Da de nu sade ved det festligt dækkede Bord, fyldte von Seebotten sit Glas med mousserende Rhinskviin og sagde:

„Jeg har iaften sørget for, at vort Bord blev smykket med Blomster, og at vi kunne drikke ægte Vine, Aarsagen hertil er, at det er sidste Aften, vi kunne see vor Bordfælle ved vort Bord."

Graafeldt saae forundret paa von Seebotten, Bertha skælvede, og Fruen udstødte et svagt: „Hvorfor da?"

„Det er for hans egen Skyld, at jeg beder ham om at forlade os snarest muligt," vedblev von Seebotten. „Jeg var hos Baron von Oben idag, han modtog mig meget venskabeligt og sagde, at han havde anmodet mig om at komme til sig, fordi han troede at kunne gjøre mig en Venskabstjeneste, og denne Tjeneste bestod i at underrette mig om, at Rygtet fortalte, at jeg husede en dansk Spion under mit Tag."

„En dansk Spion," raabte Graafeldt og rejste sig halvt fra sit Sæde.

„Kjære Lieutenant," sagde van Seebotten, „berolige Dem, De kan jo selv forstaae, at jeg tog min Gjæst og min Hustrus Slægtning i Forsvar. Baronen hørte meget velvilligt paa mig og sagde: Jeg troer naturligviis, hvad De siger, men for Deres egen

Skyld vilde det dog være bedst, om Lieutenanten rejste. Jeg svarede ham, at jeg var Adelsmand, at min Vej gik lige ud uden Krogveje, og at jeg vilde meddele min Gjæst de ufordeelagtige Rygter, der gik om ham. Han studsede og spurgte mig, om jeg maaskee havde skiftet politiske Anskuelser, siden jeg havde været i Kjøbenhavn, hvortil jeg naturligviis svarede Nej, jeg var den Samme som jeg altid havde været. Nu ja, det kom til en længere Forklaring mellem os, jeg blev der til Middag, og nu er jeg her."

„Jeg takker Dem," sagde Graafeldt, „fordi De har talt saa ærligt og ligefremt til mig. Efter hvad der er forefaldet, er det mig naturligviis umuligt længere at blive i Deres Hus, som jeg forlader allerede imorgen. De veed, at hverken De eller jeg eller nogen Anden, saa længe jeg har været her, har talt om Politik, vi have levet som gode Venner og Slægtninge. Det gjør mig ondt, at dette Forhold nu skal brydes, og jeg beklager, at De har andre politiske Anskuelser end jeg; thi det er dog den egentlige Aarsag til Bruddet."

„Nej, det er Alpers!" sagde Bertha.

„Hvad mener Du!" spurgte Moderen.

„Jeg mener, at han har ønsket at faae Graafeldt bort herfra, at det er ham, der har fortalt von Oben . . . ."

„Bertha dog," sagde Faderen, „Du forglemmer Dig."

„Hvor kan Du antage, at Alpers kan handle saa lavt?“ spurgte Moderen.

„Kjære Lieutenant,“ sagde von Seebotten, „vil De drikke et Glas Vin med mig. Jeg har lært at agte og at holde af Dem, og under andre Forhold vilde jeg gjerne beholde Dem længere paa Eichberg.“

Von Seebotten stødte sit Glas mod Graafeldts og drak sit ud. Derefter drejede han Samtalen hen paa noget Andet, nemlig paa Troppesamlingen ved Dannevirke og Kongens Ophold paa Glücksborg.

„Havde vi beholdt rolige Tider,“ sagde han, „vilde Sindenes Oprør maaskee have lagt sig. Vi holde af, at Kongen boer hos os og ikke i Kjøbenhavn, han maatte dog helst lade Grevinden blive derovre. Desværre maae vi nu vente Ufred i Landet i den nærmeste Tid, og Gud veed, hvad saa Enden vil blive.“

Noget senere end ellers gik man til Ro. Det var en smuk Septemberaften med straalende Maanesskin, der lod den smukke Have ligge i dæmrende Halvlys. Graafeldt og Bertha vare den Aften naturligviis hver i sit Vindue. De havde saa meget at tale om, de skulde skilles for længere Tid. De vare enige om, at det var Alpers, som var Skyld i Alt dette, og Bertha blev heftig og sagde, at hun nu hadede ham mere nogensinde. Derefter overvejede de, hvorledes de under de nuværende vanskelige Forhold kunde komme til at vexle Breve med hinanden. De bleve tilsidst enige om, at indvie Pastor Thorsen i deres Hemmelighed, igjennem ham vilde

da Brevene kunne gaae sikkert. Nogen bestemt Plan for Fremtiden kunde de Elskende ikke lægge; thi det saae jo ud til en ny Krig; sejrede Danmark i den, ja, da vilde rimeligviis alle Hindringer for deres Lykke være bortvejrede, men bukkede Danmark under, da kunde maaske ogsaa deres Lykke blive lagt i Graven med det Samme.

Da sprang pludselig Graafeldt ud af sit Vindue og ilede til Bertha.

„Et sidste Kys," hviskede han, „hvo veed, om jeg faaer Lejlighed til at give Dig det imorgen."

Hun rakte sig ud og kyssede ham varmt og inderligt, derefter lukkede hun hurtigt Vinduet.

Næste Dags Eftermiddag holdt von Seebottens Ekvipage udenfor Præsteboligen. Graafeldt steg ud og ilede ind til Præstefamilien.

„Jeg har ventet Dem længe," sagde Præsten, „De har rent glemt mig."

„Ja, nu skal jeg gjøre det Altsammen godt igjen," sagde Graafeldt. Han talte med Præsten i Enrum og skriftede ærligt for ham.

„Ha ha," lo Præsten, „De vil have, at jeg skal være deres postillon d'amour, nu ja, hvorfor ikke? Jeg synes godt om Frøknen deroppe, det er en brav Pige, der vil have en dansk Lieutenant i Stedet for en storsnudet Parvenü, der aldrig var kommet i godt Selskab, hvis ikke vore Herremænd i vore Dage mere saae paa Gesinnungsdygtigheden end paa Personen."

Graafeldt blev Natten over hos Pastor Thor-

sen; før han næste Morgen rejste, gav han Præsten et Brev og bad ham besørge det til Frøken Bertha. Thorsen lo og sagde:

„Ej, ej, De lægger allerede Beslag paa mig.“

Sjette Kapitel.

Et nyt Eventyr.

Det var Graafeldts Hensigt at begive sig tilfods gjennem Svanse til Eckernførde og derfra videre til Kiel. Her vilde han betragte sin Fodtour som endt og rejse med Dampskibet til Kjøbenhavn. Graafeldt havde naaet Kappel ved Middagstid, her havde han spiist til Middag, havde dernæst ladet sig sætte over Slien med Færgen og var nu paa Vejen til Eckernførde. Han havde tænkt at overnatte i en Kro.

Vejret var lummervarmt og ikke en Vind rørte sig; paa Siderne af den støvede Vej stode høje Hegn. Graafeldt kom kun langsomt fremad, hans Tanker drejede sig om Bertha, og om hvad der vel nu vilde skee, naar Alpers igjen kom til Eichberg. „Stakkels Bertha, Du gaaer ingen glædelig Tid imøde,“ sukkede han, „men jeg selv?“

Et stærkt Tordenskrald lød tæt ved. Han havde,

paa Grund af at Hegnene forhindrede al Udsigt, ikke bemærket, at et Tordenvejr var trukket op. Nu skyllede Regnen ned, og der var intet Ly at finde i Nærheden. Paa et Øjeblik var han gjennemblødt og sagde da til sig selv: „Ja, nu kan jeg ikke blive mere vaad end jeg er, jeg vil derfor ikke fremskynde min Gang."

Der kom større Friskhed i Luften, og de høje Hegn begyndte at dufte, Støvet generede naturligvis ikke mere.

Da saaes et stærkt og knittrende Lyn, umiddelbart ledsaget af et vældigt Tordenskrald. „Det Lyn har slaaet ned," tænkte Graafeldt. Han hørte bag sig høje Hvin af Kvinder, han saae sig hurtigt om og fik Øje paa en lukket Wienervogn, hvis Heste, forskrækkede af Tordenskraldet, løbe løbsk, og paa hver Side af Vognen opdagede han et blegt, forfærdet Kvindeansigt bøje sig ud af Vinduet.

Graafeldt sprang til og greb den nærmeste Hest i Tømmen, den stejlede, men blev staaende.

„Stig ud, mine Damer," raabte han til de forfærdede Kvinder.

De skyndte sig med at efterkomme hans Opfordring. Nu saae han sig om efter Kudsken, der hang paa Kudskesædet.

„Jeg frygter for," sagde han til Damerne, „at han er bleven slaaet ihjel af Lynet."

De udstødte et Forfærdelsesudraab.

Den ældste Dame kunde være en 27 Aar gammel og endnu meget smuk, den yngste var nogle Aar

yngre og lignede den ældste saa meget, at man ikke kunde tage Fejl af, at de vare Søstre.

„Det er slet ikke saa forunderligt, at Hestene ere løbne løbsk," sagde Graafeldt. „Det ville alle Heste gjøre, naar Lynet dræber Kudsken. Mine Damer, stig tilvogns igjen, de blive gjennemblødte i denne forfærdelige Skylle."

„O, vi tør ikke," jamrede de.

„Uvejret raser ikke saa stærkt som før. Stig kun ind, jeg skal kjøre Hestene for Dem."

„O, det er skrækkeligt, den stakkels Johan!"

Det lykkedes Graafeldt at faae Damerne til at stige tilvogns; de fortalte ham, at han skulde dreje om ad den første Vej tilvenstre og vedblive at kjøre, til han kom til en større Gaard, det var Burenwalde, der boede de. Graafeldt steg nu op paa Kudskesædet og, med Kudskens Lig liggende ved Siden af sig, kjørte han langsomt videre. Nu fik han først Øje for, at Vognen var forspændt med et Par prægtige Skimler.

Tordenen buldrede i det Fjerne, men det regnede endnu.

„Mon Burenwalde er et Sted, hvor jeg kan faae mine Klæder tørrede?" spurgte han sig selv.

Han drejede, som opgivet, om ad den første Vej tilvenstre og lod Hestene gaae i langsom Trav. Pludseligt holdt Hegnene op, paa højre Side af Vejen førte en Sideallee op til en Gaard, der var noget mindre end Eichberg. Den ældste Dame stak Hovedet ud af Vognvinduet og sagde:

„Der ligger Burenwalde.“

Graafeldt lod Vognen kjøre op ad Alleen, og snart svingede han ind paa Gaardspladsen, modtaget af et Par halsende Hunde.

En Karl kom løbende ud fra Stalden. Graafeldt kastede Tømmerne til ham og sprang ned fra Kudskesædet.

„Johan, er Du syg, hvorfor kjører Du ikke?“ spurgte Karlen.

„Han er bleven dræbt af Lynet,“ svarede Graafeldt. Karlen gjorde forfærdet et Skridt tilbage.

Damerne vare ved at stige ud af Vognen, Graafeldt tilbød dem sin Hjælp dertil, som de dog høfligt afsloge. De ilede hen til Karlen, hvem de gave en Beretning om det Skete og aftalte med ham, hvorhen Kudskens Lig foreløbigt skulde bringes. Gaardens øvrige Besætning af Piger og Karle vare imens komne til, og Alle vare meget bestyrtede.

„Hvor er Henningsen?“ spurgte Fruen.

„Forvalteren er ikke hjemme,“ svarede en Karl.

„Jeg vil haabe, at han snart kommer hjem,“ sagde Fruen.

Graafeldt havde roligt staaet og hørt paa Alt dette. Regnen var hørt op, Luften var bleven afkølet, men dette var ikke behageligt for en Mand, der var bleven vaad til Skindet. Graafeldt frøs. Han begyndte at ærgre sig over, at Damerne toge saa lidt Notits af ham, hvem de maaskee skyldte deres Liv, i ethvert Tilfælde Udfrielse af en farlig Situation.

Da kom Begge ilende hen til ham, og den Ældste sagde:

„Undskyld min Ven, at vi have ladet Dem staae her, vi maatte sørge for den stakkels Johans Lig. Vil De nu følge med os?“

De gik foran ind af Hovedindgangen, passerede en Forstue og traadte ind i en Dagligstue, der var meubleret med gammeldags Meubler. Fruen gik hen, aabnede et Chatol, udtog en Hundreddaler-Seddel, som hun holdt hen imod Graafeldt, idet hun sagde:

„Modtag denne Seddel som et ringe Beviis paa vor Erkjendtlighed.“

„Hvem anseer De mig for at være?“ spurgte han studsende.

„Naturligviis for en rejsende Haandværkssvend,“ svarede Fruen.

„Fejltagelsen kan være tilgivelig,“ sagde Graafeldt, „det er vel i Reglen kun rejsende Svende, som vandre paa Vejene her, jeg er dog, som De vil see, en Anden.“

Han tog sin Tegnebog frem og overgav Fruen sit Visitkort. Hun saae derpaa, blev forlegen, rødmede og gav Kortet til Søsteren, der betragtede Graafeldt med store Øine. Før Damerne kunde faae Tid til at tale, sagde han:

„Hvad jeg har gjort idag, vilde Enhver have gjort, men mener De at burde vise mig en Gjentjeneste, da lad den bestaae i, at jeg faaer mine Klæder tørrede.“

„Hr. von Graafeldt, undskyld, tag os det ikke

ilde op, hvem kunde troe, at vi vare blevne frelste af en Mand som Dem?"

Og nu fremkom den ældste Dame med en Ordstrøm af Undskyldninger og Taksigelser, og den yngste stemte i med. Graafeldt hørte smilende derpaa og sagde tilsidst:

„Det var mine vaade Klæder."

„Ih, Gud bevar os, ja," raabte den Ældste. „De maa kunne passe min salig Mands Klæder, dem skal jeg straxt lade bringe op paa vort bedste Gjæstekammer, saa skulle Deres straxt komme til Tørring. Naar De er klædt om, skal Aftensbordet være færdigt."

Fruen ilede ud efter Klæderne. Da hun var borte, spurgte Graafeldt Søsteren:

„Maa det være mig tilladt at spørge Dem om, Frøken, hos hvem jeg i dette Øieblik nyder Gjæstfrihed?"

„Undskyld," svarede hun rødmende, „at vi under al denne Staahej har glemt at sige Dem, hvem vi ere. Min Søster hedder Doris Christiansen og er Enke efter denne Gaards Ejer, jeg hedder Minnie Starck, vi stamme Begge fra Hamborg."

„Har Deres Søster længe været Enke?"

„Et Par Aar."

Nu kom Fru Christiansen ind og bad Graafeldt om at følge sig til Gjæsteværelset. Det gjorde han beredvilligt, Værelset laa ovenpaa og var et stort, smukt Kvistværelse. Paa Bordet laa en stor Bunke Klæder og i Sofaen en Mængde Linned.

„Vælg heraf, hvad De vil," sagde Frnen, „og naar De har gjort Toilette, kom da ned til os; thi De maa være sulten."

Hun bortfjernede sig, og Graafeldt fik nu travlt med at udsøge sig Klæder, der kunde passe. Af sin Rejsetaske udtog han en Skjorte, den øvrige Paaklædning var salig Christiansens.

„Gud veed, hvad det har været for en Mand," tænkte Graafeldt, „af Klædernes Snit fristes jeg til at antage, at han maa have været en Deel Aar ældre end sin Kone. Hvorledes mon Bertha vilde synes om mig, hvis hun saae mig i denne Dragt? Den er just ikke skikket til at bedaare et Kvindehjerte; men der er noget Solidt ved den, Noget, der fortæller om, at man har en Tegnebog spækket med Hundreddaler-Sedler i Lommen."

Da Graafeldt havde fuldendt sin Paaklædning, gik han ned til Damerne. Han saae ved første Blik, at de havde skiftet Dragt og pyntet sig.

„Her seer De mig i en ny Skikkelse," sagde Graafeldt.

„Deres Klæder skulle strax blive hentede paa Gjæsteværelset og bragte til Tørring," sagde Fruen. „De skulle være tørre til imorgen tidligt; ja, De bliver her naturligviis inat."

Graafeldt bukkede forbindtligt, Fruen ilede ud for at lade en Pige hente Lieutenantens Klæder. Frøken Minnie havde ikke sine Øjne fra Gjæsten, han lagde Mærke dertil og spurgte:

„Nu, hvorledes synes De om mig i Deres Svogers Dragt?"

„Den klæder Dem," svarede hun.

„Det vil jeg just ikke sige," sagde Graafeldt leende.

„Den klæder Dem bedre end den klædte min Svoger," sagde hun og rødmede.

Da Fru Christiansen igjen traadte ind, bad hun Graafeldt følge sig; thi Aftensbordet var dækket. Hun aabnede en Dør, og i en stor, smukt meubleret Havestue stod midt paa Gulvet et Bord dækket med fire Kouverts. En massiv, stor Sølvopsats, smykket med Blomster, saaes midt paa Bordet, paa hvilket endvidere sandtes flere mangearmede Sølvlysestager. Retterne vare kolde og højst solide, og der var tre Slags Vine, Rødviin, Moselviin og Champagne.

„Her er dækket til Fire," sagde Fruen, „thi Forvalteren spiser med, hvis han skulde komme hjem."

Samtalen drejede sig om Eftermiddagens Begivenhed, og tilsidst udbrød Minnie:

„Det var et Held, at De netop befandt Dem paa vor Vej, maa jeg spørge Dem om, hvor De kom fra?"

„Jeg havde i nogle Dage gjæstet von Seebotten paa Eichberg, med hvem jeg er i Familie."

„Von Seebotten," sagde Fruen, „kjender jeg af Navn."

„Jeg vil nu gjøre en Fodtour gjennem Svanse ned til Eckernførde og videre til Kiel. Derfra vil jeg tage til Kjøbenhavn."

Det gav et Sæt i begge Damerne.

„De er fra Kjøbenhavn!“ raabte de.

„Hvorfra skulde jeg ellers være?“

„De taler udmærket Tydsk. Vi troede, at De var en hanseatisk Officeer, som havde Familie heroppe,“ sagde Frøken Minnie, „jeg synes at have seet Dem i Hamborg.“

„Har aldrig været i Hamborg,“ svarede Graafeldt, „men jeg kan tænke, at jeg maa synke i Deres Agtelse, nu De hører, at jeg er dansk Officeer,“ tilføjede han ironisk.

„For os er De vort Livs Frelser,“ sagde Fruen, „vi see kun Menneskет og ikke Officeren i Dem. Min Søster og jeg ville drikke et Glas med Dem og takke Dem.“

De klinkede og drak.

„Som Hamborgerinde,“ sagde Minnie, „staaer jeg heldigvis udenfor Stridighederne i Hertugdømmerne. Jeg væmmes tidt over al den Politik, der tales her.“

„Jeg maa give min Søster Ret,“ sagde Fruen, „men lad ikke Forvalteren høre derpaa, han er en ivrig Slesvigholstener,“

„Saa er det heldigt,“ mente Graafeldt, „at han ikke er her tilstede.“

„Jeg gad vide, hvor han er taget hen,“ sagde Fruen, „han skulde vel ikke være reden over til Hr. Alpers.“

„Hr. Alpers paa Neuhof?“ spurgte Graafeldt.

„Kjender De ham?“ udbrød Fru Christiansen og satte det Glas, hun var ved at føre til sine Læber, paa Bordet igjen.

„Jeg er bleven forestillet for ham paa Eichberg.“

„Kommer han der?“ spurgte Fruen ivrigt. „Hvad vil han der?“

„Man siger, at han bejler til Frøken von Seebotten,“ svarede Graafeldt med en haanlig Betoning.

„Hvad, hvad, bejler han?“ raabte hun og sprang op fra Bordet, dog satte hun sig hurtigt igjen.

„De synes at blive overrasket og ilde berørt deraf?“ spurgte Graafeldt.

„Jeg, nej, paa ingen Maade,“ lo Fruen.

„Er De nu ogsaa vis paa, at han bejler til Frøknen paa Eichberg?“ spurgte Minnie.

„Om jeg er?“ sagde Graafeldt. „Hele Sognet taler derom. Fru Christiansen, De synes dog at være bleven meget overrasket ved at høre, at Alpers sværmer for Froken Bertha von Seebotten. Jeg vil ikke være paatrængende, men jeg vil sige Dem, at det vilde være af ualmindelig Interesse for mig at faae at vide, hvorfor De er bleven saa stærkt bevæget ved at høre, hvad jeg har fortalt Dem.“

Fruen vexlede et hurtigt Blik med sin Søster, derpaa sagde hun:

„Vi betragte Dem som vort Livs Redningsmand, og De taler saa ligefrem med os som var De en gammel Bekjendt, nuvel, jeg skal imødekomme Deres Ønske og fortælle Dem, hvorfor det har overrasket os, at der er Tale om en Forlovelse mellem

Frøken von Seebotten og Alpers. Han er nemlig saa godt som forlovet med mig."

Nu var det Graafeldt, der udstødte et Forundringsudraab.

„Min Mand var ikke saa lidt ældre end jeg; han døde for et Par Aar siden, og nu blev Alpers en daglig Gjæst her i Huset, han var mig en god Raadgiver, og jeg mærkede, at hans Følelser for mig efterhaanden bleve varmere; uden at han direkte havde erklæret sig, var vort Forhold ved at blive som et Par Forlovedes. I den sidste Tid har han sjelden været her, han fortalte mig, at han spekulerede i at kjøbe en Gaard i Angel, mindst anede jeg, at han spekulerede i at vinde Frøken von Seebotten."

„Vil hun have ham?" spurgte Minnie.

„Nej, hun tager ham aldrig, han har gjort et højst usympathetisk Indtryk paa hende. Hendes Forældre have maaskee ikke Noget imod Partiet, men de ville aldrig tvinge deres Datter til at tage en Mand, hun ikke synes om."

„Er det ogsaa vist?" spurgte Fruen med spændt Mine.

„De kan stole derpaa."

„Hør Doris," sagde Minnie, „i Grunden fortjener han, at Du viser ham Døren, naar han kommer."

„Minnie, vilde Du gjøre det, hvis Du var i mit Sted?"

„Du mener, Du elsker hum. Men naar han bedrager Dig allerede nu, hvorledes vil det da blive,

hvis Du gifter Dig med ham? Du veed, at Henningsen aldrig har syntes rigtigt om ham."

„Det har maaskee sine Grunde," sagde Fruen med Betoning.

I dette Øieblik traadte Forvalteren ind Stuen. Det var en høj, mager Mand paa mellem tredive og fyrretyve Aar, med et skarpt, blegt, men ikke uskjønt Ansigt. Han blev forestillet for Gjæsten, og Fruen sagde:

„De har vel hørt af Folkene, hvad der er skeet?"

„Ja, jeg har. Det gjør mig ondt; Johan var en flink Karl. Dem Hr. Lieutenant skylder jeg Tak, fordi De forhindrede at større Ulykke skete. Skimlerne ere prægtige Dyr, hvem der aldrig har været Noget i Vejen med, men under saadanne Forhold kan man ikke undre sig over, at de løbe løbsk."

„Skal De ikke have Noget at spise?" spurgte Fruen.

„Tak, jeg har spiist ovre hos Forvalter Lüders paa Neuhof, derfor kommer jeg saa sildigt. Men et Glas Vin vil jeg nok have."

„Skænk Dem et Glas Champagne," sagde Fruen, „og drik med min og min Søsters Redningsmand."

„Det vil jeg," sagde Henningsen med Bestemthed.

Han fyldte sit Glas, stødte det mod Graafeldts og sagde:

„Tak fra mig og fra Alle paa Burenvalde."

„Vi ville drikke med," sagde Damerne, „hvad

De har gjort Hr. Lieutenant, fortjener mange Gange Tak."

„Jeg vilde have forsvoret imorges, at jeg nogensinde skulde komme til at drikke et Glas med en dansk Officeer," sagde Henningsen, „for jeg er Slesvigholstener, jeg lægger ikke Skjul derpaa, som saa Mange nutildags. Nu hader De mig vel, Hr. Lieutenant, og ønsker at kunne give mig en Kugle for Panden?"

„Aa nej, naar De betragter Slesvigholsten som en Gibsfigur, man har staaende paa Kakkelovnen og en Gang imellem støver af ved højtidelige Lejligheder, saa indseer jeg ikke, hvorfor man ikke skulde unde Dem den Fornøjelse. Det er Lederne, som skulle bekæmpes, de Menige ere vildledte Folk."

„Men jeg betragter ikke Slesvigholsten som en saadan Gibsfigur," sagde Henningsen, „jeg . . . ."

„Maa jeg bede om, at der ikke tales Politik," sagde Fruen, „De bliver altid hidsig, Henningsen, naar De taler om Politik. Jeg har glemt at spørge Dem, om Alpers var paa Neuhof idag."

„Nej, han er igjen rejst til Angel," svarede Henningsen.

„Veed De, hvorfor han gjør saa hyppige Rejser derop?" spurgte Minnie. „Det er, som Hr. Lieutenanten forsikrer, fordi han hejler til Frøken von Seebotten paa Eichberg."

„Fanden heller!" udbrød Henningsen og vendte sig med en slet ikke bedrøvet Mine til Graafeldt. „Taler Frøken Minnie sandt?"

„Ja," svarede Graafeldt.

„Lader os drikke et Glas sammen endnu," sagde Henningsen og klinkede med Graafeldt.

„Minnie burde ikke have berørt den Sag," sagde Fruen noget forstemt og hævede Bordet.

„Det er blevet en prægtig Aften efter Tordenvejret," sagde Minnie, „Maanen er kommen op over Træerne. Ville Herrerne drikke deres Toddy i Haven?"

Det vilde de gjerne.

Da Graafeldt og Henningsen nogen Tid efter vare bænkede i den vel vedligeholdte Have, og Damerne paa Grund af huslige Sysler vare borte, sagde Henningsen:

„Det er en god Efterretning, De har bragt os, Hr. Lieutenant, jeg mener den, at Alpers tænker paa at forlove sig oppe i Angel; thi jeg frygtede for, at der skulde være kommet et Parti i Stand mellem ham og Fru Christiansen."

„Hvorfor ønsker De ikke dette Parti?"

„Seer De, jeg mener, at Alpers er en Slyngel. Den gamle Christiansen var en Smule hengiven til Flasken. Jeg troede, at hans Giftermaal med en ung, smuk Kone vilde kurere ham derfor, det lod ogsaa i Begyndelsen dertil, men saa begyndte Alpers at komme oftere herover og Christiansen over til Alpers, og saa begyndte Drikkeriet efter en større Maalestok. Alpers havde ikke forinden været hengiven til Drik, og efter Christiansens Død drikker han ikke mere. Hvorfor drak han da dengang?

Fordi han vilde have Christiansen ud af Verden. En Vinteraften i mange Graders Frost kom Christiansen døddrukken kjørende hjem fra Neuhof i Alpers aabne Vogn, man havde ikke givet ham hans Overfrakke paa. Han fik Lungebetændelse og døde. Alpers gjorde sig selv mange Bebrejdelser, fordi han havde glemt at give ham Overfrakken paa, han undskyldte sig med, at han ogsaa havde været drukken. — Det syntes Altsammen at være gaaet helt naturligt til, men jeg fik saa mine egne Tanker, da jeg saae, Alpers begyndte at gjøre Kour til Enken og at koume her saa godt som hver Dag. See, har jeg nu ikke Ret til at mene, at han er en Slyngel?"

„Jo, De har. Han er mere end dette, han er en Skurk. Jeg vil ikke skjule, at Alpers Forhold til Fru Christiansen var paa Vane mellem Damerne og mig, før De kom."

„Hvorledes!" udbrød Henningsen forbauset. „Hvad sagde de?"

„Jeg veed ikke, om jeg tør . . ."

„Jovist tør De. De har seet, at jeg er inde i Alt."

Graafeldt gav ham nu et kort Referat af Samtalen. Henningsen traf Vejret dybt og sagde:

„Gud være lovet, hun har endnu ikke bundet sig til ham! Gid han nu vilde blive forlovet med Frøken von Seebotten."

„Det bliver han ikke."

Efterat Graafeldt om dette Frieri havde sagt

noget Lignende til Henningsen som til Damerne, spurgte han:

„Elsker Fru Christiansen Alpers?“

„Herom kan jeg kun sige, at hun vistnok har gjort sig fortrolig med den Tanke, at hun vilde blive hans Kone. Forhaabentlig vil hun faae andre Tanker. Jeg anseer det for et stort Held, at De idag er kommen til Burenwalde, De har ikke alene reddet Fruens Liv, men hende ogsaa fra at blive gift med en Skurk.“

Nu kom Damerne med Melon og tidligt modne Frugter og satte sig hos Herrerne. Talen tog en helt anden Retning. Minnie sagde:

„De skulde være her om Foraaret, naar Natter-galene synge i Buskene, saa er her henrivende dejligt.“

„Ja, Slesvig er et smukt Land,“ svarede Graa-feldt og fortalte Damerne om sin Fodtur gjennem Landet.

Resten af Aftnen talte man om Slesvigs Naturskjønheder; da Klokken var ti, rejste Selskabet sig, og man sagde Godnat til hverandre.

Det varede noget, inden Graafeldt kunde falde i Søvn efter Dagens mærkelig Begivenheder. Han var meget tilfreds med at være kommeu til Buren-walde; thi derved havde han faaet Adskilligt at vide om Alpers, og naar han skrev til Bertha derom, vilde det rimeligviis foranledige, at hendes Forældre saae Manden i det rette Lys. Det forekom ham, at han tillige havde faaet et Indblik i en Kjærlig-hedshistorie paa Burenwalde, at Forvalteren elskede

Fru Christiansen, og at han derfor var bleven saa fornøjet ved at høre, at Alpers var bleven hende utro. Graafeldt skulde rejse næste Morgen og vilde derfor ikke blive Vidne til, hvorledes den Historie vilde udvikle sig. Efterhaanden bleve hans Tanker mere og mere uklare, han syntes, han laa paa Eichberg, at Bertha havde sit Værelse ved Siden af, og med Tanken paa hende sov han ind.

Da Graafeldt vaagnede den næste Morgen, laae hans Klæder fuldkomment tørre udenfor hans Seng. Han stod op, klædte sig paa og gik ind i Dagligstuen. Paa det, med en skinnende, hvid Dug dækkede Bord stode Kopper, en Bakke med Hvedebrod, en blankt poleret Messing-Kaffekande paa et Fyrfad af samme Metal og nykjærnet Smør. Minnie var alene i Stuen, hun gik Gjæsten imøde og bød ham et venligt Godmorgen. Dernæst bad hun ham om at drikke Kaffe. Graafeldt besvarede hendes Morgenhilsen og spurgte efter Fru Christiansen.

„Vi have alt længe været oppe," sagde Minnie, „De kommer til at drikke Kaffen alene. Min Søster vil strax være her, hun veed ikke, at De allerede er staaet op. Jeg skal underrette hende derom."

„O nej, gjør Dem ingen Ulejlighed for min Skyld, Frøken."

„Tillader De, at jeg skænker Deres Kaffe?"

„Med Fornøjelse."

Hun skænkede Kaffen og bød ham den.

„Vil De ikke drikke med?"

„Meget gjerne, hvis De ønsker det."

De To sade ved Kaffebordet og passiarede muntert sammen. Men Graafeldt kom tilsidst til at sige til sig selv:

„Det er bedst, at Du snarest muligt kommer herfra; thi den smukke Hambørgerinde synes aabenbart godt om Dig."

Og Graafeldt havde Ret; det var tydeligt, at han, hvem hun betragtede som Den, der havde frelst hendes Liv, havde gjort et stærkt Indtryk paa hendes Hjerte. Graafeldt blev derfor glad, da Fru Christiansen traadte ind i Stuen, og han derved befriedes fra sin tête à tête med Søsteren. Da han havde drukket Kaffen, sagde han, at han nu maatte byde Damerne Farvel og fortsætte sin Fodtur. Men nu rejste begge Damerne Indvendinger og paastode, at han skulde lade sig befordre med deres Vogn ikke alene til Eckernførde, men lige til Kiel. Det vilde Graafeldt paa ingen Maade indlade sig paa, men de vare ligesaa paastaaelige; nu kom Henningsen til, og han svor paa, at det ikke kunde gaae an, at Lieutenanten gik videre tilfods, og at han, Henningsen, selv vilde kjøre ham til Kiel. Tilsidst maatte Graafeldt give tabt, der blev besluttet, at der hurtigst muligt skulde spises Frokost, og umiddelbart derefter skulde Afrejsen finde Sted.

Ved Frokosten gjorde Minnie med et Suk det Spørgsmaal:

„Gud veed, om vi nogensinde skulle see Dem mere igjen."

„Det haaber jeg," svarede Fru Christiansen.

„Det skulde gaae underligt til, om jeg nogensinde igjen skulde komme til Burenwalde," mente Graafeldt. „Lader os antage, at vi beholde Fred, og at jeg til næste Aar gjør en Reise til Slesvig, saa er det maaskee muligt, at Fru Christiansen . . . hm . . ."

„Hvad mener De?" spurgte hun.

„At De er bleven, hm, at —"

„Hr. Lieutenant," sagde Henningsen, „tal De kun ligeud, vi tage Dem det ikke ilde op, De mener, at De ikke kommer til Burenwalde, hvis Alpers bliver Herre her."

„De har gjættet, hvad jeg vilde sige," sagde Graafeldt.

„Hvad har De i Grunden mod Alpers?" spurgte Fruen heftigt.

„Det Samme, som De maa have imod ham, Frue," svarede Graafeldt, „men ellers er han mig en aldeles ligegyldig Person. Forøvrigt Frue, har De lagt Mærke til hans Øine?"

„Hans Øine?" spurgte Fruen studsende.

„De ere ikke smukke," sagde Minnie.

„Der ligger noget Koldt, noget Grusomt i dem," sagde Graafeldt.

„Det er rigtigt," sagde Henningsen, „det kan Enhver see."

„Det har jeg dog ikke seet," svarede Fru Christiansen stilfærdig, hun mærkede, at den almindelige Mening var imod Alpers.

Da Maaltidet var tilende, stod Vognen med

de to Skimler for allerede forspændt for Døren. Damerne toge Afsked med Graafeldt, de sagde: „Vi opgive ikke Haabet om at see Dem igjen næste Aar.“ Henningsen slog et stærkt Knald med Pidsken, og hurtigt rullede Vognen bort fra den gjæstfrie Gaard.

„En saadan Mand kunde jeg elske!“ sagde Minnie til sin Søster, da Vognen ikke mere var synlig.

Syvende Kapitel.

Graafeldt kaldes til Tjeneste.

Efteraaret var kommet med Storm, Taage og Graavejr. Voldens Træer havde mistet deres Blade; de blæste fra Voldskrænten ned i den stille Gade, hvor de ikke fik Lov til at ligge i Ro; thi Vinden fik fat i dem og hvirvlede dem afsted. Kun faa Spadserende øjnedes nu paa Volden, de saae gnavne og kjedelige ud. Udsigten fra Vinduet var bleven trist for Graafeldt, der for længe siden var kommen tilbage til Kjøbenhavn.

Det havde for ham været en smuk og fornøjelig

Sommertur, han var vendt hjem glad tilmode, og, takket være Pastor Thorsen, havde han kunnet vexle Breve med Bertha. Hun havde fortalt ham, at Alpers nogle Uger efter Graafeldts Bortrejse havde fornyet sit Frieri, men hun havde med Bestemthed afviist ham og ladet sig forstaae med, at hun vidste, at Fru Christiansen havde ældre Fordringer paa hans Hjerte. Da var hans Ansigt blevet askegraat, og han havde seet saa uhyggeligt paa Bertha, at hun var kommen til at skjælve derved; med de Ord: „Man har løjet for Dem," var han gaaet bort. Siden var han ikke seet paa Eichberg, men Bertha frygtede dog for, at han ponsede paa et eller andet Ondt, og hun vilde give Meget til at faae at vide, hvorledes det stod til paa Burenwalde. Dette lod sig nu ikke gjore. Forelobigt var der ingen andre Skyer paa de Elskendes Horisont end de politiske.

Lieutenant Røst var aldeles overbeviist om, at det maatte komme til Krig, naar Forbundstropperne rykkede ind i Holsten, og denne Mening deltes af Mange. Han var bleven en jevnlig Gjæst i Grosserer Thorsens Hus, hvorhen Graafeldt fulgte ham en Aften. Man talte næsten kun om Politik, og Alle vare overbeviste om, at vi under en Kamp vilde gaae en ny Tid med store Sejre imøde som i 1848, 49, 50. Denne Stemning deltes af en stor Deel af Folket, som med Jubel den 13de November hilste den Afstemning i Rigsraadet, hvorved en Forfatning vedtoges for Danmark og Slesvig. Kondi-

torierne vare den Aften fulde af glade Mennesker, der mente, at nu var Programmet Danmark til Ejderen ved at blive gjennemført. Der stod rigtignok en Efterretning i Bladene om, at Kongen havde forkolet sig paa en Rejse til Kappel og var vendt syg tilbage til Glücksborg Slot, men man lagde ikke Vægt derpaa, Kongen vilde vel snart blive rask og underskrive Forfatningen.

Graafeldt havde om Aftenen besøgt sine to gamle Tanter, som efter Jyllandsrejsen vare blevne helbredede for den Tro, at Kjøbenhavn vilde gjøre Oprør, naar Prinds Ferdinand ikke boede i Byen. De vare nu tilbøjelige til at sætte Krigsminister Lundby i Prinds Ferdinands Sted og fandt det højst uforsvarligt, at han udsatte Byens Sikkerhed for Fare ved at boe i Villakvarteret.

Den 14de November opholdt Graafeldt sig meget hjemme. Han havde modtaget et Brev fra Bertha, hvori hun meddelte ham, at hun endelig havde havt Mod til at betroe sig til sin Moder, og at Fru von Seebotten ikke havde været en afgjort Modstander af deres Forbindelse, ja, hun vilde endogsaa begunstige den, saafremt Freden varede ved. Imidlertid havde hun ment, det var bedst, at der ikke endnu blev talt til von Seebotten om den Sag.

Dette Brev glædede Graafeldt meget, det var et Skridt nærmere til Maalet. Han lagde ikke Mærke til, at Himlen var mørk, og Vejret raat og sludfuldt, i hans Sjæl herskede Kjærlighedens Vaar. Han skrev et Kjærlighedsdigt til Bertha, det skulde

sendes med Posten næste Dag; han brød sig ikke det Mindste om, hvad der foregik i Verden udenfor, men Verden skulde snart kalde paa ham.

Da han den følgende Dag, den 15de Novembee, kom til Middagsbordet, hørte han, at Kongens Sygdom havde taget en foruroligende Vending, man talte ikke om Andet, og om hvad der vilde skee, hvis Kongen skulde døe. Officererne vare slet ikke rolige; thi Hæren var under en hel Reorganisation, den var løsnet i sine Fuger.

„Gid Pokker havde Doubleringssystemet," mente Røst, „vi skulde under de nuværende Forhold være blevne ved den gamle Hærplan, vore tidligere Reserve- og Forstærkningsbataillon er have et godt Navn fra forrige Krig. Nu dannes der to Bataillon er af een, og disse to danne et Regiment, og saa kastes Befalingspersonalet hulter til bulter."

„Og hvorfor have vi ikke beholdt de gamle Jægerkorps?" spurgte en af Jomfru Lorias Middagsabonnenter.

„Fordi vi Alle have faaet den samme Exercits," svarede Røst.

„Ja, men saa kan der ikke blive nogen Kappestrid mellem Blaa og Grønne."

„Heri er jeg enig," sagde Graafeldt, „en Kappestrid er ikke at foragte."

„Jeg har selv tidligere hørt til de Grønne," sagde Røst, „jeg har staaet ved en af de saakaldte lette Bataillon er. Jeg skal ikke nægte, at vi følte os stolte deraf."

Saaledes faldt Talen ved Middagsbordet, og Graafeldt blev derved reven ud af sine egne Forhold, han tilbragte Eftermiddagen sammen med Røst, og om Aftnen gik de til Gianelli. Her var en Mængde Mennesker samlet, de sidste Telegrammer havde ikke ladet nogen Tvivl tilbage om, at Kongen laa paa sit Yderste. Stemningen var nedtrykt, og Alle spurgte sig selv: „Hvad nu?“

Henad Midnat gik Røst og Graafeldt hjem. Det var Graavejr med Ruskregn. Ingen af dem sov den Nat, ja, de Færreste sov den Nat i Danmarks Hovedstad.

Næste Formiddag var Graafeldt paa Christiansborgs, dengang ubeplantede Slotsplads, hvor den nye Konge skulde hyldes af sine Undersaatter, naar der fra Slotsaltanen var blevet raabt: „Kong Frederik den Syvende er død; Kong Christian den Niende længe leve.“ Der var mange Folk samlede. Graafeldt kom til at staae i Nærheden af to Herrer, af hvilke den Ene sagde:

„Det er tredie Gang, at vi mødes her, for at hylde en ny Konge. Første Gang var, da Frederik den Sjette var død den 3die December 1839, dengang vare vi unge Studenter, næste Gang var, da Christian den Ottende var død, den 20de Januar 1848, og nu er Kong Frederik død. Hvorledes vil den nye Konge blive? Vi kjende ham ikke.“

„Vi hyldede Kong Frederik med meget smaa Forhaabninger,“ sagde den anden Herre, „men de

bleve overtrufne. Vi kjendte ham ikke, vi havde ikke hørt noget Godt om ham som Kronprinds."

„Jeg skal give min nye Konge mit Hurra," svarede den første Herre. „Herved viser jeg paa samme Tid, at jeg har en god Tro til Danmarks Fremtid."

„Nu gjælder det at skare sig om Kongen," sagde den anden Herre. „Vi kjende ham ikke; thi Kong Frederik den Syvende lagde Beslag paa hele Folkets Kjærlighed. Men ligesom Kong Frederik fandt sit Folk, vil jeg haabe, at ogsaa Kong Christian finder Folket, han og vi komme vistnok til at gaae haarde Tider imøde."

„De veed vel," sagde den første Herre, „at der findes nogle forrykte unge Mennesker, som drømme om at faae den svenske Prinds Oskar til Landets Konge."

„Jeg har hørt det," var Svaret, „i vor bevægede Tid kunne slige Galskaber ikke undgaaes. Mærkeligt nok, at Ingen er faldet paa at ville proklamere Republiken."

„De har endnu ingen Præsident, for J. A. Hansen egner sig vel neppe dertil." Her blev Taleren afbrudt ved, at Hyldingen tog sin Begyndelse, Kongen viste sig paa Slotsaltanen og blev modtagen med høje Leveraab; men der var Nogle, som saae meget misfornøjede ud, det var dem, der ønskede at faae en svensk Prinds til Konge.

Stort Røre var der nu i de nærmest paafølgende Dage i Kjøbenhavn. Der lød et højt Raab

om, at Kongen maatte underskrive den af Rigsraadet vedtagne Forfatning for Danmark og Slesvig. Om Aftnen koncentrerede det politiske Liv sig især i „Arbejderforeningen af 1860“, hvis Formand C. V. Rimestad var.

Den 18de November underskrev Kong Christian den nye Forfatning, Folket blev beroliget, og dets Opmærksomhed alene henvendt paa Udlandet.

Graafeldt havde faaet Ordre til uopholdeligt at melde sig til Tjeneste ved det samme Regiment, hvorved Røst stod. Han havde strax trukket Uniformen paa og var gaaet til Regimentskommandeuren, dengang brugtes ikke Benævnelsen Chef. Graafeldt fandt i Oberstlieutenant Hassel en Mand, der var en Blanding af den gamle og den nye Tid, om det var en heldig Blanding, skal siden blive viist. Han modtog Graafeldt meget høfligt og fortalte ham, at han var bleven ansat ved Premierlieutenant Bordings Kompagni.

Graafeldt vidste, at Bording boede paa Kasernen, derhen begav han sig nu. Han gik først ind til Røst, for om muligt at faae Noget at vide om sin Kompagnikommandeur, hvem han kjendte af Udseende.

„Ham vil De sagtens kunne komme ud af det med,“ svarede Røst. „Han er en Mand med mange Interessер. Det har imidlertid ikke behaget vor Oberstlieutnant, at Bording har deeltaget i den militaire Polemik, der i de sidste Aar har fundet Sted i Bladene, ja, man havde ham endogsaa en Tid mis-

tænkt for at være Kvadraten i „Fædrelandet", nu veed man, at det er Lieutenant Munck. Bording har ved sit Skriveri gjort sig ilde seet paa højere Steder. Kammeraterne holde meget af ham, Enkelte, som ikke kjende ham, frygte ham dog som en altfor udpræget Frihedsmand, medens han dog i visse Henseender er det Modsatte. Gaa nu ind og meld Dem til ham, saa kommer jeg selv om lidt."

Graafeldt meldte sig hos Bording, hvem han fandt læsende i en Avis. Lieutenanten rejste sig, gik den Indtrædende imøde og ønskede ham Velkommen til Kompagniet. Efterat de havde talt en Deel om Tjenesten, sagde Bording:

„Det er en Fejl, at vi Befalingsmænd ere altfor lidt Menneskekjendere; under en Krig er det nødvendigt, at man kjender sit Mandskab; thi ellers kan man ikke stille hver Mand paa sin rette Plads. Derfor: saa faa nye Mand som muligt til en Afdeling før en Krig. Vort høje Krigsministerium synes at være af den modsatte Mening; vi have et Kompagni, som fra Kompagnikommandeuren til Secondlieutenanten har faaet helt nye Officerer; en Officeer, som har staaet derved i flere Aar og kjender Mandskabet, har Oberstlieutenanten forsat til et andet Kompagni, hvis Kapitajn og den paagjældende Officeer neppe ville komme til at arbejde godt sammen, fordi de fra Karakterens Side ere højst forskjellige. I den gamle Tid, da Soldaterne vare Maskiner, kunde Sligt til Nød gaae an, men et Kompagni f. Ex. er i vore Dage en levende Organisme, hvori

alle Hjul maae passe ind i hinanden. Maa jeg byde Dem en Cigar?"

Mens Bording talte, havde Graafeldt kastet et Blik om i Værelset, hvis ene Væg var dækket af Reoler med historiske, krigshistoriske, æsthetiske og nogle religieuse Bøger. Henne ved Værelsets eneste Vindue stod et gammelt Skrivebord, hvorpaa en Bog laa opslaaet og ved Siden af et Kort over Slesvig. Paa Væggene hang flere Kort og et Pibebræt med Tobakspiber, selv røg Bording af en lang Pibe. Sofaen og Stolene vare gamle og haarde at sidde paa. Efterat Graafeldt havde faaet Cigaren tændt, vedblev Bording:

„Jeg antager, at De er inde i den Tjeneste, hvortil De efter Reglementet skal bruges, det vil sige som Delingsfører, har De glemt noget af den, vil De snart igjen komme ind deri. Det Vigtigste, De har at gjøre, er at lære Underofficererne og Mandskabet at kjende. Underofficererne ere flinke og yngre Folk, Stamkompagniet har beholdt de ældre, de mest routinerede, skjøndt maaskee Doublerings-kompagniet som det nyoprettede havde dem mere behov. Mandskabet er gjennemgaaende fortrinligt. Vi udskrive fra Kjøbenhavn og Kjøbenhavns og Frederiksborgs Amter; herved opstaaer en ypperlig Blanding med gjensidig Kappelyst; thi Kulsvierne ville ikke staae tilbage for Kjøbenhavnerne. Det kan ikke undgaaes, at der er sorte Faar imellem dem, de ville ikke tøve med at gjøre sig bemærkede. Det er altid de daarligste Fyre man i Reglen først faaer Øje

paa, maaskee fordi de stikke saa stærkt af mod de mange flinke."

I dette Øjeblik traadte Røst ind, hilste paa Bording og satte sig, idet han sagde:

„Jeg talte nys med Lieutenant Skram, han staaer ved en af de holstenske Bataillioner," henvendte han sig oplysende til Graafeldt. „Skram fortalte, at han just ikke var ganske vel tilmode, dengang han den 16de skulde med Bataillonen ned i Exerceerhuset og sværge Kong Christian den Niende Huldskab og Troskab. Der var ogsaa danske Bataillioner samtidigt tilstede, og maaskee derfor forløb Alt med Ro."

„Aa," svarede Bording, „den holstenske Soldat betragtede Edsaflæggelsen som en Tjeneste, han var kommanderet til, vent blot, til han faaer Brev hjemmefra. — Skulde det komme til Krig, kan man ikke stole paa de Folk, skjøndt der skal være nogle af vore højere Officerer, som endnu bilde sig det ind. Det gjør dem paa en Maade Ære, at de ikke ville opgive Troen paa Soldatertroskaben."

„Jeg var nede paa Slotspladsen," sagde Graafeldt, „da man hyldede den nye Konge. Jeg horte der omtale, at nogle Brushoveder i Kjøbenhavn ønskede en svensk Prinds til Konge, og nu er der i Holsten og Dele af Slesvig et Parti, der ønsker Augustenborgeren. Vi ere kun et lille Folk, vi ere i Fare, og vi have ikke forstaaet, at nu gjælder det skare sig om Kongen."

„Deri har De fuldkommen Ret," sagde Bording. „Seer De, jeg hører til dem, der ere paa Krigsministeriets

sorte Brædt, fordi vi have opponeret imod, at man lod Hæren leve paa dens Traditioner fra forrige Krig og ikke gjorde Noget for at lade den følge med Tiden, fordi man overalt sparede paa uforsvarlig Maade, ja, endog i nogle Aar lod Hæren staae uden Tilgang af Linieofficerer, fordi man — nu ja, det vilde blive for mange Synder at opregne paa en Gang, men som sagt, jeg er paa det sorte Brædt. Imidlertid er Tiden nu kommen, hvor der ikke skal kriticeres, men handles, og om jeg ogsaa sees skjævt til, om man ogsaa rynker paa Næsen af mig, saa skal jeg aldrig undlade at gjøre min Pligt."

„De seer maaskee Modstandere, hvor De ingen har," mente Røst.

„Aa, jeg frygter dem ikke," sagde Bording.

„De taler dog noget ophidset om dem," mente Røst.

„Hvad der ophidser mig," sagde Røst, „er, at vi ikke Allesammen nu kunne kaste alt politisk og militairt Partivrøvl overbord, samle os om Kongen og gaae enige ud imod Fjenden. Saaledes var det i 1848."

Røst og Graafeldt brøde op; thi det var blevet Tid til, at de skulde spise til Middag. Graafeldt sagde:

„Den Mand holder jeg af at tjene under, man vil altid kunne faae en Samtale med ham."

„Gid Oberstlieutenanten vilde søge en Samtale, ja, flere Samtaler med ham; det vilde da maaskee komme til en Forstaaelse mellem dem. Det

skeer nu ikke. Der ligger meget sandt i, hvad Bording siger, at en Officeer, især en Overordnet skal have Menneskekundskab. Jeg har hørt, at enkelte Bataillonskommandeurer i Provindserne see deres Officerer jevnligt samlede hos sig dels til Middag, dels til Aften, det skeer aldrig her. Enhver højere Officeer burde have en Sum til Repræsentationsudgifter, som han var forpligtet til at bruge."

Graafeldt skrev til Bertha, at han var bleven kaldt til Tjeneste og skildrede hende Stemningen i Kjøbenhavn. Til Pastor Thorsen skrev han ogsaa nogle Ord; thi han vidste, at det vilde interessere ham at faae Noget at vide om Røst, der ikke havde megen Tid til at skrive, om Familien Thorsen og om meget Andet. Selv var Graafeldt spændt paa at erfare, hvad man hos von Sechottens efter Kongens Død tænkte om Fremtiden.

Ottende Kapitel.

Kongen ligger Lig.

Danmark sørgede; dets Konge var død, og Anelsen om truende Farer hvilede over Folket. Graa og overtrukken med Skyer var Himlen, og Klokkeklangen for den afdøde Konge lød dump udover

Danmarks Riger og Lande. Majestætisk og sørgmodigt gled det sortbetrukne Kongeskib over Østersøens mørke Vande, paa Slesvigs Jord havde Kongen udaandet, i Roeskilde Domkirke skulde han stedes til Hvile. Sorgeklædte og med blottede Hoveder stode Kjøbenhavns Indvaanere, da Dampskibet „Slesvig" langsomt gled ind i Havnen; der var Taarer i Manges Øine. Højt oppe i Luften fløj Ravnene, over de sorte Fugle adspredte Skyerne sig, og Nordstjernen blinkede sørgmodigt ned til Kong Frederiks Kiste.

Kongens Lig blev foreløbigt hensat i et af de Gemakker, der laa i Christiansborg Slots sydlige Fløj. Gemakket var betrukket med sort Klæde, omkring paa Væggene og ved Kistens Fod hang og laae de Krandse, som de slesvigske Landsogne ved Afrejsen havde lagt paa den Afdødes Kiste. Nogle vare omvundne med Silkebaand, andre bare smukke Taukesprog, og smukkest var den Krands, som et lille Fattighuus havde skænket. Ved hver af Kistens fire Hjørner stod en mangearmet Sølvkandelaber; alligevel syntes Værelset at være tusmørkt; thi de sorte Vægge indsugede Skinnet af Lysene, der brændte Dag og Nat.

I den store Sal foran det Gemak, hvori Kongen laa Lig, holdt fire Officerer Vagt, to af Land- og to af Søværnet, og i et Gemak udenfor denne Sal vare en Mængde sørgeklædte Lakajer samlede.

Et Par Dage efter at Kongens Lig var kommet til Byen, gik de fire, vagthavende Officerer samtalende

frem og tilbage i Salen, der gjeulød af deres Trin. De havde nylig tiltraadt deres Vagt, og skjøndt Land- og Søofficererne ikke havde kjendt hinanden før, talte de dog sammen som gamle Bekjendte. Den jourhavende Adjudant traadte ind, udbad sig deres Navne og gav derefter Befaling til, at Aftensbordet skulde bringes ind. Efterat have seet til Kongens Kiste, bortfjernede Adjudanten sig.

Lakajerne havde imidlertid baaret et dækket Aftensbord ind i Salen og stillet fire Stole om det. Officererne satte sig nu til at spise tilaften. De to Landofficerer vare Røst og Bording.

Den store Sal, den tændte Lysekrone, de mangearmede Sølvlysestager, der stode paa Marmorkonsoller foran Spejlene, de lange, gule Silkegardiner, der vare trukne for Vinduerne, de fire Officerer, som sade alene midt i Salen om et, med funklende Sølv og slebne Glas prydet Bord, gav det Hele et højst særegent Præg, især naar man kom til at tænke paa, at indenfor den hvide, lakerede Dør med de smalle, gyldne Lister laa Kong Frederik Lig.

„Jeg vil oprigtigt tilstaae," sagde Røst og drak et Glas Vin, „at jeg kommer til at tænke paa Ingemans Romaner ved at sidde her i Kongeborgen, mens Kongen ligger Lig derinde."

„Nu er det ikke Tid til at drømme, men til at handle," sagde den ældste Søofficeer, som hed Trolle, „saa kan en ny Ingeman om nogle hundrede Aar skrive historiske Romaner om os."

„Saa lad os da drikke et Mindebæger for

Kongen derinde," sagde Røst, „drikke det i hans egen Viin."

„Lader os det," sagde Trolle, og de drak Alle.

„Lieutenant Trolle sagde, nu var Tiden kommen til at handle," udbrød Bording. „og saa drak vi for Mindet. Jeg mener, vi bør drikke paa Danmarks Fremtid, og derfor udbringer jeg en Skaal for Kong Christian."

Da Skaalen var drukket, sagde den yngste Søofficeer, der hed Viborg:

„En ganske fortræffelig Rødviin. Lader os ikke spolere os Maaden ved at tænke paa de kommende Ting. Her sidde vi, og i Grunden befinder jeg mig ganske vel."

De Andre loe.

„Det tvivler jeg ikke om," sagde Bording med et Smiil, „men der er dog Noget ved Situationen her iaften, Noget, jeg ikke rigtigt kan forklare mig, det er som jeg for et kort Øjeblik kom ind i Danmarks Historie, som om —"

„Nej, veed De hvad," sagde Trolle, „kommer der Krig, haaber jeg, at vi alle Fire komme paa en ganske anderledes fyldig Maade ind i Danmarks Historie end ved at sidde her."

„Man skal ikke lukke Øjet for Livets Poesi," mente Bording.

„Lader os tage Sagen praktisk," sagde Viborg. „Hvad Nytte gjøre vi her? Vi ere en Æresvagt. Vi skulle passe paa, at Lysene ikke antænde det sorte Klæde i Liggemakket, og vi skulle paradere ved Kisten, naar Kong Christian kommer."

„Nu er De for prosaisk," sagde Trolle. „Denne Nattevagt vil jeg mindes til min sidste Stund. Derinde ligger Kong Frederik Lig, der er ingen Dronning eller kongelige Børn, der græde ved hans Baare, men Danmark er hans Dronning og Folket hans Børn."

„Det er talt ud af mit Hjerte," sagde Røst.

Da Maaltidet var forbi, blev Bordet baaret ud, og Lieutenant Røst gik udenfor paa den lille Altan for at ryge en Cigar, hvilket han ikke turde inde i Salen. Det var snart Midnat, Himlen var overtrukket med Skyer, under ham laa den store, øde Slotsplads, de med Skibe fyldte Kanaler, de høje Huse, op over hvilke Nikolaj Vagttaarn ragede, og de mange store og smaa Gader, hvor Gassen brændte mat og døsigt. I det Fjerne hørtes af og til en Vogns Rumlen eller en Hunds Gjøen, nær ved gjenlød Skildvagternes taktfaste Trin paa Stenbroen. En enlig Vandringsmand stod engang imellem stille paa Holmens Bro og saae op mod det eneste, oplyste Vindue paa Slottets store Hovedfacade. Vidste han, at nogle Skridt bag dette Vindue laa Kong Frederik den Syvende Lig?

Det var begyndt at blæse stærkt, men Vinden kom fra den modsatte Side af den, hvorimod Slotsfacaden vendte. Røst stod derfor fuldstændigt i Læ og hørte Vindens Susen i de nøgne Trætoppe ved Børsen og dens Fløjten i de smaa Jagters Tougværk, engang imellem hvinede et Fløj paa sine Hængsler.

Røst's Tanker vare ikke mere inde i Salen, de vare fløjne ned i Nyhavn til Thora Thorsen, Præstens Søster, som han elskede, og med hvem han vilde forlove sig, naar de urolige Tider vare forbi. Han var bleven kjed af at leve hele sit Liv paa Feltfod; ved at komme ind i Familielivet, havde han faaet Smag for dette og paa samme Tid fundet den Kvinde, med hvem han vilde anse det for en Lykke at kunne vandre gjennem Livet. Og hun? Han haabede, at han ikke var hende ligegyldig, han mente at have Beviser derfor. Før havde Røst længtes efter den Dag, da den anden slesvigske Krig vilde udbryde, nu ønskede han, at den ikke vilde komme; thi da vilde han hurtigere naae sine Ønskers Maal, da vilde han kunne begynde et nyt og skjønnere Liv ved Thoras Side.

Røst kastede tilfældigvis et Blik ind i Salen. Han saae, at den jourhavende Adjudant var derinde, han slukkede derfor sin Cigar og gik ind. Adjudanten var ved at give sine Ordrer for Natten, og det blev bestemt, at to Officerer ad Gangen skulde vaage. Da Adjudanten var gaaet, blev man enig om, at Bording og Viborg skulde have Vagten fra 12 til 2; de to andre Officerer lagde sig paa de, med gult Silke betrukne Sofaer og gjorde Forsøg paa at sove. Viborg gik udenfor paa Altanen for at ryge en Cigar, og Bording begyndte sin natlige Vandring i den store Sal, der gav Gjenlyd af hans Trin. Nogle af Salens Vinduer vendte ud mod det Kgl. Bibliothek, her stod Blæsten paa, fløj tudende gjennem

Portene og over den indre Gaard og ruskede i Slottets Vinduer. Der var en underlig Mumlen og Hvinen i Luften, og Bording lyttede efter, han syntes, at han forstod, hvad Luften fortalte, det var om en Konge, ved hvis Død alle skjønne Illusioner brast, om en Regering, der ikke havde benyttet Tiden til at fastne Forholdene og ikke forstaaet, at, blev Friheden bestaaret, vilde vi dog engang med Lethed faae den tilbage igjen, men mistede vi Slesvig, blev det et Spørgsmaal, om vi fik det tilbage.

„Kong Frederik, Du efterlader Dig en tung Arv at løfte," sagde Bording uvilkaarligt.

En Lakaj gik gjennem Salen ind til Liget, Bording fulgte efter. Paa Grund af den stærke Blæst, der stod paa Vinduerne, havde man slukket Lysene i Sølvkandelabrene, kun en lille Asirallampe brændte dunkelt ved Kongens Kiste.

„Hvor han var god," sagde Lakajen.

„De har holdt meget af ham?"

„Ja, vi holdt Allesammen meget af ham. Han var saa god som Dagen var lang. Men af hende holdt vi ikke."

Lakajen udtomte sig i Roes over Kong Frederik. Han og Bording forlode Gemakket sammen, og den Sidste begyndte atter sin Vandring i den store Sal. Han følte sig saa underligt grebet, han gik atter ind til Kongens Kiste, han faldt paa Knæ paa de Trin, der førte op til den, han bad en Bøn for Danmark og dets nye Konge og lovede at tjene Begge med alle sine Kræfter.

Da han traadte ud af Gemakket, fandt han Røst og Trolle spadserende frem og tilbage i Salen, de erklærede ikke at kunne sove. Viborg stod paa Altanen og røg den ene Cigar efter den anden.

„Nu er det bedst, han kommer ind," sagde Trolle, „hvis han da ikke er blæst bort."

Viborg blev hentet ind og lagde sig paa en Sofa, hvor han strax faldt i Søvn.

„Jeg kunde misunde ham," sagde Røst. „Den Slags Naturer ere i Reglen de bedste Soldater."

Natten forløb, og det begyndte nede paa Slotspladsen at gryе ad Dag. Der blev Færdsel paa Gaderne. Paa Jagten nede ved Holmens Bro var Skibsdrengen allerede oppe, han vaskede sig i Spanden og lod Skibshunden bagefter drikke af den. En Haandværker kom gaaende til sit Arbejde, under den ene Arm bar han en Hovl, under den anden sin Mad i et rødt- og hvidtærnet Tørklæde. En lille Saug bar han i den ene Haand. To Ravne fløj gjennem Luften og satte sig paa Holmens Kirke. Nu kom en Amagerkone kjørende med sine Grøntsager, en anden Vogn fulgte efter. Den store By vaagnede, Menneskет fik travlt med sine Bekymringer, med sin Kamp for Livets Udkomme; en underlig, blød Stemning hvilede de Dage over de Fleste, det var ligesom de havde en Lyst til at græde, men betvang sig.

En Lakaj kom ind til de fire Officerer med Kaffe paa en stor Sølvbakke. Kaffen blev drukken, og Officererne begyndte at tale om deres nær forestaaende Afløsning. Den jourhavende Adjudant

traadte ind og underholdt sig i længere Tid med Officererne, der kort efter bleve afløste og skyndte sig hjem for at sove. — —

Den Nat, Røst og Bording vare paa Vagt ved Kongens Lig, havde Graafeldt ikke sovet meget. Han havde faaet Breve fra Slesvig. Det ene Brev var fra Pastor Thorsen og lød saaledes:

„Kjære Hr. Lieutenant!

Tak for Deres sidste Brev. De fortæller mig, at Stemningen i Kjøbenhavn neppe er som den i 1848, det gjør mig ondt at høre; jeg maa sige Dem, at Stemningen mellem Slesvigholstenerne neppe giver den i 48 noget efter. Hvad vi hernede have opbygget, kan let ramle sammen, skulde det gaae de Danske galt, hvad Gud forbyde! I det Skjulte arbejdes der kraftigt af Landets Fjender, og det forundrer mig, at den danske Regering ikke har en Smule politisk Politi, det har andre Lande. Jeg er overbeviist om, at Oprøret mellem os er allerede fuldt organiseret, og den danske Regering lader det skee, uden at tage Forholdsregler derimod.

Der er ikke Een hernede, uden at han er vis paa, at vi faae Krig. I Kjøbenhavn synes man endnu at stole paa en fredelig Vending af Tingene.

Indlagt følger et Brev fra Frøken von Seebotten, hun traf mig ikke hjemme, da hun bragte det. Jeg kommer til at holde mere og mere af hende. Hun har fortalt mig, at hun altid, naar

hun skriver Dem til, skildrer Forholdene fra deres lyseste Side, derfor har hun neppe sagt Dem, at hun maatte taale et meget forargeligt Optrin af den Slyngel Alpers, da han friede til hende, og hun gav ham Kurven. Han var ligefrem raa og uforskammet, og da han hørte, at hun kjendte hans Forhold til Fru Christiansen, raabte han, at man havde udspioneret ham, og at hele Historien var Løgn. Bagefter havde han en heftig Scene med von Seebotten. hvem han beskyldte for at have huset en dansk Spion og for selv at spille under Dække med den danske Regering. Von Seebotten blev syg af Ærgrelse, De veed, han lider af et Hjerteonde. Alpers havde truet med, at, naar de Danskes Magt om kort Tid var omme, skulde Familien paa Eichberg høre nærmere fra ham.

Efter Alpers sidste Frieri havde Bertha ikke skjult sin Kjærlighed til Dem for sin Fader. Han var bleven højst forskrækket over, at hans Datter elskede en dansk Officeer, blev det bekjendt, kunde det foraarsage hundrede Trakasserier. Under de nuværende Forhold vilde von Seebotten bestemt nægte sit Samtykke til denne Forbindelse. Hans Hustru holder, som De vel veed, med sin Datter, De kan derfor forstaae, at Livet paa Eichberg ikke er hyggeligt.

Engang imellem lister Frøken Bertha sig ned til mig for at faae lidt Trøst, og jeg trøster hende, saa godt jeg kan, men bebrejder hende, at

hun ikke lader Dem tage Deel i hendes Sorger og Bekymringer. „Hvorfor det“? udbrydee hun. „Han har nok at tænke paa, nu er han jo indkaldt til at gjøre Tjeneste. Naar jeg engang seer ham i bedre Tider, skal han faae det Hele at vide.“ Hvor mangen Kvinde vilde som hun tage Tornene for sin egen Part?

Hun vil blive vred paa mig, naar jeg fortæller, at jeg har skrevet Dem dette til. Det faaer saa være.

Jeg traf igaar Hr. von Seebotten, som i kort Tid er kommen til at see gammel ud. Jeg sagde til ham:

„Daarlige Tider, Hr. von Seebotten.“

„De har Ret,“ svarede han, „det er daarlige Tider.“

„Og dog synes jeg, at enhver Slesviger maatte glæde sig over, at det Glücksborgske Huus er kommet paa Danmarks Throne. Kong Christian er født hernede, hans Broders Godser ligge ved Slien, Alle rose Glücksborgerne for dercs jevne og ligefremme Væsen, medens det Samme ikke er Tilfældet med Augustenborgerne.“

„De har Ret,“ svarede von Sebotten. „Vi holde af Glücksborgerne, vi kjende og skatte Hertug Carl.“

„Hvortil da denne Agitation for at løsrive Hertugdømmerne fra Danmark?“

„Det er Augustenborgerne og bag dem staaer Tydskland. Jeg siger Dem, at Mange ligesom

jeg ikke billige denne Agitation, men paa den anden Side har Danmark stødt os fra sig ved Forfatningen af 18de November."

De kan begribe, at jeg forsøgte paa at forsvare vort Ministeriums Optræden, men det nyttede ikke Noget. Von Secbotten og jeg skiltes tilsidst i al Venskabelighed. Jeg kan ikke mere kalde ham Slesvigholstener, han er Noget, jeg vil kalde selvstændig Slesviger.

Hvis vi, hvad jeg ikke troer, beholde Fred, vil der under vor nuværende Konge danne sig nye Partier hernede, og Augustenborgernes Rolle være udspillet. Dette vide de og sætte alle Sejl til. Nede i Tydskland figurerer jo allerede Prindsen af Augustenborgs Søn som Frederik den Ottende af Slesvigholsten. Han er endnu kun regerende Fyrste i egen Indbildning, maatte han altid vedblive at være det!

Jeg beder Dem hilse mange Gange min kjære Ven Rost, naar De seer ham, og ligeledes min Broder og hans Familie. Et Brev fra Dem vilde være mig meget kjærkommen."

Saaledes lød Præstens Brev. Bertha skrev:

„Inderligt elskede Holger!

Andre Folk i Angel tænke kun paa Politik, jeg tænker kun paa Dig, alle mine Tanker ere ovre hos Dig i Kjøbenhavn, jeg seer Dig i Uniformen, og den maa klæde Dig godt. Engang

imellem bilder jeg mig ind, at jeg maaskee kan faae Dig at see, naar dit Regiment kommer herover, men det hører vel til de umulige Ting. Fader vilde aldrig tillade, at jeg rejste til et kort Besøg i den By, hvor Du var, og Du kommer neppe selv i min Nærhed.

Her blev jeg afbrudt ved, at Stuepigen traadte ind og fortalte, at Bissekræmmer Thal var nede i Folkestuen med en Mængde smukke Varer, og at han lod forespørge, om Frøknen ønskede at see dem. Det ønskede jeg naturligviis, og jeg fulgte med ned i Folkestuen, hvor jeg allerede traf min Moder i fuld Handel med Bissekræmmeren.

Thal medbragte foruden sine Varer gjerne en Deel Nyt fra de Egne, hvor han havde været, saaledes ogsaa idag. Efterat have talt en heel Deel om den forestaaende Krig, og om hvorledes den vilde kunne skade hans Næring, sagde han:

„Ja, Folk begynde at blive krigerske. Jeg var igaar paa Burenwalde, og der fortalte man mig, at der for et Par Dage siden var bleven skudt paa Forvalter Henningsen, og at han havde faaet et Strejfskud i Kinden. Det var en Aften, da han kom fra et Besøg i Omegnen, og Morderen maa have ligget bag et Hegn og ventet paa ham. Det vil blive vanskeligt at faae fat paa ham; Hr. Alpers har anstillet mange Efterforskninger, men hidtil til ingen Nytte."

„Hr. Alpers?“ spurgte jeg. „Jeg troede, at Burenwalde tilhørte Fru Christiansen.“

„Det gjør det ogsaa. Men Alpers er der ofte, man mener, at han vil gifte sig med Fruen.“

„Har man ingen Formodning om, hvem det er, som har skudt paa Forvalteren?“ spurgte jeg. „Og hvad kan have været Aarsagen hertil?“

„Jeg veed det ikke,“ svarede Thal, „jeg havde ikke Tid til at opholde mig længe paa Burenwalde.“

Kjære Holger! Hvad mener Du om Alt dette? Mon Alpers ikke her har været paa Spil? Han har faaet at vide, at Henningsen er hans Rival, og saa har han villet skaffe ham af Vejen. Hvis Alpers alvorligt tænker paa at gifte sig med Fru Christiansen, kan det blive til Gavn for os, han vil da lade os være i Fred.

Forvalteren maa vel have en Formodning om, hvem Snigmorderen er, havde Bissekræmmeren blot faaet talt med ham.

Du kan begribe, at jeg er bleven urolig, jeg spørger mig ofte: „Vil Alpers ægte Fru Christiansen, eller holder han det blot gaaende paa Burenwalde og vil ikke slippe hende, saalænge han ikke kan finde et bedre Parti? Maaskee smeder han onde Planer?

Jeg har anmodet Fader om, hvis det skulde komme til Krig, at flytte herfra, at tage Bolig for Vintren udenfor Hertugdømmerne, men han har svaret mig, at en Soldat bliver paa sin Post.

Vi blive da meget mod min Villie boende paa Eichberg. Fader selv er ikke saa rask som han før har været, de politiske Begivenheder have angrebet ham stærkere end han vil vedgaae. Moder begynder at blive bekymret for hans Sundhed, Lægen har dog trøstet hende med, at der ingen Fare er paafærde.

„Hvad vil Fremtiden bringe?“ er det Spørgsmaal, som knuger Alles Sind. Novembertaagen hviler mørk og graa over Landskabet, og deroppe ved Sundet ligger Kong Frederik Lig.

Lader os haabe, at der efter dette uhyggelige Efteraar maa følge en lys og venlig Sommer for os To og for Land og Rige.

Saaledes endte Berthas Brev.

„Var jeg blot ikke indkaldt til Tjeneste,“ udbrød Graafeldt efter at have læst det, „rejste jeg strax derover. Forvalter Henningsen maa vist vide Noget, han hader Alpers lige saa meget som jeg gjør det. Der er Tale om, at vort Regiment snart skal afsted og ligge i Kantonnement i Sydslesvig. Gid det var saa vel. Jeg kan vel faae Orlov paa en Dagstid og aflægge Besøg paa Eichberg og Burenwalde.

Niende Kapitel.

I Eckernførde.

Vi nærmede os Midten af December. Regimentet havde faaet Ordre til at holde sig beredt til Afmarche med 24 Timers Varsel, det skulde til Eckernførde. Holger havde sagt til sin Værtinde, at han under sin Fraværelse vilde beholde sin Lejlighed, og at hun maatte sørge for, at hans Meubler og Bøger ikke toge Skade. Røst behøvede ikke at leje Lejlighed til sine Meubler, de vare alle lejede, han havde ikke, naar undtages nogle gamle Uniformer, mere end han kunde tage med sig i Felten.

Grosserer Thorsen havde besluttet at see de to Officerer hos sig en Aften, før de rejste. Efterat de havde modtaget Indbydelsen, fik Regimentet Ordre til at afmarchere Kl. $1\frac{1}{2}$ den Nat, som Aftenselskabet skulde finde Sted.

„Det træffer sig meget heldigt," mente Røst, „vi kunne da lige fra Selskabet gaae til Kasernegaarden og afmarchere."

Da Røst og Graafeldt den paagjældende Aften fulgtes ad til Aftenselskabet, sagde den Sidste smilende:

„Husker De, dengang vi fulgtes ad til Grosserer Thorsens Middagsselskab engang i Sommer?

Dengang vilde De nødigt med, De generede Dem, fordi De var i Uniform."

„Aa ja," sagde Røst, lidt generet af Spørgsmaalet. „Tiderne have forandret sig."

„Og vi med dem."

„Ganske vist, man lærer at forstaae, at man ikke lever lykkeligst paa en Kaserne."

„Vi længes efter Familielivet."

„Javist, Længslen bliver større jo ældre man bliver. Hvis jeg kommer vel fra Krigen, vil mit Kaserneliv være forbi; thi jeg vil da rimeligviis være bleven Kapitain, og Kapitainer boe ikke paa Kasernen."

„Denne Krig vil blive et Vendepunkt i mere end et Menneskeliv."

„Det er en slaaende Sandhed, De der udtaler," sagde Røst med et Smiil.

Der var stort Aftenselskab hos Grossereren, og de to Officerer vare Aftnens Helte, hvortil ikke lidet bidrog, at de fra Selskabet skulde drage lige i Felten. Stemningen var uhyre krigersk, man roste Ministeriet, fordi det havde staaet fast overfor den stærke Pression af Stormagternes Affendinge; Ingen tvivlede om, at Sverrig vilde møde med Hjælpetropper, naar Krigen først var begyndt, og at England og Frankrig tilsidst vilde hjælpe os. Ja, Tydskerne vilde maaskee blive uenige, idet de to tydske Stormagter neppe vilde see med velvillige Blikke paa, at Sachserne og Hannoveranerne besatte Holsten. Prokurator Bach talte om Dannevirke, Thyras gamle

Grændsevold, der nu atter skulde beskytte gamle Danmark, og han opfordrede Selskabet til at synge „Danmarks dejligst Vang og Vænge.“ Frøken Bach sang „den tappre Landsoldat“ og „Nu skal vi nok atter med Preusserne slaaes“, og Værten sparede ikke paa sin Vin.

Røst havde fundet Lejlighed til at veksle et Par Ord med Frøken Thora.

„Vil De engang imellem tænke paa mig, mens jeg er borte?“ spurgte han.

„Kan De tvivle herom?“ svarede hun.

„Nej, nej, jeg tvivler ikke. Og skulde jeg komme tilbage, da er der Noget, jeg vil bede Dem om.“

Hun rødmede og tav.

„Min Frøken, tør jeg haabe, at De har forstaaet mig?“

„Ja,“ hviskede hun.

„Tør jeg anse dette Ja som et Svar paa det Spørgsmaal, som jeg vil gjøre Dem efter Krigen?“

„Naar jeg svarer Dem nu, behøver De jo ikke Svar efter Krigen.“

„Det er sandt; nuvel, da det er kommet saaledes, kan jeg jo ligesaa godt spørge Dem nu: Thora vil De være min Hustru?“

„Ja,“ svarede hun og slog Øjnene ned.

„Daare, at jeg ikke har talt før,“ sagde Røst, „om et Par Timer skal jeg reise.“

Fru Thorsen og Frøken Bach kom nu til; Røst var Resten af Aftnen noget tankefuld, og Thora synligt adspredt.

Vinen gjorde de Andre lystige, Taler og Sange afvexlede med hinanden. Da Klokken var 12, toge Officererne Afsked, ledsagede af Alles bedste Ønsker og Haandtryk. Thoras Haand hvilede længe i Røsts, de saae paa hinanden; Farvel, Farvel, et sidste Farvel, skulde de gjensees?

Da de vare komne ned paa Gaden, sagde Graafeldt:

„Vi maae nok skynde os. Vi have kun lidt over en Time til at ordne vore Sager."

„Mine Sager ere ordnede forlængst," sagde Røst.

„Ja, det er egentligt talt mine ogsaa. Men vi kunne have glemt Et og Andet. Jeg er glad ved, at vi skulle afsted, at vi ikke mere hver Eftermiddag skulle møde paa Kasernen og vente paa Marcheordre. — De er saa tankefuld, Røst."

„Aa nej, tal De kun, jeg hører efter."

„Hvilken Begejstring var der ikke over Alle iaften. Jeg selv blev varm og oprømt."

„Gid Alle vare saa begejstrede som vi have været iaften," sagde Røst, „det har været en prægtig Aften, som jeg aldrig vil glemme. Ja, man morer sig bedst, hvor der er Damer med."

„Jeg synes, at De mod Slutningen var noget taus."

„Ja, jeg tænkte paa, at snart skulde vi vandre ud i den morke Nat fra disse lune, hyggelige Værelser, disse elskværdige Damer og disse oprømte Mænd, at nu hørte Lystigheden op, og Alvoren begyndte."

„Paa Alt dette tænkte jeg ikke, jeg levede kun for Øjeblikket, men nu, De har talt derom, tænker jeg derpaa."

Det var en stille og mørk Decembernat. Ikke en Vind rørte sig, paa Himlen hang Skyerne lavt og truede med Regn. I Sølvgadekasernens Gaard stod Regimentet opstillet, der hørtes ingen høje Raab, Soldaterne talte med dæmpet Røst til hinanden, bag Geledderne stode enkelte civile Folk, som, trods den sene Nattetime, vare komne for at tage Afsked med Venner og Bekjendte.

Kompagnierne svingede ud med Sektioner, Regimentet marcherede ud af Kasernegaarden og op paa Volden, den samme Vej som de røde Bataillioner i 1848 havde taget, da de droge i Felten. Graafeldt havde første Deling og kom derved til at gaae ved Siden af Bording. Da de vare komne forbi Garderkasernen til Byens Huse, sagde Bording:

„See, dernede i Husene sove Borgerne nu deres trygge Søvn hos Kone og Børn, for dem vil Dagen imorgen blive som Dagen igaar. Men nu er vor Sovn forbi, og vi vide ikke den ene Dag, hvor vi ville være den næste. Vi komme til at leve under Betingelser, som staae i den skarpeste Modsætning til Fredens stille Syssler."

„Jeg har ikke før været i Felten, saa jeg kan ikke tale med herom," svarede Graafeldt.

„De har godt af at blive udluftet," sagde Bording. „Det bliver et Vinterfelttog, og det vil

rimeligviis blive langt drøjere end dengang vi sloges i de grønne Skove. — Festlig er vor Afmarche ikke, det er Synd at sige, men Hr. Sørensen dernede troer vel, at han kan sove sig til Sejren."

„Vi kæmpe jo for ham," mente Graafeldt.

„Det gjore vi, men den gode Mand, som sover i dette Øjeblik, har Intet gjort for, at vi kunne sejre. Han har sparet paa sine Millioner. Alt er ikke som det burde være. Ja, nu ere vi ved Vesterport. Godnat Sørensen, sov vel."

Regimentet marcherede ud til den tidligere Banegaard og besteg et Tog, der holdt beredt til at føre det til Korsør. Brigadekommandeuren var mødt og tog en venlig Afsked med Regimentet, han sagde, at han snart vilde følge efter, det blev dog ikke ham, men en Anden, som kom til at føre Brigaden i Felten.

Dampfløjten peb, afsted susede Toget i Natten, ikke Faa af dem, der vare med, skulde aldrig gjensee Kjøbenhavn mere.

Om Morgenen var Regimentet i Korsør og kom ombord i et Par Dampskibe, der strax satte Kursen efter Eckernførde. Stemningen mellem Soldaterne var den bedste, de sang og loe, naar de ikke vare søsyge, og Officererne indrettede sig i Kahytterne saa hyggeligt som muligt. Graafeldt lærte her sine nye Kammerater nærmere at kjende, de vare alle flinke og elskværdige ældre og yngre Mænd. En Deel af dem havde allerede levet sig sammen i Garnisonen, nu skulde de nyligt Tilkomne lære at harmonere med Officeerskorpset.

Der stod engang i „Fliegende Blätter“ et Billede, hvor man saae to yngre Officerer sidde paa et Konditori og en ældre Officeer, en Oberst, gaae forbi. De to yngre Officerer kriticerede Obersten stærkt og mente, at han var bleven for gammel, og at han var moden til at faae Afsked. Under det Billede saaes et andet; en af de yngre Officerer var nu bleven gammel og Oberst, han gik forbi en Kafee, hvor der sad to yngre Officerer, og han sagde til sig selv: „De mene naturligviis, at Du er bleven for gammel, og at Du er skikket til at faae Afsked.“

Bordings Kompagni var ikke ombord paa det Skib, hvor Regimentskommandeuren befandt sig. Officererne udtalte sig frit om alle Slags Sager, og Graafeldt fik snart at vide, at Oberstlieutenant Hassel ikke var særligt yndet. Der var Ingen, som angreb hans Dygtighed, men man stiklede paa ham, fordi han særligt yndede en Officer og var uvilligt stemt imod en Anden og dette af aldeles vilkaarlige Grunde. Imidlertid toge Officererne det fra den gemytlige Side og gjorde Løjer med Bording, fordi han havde paadraget sig Oberstlieutenantens højeste Mishag.

„Nu ja, han har ogsaa paadraget sig mit høieste Mishag,“ sagde Bording leende.

Bordings Bataillonskommandeur var tilstede. Det var en ældre Kapitain, som i mange Aar havde havt Kompagni ved Bataillonen Det var let at bemærke, at alle Kammeraterne saae op til ham med Tillid og holdt meget af ham. Han gjorde ingen Forskjel paa sine Officerer og drak højst gemytligt et

Glas med Bording, der var saa daarligt anseet paa højere Steder. Bataillonskommandeurens Navn var Thostrup.

Man kom til Eckernførde, efterat det var blevet mørkt. Fjerde Regiment laa endnu i Byen, men skulde hurtigst muligt vestpaa. Dets Kommandeur, Oberst Faaborg, stod i Havnen og bød sin Afløsning velkommen.

Der begyndte nu et Par Ugers kjedsommeligt Kantonnementsliv for Regimentet. I sin Fritid saae Graafeldt sig om i Byen og Omegnen; han havde allerede faaet kastet et flygtigt Blik paa Landskabet, da Henningsen i Eftersommeren kjørte ham til Kiel. Her var en af Landets skjønneste Egne, her var rig Afvexling af Bakker og Dale, af Skove og Søer og histude rullede Bølgerne i den berømte Fjord. Graafeldt havde før sin Afrejse svaret paa Berthas Brev, nu tilskrev han hende atter og meldte sin Ankomst til Eckernførde. Paa samme Tid tænkte han paa, om han ikke en Søndag kunde gjøre en Tur til Burenwalde, der ikke laa langt borte.

Da mødte han en Dag paa Gaden en Mand, som han syntes at skulle kjende. Manden saae paa Graafeldt, standsede og sagde:

„Det er jo Lieutenant von Graafeldt."

„Og De er Forvalter Henningsen. De har faaet et Ar paa den ene Kind, siden vi saaes sidst."

„Ja, jeg er bleven skudt paa af en fejg og gemen Snigmorder. Jeg skal fortælle Dem det Hele. Vil

De gaae med ind til Götsche og drikke en Flaske Portviin?“

Det vilde Graafeldt nok. Götsche var Navnet paa Byens fornemste Restaurateur, hvor Officererne spiste til Middag og Omegnens Godsejere toge ind. Graafeldt lod som han ikke kjendte noget til Attentatet paa Forvalteren; thi han vilde ellers have maattet røbe sin Brevvexling med Bertha. Da de havde faaet sig sat hyggelig tilrette og en Cigar tændt, begyndte Henningsen:

„Fanden er løs paa Burenwalde. Nogle Dage efter at De var reist, kom Alpers over til os og vilde som sædvanligt kommandere over Fruen og os Allesammen. Frøken Minnie tog imidlertid Bladet fra Munden og fortalte ham, hvorledes De havde reddet hendes og Søsterens Liv. Og hun skjulte ikke, at De havde bestræbt sig for at vinde Frøken von Seebottens Haand. Han svor paa, at det Hele var Løgn.“

„Hvad siger De!“ foer Graafeldt op.

„Han svor derpaa, og det lykkedes ham at opnaa en Deel af sit tidligere Herredømme over Fru Christiansen, men kun en Deel; thi hun havde fattet større Tillid til mig end for, og jeg var i Stand til ved flere Lejligheder at neutralisere Alpers. Den Mand gjør ikke noget halvt, han fattede derfor et dødeligt Had til mig. En Aften jeg kom ridende her fra Eckernførde, hørte jeg en Kugle pibe mig forbi. „Det er en Mand, der er uforsigtig med en Bøsse,“ tænkte jeg og raabte over Hegnet, hvorfra

Skudet var kommet: „Klodrian Du havde nær ramt mig.“ Svaret herpaa var en ny Kugle, der strejfede min Kind. At faae fat i Morderen var der ikke at tænke paa, dertil var Hegnene for tætte, jeg vilde ikke udsætte mig for en tredie Kugle, der kunde ramme bedre, det var forresten begyndt at skumre, jeg satte derfor Sporene i min Hests Side og jog afsted.

Da jeg kom til Burenwalde, udstødte de to Søstre et højt Skrig ved at see min blodige Kind. Jeg beroligede dem saa godt jeg kunde, Fru Christiansen forbandt mig foreløbigt og lod strax gaae Bud efter Lægen. Jeg sagde hende da reent ud min Mening om dette Forsøg paa at myrde mig. Den Eneste der kunde have Fordeel af min Død, vilde være Alpers; thi jeg stod ham i Vejen. Minnie gav mig Ret, men hendes Søster blev forthydelig, fordi vi kunne troe saa slet om den Mand. Mens vi endnu talte herom, kom Alpers til Burenwalde, Ingen havde ventet ham, og han plejede aldrig at komme saa sildigt. Han lod til at blive højst bestyrtet ved at høre, hvad der var skeet, han skrømtede stor Deeltagelse for mig, og saa begyndte han at forbande Gensdarmerne, som ikke kunde holde bedre Orden i Landet, men nu vilde der forhaabentligt snart komme andre Tider, hvori Person og Ejendom ikke vare udsatte for Fare. Jeg hørte paa hans Ordstrøm uden at svare, idet Samme kom Lægen, og jeg gik bort med ham for at blive ordentligt forbundet.

Den næste Dag bebrejdede Fru Christiansen mig, at jeg kunde mistænke Alpers saa grueligt som jeg havde gjort den foregaaende Aften. Hun var aldeles overbeviist om, at han var uskyldig, og at han vilde gjøre Alt for at finde Snigmorderen.

„Han har saare let ved at finde ham, men finder ham dog ikke," sagde jeg, „jeg holder paa, at det er ham, der har skudt paa mig."

Hr. Lieutenant, nu ville vi faae at see, om det bliver Alpers eller mig, der gaaer af med Sejren. Han hader mig, han modarbejder mig hos Fru Christiansen, men jeg har en trofast Veninde i Minnie. Hun har ikke glemt Dem, hun taler saa ofte om Dem."

„Det fornøjer mig at høre. Jeg er meget forbauset over, hvad De har fortalt mig," sagde Graafeldt, „og jeg er næsten urolig over, at Alpers paa en eller anden Maade vil kunne skade Dem."

„Paa det Lag. Jeg frygter ham ikke, han veed det."

„Men De bruger ærlige Midler, og han uærlige. Mod Slyngler er det vanskeligt at værge sig."

„De kan have Ret, men hver Djævel regjerer kun sin Tid. Jeg har foreslaaet Søstrene at tage hjem til deres Familie i Hamborg, jeg skulde da bestyre Burenwalde for Fruen, hvad jeg forresten allerede gjør nu."

„Hvad have de svaret hertil?"

„Ja, Frøken Minnie vil i ethvert Tilfælde hjem, men Fru Christiansen har vanskeligt ved at fatte en

Beslutning. Hør, veed De hvad, Hr. Lieutenant, kom ud til os paa Søndag. Jeg kommer med de to Skimler og henter Dem."

„Jeg er ikke helt utilbøjelig dertil," svarede Graafeldt.

„Godt, saa kommer De, og saa faaer De Fru Christiansen til at rejse til Hamborg, herved undrages hun fra Alpers Indflydelse."

„Jeg tør ikke smigre mig med at opnaae de Resultater, som De venter, men jeg skal beflitte mig derpaa. Hvis nu Alpers er paa Burenwalde?"

„Han skal vel vogte sig for i disse Tider at fornærme en dansk Officeer i Uniform. Mod hører ikke til hans fremtrædende Egenskaber. Han har forresten i flere Dage ikke været hjemme paa Neuhof".

Graafeldt og Henningsen skiltes som de bedste Venner, og den Første begav sig til sin Kompagnikommandeur for at faae hans Tilladelse til om Søndagen at gjøre en Udflugt til Burenwalde. Den fik han strax. Han traf Røst hos Bording, og de diskuterede meget ivrigt Oberstlieutenant Hasfels Forbud mod at Regimentets Soldater sang „den tappre Landsoldat." Graafeldt erfver først nu dette Forbud og studsede.

„Maae vore Folk ikke synge vor Hærs Kampsang?" udbrød han.

„Den vil irritere Befolkningen," sagde Røst, „derfor har Oberstlieutenanten forbudt, at Soldaterne synge den."

„De maa vænne Dem til slige mærkelige Ting," sagde Bording til Graafeldt. „Oberstlieutenanten faaer saamæn ikke Tak af en eneste Slesvigholstener for dette Forbud, men han vækker sine Soldaters Uvillie imod sig. Mærk Dem dette unge Mand, en Officeer maa først og fremmest vinde sine Folks Agtelse og Tillid, saa faaer Befolkningen komme i anden Række."

„Maaskee har Oberstlieutenanten faaet højere Ordre til at forbyde Landsoldaten," sagde Røst, „i det Tilfælde er han lovligt undskyldt. Men saa burde han for sin egen Skyld sige os det."

„Dette Forbud vil i ethvert Tilfælde sætte ondt Blod i Regimentet, hvilket det ikke burde gjøre," mente Bording.

„Sangen „Dengang jeg drog afsted" er bleven en Slags Fane," sagde Graafeldt, „den følger Soldaten overalt. Skulde vi danske Soldater skjule vor Fane her imellem en halvt eller helt oprørsk Befolkning? Jeg mener, at vi tvertimod her bør synge højt om: „Naar Tydsken kommer her, beklager jeg Enhver.""

„Ja, det mener vi nu ogsaa," sagde de to Kompagnikommandeurer, „men Ordren bør følges."

Det kan ikke nægtes, at i Regimentet var der fortrinlig Disciplin, men da Oberstlieutenant Hassel lidt før Tappenstreg nogle Aftener efter gik ned ad Gaden, blev der pebet fra adskillige Gadehjørner. Enhver kunde gjøre sig, hvad Tanke han vilde om

denne Pibning og om hvem der peb, og om hvem det gjaldt.

Meget tidligt Søndag Formiddag kom Forvalter Henningsen og afhentede Graafeldt. I strygende Fart gik det nu til Burenwalde, som Graafeldt havde ikke ringe Lyst til at gjensee. Han fik at vide af Forvalteren, at Alpers endnu var paa Rejse, og at Damerne glædede sig meget til at hilse paa deres Redningsmand. Med et kraftigt Pidskesmeld kjørte Henningsen op for Hovedtrappen, hvor Søstrene stode, og raabte:

„Velkommen, velkommen, Hr. Lieutenant."

Gaardens Karle og Piger stode i nogen Frastand og saae højst forbausede paa, at en dansk Officeer fik en saadan Modtagelse paa Burenwalde.

Graafeldt traadte indenfor, hvor han fandt Frokostbordet dækket. Han maatte fortælle om, hvorledes han havde havt det, siden man sidst saaes, og Talen faldt derefter paa de forestaaende krigerske Begivenheder. Graafeldt endte med at sige:

„Alle mene, at det kommer til Krig. Ingen kan sige, om Krigens Skueplads ogsaa vil blive forlagt til denne Egn, jeg vil derfor raade Damerne til at forlade den snarest muligt."

„Det raader ogsaa Henningsen os til," sagde Fru Christiansen.

„Vi Danske ville i alle Tilfælde trække os bag Dannevirke," sagde Graafeldt, „lader os nu sætte, at Østerrig sender sine Pandurer, Kroater og andre halvvilde Folk herop, og de blive indkvarterede paa

Burenwalde, hvorledes troer De, Frue, at De vil kunne finde Dem i den Situation?"

„Det har jeg ikke tænkt paa," sagde Fruen halvt forskrækket.

„Uha, jeg vil. til Hamborg," sagde Minnie.

„Kan De høre, Frue, at Lieutenanten siger det Samme som jeg!" udbrød Henningsen. „Maa jeg drikke et Glas med Dem, Hr. Lieutenant."

„Vi ville Alle drikke med von Graafeldt," sagde Fruen.

De klinkede og drak.

„Bestemmer De Dem til at reise, Frue, maa det ske snart," sagde Graafeldt.

„Javist," stemmede Henningsen i, „man veed jo ikke, hvad Dag Krigen kan udbryde."

Det endte med, at Fru Christiansen til sin Søsters Glæde bestemte sig til at tilbringe Vintren i Hamborg.

„Hvad mon Hr. Alpers vil sige dertil?" spurgte Fruen.

„Fru Christiansen," sagde Forvalteren, „De har idag begaaet en Dødssynd i Alpers Øjne. De har med Velvillie modtaget en dansk Officeer i Uniform. Sligt vil rygtes i hele Egnen; saae De, hvor forbausede vore Karle og Piger bleve, da jeg kjørte ind i Gaarden med von Graafeldt. De troe aabenbart, at De er bleven dansksindet."

„Jh, Gud bevar os!" udbrød Fru Christiansen.

„Veed De, at De fornærmer en dansk Officeer ved dette Udraab?" spurgte Graafeldt.

„Jh, Gud bevar os, har jeg fornærmet Dem?“ spurgte Fruen.

„Lieutenanten tager Dig det vel ikke ilde op,“ sagde Minnie og lo.

„De er kommen i en skjæv Stilling, Frue,“ sagde Henningsen, „og derfor gjør De klogest i at rejse strax. Thi saaledes som Forholdene ere, vil maaskee Alpers Besøg kunne blive Dem ubehageligere end det af Lieutenanten bebudede Besøg af Kroater og andre østerrigske Tropper.“

„Hvad raader De mig til?“ spurgte Fruen fortabt.

„At gaae af Vejen for Stormen,“ sagde Henningsen med Energi. „De maa helst rejse endnu imorgen.“

Baade Graafeldt og Minnie støttede Henningsens Forslag. Fruen vaklede endnu, hun syntes, at det var for tidligt at rejse bort, og at der var mange Sager som burde ordnes, før hun rejste. Da gjorde Graafeldt hende opmærksom paa, at hvis hun blev, til Forbundstropperne havde besat Holsten, kunde det skee, at hun maatte rejse over Kjøbenhavn for at komme til Hamborg. Fruen havde ikke tænkt sig denne Mulighed, den forskrækkede hende, og hun sagde:

„Ja, det er da bedst, at vi snart rejse til Hamborg, men ikke imorgen, lader os vente til i Overmorgen.“

„De venter maaskee, at Alpers skal komme hjem, før De rejser?“ spurgte Henningsen.

Fruen taug og rødmede.

„Nu Hr. Lieutenant," sagde Minnie overgiven, „nu skal vi nok være Fjender tilgavns. Det kommer til ordentlig Krig. Jeg ønsker, at vi maae besejre Dem."

„De har allerede besejret mig," svarede Graafeldt galant.

„Jeg veed 'ikke," sagde Henningsen tankefuld, „jo mere Knuden strammes, desto mindre ønsker jeg, at det maa komme til Krig. Man veed, hvad man har, men man veed ikke, hvad man faaer."

„Saaledes tænker man ikke i Eckernførde. Folk der ere rent fanatiske," sagde Graafeldt.

„Javel. De Folk have ikke Noget at tabe som vi," vedblev Henningsen. „De have ingen Leverancer af Heste, af Kvæg og af Fourage, de skulle ikke stille Vogne til de militaire Vognparker."

„Min Gud," sagde Fru Christiansen, „hvorledes taler De der, Henningsen, De har altid været en ivrig Slesvigholstener."

„Det er jeg endnu, Frue, men jeg har faaet den Mening, at et Slesvigholsten i Personalunion med Danmark vilde være at foretrække for et Slesvigholsten under Augustenborgerne."

„Alle ægte Slesvigholstenere holde paa Augustenborgerne," sagde Minnie.

„Tillad mig at gjøre en lille Bemærkning," sagde Graafeldt, „enten maae Hertugdømmerne følge Danmark eller de maae følge Preussen, et Slesvigholsten under en Augustenborger er en Drøm. Og naar den kommende Krig engang er forbi, ville

Slesvigholstenerne slaae Hænderne sammen af Forbauselse over Resultatet og sige: Saaledes havde vi ikke tænkt os det! Forøvrigt er det et Særkjende ved vor Tid, at Nationer og Partier, som føre en Sag frem, naar den er bragt til Afslutning, have Grund til at raabe: Saadan have vi ikke tænkt os det!"

Tiden forløb hurtigt for Graafeldt. Fruen og Henningsen bleve tidt kaldte bort i Husets eller Gaardens Anliggender, Graafeldt blev da alene tilbage med Minnie. Det var tydeligt, at han ikke var hende ligegyldig, hun var livlig og veltalende og bad ham besøge hendes Familie, hvis han skulde komme til Hamborg, hvilket der rigtignok ikke var Udsigt til for det Første. Graafeldt svarede hende høfligt, men ligegyldigt, han vogtede sig for at vække Forhaabninger, som ikke kunde blive besvarede.

Da traadte til Begges Overraskelse Alpers ind i Stuen. Minnie blev forlegen, Graafeldt saae koldt paa ham og hilste ham ikke. Alpers tilkastede Graafeldt et ondt Blik og spurgte efter Fru Christiansen.

„Hun er ude i Kjøkkenet," svarede Minnie.

„Vil De ikke underrette hende om min Nærværelse?" spurgte Alpers.

„Behøves ikke, hun er her strax," svarede Minnie.

„Har man endnu ikke faaet fat paa den Slyngel, der skjød paa Forvalter Henningsen?" spurgte Graafeldt Minnie efter en kort Pause.

„Desværre endnu ikke," svarede Minnie.

„Det maa være et Udskud af Menneskeheden," svarede Graafeldt og saae vist paa Alpers.

„Det kan saamæn gjerne være, at han er saa fræk at gaae fri og frank omkring imellem os," mente Minnie.

Alpers gjorde en Vending og saae ud af Vinduet.

„Det glæder mig at høre," sagde Graafeldt, „at De og Deres Søster ville rejse bort herfra, til Banditten er funden."

„Det ville vi," sagde Minnie, „her er blevet saa uhyggeligt."

Alpers vendte sig pludselig om og sagde til Graafeldt:

„Jeg kommer i Tanker om, at jeg har seet Dem før, men dengang var De ikke i Uniform."

„Derfor antog De mig for, hvad De behagede at kalde en dansk Spion," sagde Graafeldt.

„Det maa beroe paa en Misforstaaelse, jeg har aldrig —"

„Ja, jeg haaber, at det er en Misforstaaelse," svarede Graafeldt, „thi en saadan Fornærmelse fortjener en korporlig Tugtelse."

„Hvad — hvad vover De at sige!" udbrød Alpers og tilkastede Graafeldt et giftigt Blik.

„Hvis De havde kaldt mig en dansk Spion, vilde jeg give Dem en Dragt Prygl, men da det beroer paa en Misforstaaelse, slipper De for Pryglene."

Fru Christiansen traadte nu ind i Stuen, Alpers hilste paa hende med udsøgt Høflighed og spurgte til hendes Befindende. Fruen svarede ham

med stor Venlighed og bad ham om at blive og spise til Middag.

„Jeg veed ikke, om jeg kan," svarede Alpers med et Blik paa Graafeldt.

„Jeg veed ikke, om Minnie har forestillet Herrerne for hinanden?" spurgte Fruen. „Hr. Alpers, Hr. von Graafeldt."

„Vi ere for længe siden bleven forestillede for hinanden," svarede Graafeldt, „det var oppe paa Eichberg, ja," tilføjede Graafeldt leende, „Damerne vide da, at Hr. Alpers ønsker at forlove sig med Frøken von Seebotten, en Halvkousine af mig. Jeg fortalte det, saavidt jeg husker, da jeg var her sidst."

„Saa er det dog sandt!" udbrød Minnie. „Hr. Alpers har benægtet det, naar vi have drillet ham dermed."

Situationen begyndte at blive noget pinlig for Alpers. Han savnede Mod og tillige Slagfærdighed i Replikken, og han havde faaet det Indtryk, at Graafeldt var ikke til at spøge med. Lieutenanten vidste desværre, at det var en Kjendsgjerning, at Alpers havde været paa Eichberg og friet, og hvis nu denne Kjendsgjerning benægtedes, vilde det maaskee kunne faae ubehagelige Følger. Paa den anden Side vilde Alpers' Indflydelse være forbi, hvis han tilstod Sandheden.

„Man siger saa meget," sagde Alpers med et tvungent Smiil.

Til al Held for ham traadte Henningsen i dette

Øjeblik ind i Stuen og fortalte den Nyhed, at den sorte Hoppe havde faaet et Føl.

„Det maa jeg see, før jeg tager bort," raabte Alpers.

„Vil De ikke blive og spise til Middag?" spurgte Fruen.

„Tak, kjære Frue, Tak, jeg kan virkelig ikke," skyndte Alpers sig at sige. „Henningsen, vil De vise mig Føllet?"

Med en Hilsen til Alle og ikke til nogen Enkelt forlod han Stuen, ledsaget af Henningsen. Neppe var han borte, før Minnie brast i en høj Latter.

„Saadan skal han have det!" sagde hun. „Lieutenant von Graafeldt, De har min allerstørste Agtelse."

„Hvad er dog passeret?" spurgte Fruen.

„Først og fremmest det, at han ikke turde benægte, at han, paa samme Tid han gjorde Kur til Dig, har friet til en anden Dame," sagde Minnie.

„Fy!" sagde Graafeldt.

„Jeg har tabt al Agtelse for Alpers," sagde Fruen med Energi, „ja, jeg har. Jeg har altid sagt, at Henningsen var en ganske anderledes Mand. — Men skulle vi ikke spise til Middag, Bordet er dækket?"

„Det var heldigt, at Alpers ikke kom til at spise med," sagde Minnie.

Kort efter at de havde sat sig tilbords, kom Henningsen og sagde:

„Det var Pokkers saa travlt Alpers havde med at komme afsted idag. Han saae neppe paa Føllet."

„Det havde sine gode Grunde," sagde Minnie og fortalte nu Alt, hvad der var bleven sagt, efterat Alpers var traadt ind i Stuen og havde spurgt efter Fru Christiansen.

„De er af mine Folk!" raabte Henningsen til Graafeldt. „De har forstaaet at tage den Kjæltring. Nu har De ham til Dødsfjende, men det bryder De Dem vel ikke om?"

„Ikke det Mindste," sagde Graafeldt.

„Nu Frue," henvendte Henningsen sig til Fru Christiansen, „hvad siger De til Alt dette?"

„Jeg siger, at De har Ret, vi maae jo før jo heller rejse til Hamborg. Jeg mener ikke mere i Overmorgen, jeg mener i Morgen."

„Det er udmærket," sagde Minnie. „Vi ere altsaa her samlede til en dobbelt Afskedsfest, dels tage vi Afsked for længere Tid med Burenwalde og dels med Lieutenant von Graafeldt. Lader os drikke et Glas med hinanden paa et lykkeligt Gjensyn."

De klinkede og drak. Da sagde Fruen:

„Jeg veed jo ikke hvilke fremmede Soldater, der ville drikke min Vin, mens jeg er borte. Noget af den ville vi i det Mindste selv have, og De, Hr. Lieutenant, skal tage nogle Flasker af min Champagne med til Eckernførde."

Hun rejste sig og gik ud for at hente Champagne.

Da den korte Vinterdag begyndte at hælde, tog Graafeldt Afsked med Damerne, der bestemt paastode, at han skulde tage et Dusin Flasker Champagne med til Eckernførde. Middagen havde oplivet dem,

og de trykkede varmt den bortdragende Lieutenants Haand. Henningsen kjørte Graafeldt til Eckernførde, han sagde undervejs:

„De har gjort mig en stor Tjeneste idag, kan jeg engang gjøre Dem en Gjentjeneste, skal det være min største Glæde."

„Det er maaskee ikke helt umuligt," svarede Graafeldt tankefuldt, „jeg veed ikke, hvad Alpers kan falde paa, hvis vi blive nødte til at trække os tilbage fra Dannevirke; han vil da maaskee aflægge en ny Visit hos von Seebotten."

Graafeldt havde i nogle Dage Intet hørt fra Bertha, han begyndte at blive urolig og at frygte for, at Alt paa Eichberg ikke var som det burde være. Turen til Burenwalde havde en kort Tid givet hans Tanker en anden Retning, men efterat han var kommen derfra og intet Brev havde forefundet, besluttede han den følgende Dag at skrive til Bertha. Ligesom han var i Begreb dermed, traadte en Ordonnans ind ad Døren med Anmodning, om Lieutenanten vilde komme til Premierlieutenant Røst. Graafeldt maatte opsætte til en anden Gang at skrive sit Brev og begav sig strax til Røst, hvor forundret blev han ikke, da han her traf Pastor Thorsen. „Goddag," raabte Præsten den Indtrædende imøde, „jeg er kommen herned fra Angel, jeg maatte hilse paa mine kjære Venner. Jeg har et Brev og mange Hilsener med til Dem."

„Tak," svarede Graafeldt glad, „jeg kan tænke

mig, at det er derfor, at jeg har maattet vente paa Brev."

„Netop."

Ved en Cigar og en Flaske Portviin drøftede Røst, Thorsen og Graafeldt nu Tidens brændende Spørgsmaal. De to Officerer kunde fortælle Præsten militaire Nyheder, og han tale om Stemningen mellem den civile Befolkning. Han beklagede, at den ikke var god, og at der agiteredes ivrigt for Augustenborgeren.

„Befolkningen bliver ophidset mod os Danske, flere af mine Sognebørn have i den sidste Tid ophørt med at hilse mig. De troe for sikkert, at det danske Herredømme er snart forbi."

„Det skulle vi dog slaaes om," mente Røst.

„Rigtigt, det skulle vi slaaes om," sagde Præsten.

„Hvad foretager von Seebotten sig?" spurgte Graafeldt.

„Jeg maa beklage at han er meget svagelig. Maaskee lever han ikke længe. Jeg antager, at von Seebotten holder sig aldeles borte fra al Politik, engang imellem maa jeg komme til ham, og vi tale da om religieuse Emner, De veed, at han er en troende Kristen."

„Og Fru von Seebotten?"

„Hun passer sit Huus, hun bryder sig ikke meget om Politik. Frøknen derimod er for visse Aarsagers Skyld stærkt optagen af Spørgsmaalet om Krig eller Fred."

„De skulde vel ikke være forelsket i Frøken von Sebotten?“ spurgte Røst smilende Graafeldt.

„Nu, De spørger derom, vil jeg tilstaae, hvad Pastor Thorsen allerede veed, at jeg er hemmeligt forlovet med hende.“

Efterat denne Tilstaaelse var gjort, og der var talt en Deel om Familien von Seebotten og Graafeldts Ophold hos den i Efterhøsten, sagde Præsten:

„Det er sandt, denne Alpers har endnu ikke helt forladt vor Egn. Jeg seer ham af og til, han besøger vel Baron von Oben. Frøken Bertha har fortalt mig Noget om en formodet Slyngelstreg af ham. Har De hørt nærmere om den Sag?“

Graafeldt fortalte om sit korte Besøg den foregaaende Dag paa Burenwalde. Da han havde endt udbrød Thorsen:

„Fortræffeligt. Saaledes skal den Slags Fyre behandles. Saa Damerne tage til Hamborg? Det er fornuftigt gjort af dem. Desværre vil von Seebotten ikke gjøre det Samme.“

„Gid han kunde blive formaaet til at gjøre det. Kommer han til et roligere Sted, vil han maaskee kunne gjenvinde sin Sundhed,“ sagde Graafeldt.

„Han er ubøjelig,“ svarede Thorsen.

Da Graafeldt kom hjem i sit Kvarteer, skyndte han sig med at læse Berthas Brev, der ikke indeholdt noget særlig Nyt. Han satte sig strax til at skrive Svaret, som Pastor Thorsen den følgende Dag havde lovet at tage med.

Vi nærmede os Julen og paa samme Tid kom der mere Liv i den danske Hærs Operationer. Paa Eckernførde foer nu en Deel af de Dampskibe, som tidligere anløbe Kiel; der var et hidtil ukjendt Røre ved Havnen. Hvad der egentligt foregik rundt omkring, fik Officererne at vide af de kjøbenhavnske Aviser, som grebes med Begjærlighed. De vidste, at Forbundsexekutionen forestod og ventede, at et Par af Regimenterne vilde fra Holsten paa Tilbagevejen komme gjennem Eckernførde.

Officeerskorpset, der hver Dag spiste sammen hos Götsche, blev enigt om at fejre Juleaften med en lille Fest, hvorved hverken Risengrøden eller Gaasestegen maatte savnes, saalidt som et Juletræ med Presenter. Da Bording havde et vist Arrangementstalent, anmodede Kammeraterne ham om, at stille sig i Spidsen for Arrangementet, men først skulde Oberstlieutenanten spørges, om han vilde deeltage. Bording henvendte sig en Dag efter Middagsbordet til ham derom, men Hassel sagde gnavent Nej, aabenbart fordi det var Bording, der kom med Henvendelsen. Officererne saae paa hinanden og rystede paa Hovedet. Et Par Kapitainer henvendte sig senere til Oberstlieutenanten, hvilket havde til Følge, at denne den følgende Dag efter Bordet sagde til Bording:

„Jeg misforstod Dem igaar. Naturligviis skal det være mig en Fornøjelse at deeltage i en Julefest. Arrangeer den nu saa smukt, De kan, Lieutenant Bording.“

To, smukt pyntede Juletræer straalede med deres mange tændte Lys Juleaften Officeerskorpset imøde. Det Ene var pyntet med Sølvpapir og forsølvede Frugter og Nødder, det Andet med forgyldte. Med hver af de smaa humoristiske Presenter fulgte en Devise, der var skreven af Bording. Der herskede den mest kammeratlige Tone, og Oberstlieutenant Hassel var Elskværdigheden selv. Til Karakteristik af den Aand, der besjælede Officeerskorpset, hidsættes her den Juleviise, som blev afsungen ved Festen.

Og mens vi sidde sammen ved det kjære Gaasesul
Med tydsk Gemyse, Suurkaal og Salater,
Vi ønske vil hverandre ret en glædelig Juul
Som gode og som brave Kammerater.
En glædelig Juul i vort kjære Regiment,
Der nyligt blev fra Hjemmet til Eckernførde sendt.
Hvor vi nu igjen
En Dag skal sendes hen,
Derom Ingen veed
Den ringeste Besked,
Men lad os tage med, hvor vi ogsaa komme hen,
En smuk Erindring om vor Juleaften.

Den Gifte skal h'ae Lov til at drikke først et Glas
For Konen og for Børnene derhjemme,
Iaften blandt de Kjære staaer ubesat hans Plads,
Hvor gjerne hørte de hans muntre Stemme!
Vi vil i Tanken sende en Hilsen til vort Hjem,
De Kjære, det indeslutter — ja, Gud velsigne dem.

Over salten Vand
Til Sjællands skjønne Strand
Flyver Tanken hen
Med Ønsker for hver Ven..
Kom Kammerater! Glasene fyld til bredfuldt Maal,
Vi drikke vil en Skaal for dem derhjemme.

Til blodig Kamp fra Sønder det atter trækker op,
Og Fjenden rykker over Holstens Grændser,
Men gaaer han over Ejdren, saa skal vi sige Stop
Og føre imod Fjenden vore Jenser.
En glædelig Juul paa vor smukke Grændsevagt,
En Kamp og en Sejr mod den tydske Overmagt!
Sejr for hver en Mand
Og Sejr for Danmarks Land,
Varig Fred engang
Paa Danmarks skjønne Vang!
Gid Gud maa bevare vort nye Kongehuus!
Gid Gud bevare maa vort gamle Rige!

Og her i vor egen, vor lille, snevre Kreds,
En Regimentsfamilie vi den kalde,
Vi ønske vil, at Hver maa ret føle sig tilfreds,
At der maa være Sammenhold blandt Alle.
Vi tjene Alle Kongen, vi tjene samme Sag,
Og vi vil offre Blod for det fælles, kjære Flag.
Vort stolte Regiment
Var altid godt bekjendt,
Og glade tjene vi
Til hver en Tid deri.
En glædelig Juul for vort stolte Regiment,
Der kantonnerer nu i Eckernførde.

Da Bording og flere Officerer lidt efter Midnat begave sig til deres Kvarterer, vare de Alle enige om at have moret sig fortrinligt.

„Selv mod Dem var Oberstlieutenanten elskværdig," sagde en Kapitain til Bording.

„Saaledes skulde han altid være," mente Bording. „Men det kan han nu ikke. Han lider af Humørsyge. Imorgen mener han, at han maa stramme Tøjlerne, fordi han har givet sig for meget hen iaften."

„Det kan jeg lide Dem for, at De tager Sagen med Ro," sagde Kapitainen.

„Hvorfor skulde jeg ikke det? Det Forhold, han har etableret mellem os To, er ham en stadig Kilde til Ærgrelse, medens jeg heldigvis tager det med Gemytlighed."

De andre Officerer loe, og man skiltes, for at gaae Hver til Sit.

En sludfuld Aften kom ottende Regiment fra Kiel marcherende gjennem Eckernførde. Mandskabet sang af fuld Hals den tappre Landsoldat.

„Naa, det er ikke Jer forbudt," sagde Sjællænderne til Jyderne, og saa sang de med og fulgte Kammeraterne op gjennem Byen.

Lidt senere hen paa Aftenen, da ottende Regiment var kommet i Kvarteer, hørte Graafeldt en Kolonne med taktfaste Skridt, komme nordfra og synge af fuld Hals „den tappre Landsoldat". „Hvad, vender ottende Regiment tilbage?" spurgte han sig selv og ilede ud i sin Gadedør. Nej, det var Soldaterne af hans eget Regiment, som selv havde ordnet sig i en stor Kolonne og nu droge syngende tilbage til Kasernen.

Aaret nærmede sig sin Ende. Holsten var blevet helt besat af Forbundstropperne, og man begyndte i Eckernførde at spørge, om man skulde blive liggende i Kantonnementet eller sendes sydpaa til Ejdren. Da kom der Ordre til, at man skulde nordpaa, Regimentet skulde ligge i Angel. Graafeldt jublede, maaskee vilde han komme til at gjensee Bertha.

Tiende Kapitel.

I Angel.

I Angel, Vest for Kappel, havde Bording og Graafeldt faaet Kvarteer hos en velstaaende Bonde, der nærmest gjorde Indtryk af at være Proprietær. Gaarden mindede om en mindre, dansk Herregaard, og Hr. Grau, en ældre Mand, røbede Kundskaber og Dannelse. Han modtog de to Officerer med Høflighed og anviste Kompagnikommandeuren to gode Værelser i Stue-Etagen og Graafeldt et rummeligt, godt møbleret Kvistværelse. Han stillede sit lille Bibliothek af tydske Romaner til deres Raadighed

og lod dem hver Dag faae „Hamburger Nachrichten“ at læse, naar han selv havde læst Bladet. Han sørgede ligeledes paa det Bedste for Officerernes to Oppasere.

Bordings Oppasser hed Peter og var af Profession Smedesvend. Han var Kjøbenhavner med Liv og Sjæl og behandlede Graafeldts Oppasser med Overlegenhed, han hed Ole og var en Bondekarl fra Frederiksborgkanten. Disse Oppasere havde hidtil spillet en underordnet Rolle, men jo mere Regimentet nærmede sig Feltfod, desto større Betydning fik de for deres Herrers hele Velbefindende. Var Oppaseren flink, kunde der opstaae et Slags Fortrolighedsforhold mellem ham og hans Herre, duede han ikke, kunde han berede Officeren hundrede Ergrelser og Ubehageligheder.

Noget sent paa Dagen i et koldt og sneefuldt Vejr vare de to Officerer komne i Kvarteer, og Hr. Grau havde meddelt dem, at et Middagsbord var dækket og ventede paa dem. Det toge de med Tak imod og anmodede deres høflige Vært om at spise med, han undslog sig i Begyndelsen, men satte sig dog tilbords og lod komme Viin. Samtalen drejede sig naturligviis om Øjeblikkets brændende Spørgsmaal, og Grau udtalte sig meget moderat.

„De er ikke den Første, med hvem jeg har talt, der beklager, at Sagen er bleven stillet paa Spidsen,“ sagde Graafeldt, „men siig mig oprigtigt, ud-

taler De Dem ikke saa moderat, fordi vi ere danske Officerer?"

„Aa nej," svarede Grau, „vi her i Angel pleje ikke at lægge Skjul paa vor Mening. Hvad der har sat meget ondt Blod herinde, har været Sprogreskriptet, det har paa en Maade delt Slesvig i to Dele."

„Derpaa have vi ingen Forstand," svarede Bording. „Vi vide blot, at Raabet om Undertrykkelse nu har havt den Virkning paa Tydskerne, at de ere i Færd med at paasøre os Krig. Troer De, at Hertugdømmerne vilde faae det bedre, hvis de kom fra Danmark?"

„Jeg har tidt gjort mig det Spørgsmaal," svarede Grau, „og jeg har svaret mig selv, at de gamle Skatter trykke os mindst, fordi vi ere indrettede paa at bære dem. Var Kong Frederik ikke død, vilde vi maaskee være slupne med en Forbundsexekution af Holsten, nu faae vi Krig. Jeg holder ikke af Krig, den forøger Byrderne, som kunne være store nok i Forvejen."

„Hvorfor har Befolkningen da ikke itide sørget for, at det ikke kom dertil?"

„Hvorfor? Det er jo Advokaterne og Professorerne, som i Forening med Byerne føre an. Saa er der Ridderskabet, som vil spille en større Rolle end det gjør. Og hvad nu Bønderne angaae, saa er det vanskeligt at faae dem til at skifte Mening. De holde nu paa, at det er fint at tale Tydsk, og de sende deres Pigebørn til Institutter i Hamborg."

„De er en uhildet Mand," sagde Bording.

„Det maa De ikke rose mig for," svarede Grau. „Jeg udtaler min Mening ligefrem, og de Herrer ville kunne forstaae, at jeg ikke kan stille mig fra mine Standsfæller, og at jeg ligesom de . . ."

„Hvad," udbrød Bording. „De er alligevel Slesvigholstener!"

„Ja, jeg er; hvis jeg ikke var det, vilde Alle skye mig, og det vilde ende med, at jeg maatte forlade Egnen."

„Men Deres Overbeviisning!" raabte Bording.

„Det klinger saa smukt paa en Talerstol at tale om Overbeviisning," sagde Grau, „men man kan ikke altid følge den, selv om man gjerne vilde. Kommer en Mand i vore Dage til en bedre Overbeviisning og forlader sit Parti, raaber man Renegat efter ham. Nej, nej, vil man leve i Fred, maa man gjemme sin Overbeviisning hos sig selv. De vil see, at det er det Nyttige, som regerer Verden, dersom vor Overbeviisning ikke kan nytte, men tvertimod skade os, saa tale vi ikke om, at vi have anden Overbeviisning end vore Naboer."

„Alt dette er mig uforstaaeligt," sagde Bording.

Graafeldt sagde Intet, han tænkte paa von Seebotten.

„Imidlertid ville de, mine Herrer, forhaabentlig komme til at befinde dem vel hos mig. Jeg skal gjøre dertil, hvad jeg formaaer."

Kort efter man at havde spiist, bleve de i

Slesvig uundgaaelige Romtoddyer baarne ind i store Glaspokaler. Graafeldt havde imidlertid trukket sit Slesvigkort frem og studeret det med Omhyggelighed.

„Hvorlangt kan Godset Eichberg ligge herfra?“ spurgte Graafeldt.

„Lidt over en Miil,“ svarede Grau.

„Er Vejen god dertil?

„Den er som alle Veje i Angel. Vil De maaskee besøge en Officer deroppe?“

„Ligge der Soldater paa Eichberg?“ spurgte Graafeldt.

„Javel gjør der det,“ svarede Grau. „Der har været holstenske Soldater, men nu er der nok kommet danske i Stedet for.“

„Da det er Søndag imorgen,“ sagde Bording, „har jeg Intet imod, Graafeldt, at De laaner Færdselsvognen og tager til Eichberg.“

„Maa jeg takke for Tilbudet,“ svarede Graafeldt glad. „Men vilde De ikke selv have været paa en Visit?“

„Nej, jeg vil inspicere Kvartererne. De ligge temmeligt spredte, hvorfor jeg vist vil komme til at bruge hele Dagen dertil.“

Da de to Officerer senere vare blevne alene, sagde Bording:

„Man maa ikke lade sig skuffe af den Høflighed, der vises os. I forrige Krig vare de argeste Slesvigholstenere tidt de høfligste Kvarteerværter. Paa

Marchen herop idag kjørte et Par Vogne os forbi, og de, som sade i dem, betragtede os med et rigtigt ondt Blik. Der laa Had i dette Blik. At udsætte sig for dette Had ville naturligviis ikke Grau og andre besindige Mænd, de vide desuden ikke, hvad Enden vil kunne blive."

Der var ganske rigtigt kommet Indkvartering paa Eichberg, en Lieutenant og et større Antal Soldater, der som alle danske Soldater i Reglen opførte sig mønsterværdigt. Officeren spiste ved Familiens Bord, han havde hidtil været noget indesluttet og saa lidt som muligt berørt Politiken. Paa Berthas Spørgsmaal om han kjendte Lieutenant von Graafeldt, havde han svaret Nej. Da sagde en Dag von Seebotten:

„De taler fortrinligt Tydsk. Tør jeg, uden at være indiskret, spørge Dem, om De er født i Kongeriget?"

„Nej, jeg er fra Holsten," var Svaret.

„Jeg kunde tænke mig det," svarede von Seebotten. „Var De med i forrige Krig?"

„Ja, jeg gik frivilligt med i 1848."

„Men saa maa De jo have staaet paa vor Side," udbrød von Seebotten overrasket.

„Det er ganske rigtigt," svarede Officeren, „jeg tjente i den slesvigholstenske Hær og hørte efter Fredslutningen til de Officerer, som gik over i den danske. Har De maaskee Noget at bemærke derti!?" spurgte Officeren en Smule skarpt.

„Aa nej, jeg har selv tjent i samme Hær som De."

„Jeg skal sige Dem," svarede Officeren. „Det var Begejstringen, som i 1848 smittede mig som saa mange Andre, jeg blev Soldat, jeg lærte at lyde, jeg lærte, at Masserne Intet kunne udrette uden Disciplin og dygtige Forere, jeg savnede en Fører over Alle, en hellig Fører, om De vil. Jeg har fundet ham i min Konge, i min øverste Krigsherre. Kongens Sag er min Sag, jeg kjender ingen anden Sag."

„Nu ja, det er Soldaterstandpunktet; der kan være meget rigtigt deri, men seer De, Folket, her tænker jeg nærmest paa Slesvigholstenerne . . ."

„Javel, javel, jeg kjender hele Lektien," lo Officeren, „de have bragt det til, at de ikke vide, om de ere kjøbte eller solgte, og hvorfor? Fordi de have svigtet Kongens Sag."

De to Herrer kom ind i en ivrig Disput, som vi ikke ville følge, men von Seebotten indrømmede dog, at det var højst beklageligt, naar en Deel af et Folk opgav sin Loyalitet og vilde tage sig selv til Rette. Han lod sig forstaae med, at han følte sig træt af Kampen, og at han for sit Vedkommende hellere ønskede Forlig end Krig.

„Nu er det desværre for sildigt," mente Officeren, „det vilde gjøre mig meget ondt, hvis Holsten, hvori jeg er født, skulde blive skilt fra den danske Krone."

Denne og andre Samtaler med Lieutenanten

fremkaldte hos von Seebotten gamle, næsten forglemte Erindringer fra Barndomstiden, hans Slægt havde altid udmærket sig ved Loyalitet, ja, nogle havde beklædt højere Hofcharger. Det forekom ham, at han i sit Liv havde svigtet Noget, og at det, han i Stedet for havde hyldet, ikke gav ham sikker Ankerbund. Han havde i sit stille Sind tænkt, at han og Andre kunde komme paa ret Kjøl igjen ved at hylde den nye Konge, og nu vilde dette Haab briste. Han var svækket og nedtrykt, og disse nye Kampe bidroge ikke til at styrke hans nedbrudte Helbred.

Da kom Graafeldt en Søndag uventet til Eichberg. Han traf først Bertha, der udstødte et Forundrings- og Glædesudraab ved at see ham og kastede sig om hans Hals. De bleve i denne Situation overraskede af von Seebotten, der udstødte et harmfuldt Udraab.

„Kjære Fader, jeg kunde ikke Andet, jeg holder saa meget af ham."

„Tiden er ilde valgt til slige Kjærligheds-historier," brummede von Seebotten.

„Vær ikke vred paa os," sagde Graafeldt. „Jeg ligger i Kantonnement en Miilsvej herfra, jeg maatte hertil, maatte . . ."

„Nu ja," sagde von Seebotten, „men Bertha behøvede ikke at have at modtaget Dem paa en saa upassende Maade. Jeg har ikke givet min Tilladelse til hendes Forlovelse med Dem. Det vilde jo være Daarskab; thi sæt, at De falder i Krigen, hvad vilde der da blive af Bertha, naar det hed sig, at

hun havde været forlovet med en dansk Officeer? Jeg lever maaskee ikke længe, jeg er svagelig, hun vil kunne komme til at savne mandlig Beskyttelse, da er det ikke godt for en ung Pige at blive ilde omtalt i Folkemunde. I og for sig kan jeg ganske godt lide Dem, Lieutenant von Graafeldt, men De og Bertha maae give Tid."

„Du modsælter Dig ikke mere vor Forbindelse?" raabte Bertha glad.

„Herpaa vil jeg først svare, naar Krigen er forbi," sagde von Seebotten.

„Har De Noget mod mit Besøg idag?" spurgte Graafeldt.

„Som min Hustrus Slægtning er De mig inderligt Velkommen," sagde von Seebotten og gav Graafeldt Haanden. „Bertha, meld dog din Moder, at Lieutenant von Graafeldt er kommen hertil i Besøg!"

Da Bertha var gaaet, sagde von Seebotten:

„Vore forskjellige, politiske Anskuelser skulle ikke være en Hindring for, at De faaer min Bertha. Men De maa lære at vente. De har hørt mine Grunde, hvorfor jeg ikke nu kan give mit Samtykke, og De vil kunne forstaae, at denne Forlovelse vil kunne komme til at gribe dybt ind i andre Forhold; thi, sejrer ikke Kongen af Danmark, hm, jeg vilde sige vor Konge, da vil jeg blive nødt til at sælge Eichberg og bosætte mig i Danmark, hvis jeg faaer en dansk Officeer til Svigerson."

Von Seebotten vilde have sagt mere, men nu

traadte Fru von Secbotten ind med Bertha, og Samtalen blev almindelig. Den Officeer, som var indkvarteret paa Gaarden, var den Dag ikke hjemme, hvorfor alle Familiens Medlemmer kunde udtale sig frit overfor hinanden. Graafeldt og Bertha vare i længere Tid ene, og Alt blev drøftet, som var hændet fra den Dag, Graafeldt sidst forlod Eichberg. Alpers kom naturligviis ogsaa paa Bane, Gaardens Forvalter havde ment nys at have seet ham i en Samtale med en af Gaardens Karle, der var bleven adspurgt herom, men han havde bestemt benægtet det. Samme Karl var forøvrigt nu indkaldt til Militairtjeneste.

Først sent tog Graafeldt Afsked, og von Secbotten erklærede, at han gjerne saae, at hans unge Slægtning aflagde et nyt Besøg. Graafeldt aflagde ikke et, men flere Besøg, han levede i en Kjærlighedsruus og mærkede ikke, hvor hurtigt Januar Maaned gik. Da en Deel af Kompagniets Mandskab havde skiftet Kvarteer, var Graafeldt bleven indkvarteret paa en større Forpagtergaard i Nærheden af dette Mandskab. Han havde ikke mere sin Kompagnikommandeur at tale med, han var alene og hans Tanker paa Eichberg. Om de store Begivenheder, som vare deres Udbrud nær, hørte han ikke meget; Bording vidste ikke Andet end hvad der stod i Aviserne, der vel mente, at Krigen var uundgaaelig, men dog formodede, at en fredelig Vending kunde indtræde i sidste Øjeblik.

Elvte Kapitel.

Krigen udbryder.

Den 1ste Februar om Aftenen sad Graafeldt i sit Værelse og læste i Rottecks Verdenshistorie, som han havde laant af Forpagteren. Han læste om den tredie punisfe Krig, om Karthagos Undergang og om at Karthagenienserne vilde redde deres kjære By eller døe, og at Byen i tre Aar modstod de sejrsvante romerske Legioner. Da blev Graafeldts Læsning afbrudt ved, at en Underkorporal traadte ind og meldte fra Kompagnikommandeuren, at Krigen var udbrudt. Lieutenanten havde snarest muligt at samle sin Deling og mode med den ved Bordings Kvarteer.

„Krigen udbrudt!“ udbrød Graafeldt, kastede Bogen bort og sprang op. I en Hast tog han Afsked med sin Kvarteervært og befalede Ole at komme bagefter, naar han havde faaet alle de Sager, som tilhørte hans Lieutenant, samlede sammen.

„Krigen udbrudt!“ sagde Bording, da han med en Hornblæser, der ogsaa havde været indkvarteret i Forpagtergaarden, gik ud paa Sneemarken. Himlen var overtrukken med Skyer, af og til faldt der Snee.

Hornblæseren blæste nu den lange Tone, som var det aftalt Samlingssignal, fordi den kunde høres tydeligst i lang Afstand. Han blæste og blæste

atter, og den løb ud over Vejen, den klang veemodigt ud i den mørke Aften. Hunden i Forpagtergaarden begyndte at tude, og Hundene i de nærliggende Gaarde stemte i med.

„Krigen udbrudt!“ gjentog Graafeldt. „For mig vil Krigen ikke alene afgjøre Danmarks, men ogsaa min egen Skjæbne. Men maaskee falder jeg og seer ikke Enden.“

Hornblæseren vedblev at blæse.

„Han minder mig om Hejnidal,“ tænkte Graafeldt, „der kalder Aserne til den sidste Kamp mod Jætterne.“

Mandskabet begyndte nu at komme. Det var meget nysgjerrigt efter at faae at vide, hvad der var paafærde. Da Graafeldt fortalte sine Soldater, at Krigen var udbrudt, vare de nærved at raabe Hurra; thi de havde kjedet sig i deres Kantonnement. I Spidsen for sin Deling marcherede Graafeldt nu til Bordings Kvarteer, som laa en Fjerdingvej borte. Soldaterne udtalte undervejs en Mængde Formodninger om Kampe, der muligvis allerede havde fundet Sted.

Da Graafeldt meldte sig til sin Kompagnikommandeur og spurgte, om han havde faaet noget Nærmere at vide om, hvad der var skeet nede ved Grændsen, var Svaret:

„Nej, vi vide ikke Andet end at Preusserne og Østerrigerne ere rykkede ind i Slesvig, og Krigen som Følge deraf er udbrudt. Vil De lade Deres Deling lade.“

Da Mandskabet fik Ordre til at lade med Skarpt, lød det i Geledderne:

„Nu kunne vi blive Vaabenbrødre."

Saa megen Anseelse havde allerede dette smukke Selskab vundet i Hæren.

Da Kompagniet var blevet samlet, marcherede det ned mod Slien, hvor det skulde have Opstilling. Det halve Kompagni blev staaende i en Landsby bagved, men Bording og Graafeldt marcherede videre med det andet halve, hvoraf en Deling blev detacheret helt østpaa til Maasholm. Bording og Graafeldt ankom til en Mølle, der laa malerisk ved Sliens Bredder og ligeoverfor skimtedes en Bøgeskov. Der kunde imidlertid ikke nu i Mulm og Mørke faaes noget Overblik over Egnen; man udstillede i det ukjendte Terrain sine Vedetter, saa godt det lod sig gjøre. Efterat dette var skeet, indkvarterede de to Officerer sig i en Stue i Møllen, og Bording lod Peter. hente kogt Vand i Møllerens Kjøkken til en Todd y Da den stod paa Bordet, sagde han:

„Jeg bliver herude hos Dem, Graafeldt; thi her er en vanskelig Plads at forsvare, og De er ung Officeer. Det er Deres første Feltvagt, og den er ikke af de værste; thi De har dog Tag over Hovedet. Lader os drikke paa, at vi maae komme godt fra den Historie."

De stødte Glassene mod hinanden.

„Fjenden kan neppe idag være naaet helt op til os," mente Bording, „men vi faae ham maaskee at see imorgen. Vor Hærs venstre Fløj, hvor vi

staae, er vort svageste Punkt, og det fejler neppe, at vi paa et eller andet Sted blive angrebne."

De to Officerer skiftedes til at tage et lille Blund, og Vedetterne bleve hyppigt i Nattens Løb inspicerede.

Da nu Morgnen brød frem, faldt Øjet paa et prægtigt Landskab. Mod Øst laa Slien som en stor Indsø, omgiven af smukke Skove, der engang imellem gave Plads for Marker, Huse og den lille Flække Maasholm; langt ude mod Øst indsnevrede Fjorden sig igjen, og her ved dens Udløb laa en dansk Kanonbaad paa Vagt. Mod Syd begrændsedes Horisonten af den Højde, hvorpaa Bøgeskoven laa. Mod Vest kunde man følge Sliens snevre Løb til Kappel, og bagude laae Marker og Hegn. Vest for Mollen var opkastet en lille Skandse.

„Det vilde have været mig og Andre meget kjært," sagde Bording, da han stod og saae sig om, „ja, meget kjært, om vi forinden Krigens Udbrud havde faaet at vide, i hvilket Terrain vi skulde møde Fjenden. Alting havde da ikke været Nyt for os."

„Her vil være smukt om Sommren," mente Graafeldt.

„Her er smukt ogsaa nu. Det er et komplet dansk Landskab."

I Løbet af Dagen ankom Artillerister med to Feltkanoner, som de satte i Skandsen.

„Det gaaer ikke," sagde Bording, „sæt dem ind

i Gaarden, skjul dem, Fjenden behøver ikke at vide, at her er Kanoner."

Det skete da.

I Løbet af Dagen hændtes der ellers intet Andet end at en civilklædt Herre med en Kikkert i Haanden saaes paa den modsatte Bred af Slien, hvor han rettede Kikkerten over mod os.

„Skal jeg lade skyde paa ham?" spurgte Graafeldt.

„Hm, han er civilklædt," mente Bording, „men hvad vil han her? Jag ham bort."

Graafeldt lod da de nærmeste Vedetter sende nogle Skud over Slien. Da Afstanden var et Tusind Alen, ramte de ikke. Den civilklædte Herre tog Hatten af og hilste; paa samme Tid dukkede en lille, preussisk Patrouille op i Terrainet. Den tjente til hans Sikkring.*)

Dagen efter rygtedes det baade til Militaire og Civile paa hele Egnen, at vi den foregaaende Dag havde kæmpet ved Mysunde og tilbageslaaet Preussernes Angreb. Der var almindelig Jubel tilstede hos Soldaterne, der ønskede:

„Vilde Fjenden blot næste Gang komme her!"

Graafeldt blev overrasket ved, at den Forpagter, hos hvem han sidst havde ligget i Kvarteer, i Forening med en Bekjendt kom ud til hans Feltvagt og sagde:

---

*) Af preussiske Beretninger er fremgaaet, at det var Oberst Bluhmenthal, som foretog denne Rekognoscering.

„Jeg har taget en Flaske Sherry med, den ønske vi at drikke med Dem i Anledning af, hvad der skete igaar ved Mysunde."

„Hvorledes!" udbrød Graafeldt, „jeg troede at De . . ."

„Jeg vil sige Dem," sagde Forpagteren, „at vi Alle ønske, at de fremmede Tropper maae blive holdte ude af Slesvig. Hvad vi end ere, saa vil jeg sige Dem, at min Ven Hansen her og mange Andre ere Modstandere af Krigen og af fremmed Indblanding i vore Forhold."

Det var tydelige at mærke, at det var de Herrers alvorlige Mening. De havde ikke ventet Krigen og ment, at Tydskerne vilde blive staaende paa den anden Side af Ejderen. Bording kom til og blev anmodet om at drikke et Glas med, det gjorde han, og de to Herrer gjentoge, at de haabede, at ingen tydsk Soldat maatte komme paa denne Side af Dannevirke.

Der forløb et Par Dage, stundom viste sig fjendtlige Kavalleripatrouiller paa den anden Bred, og inde i Skoven lød det af og til som der slæbtes Tømmer sammen. Herude paa den yderste Fløj mærkede man Intet til, hvad der skete i Centrum nede ved Dannevirke. Det var om Aftenen den 5te Februar blevet bitterligt koldt med Sneevejr. Da kom der en Ordonnans fra Regimentet med den Ordre, at Kompagniet skulde gaae tilbage til Sandbæk, det maatte skee hurtigt og i Stilhed.

„Hvad er det!“ udbrød Bording. „Skal vi ikke afløses af et andet Kompagni?“

„Jeg troer det ikke,“ mente Ordonnansen. „De andre Kompagnier skulle ogsaa trække sig tilbage.“

Da lød Hornets Toner over Vandet fra Maasholm. Det var Lieutenanten der, som samlede sin Deling, og som havde Vogne staaende beredte for i et Tilfælde som dette at kjøre Mandskabet til Regimentets Samlingsplads. Det var sidste Gang, at danske Toner lode over disse Vande, det var ikke en Opfordring til Kamp, men til Tilbagetog. Tilbage gik Marchen i Stilhed, Mandskabet havde endnu ikke gjort sig det klart, at Stillingen skulde forlades, det længtes efter Kamp, efter at fortsætte den første slesvigske Krigs Traditioner, og Begyndelsen var jo skeet ved Mysunde. Om Kampene ved Dannevirke havde Ingen paa yderste venstre Floj endnu hørt Tale.

„Skulle vi virkeligt forlade Stillingen?“ spurgte Graafeldt.

„Det lader til det,“ svarede Bording. „Det ærgrer mig, det gjør et stærkt Indtryk paa mig. Der kan man see, hvorledes man kan beherskes af Situationen.“

„Jeg føler mig overvældet,“ sagde Graafeldt, „jeg kunde næsten græde.“

„Det skal De ikke,“ sagde Bording, „skjøndt det vilde gjøre deres danske Hjerte Ære. Desuden vil jeg sige Dem, at det er meget priseligt, at vi gaae vor Vej.“

„Men De sagde jo nys, at De var greben af Situationen?"

„Det er jeg ogsaa. De skal vide, og det er ingen Hemmelighed, at jeg har hørt til dem, der stærkest i Pressen har bekæmpet Dannevirkestillingen, og at vi anvendte Penge paa at forstærke den. Ja, det har jeg gjort, og det staaer jeg ved. Alligevel er jeg nedtrykt over, at vi nu forlade den, min stærke Bevægelse gjælder ikke Stillingen, nej, det er ikke det, paa ingen Maade, det er, at vi begynde med et Tilbagetog."

„Maaskee er vor højre Fløj ved Frederiksstad bleven angrebet og kastet tilbage," sagde Graafeldt.

„Aa nej, det troer jeg ikke. Vore Førere have ikke villet paatage sig Ansvaret for at blive her længere; heri have de handlet klogt, men endnu klogere, hvis de itide havde gjort Dybbøl til en Hovedstilling."

Kompagniet stødte i Sandbæk paa Regimentet, der endnu ventede paa et Par af sine Kompagnier. Mandskabet stod stille samtalende i Geledderne, Officerer, som ikke havde seet hinanden i længere Tid, hilste paa hinanden og talte om, hvad de havde oplevet. Endelig blev Regimentet samlet, og den lange, trættende Marche til Flensborg begyndte.

Langsomt gik det fremad paa de sneebedækkede, glatte Veje. Frosten var streng, det frøs mellem 10 og 12 Grader, ganske mørkt var det ikke; thi den hvide Snee paa Jorden lyste, og fra Skyerne drysede den sagte ned paa de marcherende Kolonner.

Paa begge Sider af Veien stode høje, tætte, mørke Hegn.

Der herskede dyb Stilhed i Rækkerne, det var ikke Kulden, ikke Nattemarchen, ikke den faldende Snee, som knugede dem, som bandt Ordet til Læben, det var den ydmygende Tanke, at vi uden at kæmpe havde vendt Fjenden Ryggen. Men der var Støthed hos disse Folk, de vare unge og vilde snart gjenvinde deres gode Humør.

Graafeldts Tanker vare under Marchen vandrede til Eichberg. Hvad vilde Bertha sige, naar hun imorgen fik at vide, at nu var al Forbindelse mellem ham og hende for lang Tid afbrudt? At nu stod der en Fjende mellem ham og hende? Nu triumferede Alpers, nu havde han frit Spillerum. Graafeldt bøjede sit Hovede, han bad i Stilhed, det var længe siden, at han havde bedt til Gud, nu maatte han gjøre det. Han bad for hende, og han bad for sit kjære Fædreland. Hvor mangen Soldat har ikke i den samme sørgelige Nat gjort det Samme? Det er af den Slags Ting, hvorom Soldaten ikke taler.

Lidt før Midnat blev der gjort Holdt, Regimentet skulde have et kort Hviil. Folkene stode stille og talte ikke sammen, det var helt uhyggeligt. Da vendte Bording sig mod sit Kompagni og sagde til det:

„Folk, I skal ikke hænge med Hovedet. Hvorfor vi forlade Dannevirke, kan jeg ikke sige Jer, der maa være tvingende Grunde tilstede herfor, men det veed jeg, at vi ikke have tabt Modet.“

„Nej, det har vi rigtignok ikke," sagde Jenserne.

Bording havde tiltalt sine Folk med høj og opmuntrende Stemme. Dette havde tilfaldt Oberstlieutenanten, der foer imod ham og raabte:

„Lieutenant Bording, vil De opfordre Folkene til Mytteri?"

„Mandskabet skal vidne, at jeg kun har forsøgt paa at sætte Mod i det paany".

„Ja, ja," sagde Mandskabet.

Da Oberstlieutenanten hørte, at Mandskabet holdt med Kompagnikommandeuren, blev han rasende og raabte:

„Jo, det er Mytteri!"

Bataillonskommandeuren, Kapitain Thostrup, Lieutenant Røst og flere Officerer vare imidlertid komne til. Kapitain Thostrup sagde:

„Jeg finder ikke, at Lieutenant Bording har foretaget sig noget Urigtigt."

En anden Kapitain sagde: „Jeg finder det Roesværdigt, at Bording har forsøgt paa at opmuntre sine Folk. Det er en Nat, hvori Opmuntring gjøres behov."

Oberstlieutenant Hassel gik hurtigt bort og gav Regimentet Ordre til at sætte sig i Marche paany.

Atter bevægede de tause Kolonner sig fremad. Bording havde nu faaet Noget at tænke paa og at ærgre sig over. Den Røffel, han havde modtuget, var i højeste Grad uretfærdig. Uden at have undersøgt Sagen, var hans Regimentskommandeur faret imod ham og havde beskyldt ham for at ville stifte

Mytteri. Han havde derved selv paa en Maade fremkaldt en indisciplineret Opførsel af Mandskabet, idet dets Retfærdighedsfølelse havde opfordret det til at tage Parti for Kompagnikommandeuren mod Regimentskommandeuren. Bording kjendte sin Oberst-lieutenant for godt til ikke at vide, at han fastholdt sin Opfattelse af det Skete, og da han var bekjendt for hos højere Foresatte at lade Munden løbe om Løst og Fast, saa var der en næsten til Vished grændsende Sandsynlighed for, at Historien om Mytteriet vilde komme til Kredse, hvor den vilde kunne skade Bording, hvis Stilling under Felttoget saaledes havde Udsigt til at blive lidet misundelses-værdig. Han saae ud i Natten og sagde:

„Jeg skal vide at bære Alt dette som en Mand."

Et Par Timer efter Midnat fik Regimentet et større Hviil. Foran til Højre laa en stor Bygning, hvori der i denne sildige Nattetime brændte Lys. Porten stod aaben. Bording og Graafeldt gik ind i Gaarden og saae, at der var Lys i Kjøkkenet. De traadte derind og traf paa et Par Piger, som studsede over at see Soldater og paa deres Spørgsmaal fortalte dem, at de befandt sig i en Præstegaard. Præsten kom nu til og saae højst bedrøvet ud.

„Mine Herrer," sagde han, „de komme desværre i et Sorgens Huus. For to Dage siden begravede jeg mine to, ældste Børn, der døde af

Skarlagensfeber, de tre yngste svæve i dette Øjeblik mellem Liv og Død."

„Det vidste vi naturligviis ikke," sagde Bording, „ellers vare vi ikke komne herind."

„Er Dannevirke forladt?" spurgte han.

„Ja, vi ere paa Retraiten derfra."

„Nu kommer den Sorg ogsaa til," sagde Præsten og saae helt forstyrret ud.

Bording og Graafeldt gik bort for at finde et Sted, hvor de kunde komme til at sidde ned og finde Hvile. Det lykkedes dem i en nærliggende Lade at finde nogle Kammerater, som havde indrettet sig ret hyggeligt. Et Par af Officererne førte smaa Blændlygter med sig, de vare blevne stillede paa et Brædt, og Madkurvene tagne frem. Belysningen kunde ikke kaldes god, men man kunde dog see at føre Maden og Tumlingen til Munden.

Graafeldt saae sig om. Laden var indhyllet i et uigjennemtrængeligt Mørke, kun der, hvor Officererne sade, var en Smule Lys, som af og til lod et skjægget Ansigt eller en Haand, der blev rakt frem, komme tilsyne. Humøret var bedre end man skulde have ventet. Man vilde fejle, hvis man antog, at Dannevirkes Romning var Gjenstand for Samtalen, nej, thi det interesserede Alle langt nærmere, hvad den kommende Dag vilde bringe. Forfulgte Tydskerne os? Hvor vare de nu? Vi havde hidtil ikke hørt et Skud falde, men der var jo en Mulighed for, at Fjenden pludseligt kunde kaste sig over os. Under saadan Samtale hengled den halve Time, hvori

Hvilen varede, atter satte Kolonnerne sig i Marche, og Sneen vedblev at falde.

Endelig syntes den lange, uhyggelige Nat at skulle faae Ende. Da Morgnen begyndte at gry, kom der mere Liv i Soldaterne, Tobakspiberne bleve tagne frem, og Feltflaskerne eftersete, om der endnu var en lille Rest tilbage i dem. De Fleste vare tomme og bleve satte tilbage med et Suk. Da det var blevet Dag, fik Regimentet en Time Hviil i Landsbyen Husby. Bording, Graafeldt og andre Officerer kom ind i et større Værelse i en Bondegaard, og det Første, de gjorde, var at skifte Strømper, en Nødvendighed under lange Marcher. Efterat have vasket Ansigterne i iiskoldt Vand, satte de sig til Frokosten. Neppe var den fortæret, før Hvile tiden var udløben, og Marchen fortsattes paany.

Opad Formiddagen kom Regimentet til Flensborg. Trætheden hos Alle var stor, men den glemtes, da de bleve Vidne til Flensborgernes Sympathier for den danske Sag. Selv fra fattige Boliger bares der varm Mad ud til Soldaterne, der spiste graadigt deraf under Forbimarchen. Langs Gaderne stode lange Vognrækker, belæssede med alle Slags Sager, som tilhørte Hæren og havde været magazinerede i Flensborg, de skulde nu i Hast føres nordpaa. Husarer havde Tilsynet dermed.

Regimentet gjorde Holdt paa en Plads i Byens nordlige Deel, og der blev sagt, at det havde Hviil i et Par Timer. Om Indkvartering var der ikke Tale, der maatte bivouakeres paa aaben Gade. De

fleste Officerer begave sig til det bekjendte Hotel Rasch. Her forefandt de Officerer af alle Vaabenarter, Samtaler vare i fuld Gang, og der sparedes ikke paa Viin. Gamle Kammerater, som ikke havde seet hinanden i flere Aar, mødtes og talte om, hvad de havde oplevet i de sidste Dage. Røst, Bording, Graafeldt og flere Officerer sade hver og fortærede en Beuf, da en Officeer af et andet Regiment kom til og sagde:

„Skal jeg træffe Dig, Bording, og Dig, Røst, her? Lykkelige Kjøbenhavnere, vi Andre have maattet tygge Holstenernes Sul og tale Tydsk. Ville I drikke et Glas Champagne med? Jeg kan see, at I ville?"

Officeren hørte til en af de Afdelinger, som havde været med ved Mysunde, og fortalte nu i al Korthed om Kampen. Han nævnede de Faldne, deriblandt Primierlieutnant Seyffarth.

„Ja, ham mødte jeg, da han marcherede udenfor Skandserne," sagde Officeren. „Jeg raabte til ham: Hvor Du er pyntet idag! Han havde endogsaa nye Glacehandsker paa. Han svarede mig: Skal man ej være pyntet som til en Fest, naar man gaaer i Slag? Han blev derude paa Valpladsen."

De alvorlige Fortællinger bleve afløste af lystige, der kom mere Champagne, Ingen vidste, om han skulde see den Dag imorgen, hvorfor da ikke gjøre sig Livet saa behageligt som muligt? Man tænkte ikke paa Fremtiden, man glemte, at man var træt, og at nye Strabadser forestode. Da Hvile-

tiden var udløben, tog man Afsked med hinanden og skyndte sig til Regimenternes Samlingssteder. Lige udenfor Hotellet mødte Graafeldt den Mand, han mindst havde ventet at see her, det var Alpers. Han studsede, Alpers tilkastede ham et hoverende Blik og gik roligt videre.

„Fjenden har vist sine Spioner i Flensborg," sagde Graafeldt til Bording.

„Fjenden har sine Spioner alle Vegne," var Svaret.

„Har vi da ingen?"

„Vi ere skikkelige Folk, vi holde ikke af at spionere," sagde Bording ironisk.

Man ankom til Samlingspladsen, og Regimentet fik anviist sit Kvarteer for Natten, en Landsby, der laa et Par Miil nordpaa. Kompagnierne kunde afmarchere, naar de fik deres Mandskab samlet. Bording var den Første, der afmarcherede, og ham fulgte et Kompagni, der hørte til den anden Bataillon af Regimentet. Denne Bataillon havde til Kommandeur en yderst elskværdig og skikkelig Major, som havde den Fejl, at han savnede Terrainsands.

Nordpaa gik da Marchen i den hældende Vinterdag. Man passerede Skoven ved Kobbermøllen, da hørte man bagude Dron af Kanoner, og disse Drøn syntes at komme nærmere. Det var Kampen ved Sankelmark. Vilde Kompagnierne maaske pludseligt see Fjenden dukke op i deres Flanke? De forstærkede Marchen for at komme ud af Skoven og faae Udsigt over Terrainet. Efterhaanden døde

Skydningen hen, og man udtømte sig i Gisninger om, hvad der vel kunde være skeet sydpaa.

Det skulde ikke blive en saa ganske let Sag den Aften at komme i Kvarteer. Den nye Flensborg-Sønderborgchaussée var ikke aflagt paa Kortene, og det gav Anledning til Fortrædeligheder. Da Kompagnierne kom til det Sted, hvor nævnte Chaussée støder til Flensborgchauséen, toge Officererne Kortene frem og søgte efter den Landsby, hvori de skulde indkvarteres. Nu havde Majoren til al Uheld ikke Generalstabens nyere Kort, men Videnskabernes Selskabs fra en fjern Tid, og dette Kort raadede ham til at fortsætte Marchen ad Flensborgchauséen, han vilde da komme til en Bivej, der førte til den omspurgte Landsby.

Majoren marcherede trøstigt nordpaa, spejdende efter en Bivej til Højre, men der fandtes ingen. Mørket faldt efterhaanden paa, Mandskabet var frygteligt træt, Sektionerne opløste sig, og fremad gik det som det bedst kunde. Da tog Bording den Beslutning helt at opgive Bivejen og at dreje ind paa Sneemarken i den Retning, hvori Landsbyen maatte ligge. Han marcherede langs et Hegn, som laa paa højre Haand, til Venstre saaes en Skov. Det forekom Graafeldt, at han inde i Skoven saae et Par Mænd iagttage Kompagniets Marche, og han kom atter til at tænke paa fjendtlige Spioner.

Efterat have marcheret i nogen Tid og kun seet Sneemarker, besluttede Bording sig til at vende om og atter opsøge Sønderborg Chauséen. Det var

en meget fornuftig Beslutning, men Mandskabets Træthed var nu saa stor, at det snart ikke kunde vere. Bording havde taget Tornystret fra en af de Trætteste og bar det for ham. Graafeldt fulgte hans Exempel. Endelig naaede Kompagniet det Sted, hvor Majoren havde adspurgt Videnskabernes Selskab. Hvor Majoren selv var bleven af, vidste Ingen. Kompagniet bøjede ind paa Sønderborg Chaussèen, og en halv Time efter var det i den eftersøgte Landsby. Tre, fire Timers Marche kunde have været sparet.

Kompagniet fik Kvarteer i en stor Bondegaard. Oppasserne vare netop i Begreb med at trække Officerernes Støvler af og at tage Morgenskoene frem, da Kapitain Tostrup traadte ind og sagde:

„Jeg har mine fire Kompagnier samlede, jeg har ikke, siden jeg var i Flensborg, hørt Noget fra Regimentet, dersom jeg ikke inden en Time faaer nærmere Ordre fra Oberstlieutenanten, marcherer jeg til Sønderborg. Det er Midnat, og her staae vi uden Ordre for den kommende Dag."

Han havde neppe udtalt, før en Ordonnans traadte ind fra Regimentet med Ordre til Kapitainen, og et Kvarteer efter kom Oberstlieutenanten selv, uhyre gnaven og træt. Han skulde have Kvarteer i den samme Bondegaard og fik naturligvis den bedste Stue overladt.

Regimentet skulde stille til Afmarche næste Morgen Klokken 6.

Jo strengere Marchen har været, jo større Lyst er der til at faae Vandstøvlerne af og Morgenskoene paa. Man glemmer Marchens Ubehageligheder, man strækker Benene fra sig, lader Tæerne bevæge sig i Skoene og seer hen paa Oppasseren, der reder os et Leje af Halm. Før Officererne krøbe i „Svinefjerene", spiste de til Aften og drak en Kop The med Rødviin i; Fløde er Luxus i Felten. Oppasserne havde Ordre til at vække dem den næste Morgen Kl. 5.

Morgnen kom; om et Bord, hvorpaa der brændte et søvnigt Tællelys, indtoge Officererne deres Frokost. Samtalen drejede sig om, hvad Dagen vilde bringe. Da traadte en Bonde ind af Døren, styrtede hen mod Bordiug, greb ham i Armen og raabte:

„Giv mig mine Heste, mine Heste!"

Bording rystede ham af sig, Bonden foer nu hen til Graafeldt og raabte:

„Mine Heste! Giv mig mine Heste!"

Han var en af de Bønder, der hørte til Trainet, Begivenhederne havde overvældet ham og momentant berøvet ham Forstanden. Han var ikke den Eneste, hvem det var gaaet saaledes.

Da Kompagniet stillede, meldte sig en fem, sex Mand med Tøfler paa og sagde, at de havde store Huller paa Fødderne og derfor ikke kunde marchere videre. En meget martialsk udseende Sergent med et stort Skjæg meldte, at han var i samme Situation. Bording blev ærgerlig over at skulle miste Sergen-

ten, der i Fredstid var bleven antaget for at være en Pokkers Karl, og sagde til ham: „Jeg udnævner Dem til Kommandeur før Tøffelbrigaden". Saa tøflede da Sergenten med sine Invalider afsted til Sønderborg.

Kort efter stod Regimentet samlet ikke langt fra Sønderborg Chauséen. Her fik det Ordre til, som hørende til første Division, at marchere fremad mod Flensborg paany og dække Hærens Retraite. Der ventedes en lignende, maaskee heftigere Kamp end den foregaaende Dag ved Sankelmark, derfor sendte Officererne deres Oppasere tilbage. Mandskabet, der havde udhvilet sig om Natten, var frejdigt og glad ved Udsigten til den forestaaende Kamp.

Mens Regimentet med andre Regimenter af første Division marcherede fremad, kom det forbi hele den øvrige Deel af Hæren, Regiment efter Regiment, Batteri efter Batteri. Mangt et varmt Haandtryk vexledes under Forbimarchen med gamle Bekjendte. Der saaes ogsaa syge, ligblege Officerer og Soldater sidde paa Færdselsvognene, de Saarede vare efterladte paa Lazaretherne i Flensborg. Stille og tause marcherede Afdelingerne forbi, ellers plejede altid den danske Soldat at forkorte sig Marchen ved en Sang.

Op paa Formiddagen indtog Regimentet en Stilling paa Højderne ved Hønsnap. Det ene Regiment efter det andet vedblev at marchere tilbage, stadigt med større og større Mellemrum, sidst kom ottende Regiment. Det begyndte at snee stærkt, Tiden gik,

Sulten og Tørsten begyndte at gjøre sig gjældende hos Officerer og Mandskab. Intendanturen havde den Dag kun daarligt sørget for Forplejningen, Madposer og Feltflasker vare tomme, det var en piinagtig Situation. Det var langt mere anstrengende at staae stille og vente paa en Fjende, som ikke kom, end at marchere som det foregaaende Døgn.

Da det begyndte at skumre, fik Regimentet Ordre til at marchere tilbage. Folkene raabte højt paa Mad, der var ingen Mad at faae. Da sagde Kulsvierne til Bording: „Hr. Lieutenant, De kan lade os marchere, saa længe De vil, De kan lade os slaaes hver Dag, men Mad og Brændevin maae vi have.“ Det var henved Midnat, da der blev gjort Holdt, og Brændevin uddeelt til Mandskabet. Det var blevet opdaget, at nogle af de Vogne, som Regimentet marcherede forbi, vare læssede med Brændevin. Der blev øjeblikkeligt lagt Beslag derpaa. Flasken blev fyldt, sat for Munden, Brændevinen drukket som Vand, og om en Ruus var der ikke Tale hos en Eneste. Atter marcherede Kolonnerne i Sneevejr og Mørke henad Chausséen, hvor de snart stødte paa en efterladt Kanon og snart paa en Trainvogn.

Endelig naaede Regimentet Nybøl. Der blev gjort Holdt, Regimentskommandeuren kaldte sine Officerer ind i Kroen, hvor han meddelte dem, at Regimentet, naar det kom til Dybbøl, endnu samme Nat skulde udstille Forposter.

„Vi ere nærved at ſtyrte Alleſammen," ſagde Kapitain Thoſtrup.

„Det hjælper ikke," ſagde Oberſtlieutenanten, „her er Ordren. Vi ere ikke det eneſte Regiment, ſom kommer paa Forpoſttjeneſte."

„Det bliver en Forpoſttjeneſte dereſter," mente Majoren.

Man naaede endelig Dybbøl, og i den mørke Nat vandrede Officererne om i Sneedriver og udſtillede Vedetter paa de meſt beſynderlige Steder. Nogle af Mandſkabet begyndte at ſee Syner, at ſee glimrende Paladſer eller fjendtlige Kolonner, men den Deel, ſom ikke var i den yderſte Forpoſtlinie, opſøgte Gaarde og Huſe, for at faae Sulten og Torſten ſtillet.

Ingen Fjende viſte ſig, han var lige ſaa udmattet om ikke mere end vi. Da Morgenen begyndte at gryе, fik Officererne travlt med at bringe Vedetkjæden i Orden, og ved Middagstid blev Bordings Kompagni afløſt af et andet, der om Natten havde udhvilet ſig i en Bondegaard, hvori Bording, Graafeldt og den tredie Kompagniofficeer nu fik Kvarteer.

Det varede ikke længe, før hele Kompagniet laa i en dyb Slummer, og med korte Mellemrum fortſattes den til næſte Middag, ſaa udaſede vare Alle. Udenfor laae ſtore Sneedriver, og af og til ſneede det, imens gik Samtalen lyſtigt i Bondens Stue om de udſtandne Beſværligheder, ſaaſnart Alle vare komne til Kræfter igjen. De to Kompagniofficerer gik

næste Aften tidligt i Seng, skjøndt de det foregaaende Døgn havde sovet omtrent i alle 24 Timer, men Bording blev siddende oppe, han sagde, at han havde Noget at skrive. Det havde han ogsaa, men det var ingen tjenstlig Rapport, det var Noget, som vistnok i allerhøjeste Grad vilde have mishaget Oberstlieutenant Hassel; Bording nedskrev, mens Indtrykket endnu var frisk, sine Stemninger under Retraiten, og de formede sig uvilkaarligt til Vers. For at fuldstændiggjøre Billedet af Tilbagetoget, skulle de hidsættes her.

Er Du træt Kammerat? Er Du tung i dit Sind?
Det er Sneefog inat med en bidende Vind.
Er ved Hjemmet din Tanke? Nej, Hjemmet er glemt,
Det er Nuet, som gjør Dig om Hjertet beklemt,
Her vi langsomt os snige
Fra Stillingen bort;
Men hvorfor skal vi vige?
Er vi kommet tilkort?

Har ved Frederiksstad ikke vi Stillingen holdt?
Hvad er det, som os Alle har Smerte forvoldt?
Ingen veed, hvorfor Virket vi have forladt,
Hold Dig stiv, Kammerat, her er Vejen saa glat!
Hvad er det for en Snofsen?
Aa, det er fra en Hest;
Den er styrtet i Grøften,
Den har faaet sin Rest.

Der er Hegn langs med Vejen, saa vi Intet kan see
Uden Formandens Ryg og den fygende Snee;
Hvis os Fjenden forfulgte, det var ikke saa galt,
Jeg fik da i en Kamp maaskee Tankerne kvalt.
Mon han ind kan os hente?
Tør vi byde ham Slag?
Men maaskee vil han vente,
Til det er blevet Dag.

Nu gjør atter vi Holdt, der skal kjøre forbi
Noget Train og derefter et Halvbatteri.
Ingen Heste er skærpet, Konstablerne maae
Paa den iisglatte Vej tæt ved Dyrene gaae.
Og de puste og glide,
Aa, hvor ynker jeg dem!
Og de ase og slide,
Kan dog ej komme frem.

See, nu krybe vi atter saa smaat imod Nord,
Kammerat, hvor Du dog taler sælsomme Ord!
Seer Du Syner i Natten, har Du tabt din Forstand?
Jeg vil troe det; din Tale jeg fatte ej kan.
Kom, jeg ikke Dig svigter,
Gjør blot ingen Allarm;
Er Du bleven en Digter?
Tag mig under din Arm.

Jeg seer et underdejligt Slot
Med Søjler og høje Sale;
Formaaede jeg al den Rigdom blot
At kunne med Ord afmale!

I Loftet funkle Guldſtjerner ſmaa,
Af Marmor er alle Vægge,
I Salen de polſtrede Bænke ſtaae,
Paa dem kan jeg træt mig lægge.

Der træder en Dronning i Salen ind,
Hendes Lokker ere ſaa hvide,
Og der er Rynker paa hendes Kind,
Hun bærer et Sværd ved ſin Side.

Hun ſeer ſig bedrøvet i Salen om,
Hvor ere de Kæmper henne?
Natten er ſtille, og Salen er tom,
Og matte Kjærterne brænde.

Der lyder i Luften en dæmpet Roſt:
„Dronning Thyra, nu ſejrer din Fjende,
Dannevirke, din Stolthed og Trøſt,
Forlades af danſke Svende.

Nu ſtyrte Søjlerne i det Slot,
Du bygged for længe ſiden,
Om nogle Aar vil det være blot
Et Minde om Storhedstiden".

Og Dronningen ſynker paa ſine Knæ,
De Taarer fra Øjet ſtrømme . . . .
Hvad er det, løber jeg mod et Træ?
Jeg troer, jeg vandrer i Drømme.

Kammerat, Du har drømt, Du har været Poet,
Du i Søvne har talt, ja, maaskee som Profet,
Vi for stedse har muligviis Stillingen tabt,
Det er det, som inat har Bekymringen skabt.
At faae Prygl det kan hænde
Den dygtigste Hær,
Uden Prygl og dog rende,
Det jeg tager mig nær.

Vi blev fri for de Hegn, det er altid en Trøst.
Kammerat, gid dog Dagen sig viste i Øst!
Jeg vil tænde min Pibe, jeg vil ta'e mig en Dram,
Vi os nærme en Landsby, hør Hundenes Glam.
Nu jeg Sorgerne ryster
Af mit Nattehumør,
Skal jeg ej blive Krysler,
Maae de jages paa Dør.

Aa, jeg synes, det dages; det er bitterligt koldt,
Jeg er træt, det er prægtigt, der skal gjøres Holdt.
Og den Sneedrive her er saa magelos blød,
Jeg i Driven mig kaster, saa er borte min Nød.
Jeg har Hvile behøvet,
Og nu vil jeg den faae,
Men jeg er bleven sløvet
Ved saa længe at gaae.

Tolvte Kapitel.

Efter Retraiten.

Regimentet var efter Tilbagetogets og Forpost-tjenestens Strabadser endelig kommet over paa Als for at udhvile sig. Lieutenant Røst sad i sit Kvarteer i en stor Bondegaard og ventede paa Regimentsbefalingen og Posten. Han rog flegmatisk af sin Pibe og gjennemgik Lønningsberegningen med sin unge Fourcer, som ikke var videre øvet i Sligt.

„Underkorporal Petersen maa vel snart være her," sagde Røst tilsidst til sin Fourcer.

„Regimentskvarteret er over en Fjerdingvej borte," svarede Foureren.

„Naar Regimentsbefalingen kommer, maa Kommandeersergenten møde hos mig," sagde Røst.

„Jeg skal sige det til ham," svarede Foureren.

Der bankedes haardt paa Døren, og ind traadte Underkorporal Petersen med Regimentsbefalingen, en Mængde Breve og en stor Kurv.

„Hvad Pokker," udbrød Røst, „har De med den Kurv været inde at gjøre Indkjøb i Augustenborg?"

„Nej, Hr. Lieutenant, men Korpsskriveren sagde, at den Kurv var til Dem, og saa troede jeg at gjøre Dem en Tjeneste ved at tage den med herover, saa fik De den, før Deres Oppasser kunde afhente den."

„Maa jeg takke Dem derfor. Hvem Pokker kan have sendt mig den Kurv, og hvad er der i

den? — Men lad mig først see Regimentsbefalingen."

Røst fik den og gjennemlæste den.

„Der er Intet af Vigtighed," sagde han til Foureren, „vil De lade Kommandeersergenten faae den og afskrive den; han behøver da ikke at komme til mig. Underkorporal Petersen, De maa bringe Brevene til Kommandeersergenten, at de kunne blive afgivne til Mandskabet ved Appellen i Eftermiddag."

„Her er ogsaa et Brev til Dem, Hr. Lieutenant," sagde Underkorporalen.

„Til mig?"

Underkorporalen overgav Lieutenanten et stort Brev.

„Maaskee faaer jeg heraf at vide, hvem der har sendt mig Kurven," sagde Røst og sendte Foureren og Underkorporalen bort.

Da Røst var alene, skyndte han sig at aabne Konvoluten. Der faldt to Breve ud deraf, det ene var til ham selv, og han gjenkjendte Thoras Haandskrift, det andet var til Graafeldt.

Han kaldte paa sin Oppasser og sagde: „Du gaaer over til Bordings Kompagni, det ligger ikke langt borte, og opsøger Lieutenant Graafeldt, Du hilser ham fra mig og siger, at jeg har et Brev til ham, og at jeg gjerne saae, at han kom over til mig. Har Du forstaaet mig?"

„Ja, Hr. Lieutenant."

Da Oppasseren var gaaet, satte Røst sig til at læse Thoras Brev.

„Kjære Røst!

Du kan troe, at vi herovre have oplevet en sørgelig Tid. Jeg gaaer i en bestandig Frygt for, at Du skal blive ramt af en Kugle, jeg beder saa inderligt til Gud, at han vil skaane dit Liv. Jeg haaber, at han vil bønhøre mig.

Det er ikke alene mine egne Sorger, som pine mig, men ogsaa Landets. Hvorfor forlode I dog Dannevirke? Prokurator Bach er rasende herover og mener, at General de Meza bør strengt straffes. Rigsdagen vil kræve Monrad til Regnskab, og man hører mange slemme Trudsler blive udstødte.

Det Værste er, at her har været Gadetumulter, og at Pøblen har truet Amalienborg. Politiet synes ikke at have været mandstærkt nok til at holde Orden, hvorfor Hestgarden er bleven kaldt til Hjælp. Den har drevet Pøbelhobene fra hinanden, men Prokurator Bach er herover bleven saa forbittret, at han har svoret paa, at dette smukke Korps skulde han nok faae afskaffet. Brandkorpset mødte paa Garnisonspladsen med Sprøjterne, og de skulle have gjort god Virkning.

Jeg har endnu ikke kunnet danne mig nogen Mening om det Hele; jeg veed hverken ud eller ind. Du maa oplyse mig; Du, som er derovre paa Krigsskuepladsen, maa kunne fortælle mig, om vi bør fordømme de Meza og de andre Generaler, som stemte for Dannevirkes Rømning.

Jeg har uhyre travlt med at ſtrikke Uldtøj til Soldaterne, trænger Du til Noget af den Slags, ſaa ſkriv mig til. Her dannes den ene Damekomitee efter den anden, de have alle til Formaal at afhjælpe Soldaternes Savn. Nogle Saarede ere allerede komne herover og indlagte paa Lazarethet i Rigensgade. Maatte Du dog aldrig blive blandt disſe. Jeg har hørt, at mange adelige Damer bringe Gaver til Lazaretherne, ſærligt har man nævnt Grevinde Frijs-Frijſenborg.

Min Broder er i disſe Dage næſten utilregnelig. Han taler kun om Dannevirke, han raſer, fordi vi have forladt Dannevirke, og paa ſamme Tid ſkælder han de tidligere Miniſterier ud, fordi de ikke have ſørget for, at vort Forſvar kom i tilbørlig Orden. Han tænker kun paa Krigen, og var han ikke ſaa gammel, troer jeg, at han gik frivilligt med.

Forleden Dag fik vi over Hamborg et Brev fra min Broder Præſten, det indeholdt ikke meget, blot, at han befandt ſig efter Omſtændighederne vel. Indeni dette Brev laa Brevet til Lieutenant Graafeldt, og det er neppe ſaa lakoniſk. Dette Brev følger med mit, ligeledes følger en Kurv med adſkillige Spiſevarer, Du ſkal dog ikke have disſe Herligheder alene for Dig ſelv, men kjønt dele dem med Graafeldt, det har min Sviger-inde forlangt.

Men til Gjengjæld for, at Graafeldt kommer til at smage Indholdet af Kjøbenhavns Kjødgryder, forlange vi, at han meddeler os, om der er hændet min Broder Et og Andet, der vil kunne interessere Familien; thi vi ere ikke uden Frygt for, at Slesvigholstenerne ikke ville lade ham i Fred. Hans Præstekald er godt, og en af de fordrevne Præster har maaskee faaet Lyst til det.

Gid nu Kurvens Indhold maa smage Dig og Graafeldt, og gid Du saa engang maa komme med hele Lemmer hjem til din

Dig elskende

Thora".

„Den kjære Pige," sagde Røst og kyssede Brevet. „Alle hendes Tanker ere hos mig."

Saa faldt han i Tanker, de fløj over til hende i Kjøbenhavn, de dvælede i de kjendte Stuer, hvori hun levede, og han ønskede sig at være derovre hos hende i Stedet for her i den kjedelige Bondegaard. Han havde levet i Tanken om den anden slesvigske Krig, han havde forestillet sig, at han vilde være den Samme nu som dengang, den frejdige Ungersvend, der var ligeglad, hvorledes det gik, men det var kommet ganske anderledes, under Krigens Tummel fulgte ham Billedet af en ung Pige i Kjøbenhavn, og han længtes efter, at Afgjørelsen snart maatte komme, for at han igjen kunde mødes med hende.

Da kom han i Tanker om Kurven. Han

aabnede Laaget og fandt adskillige gode Sager. Der stod en Krukke forloren Skildpadde, og over den laa i en flad Æske lækkre, stegte Rødspætter, der var Vildt og fiin Ost, ligeledes fandtes nogle Flasker Sherry og et Par Flasker Akvavit. Mens Røst var i Begreb med at undersøge Kurven, traadte Graafeldt ind.

„Her er jeg," sagde han, „jeg var forresten kommen af mig selv, for jeg har længtes efter at tale med Dem. Men hvad Pokker er det for en Kurv?"

„De har Part i den, Graafeldt."

„Hvad skal det sige?"

„Det skal sige, hvad jeg siger."

Røst fortalte ham nu Sagens Sammenhæng og overgav ham Brevet.

„Et Brev fra Pastor Thorsen!" udbrød Graafeldt overrasket. „Hvordan Pokker har han kunnet faae det sendt afsted?"

„Det vil De vel erfare af Brevet" sagde Røst. „Skynd Dem at læse det."

Dette lod Graafeldt sig ikke sige to Gange. Han aabnede Konvoluten, og ud af Præstens Brev faldt et mindre, det var fra Bertha. Han aabnede det hastigt, og læste:

Kjære Holger!

Hvad er der dog skeet? Hvilken Morgen, da man fortalte os, at I havde forladt Dannevirkestillingen! Og jeg maatte være glad og juble

som de Andre, ellers havde man fornærmet mig. Men naar jeg var alene, græd jeg, o, det gjorde mig saa ondt, saa ondt for Dig og dine Kammerater. Moder var bleg, ogsaa hende gik det til Hjertet. Forpagtere og Bønder kom op til Fader, han maatte give dem Viin, og de drak Skaal paa Skaal for Hertug Friederich der Achte, der nu residerer i Kiel.

De udstødte vilde Trusler mod alle danske Embedsmænd. De fortalte triumferende, hvorledes Borgermester Leissner i Eckernforde havde maattet flygte under Pøblens Forhaanelser, og saaledes skulde det gaae dem Alle. De nævnede Pastor Thorsen, ogsaa han skulde fordrives, da sagde min Fader, at det maatte ikke skee. Thorsen var hans Sjæleførger, og han var en god Sjæleførger, der mere tænkte paa sin Menigheds Tørst efter den evige Salighed end efter Politik. De lovede da af Agtelse for min Fader at lade Pastor Thorsen i Fred, men de vilde ikke love, at han blev i sit Kald, de mente, at nu maatte alle Embeder besættes med troe Slesvigholstenere.

Disse Folk, som ikke i Krigen ville komme til at sætte deres Liv i Vove, haanede den danske Hær, de mente, at den Lilleputarmee snart vilde blive knust af de forenede preussiske og østerrigske Hære, og de drak paa den danske Hærs forestaaende Nederlag.

Mange af disse drak mere end de kunde taale, og saa bleve deres Udtalelser ligefrem usømmelige.

Jeg kunde see paa Fader, at disse Optrin vare ham meget piinlige, og da vi endeligt vare blevne alene, sagde han til Moder:

„Folket er blevet vildt. Jeg har idag taget mod Gjæster, men jeg kan ikke blive ved dermed. Jeg befinder mig ilde. Noget haaber jeg dog at have opnaaet, jeg har forhindret, at de molestere Pastor Thorsen."

„Hvor Du er god," sagde min Moder.

„Ja, ja, Fader," sagde jeg, „Du er god, Du er altfor god til at skulle være Vært for et saadant Selskab, der ikke undseer sig for at drikke sig fuld og at . . ."

„Nu ja, det maa man tilgive de Folk," sagde Fader. „De have mod Forventning faaet deres Ønsker opfyldte." Da raabte han pludseligt: „Hvad er det dog ogsaa for en Politik, den danske Regering har ført!"

Dette Udraab lod mig kaste et Blik i min Faders Sjæl. Han var i sit Hjerte paa Kong Christians Side. Jeg vovede da at sige:

„Skulle vi ikke, hvilket tidligere har været paa Tale, rejse herfra og tilbringe Vintren i Hamborg?"

„Nej," sagde min Fader bestemt, „jeg bliver her."

„Du er ikke rask," sagde Moder, „Du skulde gaae i Seng."

„Du har Ret," sagde han, „jeg er ikke rask. Jeg gaaer derfor nu i Seng."

Siden da har Fader ligget tilsengs, og jeg frygter for, at det er meget alvorligt. Lægen mener dog, at der ingen Fare er paafærde, han anbefaler blot Ro.

Pastor Thorsen kommer her oftere end før. Jeg taler altid med ham om Dig, og vi have brudt vore Hoveder med at udfinde, hvorledes vi kunde faae et Brev sendt til Dig; da kom Moder en Dag os til Hjælp og mente, at det kunde skee paa den Maade, at det i Konvolut sendtes til en af Faders Forretningsvenner i Hamborg, han vilde da over Lübeck sende det til Kjobenhavn efter Adressen. Du seer, at vi have forsøgt paa, om det paa den Maade vil kunne gaae. Jeg skal sidst i Brevet opgive Dig Hamborgerens Adresse, maaskee Du ved hans Hjælp kan faae et Brev sendt til mig.

Holger! Hvilken Forskjel paa den lykkelige Sommertid og nu? Dengang var jeg næsten et Barn, jeg vilde ikke troe paa, at den nærmeste Fremtid kunde være fuld af Skyer. Nu er Ulvejret brudt løs, og jeg undrer mig over min egen Styrke, jeg troer, at jeg henter den fra min Kjærlighed til Dig. Til Alpers har jeg heldigviis Intet sjet, maaskee Du har indgydt ham Respekt, eller maaskee han har travlt med Undersundigheder.

Mine Tanker ere næsten altid hos Dig, og jeg takker Gud for, at han lod os tilbringe nogle lykkelige Øjeblikke sammen, før Krigen be-

gyndte. Jeg lægger Alt i Guds Haand, og derfor røgter jeg min Gjerning med Ro, men jeg vil ikke skjule, at jeg engang imellem fælder Taarer, det er, naar jeg tænker paa den Mulighed, at min kjære Fader ikke har lang Tid tilbage at leve i.

Skriv mig snart til, hvis Du faaer dette Brev, og gid det maa træffe Dig rask og vel. Jeg sender Dig mange Hilsener fra Moder.

Din egen
Bertha.

Nederst paa Brevet var den hamborgske Kjøbmands Adresse skreven.

Dette Brev stemte Graafeldt meget alvorligt. Han læste nu Præstens Brev, der lød:

„Saa ere da alle Illusioner bristede. Den gamle Dannevirkevold er forladt, og alle gode Lander synes at have forladt Danmark med det Samme. Jeg græd, da jeg hørte, at det var skeet.

Jeg var med i 1850 at erobre den fra vore Fjender, og jeg har troet saa fast paa, at den aldrig mere vilde blive deres.

Hvorfor begyndte vi Krigen, naar vi ikke vare bedre forberedte? Saa havde dog Røst og De selv Ret sidste Sommer, naar de paastode, at vor Hær ikke var fulgt med Tiden. Det er et svært Ansvar, de have paataget sig, der have siddet Tidens Krav overhørige.

Med Sorgen er der fulgt Bitterhed. Meget Arbejde i den danske Sags Tjeneste er nu spildt og vil neppe kunne gjenoprettes, med mindre Frankrig og England ville støtte vor Sag med Vaaben. Men hvem vil styrte sig i en Krig for Danmarks Skyld? Hvilken Stormagt vilde have Fordeel af en saadan Krig?

Og vi som i Sommer ventede paa den svenske Hjælp! Nej, Sverrig siger som de Andre: Enhver er sig selv nærmest. Det er ikke kristeligt, men det er god Politik.

Jeg vil ikke bebrejde de Meza, at han forlod Dannevirke; thi jeg har faaet at vide, at de preussiske og østerrigske Generaler ere enige om, at det var rigtigt, medens det paa samme Tid har givet dem stor Respekt for Generalen. I Danmark dømmer man vel anderledes.

Jeg stiller disse Ting forresk i mit Brev; thi hvad ere vore egne Sorger og Bekymringer mod Fædrelandets? Miste vi Slesvig, vil det blive os bebrejdet af kommende Slægter og især af dem herude, hvis Hjerter hænge ved Danmark.

Det staaer ikke godt til paa Eichberg; von Seebotten er syg og sengeliggende, og han bliver Dag for Dag mere afkræftet. Jeg er meget bedrøvet herover; vi ere politiske Modstandere, men jeg indrømmer, at han er Adelsmand i Ordets bedste Betydning. Han har forhindret, at Egnens Wühlere have forulempet

mig. Hans Datter slægter ham paa; Deres Forlovede, kjære Graafeldt, er en stolt Pige, det er hendes kjærlige Aand, som nu i Stilhed raader paa Eichberg. Moderens Tanker ere saa godt som altid optagne af Huset, og hun har ingen Interesse for Politik. Hun gaaer og trøster sig med, at vi ligesom sidste Gang nok tilsidst ville bringe Sejren hjem. Gid det var saa vel! Frøken Bertha har naturligviis fortalt Dem det Vigtigste, der er foregaaet paa Eichberg, jeg vil derfor ikke trætte Dem med Gjentagelser.

Jeg frygter for, at jeg ikke beholder mit Kald ret længe. Der skal være en af de fordrevne, slesvigholstenske Præster, som har faaet Lyst til det. Han har for Øjeblikket et Kald i Thüringen. Man fortæller mig, at han allerede har været herude og beseet den udvendige Side af min Præstegaard, og at han er bleven modtaget med aabne Arme af Egnens Wühlere. De hilse mig endnu, men med et hoverende Smil, som ærgrer mig og bringer Soldaterblodet op i mig, saa jeg, Gud forlade mig min Synd, ønsker at kunne kaste Præstekjolen, spænde Sablen om og ile til Dybbøl.

Min Kone tager Sagen paa sin egen Maade; De veed, at hun elsker Kjøbenhavn, at hun bestandigt taler om sin Fødeby og længes efter den. Nu mener hun, at hun snart kommer til Kjøbenhavn; thi, fordriver Fjenden mig herovre fra, er det jo naturligt, at vi tage Bopæl i Kjøben-

havn, til jeg kan faae et nyt Kald. Denne Udsigt lader hende møde Øjeblikkets Bekymringer med nogenlunde Ro.

Maa jeg bede Dem om at hilse min Ven Røst mange Gange. Han befinder sig nu i sit Es, i det Mindste anseer han de tre forrige Krigsaar for at være de bedste Aar af sit Liv, og nu har han faaet et nyt, godt Aar. Jeg troer, jeg spøger, Gud skal vide, jeg er ikke oplagt dertil, men det var de stolte Erindringer, som løbe af med mig, dengang kunde vi spøge i Danmark. Naar De svarer paa dette Brev, hvis det da kommer Dem ihænde, maa De fortælle mig om Røsts nyeste Bedrifter.

Gud være med Dem og alle Deres kjære Kammerater paa Dybbøl! Nu er det mørk, knugende Vintertid for Danmark, maatte der engang komme en blomstrende Vaar!

Her endte Præstens Brev; Graafeldt rakte det til Røst og sagde: „Læs det!“ Det gjorde Røst og sagde dernæst:

„Det er en haard Tid for Pastor Thorsen, han mister naturligviis sit Kald. Jeg seer, at Deres Forlovede heller ikke danser paa Roser.“

„Nej, desværre. Og skulde hendes Fader døe, vil hun blive endnu værre stillet. Disse Breve have ikke forbedret Humøret.“

„Lader os haabe det Bedste. Og nu ville vi strax prøve Kurvens Indhold og varme den for-

lorne Skildpadde. Under vort Maaltid skal jeg fortælle Dem Noget, som er Nyt for Dem."

Da de noget efter sade ved det velsmagende Maaltid, trak Røst en Flaske Sherry op, skænkede i Glassene og sagde:

„Graafeldt, De vil vel nok med mig drikke paa min Forlovedes Velgaaende?"

„Deres Forlovedes!" raabte Graafeldt forbauset.

„Ja, jeg er bleven forlovet."

„Gratulerer, gratulerer! Hvem med?"

„Med Thora Thorsen."

„Hendes og Deres Skaal," sagde Graafeldt og stødte sit Glas mod Rosts.

Denne fortalte ham nu, hvorledes han var bleven forlovet den sidste Aften, han var i Kjøbenhavn, og tilføjede:

„Vi havde besluttet at holde Forlovelsen hemmelig, til Krigen var forbi, men vi have indseet, at det ikke godt kan lade sig gjøre, hvis vi skulle korrespondere sammen; thi det vilde vække Opmærksomhed i Grossererens Huus, naar Thora jevnligt modtog Breve fra mig. Faa Dage for Krigens Udbrud fik Grosserer Thorsen og hans Kone vor Forlovelse at vide, og nu erfarer De den."

„Tak," svarede Graafeldt, „jeg haaber, at De maa komme lykkelig fra Krigen. Derpaa vil jeg drikke, og jeg er overbeviist om, at denne Skaal har Deres Forlovedes Tilslutning."

De klinkede og drak.

„Og nu," vedblev Graafeldt, „bliver De jo Svoger til Pastor Thorsen. Deres Forlovelse vil glæde ham, den vil være et Lysglimt i hans sørgelige Tilværelse. Vil De have en Billet lagt indeni mit Brev til ham?"

„Hold en Side aaben i Deres Brev, den udfylder jeg."

„Det skal jeg. Endnu idag skriver jeg; thi imorgen skulle vi paany over i Stillingen."

„Det skulle vi, og ikke for at slaaes, men for at arbejde; at alt det Arbejde dog var blevet gjort, inden vi kom!"

Efterat de to Venner endnu havde talt nogen Tid sammen, gik Graafeldt hjem til sit Kvarteer for at skrive Breve.

Trettende Kapitel.

Von Seebotten døer.

Der er Sorg paa Eichberg. Von Seebotten er stille hensovet en Dag i Begyndelsen af Marts. Pastor Thorsen er tilstede og taler Trøstens Ord

til den Afdødes Enke og Datter. Fruen er aldeles utrøstelig, men Bertha mere fattet.

Hun taler med Præsten om Forberedelserne til Begravelsen, hun lader Forvalteren komme og beder ham om at tage ned til Kappel og bestille Kisten. Tiderne ere saadanne, at Begravelsen bør foregaae i Stilhed.

Da Præsten var borte, overfaldtes Bertha ogsaa af sin Sorg, hun glemmer Krigen, hun glemmer Graafeldt, hun tænker kun paa sin kjære, kjære Fader. Natten falder paa, og hun græder sig i Søvn, det er en tryg og rolig Søvn, der styrker hende og giver hende Kræfter til den kommende Dag. Ikke saaledes med Moderen, der den næste Morgen seer træt og anstrengt ud.

Op paa Formiddagen kjørte en elegant Landauer op for Døren. Kudsken slog et høit Smæld med Pidsken, Blinkerne paa Hestenes Hovedtøj bevægede sig hurtigt frem og tilbage og glimrede i Martssolen. En Tjener, der havde siddet ved Siden af Kudsken paa Bukken, sprang hurtigt ned og aabnede Vogndøren. Baron von Oben, en høj, svær, statelig Mand i en Pelsværks Kappe, traadte ud af Vognen og gik ind i Huset.

Damerne havde forsøgt paa at fatte sig, da de saae Baronens Vogn holde for Døren.

„Er det en Ære, han ved denne Visit vil vise os?“ spurgte Fru von Seebotten.

Baronen traadte ind og udtalte sin største Deeltagelse med Damernes Sorg. Han roste meget

den Afdøde, kaldte ham sin Ven og sagde, at han var bleven stærkt rystet ved Efterretningen om hans Død. Der blev bragt Vin og Kage ind, og Baronen drak et Glas Vin med Damerne. Bertha havde anet, at Baronen var kommen i et bestemt Øjemed, hun havde ikke taget fejl; endelig kom han frem dermed.

„De tænker vel paa," spurgte han, „at lade min afdøde Ven begrave paa en Maade, der svarer til hans Stand og til hans Fortjenester af Landets Anliggender?"

Fru von Seebotten svarede, at hun paa Grund af de urolige Tider havde tænkt paa at lade sin Mand begrave i al Stilhed.

„Det bør paa ingen Maade ske," sagde Baronen. „Vi ere Mange, der ville vise von Seebotten den sidste Ære, ikke alene af Pligt, men ogsaa af Venskab. Jeg vil indstændigt bede Dem om Frue, at von Seebotten ikke bliver begravet i Stilhed."

„Ja, naar De synes det."

„Har De en Præst til at tale ved Graven?"

„Ja, Pastor Thorsen har været hos min Mand i hans sidste Dage, han har givet ham Religionens Trøst, han har . . ."

„Undskyld Frue, at jeg afbryder Dem," sagde Baronen, „men den Mand kan ikke tale over Baronens Baare."

„Hvorfor ikke?“ spurgte Fruen.

„Fordi han er dansk Præst. De skylder Deres Mand, at De lader en ægte, slesvigholstensk Præst tale ved hans Baare.“

„Vi fornærme Pastor Thorsen,“ sagde Fruen. „Han har været her og talt med os om min Mands Begravelse, han venter, at det bliver ham, som —“

„Undskyld Frue, at jeg atter afbryder Dem. Jeg kan forstaae, at denne Pastor Thorsen ønsker at tale ved Deres Mands Baare, han vil jo faae et smukt Honorar derfor.“

„Herpaa tænker Pastor Thorsen ikke,“ sagde Bertha. „Han er bekjendt for sin Uegennyttighed.“

„Nuvel, lad saa være,“ sagde Baronen, „jeg har i vor Undertrykkelsestid saavidt muligt holdt mig borte fra alle danske Embedsmænd. Jeg vil imidlertid sige Dem, at han ikke bør tale ved Baaren, det vilde være en Fornærmelse mod os Alle.“

„Han er endnu vor Sognepræst,“ sagde Bertha.

„Han vil ikke være det længe. Det er en Fejl, at han ikke allerede er afskediget, maaskee bliver han det inden Begravelsen.“

„Hvad siger De!“ udbrød Fruen. „Naar han ikke kan komme til at tale ved min Mands Baare, hvem skal da gjøre det?“

„Maa jeg udbede mig Deres Tilladelse til at anmode en af vore Præster derom?“ spurgte Baronen. „Det er en Pastor Blejstift, som altid har været vor Sag tro. Han flygtede i 1851 fra sit Fædreland og har senere havt et lille Kald i Thüringen.

Nu vil Regjeringen belønne hans Troskab og lade ham faae Pastor Thorsens Kald."

„Ja, naar De mener, at det ikke kan være anderledes," sagde Fru von Seebotten, „saa vil De bevise mig en Tjeneste ved at tale med Pastor Blejstift."

Bertha bed i sine Læber og sagde Intet.

„Det skal være mig en Fornøjelse at vise Dem denne Tjeneste," sagde Baronen. „Og maa jeg nu anbefale mig? De seer mig igjen ved Begravelsen. Er der forøvrigt Noget, hvormed jeg kan være Dem til Tjeneste, da henvend Dem til mig, og De vil finde en Ven i mig."

Baronen tog Afsked med Damerne og kjørte bort.

Da han var borte, sagde Bertha til Moderen:

„Hvad har Du dog gjort? Pastor Thorsen vil opfatte dette som en stor Fornærmelse, Pastor Thorsen er vor sande Ven, og Fader lærte mere og mere at sætte Priis paa ham."

„Jeg kunde da ikke fornærme Baronen," mente Fru von Seebotten, „han mener os det saa godt. Jeg holder i Grunden ogsaa mere af, at din Fader faaer en standsmæssig Begravelse end at han skal begraves i Stilhed."

„Moder, Moder, betænker Du ikke, at nu vil Danmarks værste Fjender møde ved Faders Begravelse! Du er selv født i Danmark, og jeg er forlovet med en dansk Officeer."

„Tys, lad Ingen høre det."

„Du seer selv, hvor skjæv vor Stilling er. Vi, maaskee de eneste Loyale her paa Egnen, vi skulle bidrage til, at Kongens Fjender skare sig om min kjære Faders Kiste! Og Fader selv var paa sine sidste Dage ikke En af Deres, han kaldte sig selv for en loyal Mand, han var det Glücksborgske Huus hengiven."

„Barn, nu maae vi ikke tale derom. Naar Begravelsen er overstaaet, saa . . ."

„Lader os da rejse herfra."

„Derpaa kunne vi altid tænke. Det er vanskelige Tider, og har man ikke et Øje paa hver Finger, kan man let blive bragt til Tiggerstaven."

Efter en Pause spurgte Bertha:

„Vil Du underrette Pastor Thorsen om den skete Forandring?"

„Han kommer her selv i Eftermiddag," sagde Moderen, „saa kunne vi Begge i al Ro sige ham, at en Anden kommer til at tale ved min Mands Baare."

Da Præsten kom om Eftermiddagen, fandt han Fru von Seebotten meget tilbageholdende og forlegen. Bertha fortalte ham da ligefrem, hvad der var hændet om Formiddagen.

„Og De har ladet Dem det byde!" raabte Præsten. „Fru von Seebotten, det havde jeg ikke ventet af Dem!"

„Ak, jeg kunde ikke sige Nej," svarede Fruen. „Baronen er ikke god at have til Fjende."

„Troer De, at De bliver hans Ven uden blind Underkastelse? See, det vil han forlange af Dem. Altsaa, her skal være stor Begravelse, de slesvigholstenske Stormænd paa Egnen ville samles om von Seebottens Kiste, de ville fortælle Verden, at han var en af deres Egne, men det var han ikke i den sidste Tid. O, nu forstaaer jeg Alt dette! Det begyndte at blive bekjendt, at von Seebotten ikke vilde hylde Augustenborgeren, at han haabede paa bedre Tider ved det Glücksborgske Huses Thronbestigelse, og Flere hældede til samme Mening som han. For nu at nedslaae den ulmende Opposition, skal Rygtet gjøres til Skamme, von Seebotten skal erklæres for at have været en fuldtro Slesvigholstener til sin Død. Jeg maa naturligviis ikke tale ved Graven; thi jeg vilde da sige Sandheden."

„Jeg forstaaer Dem ikke ganske," sagde Fru von Seebotten.

„Jeg forstaaer meget vel den kjære Pastor," sagde Bertha. „Begravelsen skal benyttes til en politisk Demonstration. O, gid den var vel forbi."

„De faaer naturligviis Deres Honorar alligevel," sagde Fru von Seebotten.

„Det modtager jeg ikke," svarede Pastor Thorsen noget skarpt. „Ja, nu har jeg altsaa ikke Noget her at gjøre. Tillad mig, inden jeg gaaer, at jeg maa gaae ind til von Seebottens Kiste og bede en Bøn ved den."

„Det har jeg naturligviis Intet imod," svarede Fruen, der følte sig noget stødt ved Pastor Thorsens bestemte Optræden.

„Jeg gaaer med Dem, Hr. Pastor," sagde Bertha, „jeg trænger til at bede."

Da de vare borte, fandt Fru von Scebotten, at Præsten havde ladet det skorte paa skyldig Høflighed imod hende, hun mente, at hun havde Grund til at føle sig fornærmet, og hvad var det saa han havde sagt om Begravelsen? Skulde Alle rette sig efter hans Villie? Det var jo ham, der saa stærkt havde holdt paa, at Begravelsen fandt Sted i Stilhed, naturligviis, da vilde Ingen have taget Anstød af, at han forrettede Jordpaakastelsen. Hun havde arbejdet sig op til at ærgre sig dygtigt over Præsten, da denne traadte ind med Bertha og sagde:

„Fru von Scebotten, jeg glemte før over andre sørgelige Ting at fortælle, at det rimeligviis bliver sidste Gang, De seer mig paa Eichberg; thi hver Dag kan jeg vente at blive afskediget. Jeg vil derfor nu sige Dem og Deres Datter Farvel, og jeg vil ønske Dem alt muligt Godt."

„Tak, tak," sagde Fru von Scebotten, der begyndte at glemme sin Ærgrelse og at blive rørt.

„Jeg haaber engang at see Dem under lysere Forhold."

„Gid det ogsaa maa gaae Dem vel," sagde Fruen.

„Gid det først maa gaae vort arme, lille

Fædreland vel," sagde Præsten, og en Taare saaes i hans Øine.

Han trykkede varmt Fruens og Berthas Haand og forlod Stuen.

„Der forlod vor eneste, herværende Ven i Nøden os," sagde Bertha.

„Du kan have Ret, men jeg holdt ikke af den Tone, hvori han talte før."

„Jeg vilde have talt som han," sagde Bertha, „O, gid dog Begravelsen var vel overstaaet!"

„Ja, gid den var, min Pige. Jeg haaber, at Alt vil løbe af paa en smuk og værdig Maade, der svarer til vor Stand."

Den følgende Dag lod Pastor Blejstift sig melde. Det var en lille, smidig Herre, der havde en stor Ordstrøm til sin Raadighed. Han talte med Pathos om den Afdødes store Fortjenester af den slesvigholstenske Sag, han fortalte derefter, at han, Præsten, nyligt havde været i Kiel og gjort Hertug Frederik den Ottende sin underdanigste Opvartning, han roste i høje Toner denne Hertug og gik dernæst over til at udtale sin store Ærbødighed for Fru von Seebotten og hendes Frøken Datter. Fruen behøvede ikke at sige meget, Præsten havde hele Tiden Ordet. Han viste en overdreven Høflighed og kyssede Fruen paa Haanden, da han gik.

„Nu, hvad synes Du om ham?" spurgte Bertha, da han var gaaet.

„En ualmindelig elskværdig og dannet Mand," sagde Moderen. „Han er Høfligheden selv."

„Da holder jeg mere af Pastor Thorsens Maade at tale paa," sagde Bertha. „Pastor Blejstift minder ikke om en Præst, han ligner en Kræmmer i Hamborg, der staaer og bukker for sine Kunder."

„Du er uretfærdig," sagde Moderen, „Du er bitter imod ham, fordi han er Slesvigholstener. Jeg vil bede Dig om at være høist forsigtig. Du skal være mere forekommende mod dem, der besøge os, Du sagde jo ikke et Ord til Pastoren."

„Jeg fandt ingen Anledning dertil."

Nogle Dage efter fandt Begravelsen Sted med megen Pragt. I den store Sal paa Eichberg samledes Følget, men der var ikke Plads til Alle, Mange maatte staae udenfor. Baron von Oben havde talt deeltagende Ord til Enken og Bertha, før Sørgehøjtiden begyndte. Damerne vare hensunkne i Taarer. Da Blejstift holdt sin lange, salvelsesfulde Tale, saae Bertha et Øjeblik aandsfraværende omkring paa Følget, hun slog hurtigt Øjnene ned; thi hun havde seet Alpers, som uafbrudt betragtede hende. Der foer en Gysen gjennem hende.

Endelig var Talen forbi, og Kisten bares ud af Gaarden. Nu sagde Følget Farvel til Damerne, der ikke skulde med til Kirkegaarden. Fru von Seebotten var en Besvimelse nær og maatte tage Draaber. Bertha var bleg, hun saae ud efter Ligtoget, det var hendes kjære, ejegode Fader, som de bare bort. Taarerne randt stille ned af hendes Kinder. Da kom hun i Tanker om, at Alpers var i Følget. Vilde han maaskee atter begynde paa at

forfølge hende? Havde han endnu ikke opgivet alt Haab?

Der traadte en Pige ind og meldte, at en Herre ønskede at tale med Damerne.

„Siig ham, at vi ikke kunne modtage ham, det er en upassende Tid, han kommer," sagde Fru von Seebotten.

„Jeg har sagt ham det," svarede Pigen, „men han svarede, at han var kommen langvejs fra."

Der opstod den Tanke hos Bertha: „Mon han ikke bringer mig et Bud fra Graafeldt?" Hun rejste sig og sagde: „Jeg gaaer ud og taler med ham."

Hun fandt en hende ubekjendt Herre, som bukkede meget høfligt og gjorde Undskyldning for, at han var kommen paa en saa upassende Tid.

„Nien," sagde han, „i dette Øjeblik blive vi ikke belurede, og jeg maa bort, inden Følget kommer fra Begravelsen."

„Hvem er De? Hvad skal det Hele betyde?" spurgte Bertha.

„Mit Navn er Henningsen, jeg er Forvalter paa Burenwalde."

„Har De Bud til mig fra Lieutenant von Graafeldt?" spurgte Bertha.

„Nej, men paa Deres Spørgsmaal mærker jeg, at De kjender mig. See, Lieutenanten bad mig, da jeg sidst saae ham, om at have et Øje med Alpers og faae at vide, om han igjen vilde besøge Eichberg. Alpers har i denne Vinter havt for-

færdeligt travlt med de slesvigholstenske Affairer, men han har derfor ikke glemt at mele sin egen Kage. Han er bleven gjort til preussisk Friherre, det er, hvad man her kalder Baron. Det er nu min Mening, at han vil sætte Alt ind paa, at De bliver Baronesse Alpers."

„Det bliver jeg aldrig!"

„Nu ja, det bliver De vel heller ikke. Men Alpers er en snedig og ondskabsfuld Fyr, han har villet skyde mig fra et Baghold, dengang jeg stod ham i Vejen hos Fru Christiansen, og derfor har jeg svoret, at den Streg skal blive ham betalt. Man kan ikke vide, hvad han kan falde paa, og derfor er jeg kommen for at sige Dem, at De i mig har en Ven i Noden. De kan befale, naar det skal være, over Forpagter Henningsen paa Burenwalde".

„Maa jeg takke Dem," sagde Bertha.

„Skulde De engang ville sende Bud eller Brev til mig," vedblev Henningsen, „da send ingen af Gaardens Folk. Det er en Særegenhed hos Folkene paa Burenwalde, at de altid ere paa Alpers Side. Det er det, jeg er kommen her for at sige Dem i al Korthed, og kan det undgaaes, at Nogen faaer at vide, at jeg har været her, da vil det maaskee være bedst. Før jeg gaaer, vil jeg spørge Dem, om De har hørt Noget fra Lieutenant von Graafeldt?"

„Ja, han befinder sig Gud skee Lov vel."

„Det glæder mig. Jeg holder af ham som var han min Broder, han har gjort mig en vigtig

Tjeneste. Hils ham, hvis Lejlighed gives dertil. Og nu Farvel Frøken, glem ikke, skulde det behøves, at sende Bud til Forvalter Henningsen paa Burenwalde."

Henningsen tog Afsked og gik. Bertha stod et Øjeblik og overvejede. Hun besluttede, at Moderen Intet skulde erfare om Henningsens Besøg, hun vilde fortælle hende, at det havde været en Mand, der samlede Penge ind til et fromt Øjemed. Hvo veed, Henningsens Tilbud var maaskee ikke at foragte; thi, naar Pastor Thorsen rejste bort, hvem skulde saa besørge Brevene til Graafeldt? Hun havde skrevet ham til og meldt ham Faderens Død, og hun ventede hver Dag Brev fra ham.

Fjortende Kapitel.

I Dybbølstillingen.

Der kæmpedes hver Dag paa Dybbølbjerg. Februar og en Deel af Marts Maaned var hengaaet med Kampe i Forterrainet, nu havde Fjenden midt i Marts aabnet sine Flankebatterier paa Broagerland, Granater foer ud over Stillingen og gjorde enhver Plet usikker. Lieutenant Anckers Kanoner fra Skandse Nr. 2 tordnede lystigt, kraftigt understøttede af Kanonerne fra Skandserne 4 og 6.

Det var Artilleriet, som spillede Hovedrollen, medens Infanteriet maatte ligge og lade sig skyde paa. Smaafægtninger forefaldt saa godt som hver Dag, men de vare til ingen Nytte, det skulde da være den, at de berøvede vore Folk mere og mere Tilliden til deres Vaaben overfor de preussiske Bagladegeværer.

Det var nogle Dage efter den 17de Marts, da Preusserne havde taget Avnbjerg, at Bording med sit Kompagni var Besætning for Skandse Nr. 4. Paa Grund af den stærke Beskydning om Dagen laa Besætningen i en Løbegrav bagved Skandsen. Vejret var prægtigt, Sneen forlængst borte, og hvor Græsset for Soldaternes Fodder kunde faae Lov dertil, voxede det frodigt, Lærkerne sang, og Solen skinnede fra en skyfri Himmel. Men det var koldt, og om Natten frøs det.

Kort efter at Kompagniet havde indtaget sin Stilling i Løbegraven, vilde Bording springe ned i den, han var saa uheldig at springe paa en Steen, hvorved han forstuvede sin venstre Fod. Det gjorde ulideligt ondt, hvorfor han strax begav sig til Underlægen, der havde sin Standplads i et lille, endnu ikke afbrændt Huus, foran hvilket det grønne Kvarantaineflag med det hvide Kors i grøn Grund lystigt vajede i Vinden.

Underlægen var en yngre, elskværdig Mand. Han havde lige spiist Frokost sammen med Bataillonskommandeuren, Kapitain Thostrup. Da denne

saae Bording komme hinkende, blev han mørk i Hu og spurgte:

„Skal De nu ogsaa paa Sygelisten?"

„Jeg er bange for det," svarede Bording.

„Vi kunne ikke taale at miste flere Officerer; fire, fem Stykker ere saarede og ligesaa mange syge."

Under store Smerter fik Bording Vandstøvlen trukket af, og Foden blev undersøgt. Thostrup stod og saae til i stor Spænding.

„Skal han meldes syg?" spurgte han Lægen.

„Det vilde vist være rigtigst," var Svaret.

„Hør Bording," sagde Kapitain Thostrup, „see, der staaer endnu en udmærket kold Beuf, og jeg kan traktere med et fortrinligt Glas Portviin. Spiis Frokost, drik hele Flasken ud, om De vil, men meld Dem ikke syg."

„Hør Doktor," spurgte Bording Lægen, „er der en Mulighed for, at jeg med den Fod kan vedblive at gjøre Tjeneste?"

„Paa Deres eget Ansvar kan De forsøge derpaa. Jeg skal lægge Dem en meget stram Bandage om, og saa maa De ligge paa Halm i Løbegraven eller Skandsen."

„Det Sidste er det Værste," mente Bording.

„Gjør det," sagde Thostrup, „forsøg derpaa."

„Hvem vil vide mig Tak derfor?" spurgte Bording.

„Jeg, jeg, Deres Bataillonskommandeur."

„Troer De, at Oberstlieutenanten vil takke mig?"

„Bryd Dem ikke om ham," sagde Thostrup, „Herregud, vi kjende ham jo."

„Godt," sagde Bording, „maa jeg saa smage paa. Deres Beuf?"

Uhyre fornøjet begyndte Kapitainen at skænke et Glas Portvin for Bording. Denne spiste Frokosten med god Appetit og sagde dernæst Farvel til Lægen og sin flinke Bataillonskommandeur, som desværre selv faa Dage efter blev angreben af Tyfus og maatte paa Lazarethet.

Foruden Graafeldt var der en ældre Reserveofficeer ved Kompagniet. Han var bleven udnævnt til Secondlieutenant efter Slaget ved Isted og var i Fredstid Bogholder paa en større Fabrik. Hans Navn var Holgersen; han var gift og sad i smaa Kaar. Krigen havde berøvet ham hans borgerlige Erhverv, af sin Secondlieutenantsgage skulde ikke alene han, men ogsaa Kone og tre Børn leve. Men han klagede aldrig og opfyldte sin Pligt samvittighedsfuldt. Bording og Graafeldt indbøde ham tidt til at deeltage i deres Maaltider; thi hans egne vare kun tarvelige. Han viste nu en smuk Deeltagelse for sin Kompagnikommandeur, da denne kom humpende tilbage, og sagde:

„Hvor jeg er glad ved, at vi beholdt Dem."

„Jeg siger det Samme," sagde Graafeldt.

„Nu ja," svarede Bording, „jeg vil forsøge, om det kan gaae. Vi have jo her ikke Andet at bestille end at ligge ned og lade os skyde paa."

Om Aftnen i Skumringen rykkede man ind i Skandsen, hvor Bording i Blokhuset fik et lunere Leje. Da Kompagniet rykkede ind, fandt det Artilleriet opstillet ved Kanonerne, og Artilleriofficeren gik midt i Skandsen og kommanderede. Han havde ikke været rigtigt tilfreds med sit Mandskab under Dagens Artillerikamp, nu, da den var ophørt, maatte det exercere ved Kanonerne.

Et halvt Kompagni ad Gangen maatte beklæde Blokhuset med Græstorv for at styrke det mod den fjendtlige Ild. Dette viste sig dog senere at være til ingen Nytte; thi Granaterne foer gjennem Græstorv og Bjelker som de kunde have været Smør.

Det var lidt efter Midnat, at Graafeldt gik frem og tilbage i den store Skandse for at have Tilsyn med Jordarbejdet. Natten var stjerneklar, og Blokhuset skærmede ham mod den bidende Østenvind. Ved de store Kanoner stode et Par Artillerister Vagt, de øvrige sov. Infanteristerne arbejdede flinkt.

Graafeldts Tanker vare paa Eichberg. Bertha havde tilskrevet ham et udførligt Brev om sin Faders Død og Begravelse, siden havde han Intet hørt fra hende. Da hun havde fortalt ham, at Pastor Thorsen rimeligviis om meget kort Tid vilde blive afskediget og derefter rejse til Kjøbenhavn, undrede det ikke Graafeldt, at han ikke endnu havde faaet Svar paa sit Brev; thi rimeligviis vilde Præsten have Svaret med, naar han kom til Kjøbenhavn. Det glædede Graafeldt, at Henningsen

havde talt med Bertha, han var jo Alpers svorne Fjende. Graafeldt tænkte paa at ville skrive til Forvalteren, men dog først afvente Berthas Brev.

Han lod Øjet glide hen over de arbejdende Soldater, hvoraf Nogle med store Køller dreve Pløkke gjennem Græstørvene, for at de kunde hænge bedre sammen. Mellem de mørke Kapper saaes flere lyseblaa, det var de saakaldte „Forglemmigejer", Forstærkningsmænd, som vare ankomne for at udfylde Hullerne i Regimentet. De havde ikke været velkomne; thi de havde i sin Tid tjent ved andre Regimenter, og, for at gjøre det rigtigt galt, var der sendt tydsktalende Sydslesvigere til de danske Afdelinger.

En Blaamand kom kjørende med en Trillebør, fyldt med Græstorv. Ved Uagtsomhed havde han nær kjørt paa Graafeldt.

„See Dem for," sagde Lieutenanten.

„Javel," svarede Blaamanden paa Tydsk.

„Hvor er De fra?" spurgte Lieutenanten.

„Jeg tjente sidst paa Eichberg," svarede Soldaten, „jeg kjender Hr. Lieutenanten godt."

„Ja saa!" udbrød Graafeldt overrasket. „De har tjent paa Eichberg. Saa veed De vel, at von Seebotten er død."

„Hvorfra skulde jeg vide det?" spurgte Soldaten. „Her kan jeg Intet faae at vide fra Hjemmet."

„Det er sandt," sagde Graafeldt. „Jo, Deres gamle Herre er død."

„Det var en god Mand."

„Deri kan De have Ret. Men gaae nu til Deres Arbejde."

Blaamanden havde just ikke et meget tiltalende Ansigt, der laa noget Lumsk og Dyrisk deri. Overfor Graafeldt havde han viist en krybende og indsmigrende Adfærd.

„Mærkeligt nok," tænkte Graafeldt, „at den Fyr netop er kommen til at tjene ved dette Kompagni."

Da Halvkompagniet blev afløst af det andet Halvkompagni, kaldte Graafeldt Soldaten hen til sig og sagde:

„For gammelt Bekjendtskab Skyld skal min Oppasser skænke Dem et Glas Portviin."

Soldaten tog til Huen og takkede meget.

Da Kompagniet et Par Dage efter kom over til Als, viste det sig, at Vording, ved i det kolde Vejr at ligge stille i Løbegrave og Skandser, havde paadraget sig en Maveforkølelse, et Onde, hvoraf allerede flere af Mandskabet led. Han forsøgte paa at blive helbredet for den, til han skulde over i Stillingen paany. Røst kom en Dag over og besøgte ham og sagde:

„Nu ere vi komne saa vidt, at de yngste Linieofficerer føre Kompagni, det varer ikke længe før Reservcofficerer, som ere uddannede for et Par Aar siden, komme til at føre Kompagni; thi dette Felttog tager ganske anderledes paa Kræfterne end et Sommerfelttog."

„Det kan jeg mærke," sagde Bording. „Er der ellers noget Nyt?"

„Aa nej, jeg er kommen i Oberstlieutenantens Unaade, fordi han mener, at mit Mandskab ikke er godt pudset."

„Ikke godt pudset!"

„Han har befalet mig at forskrive Pudsevoks fra Kjøbenhavn."

„Hvad behager?"

„Det er saaledes, og jeg har maattet gjøre det."

„Saa kommer jeg til at gjøre det Samme," mente Bording, „naar det regner paa Præsten, dryppер det paa Degnen."

„Hvorledes er det med Deres Fod?"

„Det gaaer kun langsomt fremad. Havde jeg blot min Mave kureret. Saadan en Mavesygdom giver daarligt Humør. — Nu, der er Graafeldt."

Graafeldt traadte ind, hilste paa Bording og Røst og sagde til den Sidste:

„Jeg kan hilse Dem fra Deres Ven, Pastor Thorsen. Han er kommen med sin Familie til Kjøbenhavn og vil snart skrive Dem et langt Brev til."

„Det glæder mig, at han er sluppen herovre fra."

„Det er gaaet over al Forventning heldigt. Jeg har paa samme Tid havt Brev fra Eichberg, der er heldigvis ikke noget Nyt."

„Det er maaskee derfor, at De er i saa godt Humør?" spurgte Røst.

„Ja, De har gjættet det."

De tre Officerer tilbragte Aftnen sammen, og deres Samtale drejede sig, som naturligt var, om Kampen ovre i Stillingen og blandt Andet om et Kompagni, der et Par Dage iforvejen havde faaet Mange slaaet ihjel af en Granat.

„Det var et Uheld, og det har naturligviis ikke gjort noget godt Indtryk paa Mandskabet," mente Røst.

„Naturligviis ikke," sagde Bording, „min Oppasser, som for var ganske flink, er bleven noget modfalden, efterat han har seet en Mand blive skudt midt over af en Granat. Han lever i en bestandig Frygt for, at hans Underkrop en Dag skal sige Farvel til hans Overkrop, og at han saaledes vil blive doubleret paa en mindre behagelig Maade."

„Nu ja, det er jo heller ikke saa vart," mente Røst.

„Jeg har," sagde Bording, „i Løbegravene ligget og spekuleret paa, at vi have et stort Ansvar, at mange Menneskeliv ere i vor Haand. Det er vor Pligt og Skyldighed at skaffe dem saa megen Dækning som muligt."

„Ja, det er sandt nok," svarede Røst. „Men er man altfor omhyggelig for deres Dækning, kan Mandskabet og Andre falde paa den Tanke, at man selv er bange."

„Nuvel, Røst, jeg tilstaaer, at jeg er bange for at blive skudt til ingen optænkelig Nytte. Jeg har i forrige Krig viist, at jeg ikke er bange, hvor

det gjælder, og det skal jeg ogsaa vise i denne Krig, men at blive skudt til ingen Nytte, nej Tak."

„Det er Altsammen rigtigt, men . . ."

„Men faae vi Halvdelen af Mandskabet skudt, inden Stormen paa Stillingen kommer, hvor bliver saa Haabet af om en Sejr?"

„Javist, jeg giver Dem Ret."

„Komme vi vel fra denne Krig, og vi saa bagefter maae erkjende, at vi af Mangel paa Omtanke have været Skyld i flere brave Folks Død, vil dette kunne pine os til vor sidste Dag."

„De taler smukt og rigtigt," sagde Graafeldt.

„Det er Artilleristernes Pligt," vedblev Bording, „at tage Tornen af, til engang Touren kommer til os at tage den af. Vore Jenser længes derefter."

„Jeg hørte igaar fortælle om en Bataillonskommandeur," sagde Graafeldt, „at han har den Idee, at han maa forsikre sig om sine Officerers, særligt sine Kompagnikommandeurers, Tapperhed. Han bruger den nemme Methode, at han spadserer med dem op ad Dybbøl Mølle til, naar Preusserne rigtigt overdænge os med Granater. Forleden fik han ved denne Tapperhedsprøve en flink Kompagnikommandeur skudt, han fik en ny fra et andet Regiment, han maatte ogsaa prøves, og Udfaldet blev, at han fik Benene skudte af og døde Dagen efter. Da nu Adjudanten blev indbudt til en lille Spadseretur op ad Dybbøl Mølle til, og han og hans Foresatte kom i en voldsom Granatild, spurgte han:

„Skulle vi ikke gaae op i Møllen, der faae vi det endnu varmere?“ Dette ironiske Spørgsmaal imponerede Bataillonskommandeuren, og fra den Dag ophorte han med sine Tapperhedsprøver.“

„Han er selv en tapper Mand indtil Dumdristighed,“ sagde Rost, „og han hører til den Slags Folk, der har den Idee, at kun den Mand er tapper, der, selv til ingen Nytte, udsætter sig for Faren, ja, finder en Slags Fornøjelse i at stille sig op som Skive for de fjendtlige Kugler.“

„Har vi Mange af den Slags Folk?“ spurgte Graafeldt.

„Det vil jeg just ikke sige,“ svarede Røst, „forleden Dag fandt Nogle af mit Mandskab paa at springe op og danse paa Brystværnet, for, som de sagde, at drille Preusserne. De bleve naturligviis opmærksomme paa denne Krigsdands og sendte os nogle Granater. Jeg kom nu til og fik Mandskabet jaget ned, hvilket satte det i meget daarligt Humør. See, det var ikke Tapperhed, det var Raadhed. Heldigviis blev ingen af Fyrene saarede eller skudte.“

„Paa den Slags Raadhed have vi Exempler nok,“ mente Bording. „Jeg paataler det strengt.“

Da Regimentet næste Gang rykkede over i Stillingen, fik Bordings Kompagni anviist Skyttegravene udenfor Skandserne Nr. 5 og Nr. 6. Disse Grave bestode af større Huller i Jorden, hvori der kunde være en Snees Mand, Jorden var opkastet som Dækning udad mod Fjenden. Afstanden mellem

Gravene kunde være mellem hundrede og to hundrede Alen. Foran disse Grave stillede vi en tynd Vedetkjæde.

Det var den Aften noget mørkt i Vejret, af og til faldt der Tøsnee og en kold Østenvind blæste. Da begyndte Fjendens Vedetter en heftig Skydning, vi besvarede Ilden, og Graafeldt begav sig fra den Skyttegrav, hvori han opholdt sig, ud til Vedetterne. Han gik fra den Ene til den Anden, og imellem dem, han kom forbi, var ogsaa Blaamanden fra Eichberg. Fjendens Kugler foer fløjtende forbi ham, de vare afskudte paa Maa og Faa og gjorde ingen Skade. Da kom der en Kugle svirrende fra Siden lige forbi Graafeldts Hovede. Den maatte være kommen fra en af vore egne Vedetter, og Graafeldt mente, at Geværet havde faaet en fejlagtig Retning under Affyringen. Han havde for travlt med at tænke paa Fjenden til at undersøge den Sag, det kunde altid skee senere.

Lidt efter lidt hørte Skydningen op og dyb Stilhed indtraadte, kun af og til afbrudt af et Skud fra Broager, Granaten foer ned et Sted i Stillingen og sprang. Skandse Nr. 2 besvarede strax Skuddet, for ikke at staae tilbage for Preusserne i Høflighed.

Da Vedetterne bleve afløste, viste det sig, at Blaamanden fra Eichberg var deserteret over til Fjenden. Saadanne Desertioner begyndte at blive ikke usædvanlige; hver Nat deserterede nogle Syd-

flesvigere over til Fjenden, de fortalte ham naturligviis Alt, hvad de vidste om Stillingens Styrke og om Mandskabets større eller mindre Kampdygtighed. En Nat maatte Feltraabet endog tre Gange forandres for disse Desertioners Skyld.

Femtende Kapitel.

Et nyt Træk af Alpers.

Paa Eichberg var Livet hengledet stille og trist efter von Seebottens Død. Hans Enke var aldeles hensunken i Sorg og begyndte at tilbede den Afdøde som en Helgen, hvis Meninger i Et og Alt burde følges. Bertha maatte begynde at tage sig af Huusvæsnet, hendes Tanker vare ofte paa Dybbøl, og hun bad mangen stille Bøn til Gud om, at han vilde skaane Graafeldts Liv, det forekom hende, at det dog vilde være for haardt, om hun skulde miste baade Fader og Forlovede.

Pastor Thorsens Bortrejse havde bedrøvet hende meget, nu havde hun Ingen, med hvem hun kunde tale om Graafeldt. Præsten havde for sin Afrejse været paa Eichberg, for at tage Afsked med Damerne, Fru von Seebotten havde grædt heftigt;

thi Pastor Thorsens Nærværelse havde mindet hende stærkt om hendes Mands sidste Dage, dengang Præsten jevnligt kom for at bringe den Afdøde Religionens Trøst. Bertha havde medgivet Præsten et Brev til Lieutenant Graafeldt. De aftalte, at Bertha gjennem Kjøbmanden i Hamborg, der havde besørget de andre Breve, skulde skrive til Pastor Thorsen og lægge sine Breve til Graafeldt indeni, og Thorsen lovede, naar han paa Hjemrejsen kom til Hamborg, at gjøre den paagjældende Kjøbmand en Visit.

Et Par Dage efter at Thorsen var rejst, kom den nye Præst op paa Eichberg i Besøg. Han havde et overordentligt indtagende Væsen, som i høj Grad behagede Fru von Seebotten, medens det frastødte Bertha. Fruen bad ham om ofte at besøge sig, da hun trængte stærkt til Trøst, og Præsten svarede, at det vilde være ham en kjær Pligt at opfylde: med Skriftens Ord at gyde Trøst i et sorgbetynget Hjerte.

Baron von Oben havde været paa Eichberg og viist overmaade megen Deeltagelse for sin Vens Enke. Han havde ogsaa talt om Landets Tilstand og udtrykt sin Glæde over de allierede Stormagters Fremgang. Det var hans Overbeviisning, at Hertugdømmerne nu for bestandigt vilde blive skilte fra Danmark. Derefter havde han rost meget den nye Sognepræst, en Roes, som Enken til hans synlige Tilfredshed istemmede. Bertha havde været tilstede, men ikke deeltaget i Samtalen, hun følte sig op-

rørt over den Glæde, hvormed Baronen omtalte Hertugdømmernes Løsrivelse fra Danmark. Da han var rejst, sagde hun til Moderen:

„Det vilde vist være rigtigt, om Du og jeg forlode Eichberg, saalænge Krigen varede."

„Gud bevar os, hvor skulde vi rejse hen?"

„Du er fra Danmark, Moder, vi kunne jo rejse til Kjøbenhavn."

„Hvor vil Du hen! Til Kjøbenhavn! Hvad vilde Baron von Oben sige dertil?"

„Det kan jo være os ligegyldigt, hvad Baronen siger, naar vi først ere vel borte herfra."

„Jeg vil ikke herfra," sagde Moderen, „her behandler man mig med Udmærkelse. Her har Adelen endnu Anseelse, det har den ikke i Danmark."

Bertha saae forbauset paa sin Moder og spurgte:

„Husker Du, at jeg er forlovet med en dansk Officeer?"

„Det husker jeg," svarede hun, „jeg har i mit stille Sind ofte tænkt derpaa. Det bliver en ulykkelig Historie for os, hvis vi blive skilte fra Danmark."

„Du taler sælsomt, højst sælsomt, det er næsten som Du ingen Kjærlighed har til dit Fædreland."

„Min Pige, jeg vil sige Dig, at en stakkels Enke som jeg maa være meget forsigtig, man kan ellers skade mig paa mange Maader."

„Nuvel, vil Du ikke rejse til Kjøbenhavn, saa lader os rejse sydpaa, lader os tage til de smukke Rhinegne."

„Nej, nej, jeg er vant til at rejse i din Faders Selskab, jeg kan ikke rejse alene. Jeg bliver herhjemme paa Gaarden. — Jeg talte før om, at Du var forlovet med en dansk Officeer, hvad vil Du gjøre, hvis vi blive skilte fra Danmark?"

„Rejse over og gifte mig med ham."

„Men Du min Gud og Skaber! vil Du lade mig blive ene her tilbage paa Eichberg!"

„Du kan jo rejse med."

„Hvad skal der saa blive af Eichberg?"

„Det kan vi sælge."

„Sælge Eichberg, som din Fader holdt saa meget af! Sælge Eichberg! Nej, det indlader jeg mig ikke paa."

„Finder Du, at det Liv, vi her føre, er behageligt?"

„Man viser os stor Agtelse og Ærbødighed, vi indtage en høj Stilling her paa Egnen, næst efter Baron von Oben ere vi de fornemste, og naar Sørgeaaret er omme, kunne vi jo deeltage i det selskabelige Liv, som Omegnens øvrige Godsejere føre."

„Inden Sørgeaaret er omme, er Krigen forbi. Og blive vi skilte fra Danmark . . ."

„Ja, saa maae vi finde os deri. Vi kunne ikke flytte dette Gods over til Sjælland."

„Jeg haaber, at Du vil faae et andet Syn paa Sagen," sagde Bertha. „Jeg har bundet min Skjæbne til Holgers."

„Men hvis han nu falder?"

„Da vil jeg ikke kunne udholde at leve blandt dem, der have sendt ham den dræbende Kugle."

„Det bliver Du nødt til. Og naar der er gaaet et Par Aar, vil Du række din Haand til en Anden."

„Aldrig!" raabte Bertha og gik fortørnet sin Vej.

Fru von Seebotten lod sig beherske af Vanens Magt. Hun havde i en Række Aar sammen med sin Mand boet paa Eichberg og kunde ikke tænke sig at skulle gjøre Forandring, hun stillede sig uvilligt til Alt, som truede dermed. Dersom Bertha rejste bort og lod Moderen blive alene tilbage, vilde Livet paa Eichberg blive altfor kjedsommeligt, Fru von Seebotten begyndte derfor at anse sin Datters Forlovelse for at være en Ulykke. Det var en anden Sag, hvis Hertugdømmerne bleve ved Danmark; da kunde Graafeldt overtage Gaarden, og Moderen komme til at henleve en lykkelig Alderdom hos sin Datter og Svigerson. Der var jo endnu en svag Mulighed for, at Hertugdømmerne ikke vare tabte for Danmark. Fru von Seebotten var en egenkjærlig Natur og bildte sig ind, at, befandt hun sig vel, maatte Datteren efterhaanden komme til at gjøre det Samme.

Følelsen for Fædrelandet var blevet stærkt svækket hos hende; hun havde jo i saa mange Aar hørt sine Omgivelser nedsætte Danmark, hun havde næsten vænnet sig til at see Alt med tydske Øine eller i hvert Fald at være i Opposition til Alt, hvad der var Dansk. Saalænge von Seebotten levede, havde hun aldrig anden Mening end han i politiske Spørgsmaal, og naar hun i Begyndelsen mere end sin Mand havde begunstiget en Forbindelse mellem Bertha og Graafeldt, var det dels fordi Graafeldt hørte til hendes egen Familie og dels fordi hun vidste, at Bertha dog tilsidst vilde stemme Faderen gunstig for Partiet, hvilket da ogsaa skete.

Men nu truede Datterens Forlovelse med at staae hende i Vejen, og derfor begyndte den at mishage hende.

En Dag kjørte en elegant Ekvipage op for Døren, i den sad Alpers, den nye, preussiske Baron. Kudsk og Tjener vare i nyt Liberi, den Sidste skyndte sig at springe af Vognen og at aabne Døren for sin Herre.

„Du maa modtage ham alene," sagde Bertha til Moderen. „Jeg kan ikke see ham, efter hvad der er forefaldet mellem os."

„Alpers er jo bleven Baron," sagde Fruen, „han er en mægtig Mand, man bør ikke støde ham for Hovedet."

„Du maa gjøre som Du selv vil," svarede Bertha og gik.

Alpers viste sig overfor Fru von Seebotten saa elskværdig som det var ham muligt, Fruen følte sig meget smigret og glemte ikke at titulere ham Hr. Baron. Talen drejede sig om von Seebotten, som Alpers roste over al Maade. Tilsidst spurgte han:

„Hvor er Frøken von Seebotten, jeg ønskede gjerne at kondolere hende?"

„Hun befinder sig ikke vel," skyndte Moderen sig at svare.

„Dog vel ikke Noget af Betydning?"

„Aa nej, stærk Hovedpine."

„Det glæder mig at høre. Det vilde være heldigt for Dem, Fru von Seebotten, om Deres Datter blev gift og fik en Mand, der kunde overtage Eichbergs Drift."

„Ak ja, De har Ret."

„Jeg kjender en Mand, som baade De og hun ville være tjente med," sagde Alpers, „men den Mand tager hun neppe."

Fruen, der af Bertha forlængst var bleven gjort bekjendt med alle Omstændigheder ved Alpers Frieri, svarede ham ikke paa denne Yttring, den kunde kun sigte til ham selv.

„Naar Eichberg blev drevet efter de nye Methoder," vedblev Alpers, „vilde den med Lethed kunne indbringe dobbelt saa meget som den nu gjør."

„Troer De det!" udbrød Fruen.

„Jeg er overbeviist derom."

„Hvor vil jeg kunne finde en Mand, der vil lære mig at drive Gaarden efter de nye Methoder?"

„Fru von Seebotten, De selv vil neppe være i Stand til at kunne gjøre det, men hvis De fik en Svigerson, blev det en anden Sag."

„Jeg har undertiden tænkt paa at bortforpagte Eichberg," sagde Fruen.

„Gjør ikke det," svarede Alpers ivrigt, „en Forpagter stikker mange af de Penge i sin egen Lomme, som De vil kunne have, naar De selv driver Gaarden."

Alpers kom i Samtalens Løb ikke tilbage til den Fordeel, det vilde være for Fru von Seebotten, hvis hun fik en Svigerson der forstod at drive Gaarden, og han talte saa behændigt, at dette maatte blive mere og mere indlysende for hende. Da han tog Afsked, bad hun ham paa det Høfligste om at gjentage Visitten. At Bertha yttrede sin Fortrydelse derover, da hun erfoer dette, er let at forstaae.

„Jeg hader ham," sagde hun, „jeg kan og vil ikke see ham."

„Men betænk dog Barn!"

„Vil Du ydmyge mig, Moder?"

„Nej, men betænk, at han nu er bleven Baron. Havde Du taget ham, var Du bleven Baronesse."

„Du er ikke mere den gamle Moder, som var saa omhyggelig for mig," sagde Bertha. „Du tager intet Hensyn til mig."

„Barn, husk dog paa, at nu hviler Alt paa mig. Jeg maa sørge for, at din Fremtid er betrygget, naar jeg lukker mine Øjne."

„Bryd Dig ikke om min Fremtid, den er betrygget," sagde Bertha.

Efterhaanden antog Samlivet mellem Moder og Datter en mindre fortrolig Karakteer end før, de stødte sammen paa flere og flere Punkter. Den før saa medgjørlige Fru von Seebotten begyndte at blive herskesyg; det havde vakt hendes Selvfølelse, at hun var bleven den Styrende paa Gaarden. Rigtignok var det hendes dygtige og paalidelige Forvalter, som ledede det Hele, og hvis Raad hun var fornuftig nok til at følge, men han maatte dog stedse indhente hendes Tilladelse, naar Et og Andet udenfor det Almindelige skulde foretages.

Da kom en Dag Huusjomfruen ind til Fru von Seebotten og Bertha og sagde:

„Heinrich er kommen."

„Heinrich, hvem er Heinrich?" spurgte Fru von Seebotten.

„Den Karl, som tjente her i Efteraaret, og som blev indkaldt til Soldat," var Svaret.

„Hvorledes kan han komme her?" spurgte Bertha overrasket.

„Han er deserteret," sagde Huusjomfruen.

„Fy!" raabte Bertha. „Det er kun Skurke, som desertere."

„Det forstaaer jeg mig ikke paa," sagde Jomfruen.

„Vil han paany have Tjeneste her," sagde Fruen, „maa han henvende sig til Forvalteren og forhøre sig, om vi have Brug for ham."

„Det vil han vel gjøre," mente Jomfruen. „han bad mig ellers fortælle Herskabet, at den danske Lieutenant, som var her i Sommer, forleden Nat er bleven skudt paa Dybbøl."

„Hvad siger De!" raabte Bertha bleg og skælvende.

„Lad ham komme herop," bød Fru von Seebotten.

Bertha mælede ikke et Ord.

Kort efter traadte Heinrich ind til Damerne. Han var endnu iført sin lyseblaa Soldaterdragt, der var noget medtaget af Tjenesten paa Dybbøl. Han hilste meget ærbødigt og ventede paa at blive tiltalt.

„Du har fortalt Husjomfruen," sagde Fru von Seebotten, „at Lieutenant von Graafeldt, som besøgte os i Sommer og senere, da de danske Tropper vare her paa Egnen, at han er bleven skudt paa Dybbøl."

„Saaledes er det, Deres Naade."

„Hvorledes har Du faaet det at vide?" spurgte Fruen.

„Jeg har selv seet ham falde."

„Du?" spurgte Bertha tonløst.

„Ja, jeg stod ved samme Kompagni som han."

„Gjorde Du?" spurgte Bertha. „Hvad hedder Kompagnikommandeuren?"

„Premierlieutenant Bording.“

„Det er rigtigt,“ sagde Bertha og var en Afmagt nær.

„Fortæl os, hvad Du har oplevet, siden Du forlod Gaarden.“

Dette gjorde Deserteuren. Begge Damerne lyttede til i stor Spænding.

„Og saa,“ endte Heinrich, „var det forleden Nat, at vi stode ude i Skyttegravene. Det kom til en lille Forpostfægtning, da blev Lieutenant Graafeldt ramt af en Kugle i Hovedet og styrtede død om. Da Fægtningen var ophørt deserterede jeg over til Preusserne, for jeg havde ikke Lyst til at lade mig skyde ihjel for de Danskes Sag. Hver Nat desertere der Sydslesvigere.“

Bertha sad maallos. Hun hørte ikke efter de Spørgsmaal, Moderen gjorde Deserteuren, og at hun tilsidst lovede at anbefale ham til Forvalteren, for at han kunde faae Tjeneste paa Gaarden. Da Fru von Seebotten, efter at Deserteuren var gaaet, vendte sig mod sin Datter, fandt hun Bertha liggende besvimet i Sofaen. Hun blev forskrækket, brast i Graad og gav hende de ømmeste Navne; Bertha kom kort efter til sig selv og sagde:

„Engst Dig ikke for mig Moder. Det kom saa pludseligt, saa uventet.“

„Hvor Du er bleg, Barn, Du skjælver.“

„Nej, nej, jeg vil være stærk; jeg vil skrive, ja, jeg vil skrive.“

„Til hvem vil Du skrive?“

„Til Pastor Thorsen, det er jo muligt, at Holger blot er bleven saaret, maaskee lever han. Det var jo mørkt, da han faldt og kort efter deserterede Karlen. Jeg vil skrive Moder, skrive strax."

„Skriv, mit Barn," sagde Moderen, „skriv, maaskee kan det berolige Dig."

Bertha satte sig til at skrive med rystende Haand og samtidigt rullede Taarerne ned ad hendes Kinder. Alt, som hun skrev, kom der mere Ro over hende. Brevet blev forholdsvis kun kort, hun lagde det indeni en Konvolut og adresserede det til Kjøbmanden i Hamborg. Det blev noget vanskeligt at faae Brevet strax besørget til Kappel; thi Gaardens Karle kunde ikke tages fra deres Arbejde, da faldt Fru von Seebotten paa, at bede Heinrich derom; han tog sig Intet for og vilde først den næste Dag blive sat i Arbejde. Deserteuren var strax villig til at besørge Brevet. Da han havde sat sig i Gang, blev han tiltalt af en af Gaardens Karle, som fulgte ham et kort Stykke paa Vej. Da Karlen tog Afsked, nikkede Deserteuren betydningsfuldt til ham, og snart blev han skjult af Hegnene. En af Gaardens Piger var bleven opmærksom paa, at Karlen nærmede sig Deserteuren, hun studsede og listede sig efter den Sidste. Hun skjød Gjenveje og kom derved forud for Heinrich; da fik hun Øje paa Alpers, der syntes paa Vejen til Eichberg. Hun beregnede, hvor han omtrent vilde komme til at møde Blaamanden, det var ved en Stente, hvoromkring der stode høje,

tætte Hegn og Smaabuske. Pigen gjemte sig, saa godt hun kunde, og afventede, hvad der vilde ske. Da Deserteuren mødte Alpers, sagde han til denne:

„Johan fortalte mig, Hr. Baron, da jeg forlod Gaarden, at jeg vilde møde Dem paa Vejen."

„Hvad Nyt?" spurgte Alpers spændt. „Har Du fortalt Herskabet, at Du har seet Lieutenant von Graafeldt falde."

„Ja, jeg har udrettet, hvad Hr. Baronen igaar paalagde mig."

„Tvivlede de om, at Du talte Sandhed?"

„Nej, de troede mig."

„Det er godt."

„Ja, men naar de nu engang faae at vide, at det Hele er Løgn?"

„Lieutenanten kan godt falde endnu. Skulde det gaae Dig galt, kom da i al Hemmelighed til mig, jeg skal skaffe Dig en Plads."

„Takker mangfoldigst. Jeg skulde ellers ind til Kappel med et Brev."

„Er det et Ærende for Dig selv?"

„Nej, det er for Fruen eller Frøknen, de ville have det hurtigt besørget."

„Maaskee staaer dette Brev i Forbindelse med, hvad Du har fortalt dem. Lad mig see, hvem Brevet er til?"

Heinrich gav Alpers Brevet; denne læste Udskriften og vilde give det tilbage, da sagde han:

„Jeg kan ikke forstaae, hvorfor det har Hast med dette Brev."

Til Heinrichs Skræk aabnede Alpers Konvoluten og udstødte et Forundringsudraab.

„Til Pastor Thorsen. Ej, ej.“

„Hr. Baron, jeg kan komme i den grueligste Forlegenhed ved, hvad De har gjort.“

„Dumrian! Hvor mange Breve komme ikke i disse urolige Tider aldrig til deres Bestemmelsessted? Der har Du Penge, gaa nu til Kroen, og bliv der saa længe som Du kan behøve til at gaae til Kappel og vende tilbage til Eichberg. Brevet faaer Du ikke tilbage.“

Deserteuren var just ikke ganske tilfreds med, at Alpers vilde beholde Brevet, men han var nødt til at finde sig deri og drev afsted til Kroen for at faae sig en Toddy. Alpers gik hurtigt tilbage ad den Vej, hvorfra han var kommen.

Pigen rejste sig fra sit Skjul og saae efter Alpers, Had og Foragt stod at læse i hendes Øjne.

„Gaa Du kun,“ sagde hun, „jeg skal vise Dig, at en ærbar Pige ikke ustraffet lader sig fornærme. Jeg maatte ved Nattetide flygte fra Neuhof, dengang jeg tjente der. Dine Hunde forfulgte mig, den ene bed mig, nu forfølger jeg Dig og bider Dig, hvis jeg kan.“

Hun stod et Øjeblik tvivlraadig, da sagde hun:

„Vejen er lang, men Vejret er godt. Jeg gaaer ikke idag tilbage til Eichberg, selv om jeg skulde miste min Kondition derved. Han maa

snareſt muligt have at vide, hvad her er ſkeet. Han hader Alpers ligeſaa meget ſom jeg."

Efter en ſøvnløs Nat mødte Bertha Morgnen efter ſin Moder ved Frokoſtbordet.

„Hvorledes har Du det, mit Barn?" ſpurgte Fruen bekymret.

„Hvis Holger ſkulde være falden, er al Glæde i Livet herefter forbi for mig."

„Tal ikke ſaaledes. Hvormange miſte ikke i Krigen Fædre og Brødre, Mænd og Kjæreſter? De falde paa Ærens Mark."

„Det er ogſaa min eneſte Trøſt."

„Barn, Du maa drikke din Kaffe," ſagde Moderen, „det gaaer ikke an, at Du ikke nyder Noget."

„Jeg har ingen Appetit."

Efter en Pauſe ſagde Fruen:

„Vi frygte for, at Doris er kommen en Ulykke til, hun er pludſelig forſvunden her fra Gaarden."

„En Ulykke? Hvorledes ſkulde det være ſkeet?"

„Ingen veed det. Hun er en flink Pige, og da hun ingen Kjæreſte har, har hun ikke kunnet tage Livet af ſig af Kjæreſteſorg."

„Jeg kan ſaa godt forſtaae, at en ſtakkels Pige tager Livet af ſig af Kjæreſteſorg," ſagde Bertha.

„Men Gud bevar os!" ſagde Moderen. „Selvmord er den ſtørſte Synd, ſom et Menneſke kan begaae."

„Er der ikke blevet søgt efter Doris?“ spurgte Bertha.

„Vi have søgt i Huset og paa Marken, men hun er intet Sted at finde.“

„Besynderligt.“

„Ja, hvis jeg ikke hører fra hende inden Middag, lader jeg Sagen melde til Sognefogden.“

Bertha glemte et kort Øjeblik sin egen Sorg, og hendes Tanker beskjæftigede sig med den forsvundne Pige. Da fik Moderen Øje paa en Rytter, som i hurtig Trav kom op imod Gaarden.

„Hvem kan han være?“ spurgte hun.

„Jeg synes, at jeg har seet det Ansigt før,“ sagde Bertha.

Ryttereu holdt udenfor Døren, kastede Tøjlerne til en Karl, som var kommen tilstede, og ilede ind i Forstuen. Kort efter stod han for Damerne, varm efter det hidsige Ridt, og Ridestøvlerne overstænkede med Snavs.

„Min Gud, hvem er De?“ spurgte Fru von Seebotten. „De bringer os vel ikke en ny Hjobspost?“

„Er De . . . er De ikke . . .?“ stammede Bertha.

„Jeg har talt med Dem før, Frøken,“ var Svaret, „det var den Dag, Deres Fader blev begravet. Jeg er Forvalter Henningsen fra Burenwalde.“

„O, nu husker jeg Dem.“

„Jeg har skyndt mig hertil, for at fortælle Dem, at det er usandt, naar en fræk Desertør har fortalt Dem, at Lieutenant von Graafeldt er falden."

„Hvad siger De!" foer Bertha op med blussende Kinder.

„Men jeg forstaaer ikke," sagde Fruen, „hvorledes De kan vide, at . . ."

„Undskyld, at jeg afbryder Dem, Frue. De skal faae Alt at vide. Alpers hader mig af Grunde, som ikke vedrører denne Sag, han hader mig saa meget, at han engang sidste Efteraar lagde sig i Baghold for at skyde mig. Jeg slap med dette Ar."

Henningsen pegede paa sin Kind, Fruen slog Hænderne sammen af Forfærdelse. Bertha sagde:

„Lieutenant von Graafeldt har fortalt mig derom. Men jeg længes efter at erfare, hvorfra De veed, at Lieutenanten ikke er falden."

„Jeg skal strax komme dertil, ærede Froken. Jeg opdagede engang, at Alpers paa Burenwalde havde kjøbt et Par af Folkene til at spionere for sig, det laa derfor nær at antage, at han vilde gjøre det Samme paa Eichberg."

„Men hvorfor?"

„Fordi han vilde vide, om han havde Medbejlere til Frøken von Seebottens Haand. Jeg tænkte imidlertid, at, udspionerede Alpers Andre, kunde jeg ogsaa udspionere ham. Sidste Efteraar kom en Pige til at tjene her paa Gaarden, hun hed Doris."

„Det er hende, som er forsvunden," afbrød Fruen. „Veed De Noget om hende?"

„Ja. Den Pige tjente engang paa Neuhof. For at undgaae sin Husbonds Efterstræbelser, maatte hun flygte ved Nattetid. Forbittret hidsede Alpers et Par Hunde paa hende, og den ene af dem bed hende."

„Jh, Gud bevar os!" raabte Fruen.

„Hun hader fra den Tid Alpers ligesaa stærkt som jeg gjør det. Hun lovede mig, da hun kom til at tjene her, at hun vilde lægge Mærke til, om Alpers stod i Forbindelse med en eller flere af Gaardens Folk. Og hun opdagede da, at han engang imellem i Nærheden af Gaarden mødtes med en Karl, der hedder Johan."

„Er det muligt!" udbrød Fruen.

„Da denne Johan igaar nærmede sig Desertøren, som skulde bringe et Brev til Kappel, fandt Doris det mistænkeligt, og hun fulgte efter Desertøren."

Henningsen fortalte nu, hvad vi allerede vide, og at den stakkels Doris træt og mødig var kommen til Burcnwalde, hvorfra hun i Løbet af Dagen vilde blive kjørt til Eichberg.

Bertha havde i den største Spænding lyttet til Henningsens Beretning. Da han havde endt, gav hun ham Haanden og sagde:

„Jeg skal aldrig glemme den store Glæde, De har forvoldt mig idag; før De kom, var jeg nær ved at døe af Sorg."

„Fy," sagde Fruen, „fy, Alpers maa være en ſlettere Karakteer end jeg har troet; at tænke ſig, at han har omgivet os med Spioner!"

„Mine Damer," sagde Henningſen, „lader os ikke for meget i dette Øjeblik fordybe os i, hvad der er ſkeet. Slemme Ting kunne muligviis endnu foreſtaae."

„Men Gud," sagde Fruen, „hvad mener De?"

„Maa jeg spørge, om der i det Brev, ſom Alpers igaar opſnappede, ſtod Noget, ſom kunde forbittre ham?"

„Det kan min Datter ſvare Dem paa," sagde Fru von Seebotten.

„Brevet," sagde Bertha, „var adreſſeret til Kjøbmand Meding i Hamborg, indeni Konvoluten laa et Brev til Paſtor Thorſen i Kjøbenhavn. Jeg fortalte Præſten, at en Deſertør havde meldt mig, at Lieutenant von Graafeldt var død, og jeg bad Præſten om endelig ſnareſt muligt at ſkaffe mig at vide, om det var ſandt."

„Stod der ikke Andet?" ſpurgte Henningſen.

„Præſten veed, at jeg er hemmeligt forlovet med Lieutenanten. De kan forſtaae, at jeg derfor ikke behøvede at ſkjule de Følelſer, ſom grebe mig, da jeg fik min Forlovedes Død at vide."

„Tak, nu veed jeg tilſtrækkeligt," sagde Henningſen. „Alpers vil for enhver Priis have Dem til ſin Huſtru, Frøken von Seebotten, det er Dem neppe ſelv eller Deres Fru Moder ubekjendt. Han har derfor ladet Deres og Deres Families Færd

iagttage af ſine Spioner. Rimeligviis havde han tænkt paa at ville ſlaae et Hovedſlag i den nærmeſte Fremtid, det kunde jo indledes med, at han lod Dem, Frøken, faae den Tro, at Lieutenant von Graafeldt var falden. De kan være overbeviiſt om, at han forlængſt har opdaget Deres Følelſer for Lieutenanten."

„Herom tvivler jeg ikke, men hvad vil han nu gjøre?" ſpurgte Bertha.

„Han veed endnu ikke, at vi have opdaget hans Spil. Deres Brev," vedblev Henningſen, „indeholder kun en Bekræftelſe paa, at hans Formodning om Deres Følelſer for hans Rival har været rigtig. Derſom Brevet er holdt i en rolig Tone, vil han maaſkee ſee Tiden an lidt endnu og give ſine Spioner Ordre til at faae Fingre i ethvert Brev, ſom herfra Gaarden adreſſeres til Meding i Hamborg, men hvis Brevet er ſkrevet ſaaledes, at han maa opgive alt Haab om nogenſinde at vinde Deres Haand . . ."

„Jeg er bange for, at det er ſkrevet ſaaledes," ſagde Bertha.

„Saa vil han hævne ſig."

„Hævne ſig!" udbrød Fruen. „Ih, Gud bevar os! Hvad vil han kunne gjøre os?"

„En Skurk finder altid paa Midler til Hævn."

„De gjør mig forſkrækket!" raabte Fruen.

„Moder, havde Du fulgt mit Raad, vare vi nu ikke paa Eichberg, og Alt dette vilde ikke være kommet. Vi kunne reiſe endnu."

„Frøknens Raad er godt," mente Henningsen.

„Rejse fra Eichberg!" raabte Fru von Seebotten. „Nej, jeg rejser ikke fra Eichberg."

„Saa lad mig i det Mindste rejse," sagde Datteren.

„Hvor kan Du nœnne at forlade din Moder,!" raabte Fruen, „nej, nej, det kan Du ikke. Jeg vil ikke kunne holde det ud at leve her alene."

„Dersom De bestemmer Dem til at blive," sagde Henningsen, „kan De til enhver Tid byde over mig, hvis Alpers skulde ville forulœmpe Dem, mine Damer."

„Tak, tak," sagde Fruen, „men jeg har jo rent glemt at byde Dem et Glas Viin, De maa trœnge dertil efter det anstrengende Ridt."

Samtalen mellem Henningsen og Damerne var bleven ført hurtigt, Replikkerne vare faldne Slag i Slag, nu begyndte man at tale roligere om Sagerne. Bertha var lykkelig, hun syntes nœsten, at hun kunde synge højt; Fru von Seebotten var derimod bleven forskrœkket over Udsigten til, at Alpers kunde hœvne sig. Henningsen sad ved Bordet, drak Portviin og spiste de hjemmebagte Kager, som Huusjomfruen havde bragt.

„Jeg forstaaer ikke Fru von Seebotten," sagde han, „at De ikke vil forlade Eichberg, saalœnge Krigen varer. De har, saa vidt jeg veed, en dygtig Forvalter. — Det vil heller ikke blive Dem saa vanskeligt at faae Gaarden bortforpagtet."

„Bortforpagtet!“ udbrød Fruen og var lige ved bestemt at afvise al Tanke om Bortforpagtning, da kom hun i Tanker om, at Alpers havde raadet hende til ikke at bortforpagte Gaarden, og, efter hvad hun idag havde oplevet, begyndte hun at tvivle, om Alpers Raad havde været godt.

„Seer De, Fru von Seebotten,“ sagde Henningsen, „De vil kunne faae en smuk, aarlig Indtægt af Eichberg, naar De bortforpagter Gaarden, og De vil blive fri for en Mængde Sorger og Bekymringer.“

„Men de Penge, som en Forpagter tjener, tjener jeg, naar jeg selv driver Gaarden,“ sagde Fruen.

„Ganske vist, men troer De, som ikke er kyndig i Landbrug, selv at kunne faae mere ud af Gaarden end en Forpagter vil give Dem? Hertil kommer endnu, at Forpagteren svarer Dem en vis aarlig Afgift, den faaer De, enten Aaret har været godt eller slet.“

„Der er Noget i, hvad De siger?“ sagde Fru von Seebotten.

„Jeg synes, at vi i dette Øjeblik,“ sagde Bertha, „bør tale om noget Andet end Landbrug. Siig mig, Hr. Henningsen, hvorledes skal jeg i dette Øjeblik kunne faae et Brev sendt til min Forlovede? Kan De hjælpe mig hertil?“

„Ja, jeg kan. Send Brevet i en Konvolut til mig, saa skal det sikkert komme til sit Bestemmelsessted. Jeg sender det til Fru Christiansen i

Hamborg og beder hende om at besørge det videre. Fru Christiansen er Ejerinde af Burenwalde."

Fru von Seebotten sprang i dette Øjeblik op af sin Stol og raabte:

„Der kommer preussiske Uhlaner ridende herop!"

De Andre saae ud af Vinduet og opdagede fire Uhlaner med en Vagtmester i Spidsen komme ridende op af Alleen.

„De komme maaskee ikke i noget bestemt Ærende," mente Henningsen. „Eller maaskee komme de for at gjøre Rekvisition af Fourage."

Saavel Gaardens mandlige som kvindelige Besætning kom ud for et see paa de fremmede Krigsfolk. De holdt stille midt i Gaarden. Vagtmestren kaldte en Karl til sig, talte et Øjeblik med ham, dernæst steg han af Hesten og gik ind i Forstuen.

„Lad dem ikke forskrække, mine Damer," sagde Henningsen, „og byd Uhlanerne en Forfriskning."

Neppe havde han sagt dette, før Uhlanvagtmestren, en høj, smuk Krigerskikkelse paa lidt over tredive Aar, traadte ind i Værelset og med et høfligt Buk spurgte:

„Er De Fru von Seebotten, og er De hendes Datter?"

„Ja," svarede Fruen, noget beroliget ved Uhlanens høflige Optræden.

„Jeg har Ordre til at føre Damerne med mig tilbage til Slesvig som Arrestanter!"

„Som Arrestanter!" gjentog Fruen og skjælvede.

„Hvorfor ere vi anklagede?" spurgte Bertha.

„For at underholde hemmelige Forbindelser med Fjenden," sagde Vagtmestren.

„Denne Anklage rammer ikke Moder," sagde Bertha, „lad hende blive her tilbage."

„Jeg har Ordre fra Pladskommandantskabet i Slesvig til at bringe begge Damerne med mig tilbage," svarede Vagtmestren.

„Ordren maa naturligviis følges," sagde Henningsen, „jeg er Forpagter paa et Gods her i Landskabet," henvendte han sig til Vagtmestren, „jeg er bekjendt for at være en god Slesvigholstener, og jeg er overbeviist om, at Anklagen mod disse Damer maa hvile paa en Misforstaaelse. De og Deres Mandskab have gjort et langt Ridt, har De Noget imod at indtage en Forfriskning, mens Fru von Seebotten lader sin Vogn forspænde?"

Det havde Vagtmestren Intet imod. Uhlanerne sade af, deres Heste fik et Foder, og Mandskabet blev beværtet paa det Bedste. Mens Damerne i stor Skynding gjorde sig færdige til Reisen, spiste og drak Henningsen med Vagtmestren. Han spurgte ham ud om, hvad Pladskommandanten var for en Mand, herom vidste Vagtmestren ikke meget, og da Henningsen ligefrem sagde, at han vilde ride forud til Slesvig og tale Damernes Sag, mente Vagtmestren, at det i ethvert Tilfælde ikke kunde skade, men maaskee snarere gavne. Da Damernes Vogn var forspændt, steg Henningsen tilhest og red hurtigt til Slesvig.

Henad Aften kom Henningsen efter et forceret Ridt til Slesvig, hvor der vrimlede af Soldater af alle Vaabenarter. Han satte Hesten ind i en Gjæstgivergaard, som han ofte havde besøgt, og begav sig strax til Hotel Esselbach, hvor Kommandanten boede. Hvor før danske Officerer gik ud og ind, saaes nu preussiske. Henningsen spurgte efter Kommandanten, og man henviste ham til Kommandantstabets Bureau, hvor han vilde faae alle mulige Oplysninger. Her traf han en Adjudant og bad ham om at skaffe sig Kommandanten i Tale i en højst vigtig Sag.

„Jeg veed ikke, om Obersten er hjemme," sagde Adjudanten, „men er han hjemme, vil han modtage Dem, da De siger, at Sagen er vigtig."

Kommandanten var heldigvis hjemme. Han sad ved et Skrivebord og skrev, foran ham stode to tændte Lys i Pletstager. Henningsen traadte ind, efterat Adjudanten havde meldt ham, Obersten rejste sig, gik Henningsen imøde og sagde:

„De ønsker at tale med mig om en højst vigtig Sag."

Henningsen saae, at han havde en smuk, ældre Officeer for sig. Et graasprængt Overskjæg dækkede Munden, det øvrige Ansigt var uden Skjæg. Ansigtet havde et Udtryk af militair Barskhed, der dog ikke forhindrede, at et velvilligt Smiil engang imellem kunde kæmpe sig frem.

„Jeg er Forpagter Henningsen fra Burenwalde,"

sagde Henningsen, „jeg var tilfældigviis tilstede paa Eichberg, dengang Uhlanerne i Formiddags afhentede Fru von Seebotten og hendes Datter."

„Hvad veed De om dem?" spurgte Kommandanten ivrig. „De skulle vedligeholde Forbindelse med den danske Hær."

„Det vil sige," svarede Henningsen, „at Frøken von Seebotten er forlovet med en dansk Officeer. Dersom en Dame i Kjøbenhavn var forlovet med en preussisk Officeer, kunde man ligesaa godt sige, at hun underholdt Forbindelse med den preussiske Hær."

„Hm, ja, men hun korresponderer med ham i Smug."

„Hvem veed, om en dansk Dame korresponderer med en preussisk Officeer i Smug? De kunne jo ikke korrespondere aabenlyst uden at udsætte sig for, at Brevene blive aabnede. Hvis De har seet Frøken von Seebottens sidste Brev til Lieutenant von Graafeldt, vil De neppe have fundet Noget deri, der handler om den preussiske Hær. Hun lever i en afsides Krog af Landet og seer vel sjelden eller aldrig en preussisk Soldat."

„Andre kunne bringe hende Efterretning om vore Troppebevægelser?"

„Tillad mig, Hr. Oberst, at sige Dem min Mening rent ud. Jeg er bekjendt for ikke at være nogen Ven af Danmark. De kan forhøre Dem om mig, og alle Egnens Beboere ville sige Dem, at jeg er en god Slesvigholstener. Nu skal De høre, hvor-

for de to Damer ere blevne Gjenstand for en nedrig Skurks Forfølgelse,"

Henningsen fortalte kort og tydeligt Damernes Stilling til Baron Alpers og Dennes mislykkede Forsøg paa at vinde Frøken von Seebottens Haand.

„Ah, en Kjærlighedshistorie," sagde Obersten smilende. „Fortæl videre, det interesserer mig, det var Noget for Paul Heyse."

Da Henningsen havde endt, gik Obersten et et Par Gange op og ned ad Gulvet og overvejede.

„Baron Alpers," sagde han, „nyder megen Anseelse hos vor Regering."

„En Regering er tidt nødt til at benytte sig af uværdige Redskaber," sagde Henningsen. „Det har ikke gjort den preussiske Regering populair paa vor Egn, at den har udnævnt Alpers til Friherre."

„Han er en Ven af Baron von Oben."

„Det veed jeg ikke, men Baron von Oben kommer jevnligt i Besøg hos Damerne paa Eichberg, jeg kan derfor sige, at han er en Ven af dem, og det er Sandhed."

„Hm, Baron von Oben en Ven af Damerne von Seebotten?"

„Ja, Hr. Oberst, men vil ikke hele denne Sag kunne bringes ud af Verden ved, at De befaler Damerne at opholde sig i Udlandet, saalænge Krigen varer."

„Hr. Henningsen, mindst havde jeg ventet, at De ønskede dem straffede."

„Det gjør jeg paa ingen Maade. Men ved en momentan Landsforviisning unddrages de flere Forfølgelser af Baron Alpers, og paa samme Tid har De jo umuliggjort, at Frøken von Seebotten vil kunne fortælle sin Forlovede Nyt fra de Egne, hvor Krigens Fakkel er tændt."

„De er en brav Mand, Hr. Henningsen," sagde Oberſten. „Jeg skal tænke over, hvad De har sagt mig. Naar Esforten er kommen hertil med Damerne, vil jeg strax forhøre dem."

Henningsen forlod meget tilfreds Kommandanten og haabede, at denne ubehagelige Sag vilde faae et godt Udfald. Han besluttede at blive Natten over i Slesvig og om muligt at faae Damerne i Tale, naar de havde talt med Kommandanten.

Senere paa Aftenen kjørte Damerne op for Hotellet, eskorteret af Uhlanerne. Vagtmeſtren steg af Hesten og gik ind for at melde, at han havde udført sit Hverv. Han kom tilbage i Følge med Adjudanten, der meget høfligt anmodede Damerne om at følge sig, de vilde strax blive modtagne af Oberſten.

Beklemte om Hjertet fulgte Damerne den unge Officeer, der med et Buk aabnede Døren for dem til Kommandantens Modtagelsesværelse. Oberſten hilste dem og bade dem høfligt om at tage Plads.

„Mine Damer," begyndte han, „jeg har seet mig nødsaget til at lade dem føre hertil; thi Baron von Alpers har meldt mig, at De, mine Damer, underholde Forbindelse med Fjenden, og han har

til et Beviis herpaa overgivet mig et Brev fra Dem, Frøken von Seebotten, til en Pastor Thorsen i Kjøbenhavn, og dette Brev var lagt indeni en Konvolut til en Kjøbmand Meding i Hamborg. Den Maade at sende Breve paa er mistænkelig."

„Hr. Oberst," svarede Bertha, „det er sandt, at jeg har ønsket at faae dette Brev sendt afsted. Jeg haaber, at De vil vise mig den Velvillie at tillade mig give Dem en udtømmende Fremstilling af Sagen."

„Det er min Pligt at høre Alt, hvad De har at sige til Deres Forsvar."

Bertha gav nu en Fremstilling, som i Et og Alt stemmede med Henningsens. Obersten nikkede velvilligt.

„Frøken von Seebotten," sagde han, da hun havde endt, „det har ikke skadet Deres Sag i mine Øjne, at De er forlovet med en Officeer, selv en fjendtlig Officeer er en Kammerat i enhver preussisk Officeers Øjne, og jeg er i det Hele taget tilbøjelig til at skænke Deres Beretning Tiltro. Men paa den anden Side er Mistanken imod Dem ikke fuldt hævet. Deres Brev, som er i mit Værge, indeholder Intet for Dem Kompromitterende, men hvem borger mig for, at Deres tidligere Breve ikke have gjort det?"

„Troer De, Hr. Oberst, at jeg skænkede de kæmpende Hære en Tanke paa en Tid, da jeg mistede min kjære Fader?"

„Den hele, ubehagelige Sag, mine Damer," sagde Kommandanten, „har jeg tænkt mig at kunne ordne paa den Maade, at de inden to Gange 24 Timer forlade Slesvigholsten og opholde Dem i Udlandet, saalænge Krigen varer."

„Jeg skal forlade Eichberg!" udbrød Fru von Seebotten.

„Hvis ikke," svarede Obersten, „er jeg bange for, at jeg maa beholde Dem og Deres Datter som Arrestanter. De ville blive underkastede Forhør, Tjenestefolkene paa Eichberg maae afhøres, maaskee Andre, og det vil kunne vare længe, inden jeg seer mig i Stand til at sætte Dem paa fri Fod, selv om jeg personligt er overbeviist om Deres Uskyldighed."

„Skal jeg være Arrestant!" udbrød Fru von Seebotten. „Ih, Gud fri mig!"

„Hr. Oberst, jeg mener, at Moder hellere vil leve paa fri Fod i Udlandet end være Arrestant i Slesvig," sagde Bertha.

„Ja, ja. Arrestant! Nej aldrig! Arrestant!"

Fru von Seebotten saae høist fortvivlet paa Kommandanten.

„Jeg betragter altsaa Sagen som afgjort," sagde Obersten. „Jeg maa beklage, at jeg har gjort Dem Ulejlighed idag, og lad mig haabe, at vi engang maae sees under lykkeligere Forhold."

Han bukkede for Damerne, der rejste sig og toge Afsked. Obersten kaldte paa Adjudanten, og meddelte ham, at Damerne kunde gaae, hvorhen de

vilde. Deres Vogn holdt endnu udenfor Hotellet, Fruen vilde strax tilbage til Eichberg, men Kudsken protesterede og sagde, at Hestene maatte have mindst et Par Timers Hviil.

„Deres Kudsk har Ret," sagde en Stemme.

Damerne vendte sig om og stode Ansigt til Ansigt med Hennings en. Efter hans Raad besluttede de at blive Natten over i Slesvig.

Sextende Kapitel.

Livet i Dybbølstillingen.

Paaskeklokken havde første Paaskedag kimet over Land og By, men ikke som i 1848 meldt om saa haard en Strid. Kanonerne havde som sædvanligt tordnet i Dybbølstillingen, men ellers havde Fjenden forholdt sig rolig. Vejret var uhyggeligt og raat, Regn- og Sneebyger afvexlede med hinanden

Henad Aften besatte Bordings Kompagni Løbegravene mellem to Skandser i Stillingen. Vaadt og tilsølet kom Mandskabet derud, og en Deel deraf maatte strax aflægge Tornystrene og Lædertøjet og sætte Geværerne i Pyramider; thi der skulde i Løbet af Natten forandres en Deel ved den ene Skandses Pallisadering. Bording, hvis forstuvede

Fod endnu smertede ham, fik laant en Feltstol i en af Skandserne, paa den satte han sig mellem de to Skandser. Henad Natten begyndte det at fryse, Skyerne fordelte sig, og den aftagende Maane skinnede klart. En let Dis laa over Egnen, man kunde lige skimte den af Preusserne besatte Dybbøl Vy og de enkelte Lys, som glimtede derovre i nogle af dens Huse.

„Det maa være kjedsommeligt for Dem at sidde her," sagde Graafeldt til Bording.

„Ja, det er forbandet kjedsommeligt. Hvis jeg vilde, kunde jeg melde mig syg og komme i en varm Seng."

„Hvorfor gjør De det ikke?"

„Fordi jeg vil holde ud, saalænge jeg kan. Jeg giver mig ikke for saa lidt. Var det en af mine Folk, der var i samme Tilstand som jeg, befalede jeg ham strax at gaae paa Lazarethet. Han kan undværes, men det kan ikke jeg."

„Men vil Nogen vide Dem Tak herfor?"

„Seer De, Graafeldt, hvad der holder os Allesammen oppe, er Tanken paa Fædrelandet. Der er Noget, jeg veed ikke hvad, ved denne Fædrelandskjærlighed; der er nu dem, som vise denne Kjærlighed ved at holde Taler og gjøre Løfter, som ikke holdes, og der er Andre, som vise den ved at lide og kæmpe. Vi befinde os mellem deres Tal. Og naar man inat vilde spørge mig: Hvor er Fædrelandet? Da vilde jeg pege paa alle disse mørke Skikkelser, som vi skimte ved Pallisaderne, og

paa Artilleristerne, som staae ved Kanonerne og stirre ud mod Broager. Hvor Fædrelandets Blod flyder, der er Fædrelandet. De kan da nok forstaae, at jeg maa blive her, og naar De har spurgt, om Nogen vil vide mig Tak derfor, da vil jeg svare Dem, at det ville mine Folk, de holde af mig, de ønske, at jeg skal blive mellem dem, og det er min bedste Tak. Anden Tak forlanger jeg ikke."

„Jeg kan godt lide Dem, for hvad De der siger," sagde Graafeldt.

„De skal ikke lide mig, for hvad jeg siger, men for hvad jeg udretter," sagde Bording.

Nu hørtes der lydelige Hurraraab nede fra Dybbøl By. Bording studsede, rejste sig og raabte:

„Til Gevær! Skynd Jer, Folk!"

I et Nu havde Mandskabet faaet Tornystre og Lædertøj paa og stod kampberedt bag Løbegravenes Brystværn. Hurraraabene nede ved Dybbøl vedvarede, og en heftig Skydning begyndte fra vore foran liggende Skyttegrave. Før Mandskabet fra disse var kommet tilbage, kunde der ikke afgives Ild fra Løbegravene. Det var en ung, tapper Officeer, som kommanderede i Skyttegravene. Han blev staaende derude, til vore og Preussernes Bajonetter krydsedes. Da trak han sig tilbage, men hans Tilbagetog var ikke af de hurtigste; thi hans Støvle havde gnavet ham et Hul paa den ene Fod, hvorfor han i Skyttegraven havde taget Trætøfler paa; en saadan Fodbeklædning giver ikke den hurtigste Gang.

Bording fordelte hans Mandskab mellem sit og befalede, at der skulde sendes Fjenden en hurtig Rodeild; Kompagniet fik Ordre til at sigte lavt, da Skyttegravene laae nede paa Bakkens Skraaning. Hver Mand, der havde afskudt sit Gevær, skulde strax dække sig bag Brystværnet og lade hurtigt. Fjenden besvarede ikke vor Ild, men neppe sagtnede den, før han skjød saa stærkt, han trække kunde. Vort Mandskab laa godt dækket, hvorfor ikke en Mand blev saaret, og da Alle havde ladet paany, befalede Bording dem at rejse sig samtidigt og strax begynde Rodeilden; det gik ligesom sidst, Fjenden besvarede ikke Ilden, han havde travlt med at dække sig, saa godt han formaaede. Da vor Ild sagtnede, begyndte Fjenden atter at skyde, men med samme Resultat som før, idet vore Folk i deres fortrinlige Dækning undgik at blive ramte. Saaledes vedblev den Fægtning at føres, som det senere viste sig til stor Skade for Fjenden, der ude foran Stillingen havde efterladt en Mængde Døde og Saarede.

Det var endnu ikke blevet lyst, hvorfor man kun kunde skyde i den Retning, hvor man formodede, at Fjenden laa. Den ene Skandse havde skudt nogle Huse i Dybbøl By i Brand. Over den brændende By stod den aftagende Maane med sit blege Lys, under den saaes de røde Flammer midt i store Røgskyer, og af og til lynede et Glimt fra Kanonerne. Da vendte en Soldat sig om mod Bording og sagde:

„Hr. Lieutenant, det er min Faders Gaard, der brænder ovre i Dybbøl."

„Ja saa? De er Nordslesviger?"

„Lad Gaarden kun brænde, det siger Intet," vedblev Soldaten, „vi offre gjerne Liv og Ejendom, hvis derved kan opnaaes, at Slesvig bliver ved Danmark."

Bording saae med Velvillie paa den unge, kjønne Soldat, men Tiden var ikke til at føre en Samtale. Det var nu begyndt at blive lyst, og der kom Ordre til, at Skyttegravene skulde tages tilbage. Den tappre Officeer, som Fjenden havde fordrevet fra denne, rykkede atter frem med sine Folk, da Solens Straaler lyste over Skandserne. I et Løb tog han Skyttegravene tilbage trods en heftig Ild, og han fik derfor af sit Mandskab et tordnende Hurra. Hans Korporal blev under Frem-rykningen dødeligt saaret, hans sidste Ord vare:

„Farvel, længe leve gamle Danmark!"

Tilbageerobringen af de andre Skyttegrave kostede os flere Officerer og mange Mand. Men Fjenden blev slaaet tilbage paa hele Linien.

Den Dag, anden Paaskedag, kunde Kirkeklokkerne atter ringe og melde om saa haard en Dyst. De ringede ovre paa Als, Menigheden gik i Kirke og takkede Ham, der raader for Sejer og Nederlag.

Efter nogle Timers Vaabenhvile begyndte Preusserne paany at bombardere Dybbølstillingen, og særligt faldt om Eftermiddagen Granaterne tæt

i den Løbegrav, hvori Bording stod med sit Kompagni.

„Det lader til, at Preusserne takke os for sidst," sagde han.

Det var blevet et forrygende Sneevejr og bitterligt koldt. Der kom Ordre fra Regimentskommandeuren til Bording om at skrive en Kompagnirapport om Kompagniets Deeltagelse i Kampen.

„Hvorledes!" udbrød Bording, „skal jeg skrive her i denne Løbegrav, mens Sneen flyger mig om Ørene?"

„Det maa de," svarede Bataillonsadjudanten, „Oberstlieutenanten betragter det vel for at være en blot Formsag."

„Det gjør jeg ikke," svarede Bording. „Jeg maa nu see at kunne faae Noget skrevet op med Blyantet, blot Sneen ikke udvidsker det ligesaa hurtigt som jeg har skrevet det."

En af Folkene maatte laane Bording sit Tornyster, og paa den skrev han i al Korthed Rapporten. Da den var affendt, sagde han til Holgersen og Graafeldt:

„Jeg har kun i al Korthed kunnet skildre Kompagniets Deeltagelse i Kampen, den vil naturligviis hengaae upaaagtet, da vi hverken have Døde eller Saarede, heldigviis."

„Vi have dog gjort Fjenden stor Skade," sagde Holgersen.

„Det mener jeg med," svarede Bording, „men da vi ikke selv have lidt Noget, vil det ikke kunne

forstaaes. Skjøndt Lieutenant M. ikke hører til dette Kompagni, har jeg dog nævnt ham i min Rapport for hans modige Opførsel imorges."

„Hvad kan det hjælpe," mente Holgersen, „Oberstlieutenanten kan ikke lide ham."

„Jeg har gjort min Pligt," sagde Bording, „jeg har min Samvittighed fri. Det er en stor Fejl, at der lægges altfor lidt Vægt paa Kompagnirapporterne, de kunne indeholde Detailler, som udvikes i Regimentsrapporterne."

„Tillad mig at gjøre den Bemærkning," sagde Graafeldt, „at Kompagnirapporterne ogsaa kunne sætte en Grændse for en Regimentskommandeurs altfor subjektive Opfattelse. Naar en Regimentskommandeur er som vor, er det jo vitterligt, at hans Uvillie mod en eller anden Officeer ikke vil kunne lade ham fælde en uhildet Dom over, hvad denne Officeer foretager sig. Gjør han noget Galt, vil det blive særligt fremhævet, gjør han noget Godt, vil det blive undervurderet."

„Man maa finde sig deri," sagde Bording og trak paa Skuldrene, „lykkelig Den, der i Felten finder en velvillig Regimentskommandeur. Om Hassel skal det dog siges, at han forstaaer at føre sit Regiment, og at det har bevaret sit Navn som et af Hærens bedste."

„Kunde han det, hvis han ikke havde dygtige Officerer og et fortrinligt Mandskab?" spurgte Holgersen.

„Der er Noget af den gamle Skole hos ham," sagde Bording, „som lader mig sige: Ja, han kunde det. Er han uretfærdig mod mig, skal man dog altid finde, at jeg kan bedømme ham med Retfærdighed."

„Sikket Vejr," udbrød Graafeldt, „blot Afløsningen snart kom! Naar man har været i Fægtning, synes man, at der ovenpaa burde følge et eller andet Behageligt, saadan i Retning af Afløsning strax. Mon Broager ikke snart er færdig med at sende Granater herned?"

Dette gjaldt en Granat, der faldt lige tæt ved Mandskabet.

Da Mørket faldt paa, kom endelig Afløsningen, og samtidigt begyndte Vejret at klare op. Regimentet skulde samme Aften over paa Als og udhvile sig i et Par Dage.

Foureren bliver altid sendt i Forvejen for at bestille Kvarteer. Han venter Kompagniet paa et bestemt Sted og har da Kvarteerbilletter til Alle. Hvor Vejen fra Augustenborg drejer af til Landsbyen Bro, ventede Bordings Foureer paa Kompagniet. Alt var i Orden, Lieutenant Graafeldt skulde ligge med en Deling i Bro, der skulde ogsaa Kompagnikommandeuren have været hen, men da Bro var bleven forbeholdt de kvarteersyge Officerer, var han sammen med Lieutenant Holgersen bleven anviist Kvarteer paa —gaard, hvor ligeledes en Deling af Kompagniet skulde ligge.

I Mulm og Mørke marcherede Bording og Holgersen i Spidsen for Delingen til —gaard. Da de ankom dertil, lode de Delingen gjøre Holdt udenfor Hovedindgangen, og Bording gik ind i Stuen, hvor han fandt en Kreds af unge Damer, siddende i livlig Samtale med en Kaptajn af Artilleriet. Bording forebragte sit Ærende, fremviste sin Kvarteerbillet og bad om at faae et Værelse anviist til sig og Lieutenant Holgersen.

Da rejste en ældre Dame sig og sagde, at hun vidste bestemt, at Overkommandoen havde fritaget Gaarden for yderligere Indkvartering af Officerer, da den var belagt saa stærkt med Artilleri. Hendes Mand var for Øjeblikket ikke tilstede, men hendes Søn skulde strax anvise de Menige Kvarteer. Bording svarede, at han maatte henholde sig til sin Kvarteerbillet, han kunde ikke noget andet Sted opsøge sig et Kvarteer og havde heller ikke Lov dertil. Han vilde imidlertid gaae ud til sine Folk og der afvente Herremandens Hjemkomst. Da Bording kom udenfor, spurgte Folkene:

„Komme vi snart i Huus?"

„Det er ikke min Skyld Folk, at I ikke forlængst ere komne i Huus," svarede Bording.

„Det vide vi," svarede Folkene.

Gaardens Ejer var under dette kommen tilstede og begyndte meget højrøstet at fortælle, at han af Overkommandoen var bleven fritaget for flere Officerer i Indkvartering, hertil svarede Bording barsk, at det Spørgsmaal kunde blive drøftet, naar

Folkene havde faaet deres Kvarteer anviist. Herremanden bad dem følge sig og viiste dem ind i en stor, tom og kold Lade, Folkene brummede, men Herremanden sagde, at mange andre Soldater havde været indkvarterede der før dem. Der var altsaa Intet at gjøre ved den Sag.

Da Herremanden og de to Officerer vare blevne alene, begyndte Bording heftigt at bebreide Herremanden hans Mangel paa Patriotisme.

„Mine Folk have været i Slag," sagde Bording, „til Tak derfor lader De dem vente paa at komme i Kvarteer, og da de saa endeligt komme der, hvad er det saa for et Kvarteer, de faae?"

„Jeg har intet bedre," var det studse Svar.

„Maae vi saa bede om at faae vort Kvarteer anviist," sagde Bording.

„De Herrer faae intet hos mig."

„Vil De da have, at vi skulle ligge paa Landevejen inat?"

„For mig gjerne."

„Hør," sagde Bording forbittret, „De fortjente en god Dragt Prygl; thi Deres Opførsel er i høj Grad simpel."

„Hvad — hvad behager!"

„Jeg skal vise Dem, at jeg er ikke til at spøge med."

Bordings Holdning imponerede Manden; Overkommandoen, som han paaberaabte sig, var langt borte, men Bording var i hans umiddelbare Nærhed. Officererne fik da anviste Kvarteer i en lille

Stue, hvori der stode to Senge op til hinanden; der fandtes endvidere et Bord og to Stole.

Officererne gave Oppasserne Ordre til at hente kogt Vand til Thee og gjorde sig det saa bekvemt som muligt. Da traadte Artillerikapitainen ind til dem og sagde, at han var bleven sendt af Fruen i Huset for at bede Officererne komme ned at drikke Thee. Bording afslog Indbydelsen paa det Høfligste og forsikkrede, at den Modtagelse, han havde faaet, var af den Beskaffenhed, at han ikke vilde have Herremanden Noget at takke for, selv ikke for en Kop Thee. Artilleriofficeren roste meget Damerne, men maatte indrømme, at Herremanden undertiden var noget fort for Hovedet. Det lykkedes dog ikke det svære Skyts at faae det lette til at drikke Thee i Dameselskab.

Med god Appetit spiste Bording og Holgersen deres Aftensmad og røg deres Pibe, og da Klokken var bleven elleve, gik de i Seng.

„Den Seng er bedre end jeg havde ventet," sagde Bording, og strakte sig med Velbehag i den. „Sluk kun Lyset, Holgersen."

I dette Øjeblik traadte Bordings Oppasser ind og sagde:

„Der er kommet en Ordonnans fra Regimentet."

„Hvad Pokker er der nu paa Færde?" spurgte Bording.

Han sprang ud af Sengen og lod Ordonnansen træde ind. Denne overbragte en skreven Ordre til,

at Bording skulde tage Kvarteer i Bro og øjeblikkeligt melde sig hos Oberstlieutenanten.

„Hvor boer Oberstlieutenanten?“ spurgte Bording Ordonnansen.

Han fik at vide, at det var noget over en Fjerdingvej fra —gaard.

Ærgerlig kastede Bording sig i Klæderne og gav Ordre til strax at lade Færdselsvognen forspænde. Mens han stod og ventede paa den, kom Oppasseren og fortalte, at Gaardens Piger havde fortalt, at Herremanden havde sat sig til Hest og var reden over til Regimentskommandeuren.

Nu var Alting forstaaeligt. Endnu før Færdselsvognen var bleven forspændt, kom en ny Ordonnans og meldte, at Bording først næste Morgen Klokken 9 skulde melde sig hos Oberstlieutenanten.

Saa kjørte da Bording afsted, gemytligt rygende paa sin Feltpibe, Situationen begyndte at interessere ham. Natten var bleven stjerneklar, og den aftagende Maane staaet op.

„Jeg gad vide,“ tænkte han, „hvor mange Menneskers Nattesøvn, der vil blive forstyrret ved den Historie. Der er nu først Holgersen og jeg selv, dernæst min Oppasser, de to Ordonnanser og de to Mand paa Færdselsvognen. Det giver til en Begyndelse syv.“

Da Bording kom til Bro, bankede han Beboerne op i det første Huus, han kom til, et Par Ansigter saae forskrækkede ud af Vinduet, og af den

Besked, han fik paa sine Spørgsmaal, maatte hau skjønne, at Sognefogden boede udenfor Byen.

„To til syv giver ni," sagde Bording.

Vognen kjørte fra Byen ud i et smukt Landskab, der hvilede saa roligt i Maaneskinnet som om der ingen Krig var til. Bording glemte, hvad Maalet for Kjørslen var, han stirrede op mod den smukke Nattehimmel med de sølvglindsende Fjerstyer, og derfra lod han Blikket glide henover den drømmende Egn, der om ikke lang Tid skulde staae i Vaarens Pragt. Han blev greben af en mild, drømmende Stemning, som afbrødes af, at Vognen holdt udenfor en Gaard, og Kudsken udtalte den Formening, at her boede vist Sognefogden. En af Beboerne blev banket op og fortalte, at Sognefogden slet ikke boede der, at man maatte have misforstaaet den tidligere Besked, og at Sognefogden boede i Bro.

„Kjør tilbage," sagde Bording, „det var den halve Snees."

Vognen blev vendt og afsted gik det tilbage til Bro. Der saaes Lys i en stor Bondegaard, nu sprang Bording selv af Vognen og gik ind i Stuen, hvor nogle Gjæster vare i Begreb med at drikke det sidste Glas Punsch med Værten, før de gik. Bording spurgte efter Sognefogden.

„Her seer De ham," sagde Værten, „drik nu først et Glas med os paa gamle Danmarks Velgaaende og siig mig saa, hvad De vil."

Bording fik et Glas Punsch, og Danmarks Skaal blev drukken med stor Begejstring.

„Jeg kan tænke mig, hvad De vil, Hr. Lieutenant," sagde Sognefogden. „De kom humpende herind, De er en syg Officeer, som vil have Kvarteer."

„Aa nej," svarede Bording, „rigtignok har jeg forstuvet min Fod, men derfor har jeg ikke meldt mig syg, Foden er tvertimod i Bedring. Men skjøndt jeg ikke er kvarteersyg, og Bro er forbeholdt saadanne Officerer, maa jeg dog anmode Dem om at skaffe mig Kvarteer, jeg har faaet Ordre til at være her."

„De gjør Tjeneste med en forstuvet Fod," sagde Sognefogden, „saa kan De trænge til et Glas til. Deres Skaal."

Han skænkede i Bordings Glas og klinkede med ham.

„Skjøndt det er over Midnat," sagde Sognefogden, „skal jeg skaffe Dem Kvarteer. Det vil knibe."

Da Gjæsterne nu gik, bad Sognefogden Bording om at følge sig ud i den sovende By, der laa belyst af den aftagende Maane. De kom til en større Bondegaard, Sognefogden bankede paa, og Bonden kom ud med et Lys i Haanden.

„Sognefogden blev Nummer elleve," sagde Bording til sig selv, „Bonden her er Nummer tolv."

Bonden sagde, at han allerede havde faaet en Officeer i Kvarteer, men at han nok til Nød kunde tage mod

Een til. Under Samtalen herom vare de komne ind i en større Stue, hvor der i Væggen var to Alkover. Sognefogden sagde Godnat og gik. Bonden raabte derpaa: „Herud Piger!“ Pludselig sprang to unge Piger i den bare Særk ud af den ene Alkove og løbe deres Vej.

„Nummer tretten og fjorten,“ lo Bording, „men hvem ligger i den anden Alkove? Dog vel aldrig flere Piger?“

„Nej, der ligger en Officeer,“ sagde Bonden.

„Landligt og uskyldigt,“ sagde Bording.

Pludselig stak Graafeldt Ansigtet ud af Alkoven og raabte:

„For Pokker, kan jeg ikke faae Lov til at sove i Ro?“

„De har Nummer femten,“ sagde Bording.

„Hvad behager?“

„Sov nu blot,“ sagde Bording.

Bonden gik ud med et høfligt Godnat, Bording klædte sig af ved Maanens Lys og sprang ind i Alkoven, hvor de to unge Piger nys havde ligget. Han var træt og faldt snart i en dyb Søvn.

Imidlertid vare de, der bleve forstyrrede den Nat paa Grund af Bordings Omkvartering, flere end han selv talte; thi Færdselsvognens Heste og Mandskab og Bordings Oppasser skulde ogsaa have Kvarteer.

Da Bording næste Morgen blev vækket af sin Oppasser, nænnede han ikke at forstyrre Graafeldt i hans Søvn. Han drak sin Thee, tog sin Knorte-

stok i Haanden og begav sig paa Vejen til Oberst-lieutenantens Kvarteer.

„Den Spadseretour vil just ikke gjøre min Fod godt," sagde han, „men lad gaae, Vejret er præg-tigt, jeg kan i et Par Dage hvile mig ud her paa Als. Hvis jeg kom kjørende i Færdselsvognen, vilde den Gamle troe, at jeg var bleven gal, jeg maatte give ham en lang Forklaring om min Fod, og saa vilde han brumme en Roes frem i Skjægget, hvis han da ikke glemte den for at røfle mig af, fordi jeg . . . ja, fordi jeg igaar Aftes har handlet som Enhver vilde gjøre i mit Sted, gaaet derhen, hvor-hen min Kvarteerbillet paabød det og ikke heller glemt, at melde det til Bataillonen."

Det gik imidlertid bedre end Bording havde ventet. Oberstlieutenanten syntes at være ualminde-ligt vel opstaaet den Dag, han talte om, at han havde faaet at vide, at —gaard ikke kunde modtage en større Indkvartering end den havde, og at han derfor havde sendt Ordonnansen afsted med Ordre til Bording om at indkvartere sig i Bro. Regiments-kommandeur og Kompagnikommandeur skiltes mod Sædvane fra hinanden paa den mest venskabelige Maade.

„Hm," tænkte Bording paa Tilbagevejen, „han har sovet paa den Historie fra iaftes og indseet, at han ikke burde have forstyrret min Nattesøvn, fordi en Mand kommer hæsblæsende og fordrer en Officeer jaget bort, der trænger til Hvile efter Kamp og Strabadser. Hasel burde have holdt med sin Officeer."

Da Bording kom hjem, var Graafeldt staaet op og ventede paa ham med Frokosten. Han fik nu Aarsagen at vide til, at han var bleven forstyrret om Natten.

„Dersom De er overtroisk," mente Graafeldt, „maa De være glad ved, at De ikke kom til at sove i de Senge paa —gaard; thi der siges, at Alle, som hidtil have sovet i dem, ere faldne, og at de, som ville komme til at sove i dem, have samme Skjæbne ivente."

„Da er det i Sandhed et Held," mente Bording, „at den bløde Hovedpude ikke kom til at trykke Dodskysset paa min Pande. Jeg troer imidlertid ikke paa slig Overtro."

„De kan ikke nægte, at den er tilstede midt imellem os. Hørte De ikke Kapitain Aa. forleden fortælle, at han ikke vilde drikke med Nogen før et Slag; thi i forrige Krig vare ufravigeligt de faldne, med hvem han ved saadanne Lejligheder havde drukket."

„Ganske vist, det fortalte han, og jeg lader ham beholde sin Overtro, hvorfor skulde jeg forstyrre den?"

„Ja, det er ogsaa min Mening. Af Folkenes indbyrdes Tale om Natten ude i Skandserne og Løbegravene har jeg mærket, at de ere meget overtroiske."

„Nu ja, hvorfor skulde de ikke være det? Fra gammel Tid have de Danske været overtroiske."

Naar Graafeldt opholdt sig ovre i Stillingen, var han saa stærkt optaget af det, der foregik

omkring ham, at han ikke havde megen Tid til at tænke paa, hvorledes det stod til nede paa Eichberg. Paa Als dvælede hans Tanker derimod helst ved Bertha og ved hendes stille Liv sammen med Moderen. Han havde i længere Tid ikke hørt Noget fra hende, han havde tilskrevet dette, at det var blevet hende vanskeligere at faae et Brev sendt afsted, efterat Pastor Thorsen var bortrejst, men hendes lange Taushed begyndte nu at forurolige ham.

„Hvorlænge mon denne Krig kan vare?“ spurgte han sig selv. „Saalænge den varer, er det mig umuligt at komme til hende.“

„De seer saa drømmende ud,“ sagde Bording en Dag til ham, „hvad tænker De paa?“

„Jeg tænkte paa, at for et Aar siden kjendte vi To ikke hinanden, og da drømte Ingen af os om, at vi skulde kæmpe sammen paa Dybbølbjerg.“

„Det er en Sandhed,“ sagde Bording. „Men den er noget triviel.“

„Maaskee, men for et Aar siden drømte jeg heller ikke om, at mine Tanker kunde blive beherskede af en Anden, der er langt borte fra mig.“

„De taler om Deres Forlovede,“ sagde Bording. „Hvor dog en Forlovelse kan forandre Folk. Nu er ogsaa Røst bleven en Anden.“

„Det synes jeg ikke.“

„Det er, fordi De selv er forlovet. Naar man gjør ham en Visit, sidder han altid og skriver til Kjæresten.“

„Det gjør jeg ikke.“

„Det er, fordi De er forhindret fra at gjøre det ellers gjorde De det gjerne.“

Graafeldt lo.

Den første April var Kompagniet igjen ovre i Dybbølstillingen og besatte, da det var blevet mørkt, Skandse Nr. 8. Det var et afskyeligt Vejr med Snee og Hagelbyger. Da Frontbatterierne endnu ikke havde aabnet deres Ild, var Skandse Nr. 8 et forholdsviis roligt Opholdssted; thi den kunde ikke sees af de preussiske Batterier fra Broagerland og naaedes derfor kun af vildfarende Kugler. Der var meget Arbejde til Besætningen i denne Skandse; thi der skulde opkastes nogle nye Traverser, da disse endnu vare under Opførelse, var der ikke sørget for Vandets Afløb, hvorfor Skandsens Indre lignede en Dam af gult, leret Vand.

Paa Grund af Skandsens forholdsvise Sikkerhed var det Mandskabet tilladt at opholde sig i det lune Blokhuus; nede paa venstre Fløj var dette blevet strengt forbudt. Midt igjennem Huset i en indbyrdes Afstand af nogle Fod stode svære Bjælker for at bære Taget. Omkring Væggene lob, man kunde kalde det Bænke, hvis de ikke havde været sex Fod brede; deres Hensigt var at tjene til, at Soldaterne kunde staae paa dem og fyre ud gjennem de i Væggen gjorte Skydeskaar. Midt paa den ene Væg var en Dør, og ligefor denne hang en Hornlygte, der gav et meget sparsomt Lys.

Soldaterne sade eller laae paa den omtalte, et Par Fod fra Jorden anbragte Bænk. I det usikkre

Belysning toge de sig højst maleriske ud. En Lysstribe faldt ned paa et smukt Krigeransigt, men den øvrige Del af Figuren var indhyllet i Mørke, en anden Stribe faldt paa en Smørdaase og en Kniv, der engang imellem hentede Smør op af Daasen, men Haanden, der førte Kniven, kunde man neppe skimte. Folkene smaasnakkede for at holde sig vaagne, deres Tale drejede sig om Preusserne, og om hvorlænge Krigen endnu kunde vare, det var en dæmpet, vedholdende Mumlen, der snart lød stærkere, snart svagere.

Officererne havde Plads i den ene Ende af Blokhuset, hvor de ovenpaa Aftensmaden nu gemytligt drak deres Toddy. Kompagniets Officerer havde ikke kjendt Artilleriofficeren før, der kommanderede i Skandsen, men i Felten er man strax overfor hinanden som gamle Bekjendte. Stormen tudede udenfor og foer om Hjørnerne paa Blokhuset; til Fjendens Granater hørtes Intet, derimod lød af og til et dumpt Skrald, naar Arbejderne udenfor stampede Jorden fast og med Køllen kom til at slaae mod Blokhuset.

Nu afbrødes Stilheden af Støj; thi der skulde afløses. Folkene rejste sig fra deres siddende eller liggende Stillinger. Det havde været umuligt at forhindre, at en Enkelt var falden i Søvn, han blev ublidt vækket af sine Kammerater og var naturligviis højst fortrydelig herover; men en Underofficeer kom til og kastede Parterne paa Døren. Nu var Blokhuset et Øieblik tomt, men det varede ikke

længer end til de to afløste Delinger kom ind og gjorde sig det bekvemt.

Saaledes forløb Natten. Da det begyndte at dages, bedrede Vejret sig, og nogle højere Officerer inspicerede Skandsen.

Lidt efter Middag kom en Artilleriofficeer, der havde været nede paa venstre Fløj, forbi Nr. 8. Han fortalte, at Preussерne havde sendt en Parlamentair ind, for at bede om Tilladelse til at begrave nogle Døde, der endnu fra den 28de Marts laae imellem de to Hære. Dette var blevet tilstaaet. Neppe var Artilleriofficeren gaaet videre til Skandse 9, før der lød: Bum, bum! En Granat foer hvislende hen over Skandsen. Preussерne havde aabnet et stort Frontbatteri paa Avnbjerg, der var helt indhyllet i Krudtrøg. Skandse Nr. 8 blev ikke Fjenden Svar skyldig. Blandt vore Kanoner var der en gammel, riflet Malmkanon, der gjorde en forfærdelig Støj, naar den blev affyret. Det klang og sang inden i den, det var som den ret frydede sig ved at sende Fjenden en Hilsen.

Preussерne aabnede et nyt Batteri lige imod Skandse Nr. 8; Situationen begyndte at blive høist ubehagelig. Det sidste Batteri skød kun med Feltskyts, og det var altid en Trøst, at Granaterne bleve stikkende i Blokhusets to Alen tykke Beklædning med Græstørv. Underlægen, som om Eftermiddagen var bleven beordret til at tage Ophold i Skandsen, fik nok at gjøre; thi paa kort Tid var der fem Mand blevne saarede. Et Par af disse

Saar vare dødelige. Underlægen sagde stille: „Det Saar kan ikke forbindes her," og lagde et Teppe over den Døende. Blokhuset havde tabt sin Hyggelighed, en af de Saarede laa og skreg: „Jeg døer, jeg døer!" Underlægen sagde til ham: „Skam Dem dog, De er Den, som er lettest saaret af dem Alle." — „Jeg døer alligevel," raabte den Saarede og skreg. Staklen havde Ret, skjøndt han var let saaret, fik han Stivkrampe og døde.

Endelig hed det: „Der kommer Afløsningen!"

Folkene skyndte sig hen til Geværpyramiderne, og i en Hast blev der afløst. Hver Delingsfører fik Befaling til saa spredt som muligt at føre sin Deling tilbage over det af Granater gjennempløjede Terrain, Kompagniet skulde da samles ved Barakkerne paa Chausséen, hvor Regimentet om Natten skulde ligge.

Det var blevet en forrygende Sneestorm. Da Graafeldt med sin Deling opløst i Kjæde gik tilbage, foer Sneen dem ind i Øjnene, men der var lyst rundt omkring. Foran laa det brændende Sønderborg og i selve Dybbølstillingen brændte flere Gaarde. Fra Broager og fra Avnbjerg sendte Fjenden os Granat efter Granat, der kom susende og hvislende og sprang med et Brag, udsendende Jernstumper. Og vore Skandser besvarede livligt Ilden. Det var et storartet Skuespil, som den Aften og den paafølgende Nat opførtes, Krigen rasede omkap med Elementerne.

Graafeldt grebes af det Mægtige i Situationen, han saae op mod den mørke Himmel, hvorfra Sneen hvirvlede ned, ikke hvid, men luerød, han saae de brændende Gaarde, hvoraf han nyligt havde passeret En, kaste et flammende Skjær over den sneeklædte Jord, han saae foran sig et Ildhav, kantet med Røgskyer, det var Sønderborg, der brændte, og saae han bagud, laa den nærmeste Skandse i fuld Kamp med Fjenden.

Uden Uheld kom Kompagniet ned til Barakkerne, og hurtigt blev det indkvarteret i disse. Foureren, som den Dag havde været i Sønderborg i Kompagniets Anliggender, havde i Regimentskvarteret hentet den sidste Post. Han bragte Graafeldt et Brev, det var fra Bertha og skrevet i Dresden.

Graafeldt fik nu Alt at vide, der var foregaaet paa Eichberg, siden han havde modtaget Efterretning derfra. Under Læsningen af det lange Brev grebes han af forskjellige Indtryk, af Had til Alpers, af Taknemmelighed mod Henningsen og af Beundring for Berthas Fasthed i de piinlige Situationer. Han var glad ved, at de vare rejste bort fra Slesvig, hvor mange Farer truede dem, og han lagde sig beroliget paa sit Halmleje, hvor allerede Bording og Holgersen snorksov. Men Graafeldt kunde ikke strax sove trods Dagens Anstrengelser, Berthas Brev beskjæftigede hans Tanker; Kanonerne fra Skandserne 2 og 4 drønede endnu bestandigt derude i Sneestormen. Graafeldt gik udenfor, det

var som hele Dybbølstillingen var omgiven af et flammende Ildhav, som alle Helvedes Aander vare slupne løs. Da tænkte han: „Her staaer jeg midt i Ildringen, men jeg haaber at kunne gjennembryde den og at hente min Bertha hjem til en stille Arne, hvor Fredens gode Aander bygge."

Den stærke Sneestorm var, uden vi vidste det, vor Ven; thi den forhindrede, at Preusserne den Nat fra Sundeved gik over til Als.

Syttende Kapitel.

I Fangenskabet.

Kampen var forbi. Dybbølstillingen var falden. Paa Chaussèen fra Sønderborg til Flensborg bevægede sig et Tog af danske Fanger, esforteret af de røde Ziethenske Husarer. Bag de marcherende Kolonner kjørte Bøndervogne, hvor de fangne Officerer befandt sig, tause og nedslaaede. Bording og Graafeldt kjørte paa samme Vogn, Lieutenant Holgersen var falden. Dagen begyndte at helde, en let Dis laa over Landskabet, og Solen sendte sine sidste Straaler paa dette Tog, hvis Marche ikke var bleven forkortet af nogen lystig Sang.

Dog jo, nu havde en Deel Sydslesvigere samlet sig og sang af fuld Hals „Schleswigholstein meerumschlungen, deutscher Sitte hohe Wacht."

Bording og Graafeldt saae paa hinanden, Harmen blussede op i den Førstes Kinder, og han sagde:

„Det maae vi ogsaa taale!"

„Det er haardt," svarede Graafeldt.

„Disse Folk, som nu haane os, haane deres ulykkelige Kammerater; de have kæmpet sammen med os til idag. — Denne Sang er en Anklage mod de høje Herrer i Kjøbenhavn, som have sendt disse Blaamænd til vore Geledder."

„Det er en Triumf for Preusserne," sagde Graafeldt.

„Dybt nedbøjet var jeg paa Retraiten fra Dannevirke, men ikke saa nedbøjet som jeg er bleven idag ved at høre denne Sang fra danske Krigsfangers Rækker. Vi have kæmpet, vi have efter utrolige Anstrengelser maattet forlade en slet befæstet Stilling, dette kan bedrøve os, men at skulle taale den Ydmygelse, at disse Slyngler triumferende synge „Schleswig-Holstein meerumschlungen," det er en saa bitter Kalk, som nogensinde er budt en slagen Hærs ulykkelige Fanger at drikke."

Bording og Graafeldt kjørte tause videre, de naaede Flensborg, da det var blevet mørkt, og den danskfindede Befolkning viste, saa godt det lod sig gjøre, sin Sympathi for Fangerne. Soldaterne forbleve under Bevogtning, men Officererne, som havde givet

Æresord paa ikke at ville flygte, vare fritagne herfor. De bleve førte hen til Borgerforeningen, hvor der var anviist dem Natteleje i en lille Sal, hvis Gulv var belagt med Madratser. I Salen var der dækket et Bord. Den bekjendte, dansksindede Hotelværtinde Fru Rasch gav de danske Officerer en solid Middag. Fru Rasch's Navn er uopløseligt knyttet til den danske Sag i Nordslesvig, og ingen Kvinde har bragt denne Sag saa store Offre som hun.

Mens Officererne sade ved deres Maaltid, kom andre Officerer tilstede, som vare blevne tagne til Fange noget senere, de bragte Nyt fra Kamppladsen og kunde fortælle om, at ogsaa Skandserne paa vor højre Fløj vare faldne. Da spurgte Bording en af hans eget Regiments sidstankomne Officerer:

„Veed De Noget om Røst?"

„Ja, han blev saaret i Benet og bragt tilbage."

„Saaret var vel ikke farligt?"

„Jeg kan ikke sige Noget herom."

Det bedrøvede Graafeldt at høre, at hans Ven var bleven saaret, men han haabede, at Saaret ikke var farligt, og at han vilde gjensee ham igjen, naar Krigen var forbi. Officerernes Samtaler drejede sig ikke saa meget om selve Kampen som om hvorledes det var gaaet deres Kammerater, og med stor Sorg erfoer de, at snart denne og snart hiin tappre Kammerat var falden. En fangen Officeer havde mistet en Broder, en anden en Svoger, en tredie

en god Ven og Ungdomskammerat fra Landkadetakademiets Dage.

Søvnen gjorde dog snart sin Ret gjældende, og Officererne, med deres Kapper over sig, lagde sig til Hvile paa Madratserne.

„Det er en mærkelig Følelse, hvormed jeg lægger mig iaften," sagde en Officeer, „siden første Februar har jeg ikke en eneste Nat kunnet lægge mig til at sove uden med Tanken om at blive allarmeret, og siden Dybbøls Belejring har jeg hver Dag kunnet vente at blive ramt af en Kugle eller en Granatstump."

„Vi ere gaaede i en bestandig Dodsfare," sagde en Anden. „Den ere vi nu fri for. Godnat Børn."

Den næste Morgen kom Flensborg Borgere i stor Mængde til Borgerforeningen for at besøge de fangne Officerer og for at sporge dem, om de manglede Et og Andet. Der var store Tilbud af Natskjorter, Sokker, Kamme og lignende Ting, og et Afslag bedrøvede de patriotiske Givere.

Noget efter Middag fandt Afrejsen Sted. Fru Rasch, en smuk Kone mellem de tredive og fyrretyve Aar, kom tilstede og overgav den ældste Officeer 200 Rdl. til Uddeling blandt fattige Krigsfanger.

Nu gik Rejsen til Hamborg; Toget gjorde et kort Ophold ved Rendsborg, fra hvis Huse tydske og slesvigholstenske Flag vajede i Anledning af Sejren ved Dybbøl. Før Fangerne kunde komme ind i Hamborg, maatte de passere Altona. Her havde en Bande dels simpelt og dels velklædt Pøbel

samlet sig for at haane de danske Fanger, men Preussерne dannede Espalier, og da Pøblen trængte paa, sloge Preussерne fra sig med Geværkolberne og de værste Urostiftere fik Munden slaaet tilblods. Det hjalp, men de vedbleve i Frastand at udslynge Haansord. Officererne bleve i Drosker befordrede ind i Hamborg.

I en stor Skolebygning modtog den preussiske Kommandant de fangne Officerer. Han meddelte dem, at de vilde blive indkvarterede paa Hotellerne, og at der vilde gaae en Liste omkring over de preussiske Fæstninger, hvori Krigsfangerne skulde interneres, de Herrer kunde da selv vælge, til hvilken Fæstning de vilde.

Bording og Graafeldt kom til at boe paa et af Hamborgs mest elegante Hoteller, og næste Morgen, da Graafeldt endnu laa og glædede sig over at hvile i en god Seng, hvilket han saa længe havde maattet undvære, traadte Bording ind til ham og sagde:

„Her er en preussisk Ordonnans med Listen over Fæstningerne, jeg seer, at han allerede har været hos Andre. Til Minden kan der ikke komme Flere, heller ikke til Spandau; Graudenz er neppe noget behageligt Sted, her er endnu at vælge mellem Posen, Kosel, Glogau og Turgau. Kosel er Pokkers langt borte, i Posen er der vel Brøvl mellem Tydskerne og Polakkerne, og det kan let bringe os i en ubehagelig Stilling, hvis de Sidste altfor stærkt

skulde ville vise os deres Sympathi. Jeg foreslaaer Glogau. Skulle vi vælge Glogau?"

„Som De vil."

Glogau blev valgt.

De to Officerer fik samme Dag at vide, at Fangerne til Glogau endnu maatte blive et Par Dage i Hamborg; det havde de Intet imod; thi de kunde derved faae Tid til at besee den store Handelsstad. En anden Officeer, som logerede i Hotellet, kom til dem og fortalte, at han havde i flere Aar havt en Hamborgerskræddder, som besøgte Danmark, og at denne Skræddder var villig til paa Afbetaling at forsyne de fangne Officerer med civile Klæder.

„Tilbudet er ikke saa galt," udbrød Bording.

„Kan vi faae ham i Tale?"

„Han er inde paa mit Værelse," svarede Officeren.

„Men maae vi gaae civile?" spurgte Bording.

„Ja, Kommandanten seer det gjerne; thi derved undgaaes al Opsigt."

Bording og Graafeldt fulgte da med deres Kammerat ind til Skræddderen, som Bording før havde hørt omtale; thi han syede for ikke faa danske Officerer. Skjøndt bosiddende i Hamborg, var Skræddderen en Engelskmand. Han lovede at ville sende færdigt syede Klæder op i Hotellet, saa kunde de Herrer Officerer udtage, hvad de selv ønskede. Kort efter meldte sig en Barbeer.

„Vi see ud som Vildmænd," sagde Bording, „vi have paa Dybbøl maattet lade vort Skjæg

vokse, og vort Haar være uklippet. Det er bedst, at vi lade os civilisere af Barberen."

Imidlertid glemte Graafeldt ikke for Alt dette at skrive et Brev til Bertha og adressere det til Dresden. Fra Hamborg var han sikker paa, at dette Brev vilde komme hende ihænde. Bording var allerede civilklædt gaaet ud med en anden Officeer, da Graafeldt fra Hotellet begav sig ud i Byen og begyndte med at besee det smukke Alsterparti, som forøvrigt mindede ham om Søerne ved Kjøbenhavn.

Da blev han pludseligt tiltalt af to Damer, der udstødte et højt Gjenkjendelsesudraab. Det var Fru Christiansen og hendes Søster Minnie.

„O, hvor vi have været bange for, at De var falden i denne skrækkelige Krig!" udbrød Minnie.

„Vi have ofte talt om Dem," sagde Fru Christiansen, „Gud skee Lov, at De er sluppen derfra med hele Lemmer."

„De maa fortælle os, hvorledes det er gaaet til deroppe ved Dybbøl," sagde Minnie, „de Danske have jo kæmpet som Løver."

„De overdriver, Frøken Minnie," svarede Graafeldt smilende.

De vare begyndt passiarende at vandre ned ad Gaden.

„De maa besøge os," sagde Fru Christiansen, „De vil være Fader velkommen."

„Jeg, en Fjende, en dansk Officeer!"

„En fangen Officeer betragtes ikke mere som Fjende," sagde Minnie.

„Jeg skal ikke nægte, at ikke en Hund gøer ad os her i Hamborg," svarede Graafeldt, „ej heller ad vore menige Soldater, som den preussiske Kommandant har givet Tilladelse til at besee Byen.

„Nu ja," svarede Minnie, „saa besøg os."

Hun opgav ham Adressen.

„Det er sandt," spurgte Graafeldt, „har De nyligt hørt Noget fra Forpagter Henningsen?"

„Om vi har," lo Minnie skalkagtigt. „Jo, han har nyligt været her, og om ikke lang Tid skal han have Bryllup med min Søster."

„Gratulerer," sagde Graafeldt til Fru Christiansen, „De vilde ikke kunne have truffet et bedre Valg. Jeg skylder Henningsen en Tak og et Brev for de store Tjenester, han har viist Fru von Seebotten og hendes Datter. Har han ikke talt om, at Alpers fornyligt har beskyldt Frøken Bertha for at være dansk Spion?"

„Jo, det har han rigtignok," svarede Fru Christiansen.

„De interesserer Dem meget for Frøken von Seebotten," sagde Minnie.

„Naturligviis, Frøken Minnie; thi hun er min Forlovede."

„Deres Forlovede!" udbrød hun med en stuffet Mine, men tilføjede strax: „Maa jeg gratulere Dem."

Tilfældigviis kom Bording forbi, Graafeldt standsede ham og forestillede sin Kompagnikommandeur for Damerne, der venligt besvarede Bordings Hilsen.

„Hr. Premierlieutenant," sagde Minnie, „vi have indbudt Lieutenant von Graafeldt til at besøge os, det vilde være os kjært, hvis De kom med."

Bording bukkede.

„Vi vente Dem iaften til Thee," sagde Minnie.

De to Officerer toge mod Indbydelsen og sagde Farvel til Damerne; thi Tiden nærmede sig, da der skulde spises til Middag paa Hotellet.

„Hvem ere egentligt disse Damer?" spurgte Bording.

Graafeldt forklarede ham det.

„Denne Frøken Minnie er ikke ilde," sagde Bording, „hun forstaaer at bruge sine Øjne. Jeg maa sige, at Hamborg behager mig, Befolkningen er høflig og forekommende imod os."

„Mon det Samme vil blive Tilfældet i Glogau?" spurgte Graafeldt.

„Det er højst rimeligt," mente Bording, „især da Glogau ligger saa langt borte fra Krigsskuepladsen. I hvert Fald ere vi sikkre paa en højst høflig Behandling af de preussiske Officerer, thi deres Optræden overfor de krigsfangne Officerer har hidtil været højst chevalereskt."

„Jeg har glædet mig derover; de have behand-

let os som Kammerater, og de undlade aldrig at rose vor Hærs Tapperhed."

Under denne Samtale vare de komne til Hotellet.

Om Aftnen begave de to Officerer sig efter den af Minnie opgivne Adresse ud at søge efter Kjøbmand Starcks Bopæl. Efter nogen Søgen fandt de den og traadte ind i et stort, elegant Huus. Starck boede paa første Sal. Officererne ringede paa, og en Tjener lukkede op. Da deres civile Dragt ikke var en Selskabsdragt, havde de besluttet at møde i Uniform. Det var deres grove, medtagne Dragt fra Dybbøl, men Enhver vidste jo, at de ikke for Øieblikket havde nogen anden.

De bleve viste ind i en straalende oplyst Sal, hvor en ældre Herre under Middelhøjde med Høflighed kom dem imøde og sagde:

„Velkommen, velkommen, mine Herrer."

Fru Christiansen traadte nu til og sagde:

„Det er Premierlieutenant von Bording, og det Lieutenant von Graafeldt."

„Ah, Hr. von Graafeldt," sagde Starck, „Dem skylder jeg megen Taknemmelighed; thi De reddede i Sommer min Datters Liv."

„Hvorledes!" raabte en Damestemme i Nærheden.

Bording saae sig om og fik Øje paa en meget korpulent Dame, der bar en Mængde Guldsmykker, paa samme Tid opdagede han, at der var flere Herrer og Damer tilstede.

Efterat Hr. Starck saa højt, at ikke alene den forpulente Dame, men ogsaa hele Selskabet kunde høre det, havde fortalt om, hvorledes Lynet slog Kudsken ihjel, og hvorledes Graafeldt havde standset de løbske Heste, endte han med at forestille de to Officerer for hver Enkelt af Selskabet. Nogen Samtale kom dog ikke i Gang; thi en Dame sang, akkompagneret af en anden Dame, nogle Arier ved Fortepianoet, hun sang udmærket smukt, og Officererne fik senere at vide, at hun om kort Tid skulde debutere paa et af Theatrene.

Da Sangen var forbi, gik man tilbords, Fru Christiansen var Graafeldts Borddame og Minnie var Bordings.

Bordet fremviste større Rigdom end Graafeldt hidtil havde seet hos nogen Privatmand; det var pyntet med tre, store, kunstigt forarbejdede Sølvopsatser og mangearmede, svære Sølvlysestager. Officererne vare blevne inviterede til Aften, men opdagede, at det var en sildig Middag, den ene Ret bares ind efter den anden, og til hver Ret kom en ny Vin. Der blev ingen Taler holdt, men Værten drak først et Glas med Graafeldt, derefter med Bording og siden med de øvrige Gjæster. Samtalen drejede sig især om Kampen paa Dybbøl, hvoraf Graafeldt, der talte bedre Tydsk end Bording, gav en Skildring. Damerne udbrøde undertiden i høje Udraab af Medfølelse eller af Forfærdelse. Tiden trak ud, og det blev sildigt, før man rejste sig fra Bordet.

Kjøbmand Starck drog Graafeldt lidt affides og ſagde:

„Tag mig det ikke ilde op, Hr. Lieutenant, men ſiig mig ligefrem, om De og Deres Kammerat trænge til Penge, da ſkal det være mig en ſtor Fornøjelſe at forſtrække Dem dermed."

„Jeg takker Dem for Deres Tilbud," ſvarede Graafeldt, „men Ingen af os trænger til Penge; thi paa Dybbøl har der ikke været Lejlighed til at bruge dem."

„Maaſkee bliver der dette nede i Glogau," ſagde Starck, „hvem kan vide det? Huſk ſaa paa mig."

Da Selſkabet brød op, tilbød et Par af de tilſtedeværende Herrer at viſe Officererne Vejen hjem til Hotellet, et Tilbud, ſom med Glæde modtoges.

„De vil have ſeet," ſagde den ene Herre paa Hjemvejen, „at vi Hanſeater ikke have Noget imod de Danſke. Da Hertugdømmerne høre til Hamborgs Opland, have vi ſelvfølgeligt maattet ſympathiſere med de politiſke Strømninger, ſom findes i dette Opland, vor Fordeel paabød os det, men Hamborgs ſtore Handelsverden har holdt ſig borte fra al politiſk Agitation."

Ved Hotellet ſkiltes Officererne paa en meget venſkabelig Maade fra de to Herrer.

Før Graafeldt ſov ind, kunde han ikke undlade at drage en Sammenligning mellem det Selſkab, hvori han denne Aften havde deeltaget, og Groſſerer Thorſens Aftenſelſkab i Kjøbenhavn, hvor den tappre Landſoldat var bleven ſunget af glade, tillids-

fulde Mennesker. I Hamborg havde han faaet en Følelse af, at her var det alene Rigdommen, Pengene, der gave Tonen an, mens det i Kjøbenhavn var en jevn, ligefrem Hjertelighed, som dog undertiden hæmmedes af, at man spurgte for meget om: „Har han taget Examen?“ Graafeldt havde ikke kjedet sig, hvilket maaskee skyldtes, at Fru Christiansen og han havde saa meget at tale om.

Næste Dag sagde Bording: „Jeg følte mig ikke rigtigt hjemme i det Selskab. En af de ældre Damer undlod ikke i Talens Løb at gjøre mig opmærksom paa, hvor meget enhver af de tilstedeværende Herrer ejede, det var store Summer, og hun syntes at være forbauset over, at de ikke imponerede mig. Jeg kan dog ikke nægte, at Hr. Starck selv var mig sympathetisk; han er jo Enkemand, og hans yngste Datter fører Huset for ham. Hun forstaaer at konversere og er ikke uden Lune. Imidlertid fortryder jeg ikke, at jeg har været Gjæst i en rig, hamborgsk Kjøbmands Huus, det er en Erindring mere, jeg tager med fra dette Krigsfangenskab.“

Det var den 23de April tidlig Morgen, at Bording og Graafeldt begave sig til Banegaarden, for at begynde den lange Reise til Groß Glogau.

„Naar jeg er i Felten,“ sagde Bording, „er der altid hændet mig et og andet Ubehageligt den 23de April. I 1848 blev jeg saaret ved Slesvig, i 1849 ved Kolding, og havde Preusserne opsat Stormen til idag, vilde jeg efter al Sandsynlighed være bleven saaret.“

„Det var saaledes et Held, at de ikke opsatte Stormen," svarede Graafeldt smilende.

Nogle yngre, preussiske Officerer og noget Mandskab fulgte med til Eskorte for Fangerne. Afsted bruste Toget og gjorde et kort Holdt ved de forskjellige Stationer. Ved Ratzeborg var der en Mængde Mennesker paa Perronen, en ældre Herre trængte sig frem og sagde, at han var Den og Den, og at han gjerne vilde vide, hvorledes det var gaaet hans Søn, der var Officeer i den danske Hær. Han blev beroliget ved, at det Regiment, hvorved Sønnen stod, slet ikke havde deeltaget i Kampen. Lauenborgerne, som ikke havde Noget imod at blive ved Danmark, saae med Medfølelse paa det store Tog af danske Krigsfanger.

Afsted foer Toget over den endeløse, brandenborgske Slette, hvor Horizonten begrændsedes af Skove af smaa Naaletræer. Forgjæves spejdede Øjet efter en Bakke, der var ingen at see. Alt var lutter, trist Kjedsommelighed.

Endelig kjørte Toget, da det var blevet mørkt, ind paa Berlins store Banegaard. Soldater af andet Garderegiment stode opstillede for at være Værter for de danske Krigsfanger. Der var dækket lange Borde med Spisevarer, og her skulde de preussiske Gardister vise vore Fenser til Rette og sørge for, at Enhver blev mæt. Inde paa Banegaarden var der arrangeret Middag for de mange Officerer, som vare med Toget og skulde til Posen, Glogau og Kosel. Det var en Middag med tre

Retter Mad og Viin, og der var ingen preussiske Officerer tilstede. Men neppe var Maaltidet forbi, da der traadte Officerer ind af de preussiske Garde-regimenter, som ligge i Berlin, Kommandanten var imellem dem og meddelte, at Kongen og Fyrst Bismarck vare forhindrede i at møde; thi de havde samme Dag forladt Berlin.

Saavel højere som lavere preussiske Officerer viste de danske Officerer den mest udsøgte Opmærksomhed. Bording fandt Salen tilsidst for varm og gik ud for at trække frist Luft, en preussisk Oberst fulgte ham og sagde:

„Det gaaer Dem som mig, Kammerat, De finder det for varmt derinde, herude er der bedre."

Bording indrømmede det og indaandede glad den friske Luft.

„Fortæl mig lidt om Deres Deeltagelse i Slaget," sagde Obersten.

Det gjorde Bording.

„Ja, vi indrømme Alle her, at de Danske have kæmpet tappert, men paa samme Tid beklage vi, at vi ikke have været med i Kampen."

Obersten fortalte nu flere, morsomme Exempler paa, hvorledes preussiske Officerer havde intrigeret for at komme op paa Krigsskuepladsen. Dernæst gav han en ligefrem Skildring af en preussisk Gardeofficeers Liv og beklagede de store Udgifter, det medførte. Der var over denne preussiske Oberst noget Vindende, Noget, der indgød Tillid, og under den længere Samtale, han og

Bording førte sammen, begyndte den Sidste at faae en Forstaaelse af den Kammeratskabsaand, som er i det preussiske Officeerskorps, og som uden for Tjenesten lader Officererne føle sig som Ligemænd om de end beklæde forskjellige Charger.

Endelig fandt Afrejsen Sted sildigt paa Aftnen; den næste Formiddag vilde Rejsens Maal blive naaet. Saavel Officerer som Menige vare blevne trætte af den lange Kjøretour, de faldt derfor i en tryg Søvn, mens Toget rastløst bragte dem nærmere og nærmere deres Bestemmelsessted.

Groß Glogau ligger, som bekjendt, ved Odern og tæller omtrent 16,000 Indbyggere. Den ligger i en Egn, der minder meget om et sjællandsk Landskab, og Fæstningens Glacier lignede dengang en smuk Lystskov. Om Formiddagen holdt Jernbanetoget med Krigsfangerne ved Stationen, som laa et Stykke udenfor Fæstningen. Da Officererne stege ud, traadte en preussisk Menig hen til Enhver af dem og sagde:

„Hr. Lieutenant, jeg melder mig som Deres Oppasser."

Det var en Opmærksomhed, som overraskede paa en behagelig Maade.

Nu traadte Pladsmajoren frem og overtog Befalingen over Krigsfangerne; han bad Officererne gaae i Spidsen, hvor et stort Musikkorps fandtes.

„Skal vi marchere ind under Musik?" spurgte Bording.

„Det er en Opmærksomhed, som Kommandanten har ment at skylde de tappre Danske," var Svaret.

Der marcheredes da under Musik ind til Fæstningen, en stor Menneskemængde ledsagede Toget, der hørtes ikke et fornærmende Ord, Fangerne vare snarere Gjenstand for Medfølelse. Man marcherede ind af den hvælvede Fæstningsport og op paa Volden, hvor Kommandanten stod i Spidsen for Garnisonens samtlige Officerer.

Kommandanten, en Oberst, der havde tjent i Berlin i Garden, modtog Officererne med stor Høflighed. Han meddelte dem, at han vilde staae dem bi med Raad og Daad, hvor det lod sig gjøre, og at Officererne ved ham indbode deres danske Kammerater til en Middag i Messen. Mens Pladsmajoren havde travlt med at fordele Mandskabet til de forskjellige Lokaliteter, hvor de skulde opholde sig, førte en Adjudant Officererne til deres midlertidige Bolig.

Det var en Bygning, der kaldtes Hornburg og tjente til Arrestlokale for de preussiske Officerer, som vare blevne idømte Fæstningsarrest. Den var beliggende ved Breslauer Thor og laa lige ved Siden af den derværende Vagtbygning. Paa første Sal var der paa hver Side af Trappen to gode, rummelige Værelser, rigtignok med Jernstænger for Vinduerne, og udenfor laa den grønne Vold, beklædt med Syrentræer, mellem disse stod der et smukt Lysthuus, foran hvilket saaes et prægtigt Akkacietræ.

De to Officerer, der skulde dele Bordings og Graafeldts Fangenskab paa Hornburg, vare Reserve-officerer, som vare blevne tagne til Fange under den sidste Deel af Kampen den 18de April. Den Ene havde gjort Tjeneste i første slesvigske Krig, den Anden var yngre. Det var to gode, brave Mennesker, men uden synderlig Dannelse. Den Ældste hed Ravn og den Yngste Mosegaard. De kom til at boe sammen.

„Nu, her er altsaa vor Arrest," sagde Bording, „den kunde være værre. Den falder noget mørk paa Grund af Volden udenfor."

„Vi blive vel neppe meget hjemme," svarede Graafeldt, „vi bør lære Byen og Omegnen at kjende."

„Det er et Spørgsmaal, om vi faae Lov til at forlade Fæstningen," mente Bording. „Jeg er forøvrigt nysgjerrig efter at faae at vide, hvorledes Middagen Officeersmessen vil spænde af. Jeg har hørt de preussiske Officeersmesser meget rose; vi have hjemme ikke tænkt paa at efterligne dem."

„Det kan maaskee komme," sagde Graafeldt.

De fik travlt med at børste deres Tøj, saa godt det lod sig gjøre, og paa det bestemte Klokkeslet kom to preussiske Premierlieutenanter og afhentede de fire danske Officerer til Middagen. De meddelte dem undervejs, at alle ugifte Kapitainer og Lieutenanter spiste i Messen for en Betaling af 8 preussiske Thaler om Maaneden, hvorfor der hver Dag gaves tre gode Retter Mad.

Ved Ankomsten til Messen fandtes alle Officererne samlede, de hilste paa deres danske Kammerater med den største Forekommenhed, som om de kunde have været gamle Bekjendte. Gjæsterne bleve ved Bordet fordeelte mellem Værterne, og Vinene vare Rødviin, Rhinskviin og Champagne. Talen faldt mellem Bording og hans Naboer paa Vinene, og de preussiske Officerer sagde:

„Vi have ogsaa i Messen ungarsk Viin. Kjender De den?“

Bording maatte indrømme, at han aldrig havde smagt den.

Der blev øjeblikkeligt rekvireret ungarsk Viin, og Bording udbrød i Lovtaler over den.

„Tag Dem iagt for den, Kammerat, naar De ikke er vant til den,“ sagde den preussiske Officeer.

Da rejste den ældste, preussiske Kapitain sig og sagde:

„Der er et Baand, som knytter alle Officerer sammen, et Baand, som gjør dem til Kammerater, selv om de kæmpe mod hinanden paa Valpladsen, dette Baand er Troskaben mod Kongen. Og derfor kunne og ville vi her udbringe en Skaal for den danske Konge, Hs. Maj. Kong Christian den Niende.“

Denne Skaal blev modtaget med livligt Bifald. Bording følte nu, at han som den ældste, danske Officeer maatte besvare den, og med samme Motivering som den foregaaende Taler udbragte han Skaalen for Kongen af Preussen.

Men hermed vare Skaalerne ikke forbi. En anden preussisk Officeer stod op og sagde:

„Jeg byder de her tilstedeværende danske Officerer velkommen som Repræsentanter for den tappre, danske Hær, hvis Kamp paa Dybbøl vi anse for at have været beundringsværdig. Den danske Hær staaer desværre overfor os som Fjende, men vi vide at værdsætte dens Dygtighed, Udholdenhed og Tapperhed. Kammerater, et Leve for den tappre danske Hær."

Med rungende Hurra blev denne Skaal drukket og af Bording besvaret med et Leve for den preussiske Hær"."

Stemningen var nu bleven overordentligt animeret, der blev drukket Skaaler og raabt Hoch, og hos de yngre Officerer viste sig en overstrømmende Livsglæde, der mindede om den, man kan finde hos danske Studenter. Der hvilede et Præg af Intelligens over denne Forsamling, hvor Solen skinnede ind paa Epauletterne; der var i den hele Maade at være paa Takt og Hensynstagen tilstede. Kort før Mørket faldt paa, hævedes Middagen.

Da Bording og Graafeldt senere talte om den Modtagelse, de havde fundet i den preussiske Officeersmesse, vare de enige om, at Sligt neppe vilde være skeet i nogen anden Hær, og at det var et Udslag af den rette, ridderlige Soldateraand.

„Hertil kommer," sagde Bording, „at disse Officerer have faaet en eensartet Uddannelse, og at

de Elementer udskydes, som ikke kunne harmonere med Kammeraterne."

„De forstode idag at gjøre Forskjel," svarede Graafeldt, „paa det Almindelige og det Særegne, for dem vare vi kun de danske Officerer, Kammeraterne, og der lagdes ikke anden Vægt paa, at vi vare Krigsfanger end at vi vare blevne det efter et tappert Forsvar."

„Held det Land, der har et saadant Officeerskorps," sagde Bording tankefuld.

„Hvad mon de ville sige hjemme," spurgte Graafeldt, „naar de engang erfare, at vi have udbragt og drukket Skaaler for Kongen af Preussen og hans Hær?"

„Naar de høre de nærmere Omstændigheder, ville de sige, at vi have handlet i den rette Soldateraand. Men jeg tvivler ikke om, at der ere civile Ultraer, der ville fordømme navnlig mig. Ogsaa vi have vore Wühlere."

„Det blev bestemt, at vi hver Dag skulde spise i Messen," sagde Graafeldt, „vi kunne da lære Officeerskorpset at kjende, naar det ikke er i Feststemning."

Et Par Dage efter modtog Graafeldt et langt Brev fra Bertha, hvor hun udtalte sin Tak til Gud for, at han var kommen uskadt ud af Stormen paa Dybbøl. Hun meddelte ham, at hendes Moder laa syg, men at hun var i Bedring; Begivenhederne oppe i Slesvig havde angrebet Moderen stærkere end hun vilde vedgaae. Nu havde Graafeldt Tid

til at skrive lange Breve, og Dagen efter at han havde modtaget Berthas Brev, tog han sig for at besvare det.

Vaaren kom sildigt dette Aar, men dengang den kom, var det med rig Fylde af Skjønhed. Syrentræerne paa Voldskraaningerne foran Hornburg sprang ud, og i dem byggede en stor Mængde Nattergale, der tidt ved deres Sang forhindrede de danske Officerer fra at sove. Glaciet lignede en Lystskov med prægtige, høje Træer, hvori Sangfugle byggede, og saae man udover Landskabet, mødte Blikket grønne, frodige Marker, kantede med Træer, og ude i Horizonten paa Oderens venstre Bred øjnedes de saakaldte Katzengebirge, der danne en Række Højder, som ti Mile derfra gaae over i Riesengebirge. Gik man ud i Landskabet, saae man strax, at Befolkningen tildels var romersk-katholsk; thi paa Korsvejene stode Kors, der bare Frelserens Billede, og undertiden kunde man træffe en from Bonde eller Bondekone knælende foran Korset.

De preussiske Officerer kom jevnligt om Aftenen i Besøg hos de danske paa Hornburg, Aftensmaaltidet var ufravigeligt det Samme: varme Pølser og Franskbrød, en ligesaa billig som velsmagende Ret. Hver Slagter havde Formiddag og Aften varme Pølser i sin Boutik, og de kjøbtes af alle Folkeklasser. De preussiske Officerer talte helst om Dagens Tjeneste og viste stor Interesse for deres Kald, men Talen kunde ogsaa falde paa andre Ting, og da viste det sig, at de Fleste vare vel-

bevandrede i Literaturen. Deres Tjeneste havde ikke forhindret dem fra at læse meget. De tilbageholdt heller ikke deres Kritik af Foresatte, men det var en skaansom Kritik; thi den højere staaende Officeer, som bringer det til at blive kritiseret skaanselsløst af sine Undergivne, afskediges, han forstyrrer jo det gode, kammeratlige Forhold; og det er det preussiske Officeerskorps Hovedhjørnesteen.

Adjudanterne spiste ikke i Messen, men med deres Bataillonskommandeurer paa et Hotel. De havde ikke været med til Modtagelsesmiddagen for de danske Officerer og indbøde derfor disse til en Middag paa Hotellet. Den mest kammeratlige Tone herskede, og da Maaltidet var forbi, kom en Oberstlieutenant og hans Adjudant i Strid om en Snustobaksdaase, som den Første absolut vilde have tilbage fra sin Adjudant, de loe Begge over al Maade; som et ungt, raadt Menneske forsøgte Oberstlieutenanten under en smittende Latter at faae Daasen fra Adjudanten, der tilsidst klappede sin Foresatte paa hans noget tykke Mave.

Ved at see dette, sagde Graafeldt til Bording:

„Vor Oberstlieutenant duer aabenbart ikke til at være preussisk Officeer."

Medens saaledes Tonen mellem højere og lavere Officerer udenfor Tjenesten var meget fri, var den desto strengere i selve Tjenesten.

De danske Officerer havde efterhaanden faaet sig det ganske hyggeligt indrettet paa Hornburg, og

om Formiddagen sade de i Lysthuset eller lagde sig i Græsset oppe paa Volden.

„Nu kunne vi igjen begynde at samle os lidt," sagde Bording en Dag til Graafeldt.

„Jeg kan mærke det," svarede Graafeldt, „thi De er nok begyndt at skrive Vers."

„Jeg vil ikke nægte det," var Svaret, „forøvrigt har jeg ogsaa skrevet Vers, men ikke mange, da vi laae paa Dybbøl."

„Ja saa?"

„Undertiden føler jeg en uimodstaaelig Trang til at sætte mine Indtryk paa Vers. De skal faae nogle af dem at høre."

„Ogsaa de Vers, De skrev før?"

„Dem skal De strax faae at høre."

Bording tog et Blad Papir frem, paa hvilket han med Blyant havde skrevet følgende Vers:

„Mens Akkacietræets Blade
Skjælver i den lette Vind,
Og de hvide Skyer bade
Sig i Sommersolens Skin,
Mens den muntre Drosset synger
I den tætte Rosenhæk,
Og mens Blomster staae i Klynger
Om den lille, klare Bæk,
Har i Vaaren jeg en Længsel
Efter Frihed fra mit Fængsel.

Op til Danmark gaaer min Tanke,
Til den grønne Bøgelund,
Der sig spejler i det blanke,
Friske, sølvblaa Øresund.
Hjem til Danmark, hjem at kæmpe;
En Gang Ankertouget brast,
Det skal dog vort Haab ej dæmpe,
Og vort Mod er klippefast.
Efter Kampen har jeg Længsel,
Efter Frihed fra mit Fængsel.

Ak, men Buret kan ej sprænges,
Jeg maa sidde sløv og mat,
Jeg maa sørge, jeg maa længes,
Hjertesyg, af Haab forladt.
Men en Hilsen kan jeg bringe,
Den skal flyve over Sø,
Og i Toner skal det klinge:
„Danmarks Rige skal ej døe."
Efter Kampen har jeg Længsel,
Men maa blive i mit Fængsel."

„Disse Vers holder jeg af," sagde Graafeldt, „og jeg længes efter at høre flere."

„Ikke idag," sagde Bording, „thi nu skulle vi i Messen og spise til Middag."

Det første Indtryk, som Bording og Graafeldt havde faaet af de preussiske Officerer, vedligeholdt sig. I Messen forefandtes ikke faa Blade, af hvilke „Kreuzzeitung" var den mest læste, og en

Timestid før Middagen mødte flere Officerer for at læse Bladene og tale om deres Indhold. Efter Bordet blev der jevnligt spillet paa Fortepiano og drevet alle Slags godmodige Løjer.

Da kom en Formiddag Pladsmajoren til Hornburg, sammenkaldte de krigsfangne Officerer og sagde til dem:

„Jeg kommer idag for at meddele de Herrer noget Ubehageligt, det er, at de Danske have rømmet Fredericia!"

„Rømmet Fredericia!"

„Ja, Kommandanten har anmodet mig om, at meddele de Herrer dette, og han har fundet det rigtigst, at de danske Officerer ikke mere spise i Messen."

„Hvorledes!" udbrød Ravn.

„Det vil vel neppe være dem behageligt at spise i Officersmessen idag?" spurgte Pladsmajoren.

„Naturligviis ikke," svarede Bording.

Da Pladsmajoren var gaaet, sagde Bording:

„Mine Herrer, det er det Bedste, at vi holde os hjemme idag. Det lader til, at Prcusserne anse Fredericias, for mig gaadefulde Rømning som en ny Sejr og for en Opgivelse af Kvret fra dansk Side. Vi kunne ikke fortænke dem i, at de glæde sig derover, vi vilde have gjort noget Lignende i deres Sted."

De danske Officerer bleve den Dag hjemme paa Hornburg og grubliserede over, hvad vel Grunden til Fredericias Rømning kunde have været.

Da Bording og Graafeldt om Eftermiddagen sade alene i Lysthuset, de to andre Officerer toge sig en Middagssøvn, sagde Graafeldt:

„Det forekommer mig, at en Deel af de preussiske Officerers Maade at være paa i de sidste Dage er bleven noget forandret overfor os."

„Nu ja, nu De siger det, ja vist."

„Hvad mon Grunden hertil kan være? Fredericias Rømning har neppe været Andet end et Paaskud til at faae os bort fra Officeersmessen."

„Imidlertid vise flere Officerer os den samme Høflighed som før og besøge os paa Hornburg," sagde Bording, „jeg vil spørge en af dem ligefrem om Aarsagen til den indtraadte Kølighed."

Næste Formiddag mødte Bording i Glaciets smukke Lund en preussisk Premierlieutenant, der havde fattet Venskab for sin danske Kammerat. Efterat Fredericias gaadefulde Rømning først havde været paa Tale, sagde Bording:

„Hør, sig mig en Gang, hvad er Aarsagen til, at en Deel af de preussiske Officerer have trukket sig noget tilbage fra os? Maaskee tager jeg fejl, i hvert Fald venter jeg, at De giver mig et aabent Svar."

„Det skal De faae; thi jeg veed, at De vil kunne forstaae mig. To af de danske Officerer søge i den civile Befolkning en Omgang, som preussiske Officerer ikke kunne søge, og ved altfor stærkt at nærme os de danske Officerer, kunne vi udsætte os for at komme i Berøring med denne Omgang."

„I Sandhed," sagde Bording, „jeg har ingen Anelse om, hvem de Herrer Ravn og Mosegaard omgaaes i den civile Befolkning. Er det . . .?"

„Misforstaae mig ikke, Kammerat; de Herrer, de omgaaes, ere meget hæderlige Borgere, men de ere ivrige Modstandere af Regeringen."

„Nej virkelig? Ja, jeg har vel hørt, at der er en meget heftig Konflikt tilstede mellem Regeringen her og Kamrene, men jeg har ikke fulgt den; jeg betragter den som en Sag, der ikke angaaer os Danske."

„Det er den rette Opfattelse. Tro mig, vor indre Konflikt er meget heftig, og da den drejer sig om Hærorganisationen, er der mange Civile, som have fattet Uvillie mod Officererne."

„Jeg skal tale med de Herrer Ravn og Mosegaard."

„Hvorfor det? De have jo Lov til frit at vælge deres Omgang. Hvorfor skulle de give Afkald paa de Glogauer Borgeres Gjæstfrihed?"

Der blev ikke talt mere om den Sag. Da Officererne samledes til Middag paa den Gjæstgivergaard, hvor de nu spiste i Stedet for i Messen, bragte Bording Sagen paa Bane og sagde:

„Jeg for mit Vedkommende vil forsøge paa at hævde min Position overfor de preussiske Officerer, jeg vil forsøge paa at bibringe dem den bedste Mening om den danske Officeersstand, og jeg troer, at jeg besidder Takt nok til at gjøre dette."

„Jeg deler fuldkomment Lieutenant Bordings Anskuelse," sagde Graafeldt.

„Jeg forstaaer ikke, at vi skulle tage alle de Hensyn til de preussiske Officerer," sagde Ravn, „hvad angaaer deres Maade at være paa os? Vi ere danske Officerer og søge vor Omgang, hvor vi have Lyst til."

„De skulde blot høre," sagde Mosegaard, „hvorledes Borgerne omtale Officererne. De rose de danske Officerer fremfor deres egne, sige, at vore Anskuelser ere langt mere liberale, Borgerne betragte os ikke som Krigsfanger, men som gode Venner."

„Kjære Mosegaard," sagde Bording, „seer De ikke, at Borgerne ville benytte os til at demonstrere med? Men kan dette være Dem behageligt? Bør vi ikke holde os udenfor al den Strid? Den kommer i Sandhed ikke os Danske ved."

„Jeg har fundet Venner her i Glogau," sagde Ravn, „jeg vil ikke trække mig tilbage fra dem for at behage de preussiske Officerer."

„Jeg ikke heller," sagde Mosegaard.

„Det beroer naturligviis paa de Herrer selv, men jeg henstiller dog til Dem at være lidt forsigtig i Deres Omgang," sagde Bording.

„De talte før om," sagde Ravn, „at det var vor Opgave, at bibringe de preussiske Officerer en god Mening om os, jeg mener, at det er ligesaa rosværdigt, at bibringe de preussiske Borgere en god Mening om os."

„Deres Roes og Dadel kan være os ligegyldig," mente Graafeldt, „men ikke for Øjeblikket de preussiske Officerers "

„Det var som Pokker," raabte Mosegaard.

„Nuvel," sagde Bording, „gjør da, hvad De ville, mine Herrer, men husk dog paa een Ting, og det er, at De ikke driver Spasen saa vidt, at Kommandanten befaler os at være hjemme til Tappenstreg og lukker Døren til Hornburg hver Aften."

Denne Udsigt gjorde de Herrer Ravn og Mosegaard noget betænkelige. Da Bording var bleven ene med Graafeldt, sagde han:

„Vi have erfaret, at den preussiske Officeersstand er et helstøbt Hele. Det Modsatte er Tilfældet med vor; thi siden den første slesvigske Krig er den kommen til at bestaae af: Akademieofficerer, avancerede Underofficerer, tidligere slesvigholstenske Officerer, Frivillige, der ere optagne i Linien, og Reservcofficerer, som hører til alle mulige Samfundsklasser. Denne Ueensartethed er ikke en Styrke for vort Officeersforps. Jeg indrømmer, at alle disse Elementer kunne være tappre Folk paa Valpladsen, men Kammeratskab i den inderlige Forstand som i den preussiske Hær kan der aldrig blive, og dette Kammeratskab styrkes end mere ved, at de preussiske Officerer allerede som Drenge have lært at kjende hverandre paa Kadetskolerne."

Graafeldt maatte indrømme disse Argumenters Rigtighed.

„Og efterat jeg har talt saaledes," sagde Bording, „vil det maaskee forundre Dem, naar jeg fortæller, at jeg ved mit Ophold her i Glogau, ved at leve sammen med det preussiske Officeerskorps er bleven klar over, at jeg, naar Freden er sluttet, helst maa hellige mig andre Opgaver end at dressere Rekruter."

„Ja, det undrer mig, især efter Deres Samtale ved Bordet idag med Ravn og Rosegaard."

„Den rette, militaire Aand, ja, jeg har maaskee været i Besiddelse af den, men naar man i længere Tid har havt en Bataillonskommandeur som Hassel, naar man er bleven udsat for Misforstaaelse og smaalig Forfølgelse, saa vaagner Oppositionslysten; Kammisofficeren gaaer og opponerer indvendigt, de livlige Naturer opponere mellem Kammeraterne, men har man Anlæg f. Ex. for Journalistik eller Lignende, driver Oppositionslysten os videre, man seer Fejlene i Systemet, man angriber dem, og man har forspildt sin militaire Karriere."

„De sagde forleden Dag," sagde Graafeldt, „at De havde begyndt at samle Dem, jeg kan mærke, at De har gjort det. Men har De ogsaa betænkt, at det vil koste Dem Anstrengelse at bane Dem en ny Bane?"

„Jeg har betænkt det. Jeg veed meget vel, at de fleste Officerer, som komme ud i civile Forhold, tidt ere som et Skib uden Ror og derved kunne blive kastede ind i lidet heldige Situationer, men jeg haaber at kunne undgaae dette."

„Ja, gid De maa."

„Og saa er der endnu en Ting. Vor lille, slagne Hær maa efter Freden gaae frem paa de nu engang afstukne Veje, men udenfor Hæren bliver der meget at gjøre. Der maa skabes en ny Tid i vort Fædreland, Folket maa anspænde sig for at kunne bestaae, og der maa findes nye Mænd."

„Regner De Dem maaskee selv til disse?"

„Nej, men naar de nye Mænd komme, vil jeg støtte dem, vil jeg, saavidt mine Evner tillade det, bane Vejen for dem."

Bording taug og saae drømmende op i Akkacietræet. Han berørte ikke mere den Sag til Graafeldt.

Attende Kapitel.

Slutning.

Det var en varm Junidag, at Glogaus katholske Befolkning fejrede Christi Legemsfest. Skjøndt kun en Trediedeel af Befolkningen var katholsk, var det dog en mægtig Procession, som bevægede sig Ringen rundt. De gamle, polske Byer have ikke et aabent Torv; thi midt paa Torvet ligger Raadhuset med

sit slanke Taarn, Torvet bliver derved en Ring om Raadhuset. I denne Ring bevægede Processionen sig, foran bares de svære, røde og hvide Kirkefaner, derefter fulgte Brødet og Vinen i kostelige Kar under en prægtig Baldakin, nu kom Gejstligheden og derefter Menigheden. I Processionen saaes Glogaus katholske Indbyggere, og hele Garnisonen, der bestod af Polakker. De faa Officerer, som vare katholske, deeltoge i Processionen sammen med Soldaterne. I nogen Afstand fra hinanden var der oprettet Altre, naar Processionen kom til dem, blev der ringet med smaa Klokker, og Alle knælede.

Mange protestantiske Tilskuere stode rundtom paa Fortougene og saae til; mellem disse vare de danske Officerer civilklædte, Ravn røgte en Cigar, da sprang pludselig en Mand ud af Processionen og overdængede ham med Skjældsord; thi Ravn havde profaneret det Hellige ved at ryge Tobak i dets Nærværelse. Ravn blev i højeste Grad forbauset, de Omstaaende skyndte sig at udjævne Sagen ved at fortælle, at det var en dansk Officeer, der havde fejlet af Uvidenhed. Den ivrige Katholik lod sig stille tilfreds og traadte igjen ind i Processionen.

„Man maa sige, hvad man vil," sagde Graafeldt til Bording, „paa mange af disse Ansigter vil Ingen nægte, at der staaer en glødende Tro at læse, særligt paa Soldaternes. Ved Dybbøl var der et polsk Regiment med, Præsterne gik foran

Kolonnerne, bærende Korset, Soldaterne fulgte dem i den værste Kugleregn."

„Det kan jeg godt lide Præsterne for," sagde Bording.

„Jeg holder ikke af Katholicismen," sagde Mosegaard, „en Procession som denne finder jeg latterlig."

„Nutildags kjender man hjemme kun politiske Processioner," svarede Graafeldt, „de kunne tidt være latterlige, fordi Anledningen er for ubetydelig. Ja, man hædrer endog enkelte Mennesker med Processioner."

„Vil De forsvare denne Procession, vi her see, med dens Klokkeringning, Knælen, Altre og alt andet Tilbehør?"

„Den har Aarhundredets Hævd," svarede Graafeldt, „og den glæder og styrker mangen Troende."

„De taler som Katholik!" udbrød Mosegaard.

„Nej, jeg taler som Den, der har Respekt for enhver hellig Følelse, og det er en Forsyndelse mod den hellige Aand at spotte den, hvad enten den viser sig hos Katholiker eller Protestanter."

Mosegaard havde ikke Lyst til at diskutere mere om dette Spørgsmaal og begav sig bort fra Ringen.

Da Bording og Graafeldt samme Dag sade i Lysthuset under Volden og røg deres Cigarer efter Middagsbordet, saae de en civilklædt Herre gaae med hurtige Skridt forbi Portvagten og henimod Indgangen til Hornburg.

„Det er jo Pastor Thorsen!" udbrød Graafeldt.

„Her er jeg!“ sagde Præsten, da han opdagede Graafeldt i Lysthuset.

„Hvorledes er det gaaet til, at De er kommen til Glogau?“

„Jeg er bleven udnævnt til at rejse om i de preussiske Fæstninger og prædike for Krigsfangerne.“

Pastor Thorsen satte sig i Lysthuset hos de to Officerer, og der blev en Spørgen om Nyt fra Kjøbenhavn. Rost havde faaet et alvorligt, men ikke farligt Saar den 18de April og var avanceret til Kapitain. Denne Nyhed glædede meget hans gamle Kammerater, især da de samtidigt fik at vide, at han begyndte at kunne være oven Senge. Vaabenstilstanden var snart udløben, og man troede ikke i Kjøbenhavn, at der vilde komme Noget ud af Londonner=Konferencen, hvorfor man ventede, at Krigen vilde udbryde paany.

„Det gaaer aldrig godt,“ mente Bording.

„Hvad, har De tabt Modet?“ spurgte Præsten.

„Ja, thi have Stormagterne ikke villet skride ind tidligere, gjøre de det saamæn ikke nu.“

„Mange i Kjøbenhavn ere af en anden Mening,“ sagde Thorsen, „i forrige Krig havde Tydskerne ogsaa besat Halvøen, men vi sejrede alligevel.“

„Det var dengang,“ sagde Bording.

Der opstod nu en kort Disput mellem Bording og Præsten, om Krigen burde fortsættes eller ikke, som den Sidste afbrød ved at spørge Graafeldt om Nyt fra Familien von Seebotten. Graafeldt med=

delte da, at Fru von Seebotten havde været syg i Dresden, men nu var i god Bedring.

„Jeg var gjerne bleven i mit slesvigske Kald," sagde Thorsen, „men jeg blev jo ligefrem fordreven derfra. Naar Kjøbenhavn i dette Øjeblik er fuld af fordrevne Slesvigere have kun de min Sympathi, der som Borgmester Leissner fra Eckernførde har maattet flygte for at undgaae Overlast, men de Andre burde være blevne tilbage, for at støtte Danskhedens Sag."

„Det er rigtigt," sagde Bording.

„Jeg frygter for, at en Mængde unge, værnepligtige Slesvigere ville følge Exemplet," mente Præsten, „der vil ske en lille Folkevandring fra Slesvig til Danmark til Gunst for Tydskheden. See, Tydskerne bære sig ganske anderledes ad, de bide sig fast, hvor de ere komne hen. Langsomt, men sikkert ere de fra Ejderen vandrede mod Nord, selv for dem ugunstige Tider have ikke kunnet standse dem. Jeg har i Slesvig hørt dansktalende Drenge svare naar man har spurgt dem om, hvad de vilde være: „A vil vær' en Tydsker". Men nogen tydsktalende Dreng, naar han bliver spurgt om det Samme, vil svare, at han vil være en Dansker. Vi rose os af vor Sejghed, det er det, vi ikke ere, nej, Tydskerne ere sejge, vi ere bløde som Vox, men Vox er jo ogsaa sejgt paa sin Maade.

„De taler med Bitterhed," sagde Graafeldt.

„Maa man ikke blive bitter, naar man seer sine kjæreste Forhaabninger styrte sammen?"

„De kan dog ikke nægte.“ mente Bording, „at Hæren har gjort sin Skyldighed.“

„En dansk Hær gjør altid sin Skyldighed, naar den bliver godt ført,“ svarede Præsten, „men der er en anden Hær, en stille Hær, den viger tilbage for den første, den bedste Modstand og overlader Fjenden Valpladsen. Maaskee alle disse Ulykker komme over os, for at vi derved skulle staalsættes.“

Det var tydeligt, at Præsten græmmede sig meget over de Ulykker, som vare overgaaede Fædrelandet. Efter hans Ønske førte de to Officerer ham til de menige Krigsfanger. De vare kasernerede i et Udenværk, den saakaldte „Stjerne“, hvori der fandtes en Deel, noget fugtige Kasematter. Befolkningen havde engang imellem sendt en Tønde Øl ud til Fangerne, ligesom de havde faaet en stor Deel Cigarer sendte fra Godsejerne i Omegnen. Da Hertugen af Augustenborg, som boede paa Primkenau ikke langt fra Glogau, sendte de danske Krigsfanger Cigarer, nægtede de at modtage dem. De danske Officerer havde efter ringe Evne bidraget Deres til Fangernes Adspredelse og blandt Andet foræret dem en lille Keglebane.

Kommandanten havde ment, at Krigsfangerne havde godt af nogen Bevægelse, og derfor bleve de førte ud til Skandsearbejde nogle Timer om Formiddagen. De klagede bestandigt over deres Kost, og i Forhold til den Kost, hvortil danske Soldater vare vante, var den tarvelig, men de preussiske Soldater fik den neppe bedre.

Paa Vejen ud til „Stjernen“ saae Pastor Thorsen og hans Ledsagere en Soldat sidde paa Kanten af en Grøft, han havde bare Fødder og førte dem med Ivrighed op til Munden.

„Jeg troer, den Fyr bider i sine Tæer,“ sagde Præsten forundret.

„Nej,“ svarede Bording, „det er en polsk Soldat, som bider sine Negle af.“

„Nu har jeg seet det med,“ sagde Præsten. „Det er dog en mærkværdig Maade at komme af med sine Negle paa.“

Han gjorde en Deel Spørgsmaal om de tydske Officerers Forhold til deres polske Soldater, et Forhold, der altid var det bedste, og da han hørte, at de Menige, som havde lært at tale Tydsk i deres Tjenestetid, fik en Pengebelønning derfor, udbrød han:

„Jeg har saamæn aldrig hørt, at vi have givet de holstenske Soldater, som laae i Garnison i Kjøbenhavn, en Pengebelønning, naar de havde lært at tale Dansk.“

I Samtalens Løb fik han ogsaa at vide, at Lørdag Eftermiddag maatte hvert Kompagnis Mandskab møde paa Brandstuen, hvor en Musiker med en Violin var tilstede, han spillede Melodien for, og Mandskabet maatte lære at synge Fædrelandssange og Soldatersange, for at det senere kunde benytte dem til at forkorte Marchen med.

„Jeg havde forestillet mig den preussiske Hær ganske anderledes,“ sagde Pastor Thorsen, „det lader

til, at den er fulgt godt med Tiden, ikke at tale om dens fortrinlige Bagladeriffel."

„Og saa dens lange Tjenestetid," sagde Bording.

De vare nu komne til „Stjernen" og bleve lukkede ind. En Officer havde Vagt herude og gav beredvilligt Tilladelse til, at Præsten underholdt sig med Fangerne og besaae de mange og mørke, smaa Kasematter.

Dagen efter var der i Fæstningens Garnisonskirke Gudstjeneste og Altergang for de danske Krigsfanger. Hist og her imellem de Danske sad i Kirkestolene en preussisk Soldat, det var Bevogtningen, som var fulgt med. Pastor Thorsen talte inderlige og gribende Ord, og Alle vare bevægede. De henved to hundrede Krigsfanger bleve stedede til Alters, hvilket var en meget anstrengende Tjeneste for Præsten.

Om Aftnen var han samlet med de fire, danske Officerer; næste Dag skulde han rejse. De talte om den kommende Tid og om snarlig Udløsning af det aandsfortærende Fangenskab.

„Dersom der kommer Noget ud af Londonner-Konferencen," sagde Præsten, „komme de Herrer snart hjem."

„De mener jo," svarede Bording, „at der ikke kommer Noget ud af den."

„Saaledes menes der i Kjøbenhavn, og begynder Krigen paany . . ."

„Faae Preusserne flere Krigsfanger til at fylde deres Fæstninger med," afbrød Bording.

„Det vil jeg ikke haabe," afbrød Ravn, „have vi ikke sejret i den første, slesvigske Krig, og kunne vi ikke sejre igjen?"

„Det kunne vi!" raabte Mosegaard. „Vore Soldater ere ligesaa godt uddannede som Preussernes."

„Heri kan jeg ikke give Dem Ret," svarede Præsten, „men jeg vil haabe, at Lykken dog engang kan være med os. Det er jo muligt, at Preusserne ville forsøge paa at gaae over til Als, og ved den Lejlighed maae vi kunne bibringe dem et Nederlag."

„Ja, gid de vilde forsøge paa at gaae over til Als!" udbrød Mosegaard. „Lader os drikke paa en kommende Sejr."

De klinkede og drak.

„Jeg har naturligviis drukket Skaalen med," sagde Graafeldt, „jeg har før Krigen drukket mange af den Slags Skaaler med, men for hver Skaal, jeg har drukket, er mit Haab blevet mindre og mindre."

„Man skal ikke være forknyt," sagde Mosegaard. „det er jeg ikke."

„Jeg har havt nok af Illusioner," sagde Graafeldt, „da jeg ikke venter nogen Sejr, vil jeg have desto større Glæde af den, hvis den skulde komme."

Først sent toge Officererne Afsked med Præsten, der fik en Mængde Hilsener med til Venner og Bekjendte.

Dagene glede langsomt hen, Konferencen i London gik fra hinanden uden Resultat, Krigen begyndte paany.

Da hed det sig en Morgen: „Preusserne staae paa Als!“ Det Utrolige var skeet, Preusserne havde erobret Øen. Dyb Nedslagenhed greb de fire, fangne Officerer. Nu maatte baade Ravn og Mosegaard opgive Haabet om, at den anden slesvigske Krig vilde blive den første lig. Glogau kunde ikke modtage flere menige Krigsfanger, derimod kom sex Reserveofficeers Aspiranter dertil, pur unge Mennesker, som Preusserne vilde behandle som Menige, men som dog ved de danske Officerers Mellemkomst fik Tilladelse til ligesom Officererne at bevæge sig frit omkring i Byen og Omegnen. Af dem fik man en Skildring af en Deel af Kampen paa Als; der var som sædvanligt blevet kæmpet tappert, men Fejlene vare flere end vor Tapperhed havde kunnet bøde paa.

En Eftermiddag kom en Kellner fra Byens største Hotel „Deutsches Haus“ og spurgte efter Lieutenant von Graafeldt. Han overbragte Graafeldt en Anmodning om at komme til Hotellet, hvortil to Damer samme Dag vare ankomne. En glad Anelse greb Graafeldt. Skulde det være Bertha og hendes Moder? Han fløj fra Hornburg op til Ringen, hvor Hotellet laa. Hans Anelse havde ikke bedraget ham, det var Fru von Seebotten og hendes Datter. Bertha fløj i hans Arme og kyssede ham ustandseligt.

De vare nu atter forenede, men under hvilke Omstændigheder?

For et Aar siden havde de mødt hinanden i Kjøbenhavn, og hvor meget var der ikke skeet i Løbet af dette Aar, og hvorledes havde Danmarks Ulykker ikke grebet ind i deres Skjæbne? Fru von Seebotten græd, det var tydeligt, at Ulykkerne tilsidst havde knækket hende, men Bertha var ligesaa smuk som før, maaskee en Smule mere tankefuld. Graafeldt maatte høre paa lange Beskrivelser af Fru von Seebottens Gjenvordigheder, og bestandigt vendte hun tilbage til at beklage sig over, at hun havde maattet forlade det hende saa kjære Eichberg.

„Det er sandt," sagde Bertha til Graafeldt, „jeg har en Hilsen til Dig fra Henningsen og Frue. Han er bleven gift med Fru Christiansen. Et Par Dage, før vi forlode Dresden, opsøgte de os, de vare paa Bryllupsrejsen."

„Maa jeg takke for den Hilsen," svarede Graafeldt, „Henningsen har viist sig at være vor sande Ven."

„Ikke i Ord, men i Daad," sagde Fru von Seebotten.

„Han fortalte mig," vedblev Bertha, „at Alpers er bleven Uvenner med Baron von Oben, der ønsker et Storhertugdømme Slesvigholsten under Augustenborgeren, men Alpers ønsker Slesvigholsten gjort til en preussisk Provinds."

„Ej ej," sagde Graafeldt, „skjændes de om Saadant, før Hertugdømmerne ere blevne aftraadte."

„Jeg frygter desværre for, at det vil skee," yttrede Bertha.

„Skulle vi da være Preussere!" klynkede Fru von Seebotten.

Graafeldt henlevede nu nogle lykkelige Dage i Berthas og hendes Moders Selskab. De spadserede i den smukke Omegn og kom en Dag op paa det højeste Punkt af Katzengebirge, hvorfra der er en vid og henrivende Udsigt over en stor Deel af Schlesien. De satte sig paa en Bænk og saae ud over det rige, velopdyrkede Landskab, hvor den ene Landsby med sin Kirke dukkede op efter den anden. Efterat de havde beundret Udsigten, sagde Bertha:

„En Ting savner jeg, det er Havet, vor prægtige Østersø, hvis Bølger jeg saa mange Gange har bedet om at tage Bud med til Dig, dengang Du boede i Kjøbenhavn."

„Du har Ret, ogsaa jeg længes efter det friske, jolbeskinnede Hav. Hvor skal jeg i dybe Drag indaande Havluften, naar jeg fra mit Fangenskab sejler over Østersøen!"

„Gid det maatte skee snart!" udbrød Bertha.

„Og hvad saa?"

„Ja, hvad saa?" gjentog Bertha tankefuld.

„Børn, det er vel bedst, at I da holde Bryllup," sagde Fru von Seebotten.

„Jeg kommer til at boe hos Holger i Kjøbenhavn," sagde Bertha.

„Skal jeg boe alene paa Eichberg?" udbrød Moderen.

„Du kan jo komme i Huset hos os," mente Graafeldt.

„Nej, nej, ikke paa den Maade," raabte Fru von Seebotten. „Gifte I Jer, maa I boe hos mig paa Eichberg."

„Men betænker Du, Moder," sagde Bertha, „at Holger i dette Øjeblik er Krigsfange, hvorledes vil hans Stilling blive, naar han efter Krigen bosætter sig midt i en tyskfindet Befolkning?"

„Maa jeg spørge Dig," spurgte Fru von Seebotten, „om ikke mangen tyskfindet Mand efter den første slesvigske Krig har boet i Nordslesvig mellem de Danske der?"

„Det er sandt nok, Moder, men . . ."

„Lader os ikke for Øjeblikket fortsætte denne Samtale," sagde Graafeldt, „lader os først see Resultatet paa Krigen."

Dette fandt Damerne var et Ord, talt i rette Tid.

Fru von Seebotten og Bertha fandt det ikke passende at blive længere i Glogau end en fjorten Dages Tid, derpaa vilde de vende tilbage til Dresden og forblive der, til Graafeldt var kommen til Kjøbenhavn, hvor de da vilde opsøge ham. Da de vare rejste, fandt Graafeldt Fangenskabet dobbelt trykkende, ogsaa Bording havde ved den stedsevarende Uvirksomhed mistet noget af sin Aandslivlighed; Ravn og Mosegaard lede under en tiltagende Pengemangel.

Der kom da Bud en Dag, at en Vaabenstilstand var bleven afsluttet, at Danmark havde til-

budt at afstaae de tre Hertugdømmer, og at Krigsfangerne skulde udvexles. Disse Fredsbetingelser nedsloge dybt de Krigsfangne, hellere vilde de være blevne, saa længe det skulde have været, i Fangenskabet end at hele Slesvig skulde være blevet afstaaet.

En straalende Augustefter middag marcherede de danske Krigsfanger i al Stilhed bort til Jernbanegaarden. De skulde med Banen over polsk Lissa og Posen til Stettin. Glade vare Alle, dengang Toget satte sig i Bevægelse og bruste hen over de flade, grønne, eensformige Sletter. Det kom ind i Posen, Bøndernes Huse med deres flade Tage havde der et østerlandsk Udseende, langs Banen stode smukke Hyrdepiger med kulsort Haar, lynende Øine og saare let paaklædte, de stirrede forbausede paa de fremmede Uniformer.

Snart skjulte Natten det travle, fremadbrusende Tog, og ved Morgengry kjørte det ind paa Banegaarden i Stettin. Nu gik Rejsen videre med Dampskibe ned ad Oderen og ind i Stettiner Haff, disse Vande vare i Oldtiden blevne gjæstede af danske Vikinger. Ak, hvor forandret! Det polske Mandskab, som ledsagede Fangerne, havde aldrig seet Havet; det saae forundret derpaa og blev søsygt i Haffet. Endelig naaedes Svinemünde.

Der laa et stort Dampskib med Dannebrog vajende fra Agterstavnen, det optog alle Fangerne og skulde føre Halvdelen af dem ud til Korvetten „Thor", som laa længere ude. De tydske Officerer

ledsagede Fangerne ud til Dampskibet, hvor der blev oplæst for de Sidste, at, dersom de under Krigen, skulde den udbryde paany, bleve grebne med Vaaben i Haand, vilde de blive skudte. Dampskibet satte nu Koursen mod „Thor", og Officererne skyndte sig ned i Kahytten for igjen at smage dansk Mad og drikke en Snaps dansk Brændevin.

Neppe var dette Maaltid forbi, før Dampskibet lagde til Korvetten, der modtog, hvad den skulde have af Mandskab, og de fire Officerer fra Glogau. Med stor Hjertelighed bleve Alle budne velkommen af Korvettens Chef og hans Officerer. Nu stevnede det smukke Skib lige mod Kjøbenhavn, hvor det ankom meget tidligt næste Morgen.

Fangerne sattes i Land, og Officererne gik for at søge sig Kvarteer i et eller andet Hotel, det var vanskeligt; thi saavel Hoteller som Lejligheder i Byen sagdes at være optagne af flygtede Slesvigere. Graafeldt var heldigt stillet; thi han havde beholdt sin gamle Lejlighed ved Østervold. Da hans Værtinde lukkede ham op, udstødte hun et Glædesudraab ved at see ham. Graafeldt satte sig ved Vinduet, saae op mod Voldens grønne Træer og tænkte paa før og nu.

„Siden jeg sad her sidst, har jeg gjort en lang Rejse," tænkte han.

Han havde samme Dag, han forlod Glogau, skrevet til Bertha, at han var udløst af sit Fangenskab. Naar vilde hun være i Kjøbenhavn?

Naar hun kom, maatte Spørgsmaalet om deres Bryllup afgjøres, og hvor de skulde boe. Skulde Graafeldt opgive at føre en behagelig Tilværelse i Kjøbenhavn og flytte til Slesvig? Han havde engang imellem gjort sig dette Spørgsmaal, og han vilde drøfte det nærmere med Bertha. Hvis han gik derover, var det ikke for at føje Fru von Seebotten, det var som en menig Soldat i deres Rækker, der vilde komme til at lide fordi deres Sag var tabt, det var, fordi han syntes, at Skjæbnen, ved engang i Tiden at lade ham blive Ejer af slesvigsk Jordegods, havde gjort ham det til Pligt.

Ved Middagstid gik Graafeldt ind paa det nærliggende Garnisonshospital og spurgte efter Kapitajn Røst. Han traf ham ifærd med at gaae ud, støttende sig paa en Stok. Det var et hjerteligt Gjensyn, og meget havde de to Venner at tale om. Røst var nu saa rask, at han om faa Dage skulde udskrives fra Hospitalet.

„Havde vi et Par Dage før Stormen," sagde han, „forladt Dybbølstillingen, var jeg ikke bleven saaret, og meget Andet gaaet anderledes til. Fredericia var neppe blevet forladt uden Sværdslag, og Als ikke indtaget."

„Hvorledes er Stemningen her i Kjøbenhavn?"

„Mange ere nedtrykte, men paa Overfladen seer Byen ud som Intet var forefaldet. De kommer vel hjem og hilser paa min Forlovede?"

„Naturligvis. Jeg veed ikke, om jeg naaer det idag, men imorgen kommer jeg ganske vist. Jeg

skal nu til Oberstlieutenanten for at melde min Ankomst."

„Han har været her for at see til mig. Han var den Dag særlig elskværdig."

„Mon han havde været det Samme, hvis det havde været Bording?" spurgte Graafeldt smilende.

Om Aftnen mødte Graafeldt i Tivoli Bording, der var i et noget trist Humør.

„Hvad er der i Vejen?" spurgte Graafeldt.

„Der er det i Vejeu, at, dengang jeg idag meldte mig til Oberstlieutenanten, begyndte han forfra, han mente, at jeg ikke havde gjort min Pligt hist og min Pligt her. Jeg blev ærgerlig og spurgte ham, om han ikke kaldte det for at gjøre sin Pligt at humpe om under ulidelige Smerter og gjøre Tjeneste med en forstuvet Fod. Han mente, at Foden vel ikke havde været saa daarlig som jeg vilde fortælle. „Tør De beskylde mig for at lyve!" udbrød jeg. Ja, De kan vel nok indsee, Graafeldt, at han just ikke paa den høfligste Maade bad mig om at forlade sig."

„Havde De ventet en anden Modtagelse?"

„Oprigtigt talt Ja. Men det faaer forhaabentligt snart en Ende. Jeg er gaaet paa Tivoli iaften, for at forvinde min Ærgrelse, men det er ikke lykkedes mig. Kan De see paa det kjøbenhavnske Publikum, at det føler Tabet af Slesvig? Nej, det er ligesaa lystigt som nogensinde. Kom engang herind i denne Sangerindepavillon, saa skal De høre, hvorledes vor Sørgesang lyder. Graafeldt fulgte

Bording ind i Sangerindepavillonen, hvor der var fuldt af glade Mænd og Kvinder. En Sangerinde stod paa Tribunen og sang:

„En Sextour, ak, i det lille Ord
En Verden af Salighed, Lykke boer,
Den Dands jeg især
Fra den Tid har kjær,
Jeg elskede min Barbeer."

„Denne Sang," sagde Bording, „vil De i dette Øjeblik kunne høre blive sunget overalt i Kjøbenhavn. Men patriotiske Sange synges ikke. Saaledes var det ikke efter forrige Krig, dengang var der Glæde over Danmark, men nu er der ingen Sorg i Danmark."

„Lader os ikke dømme efter, hvad vi see den første Dag, vi ere hjemme," svarede Graafeldt. „Der er Forskjel paa et Tivolipublikum og det Publikum, der sidder i de stille Hjem."

„Naar det Publikum, her er, forlader Anstalten, gaaer det til de stille Hjem?"

„Deres Samtale med Oberstlieutenanten har bragt Dem til at see med et trist Humør paa Alt og Alle. Kom, lader os drikke en Toddy sammen og ønske hinanden velkommen hjem."

De mødte andre Officerer, og nu fik man travlt med at meddele hverandre sine Oplevelser fra Feltlivet.

Da Graafeldt næste Dag var ved at ordne sine Sager, faldt hans Digte ham i Haanden. Han gjennembladede dem, smilede og sagde:

„Ja, det var dengang.“

Det var et stille og uvirksomt Liv, som havde bragt ham til at beskjæftige sig med Poesien, men i Livets Kampe havde Trangen til at skrive Digte forladt ham, og de, skulde man netop synes, maatte fremkalde Digte.

„Nu har jeg andre Opgaver,“ sagde Graafeldt, „og dog kunde jeg have Lyst til at skrive endnu et Digt, men det skal ogsaa være mit Sidste. Og han skrev med Taarer i sit Øje:

Af Danmark, Danmark mit Fædreland,
Du Slesvig aldrig glemmer,
Nej, før Du glemmer dit Tungemaal
Og Haabet, Fremtiden gjemmer!

Af Danmark, Danmark, jeg græde maa
Over al din Nød og Kvide,
Dertil det kom, at Du paa Dig selv
Tilsidst ej mere turde lide.

Ja, Danmark, nu est Du en stækket Fugl,
Og blodig er din Vinge;
Mon der vil komme den Tid igjen,
At Du Dig tilvejrs kan svinge?

Ja, naar dit Folk har fundet sig selv
Og troer ej, liden Lærke
Kan flyve saa højt som Klippens Ørn,
Der ejer de Vinger stærke.

Ja, naar dit Folk har fundet sig selv,
Og usel Tvedragt ender;
Nu staaer det i Verden saa helt forladt,
Kjender neppe Venner fra Fjender.

Af Danmark, Danmark, mit Fædreland,
Du Slesvig aldrig glemmer,
Nej, før Du glemmer dit Tungemaal
Og Haabet, Fremtiden gjemmer!

Nogle Dage efter at Graafeldt og mange andre Reserveofficerer vare blevne hjemforlovede, kom Fru von Seebotten og hendes Datter til Kjøbenhavn. De toge ind i Hotel Phonix. Gjensynet med Graafeldt var hjerteligt, men han opdagede snart, at der hvilede noget ligesom Tungsindigt over Bertha, hun var ikke saa livsglad som i Glogau. Derimod syntes Fru von Seebotten at befinde sig bedre end før og havde gjenvundet sin tidligere Snakkesalighed.

Da nu Brylluppet kom paa Tale, saae Bertha noget forlegen paa Graafeldt, og sagde:

„Kjære Holger, jeg har tænkt meget over den Sag, siden vi saaes sidst, og jeg har fundet, at det vilde være urigtigt at lade Moder sidde paa Eichberg i den haarde Tid, der nu forestaaer Slesvig. Du vil kunne forstaae dette, ikke sandt?“

„Ja, Holger, Du maa kunne forstaae dette,“ sagde Fru von Seebotten, „jeg er en stakkels Enke, som Ingen har til at beskytte sig.“

„Du frygter ikke for Alpers?“ spurgte Graafeldt.

„Nej," svarede Bertha, „thi hans Indflydelse har tabt sig, siden han er bleven Uvenner med von Oben."

„De kunne maaskee blive forligte," mente Graafeldt. „I hvert Fald er Alpers en ondskabsfuld Skurk. — Jeg vil imidlertid sige Dig, Bertha, at jeg har tænkt over det Spørgsmaal, om vi To skulle sætte Bo her i Kjøbenhavn eller om jeg ikke bør drage med Dig til Slesvig."

„O, lad mig høre, hvad Resultat Du er kommen til," sagde Bertha ivrig.

„Jeg mener, at enhver Slesviger, der er i Stand til at bygge med paa det danske Aandsliv, bør komme herover. Vi trænge stærkt til nye Bygmestre paa Videnskabens og Literaturens Omraader, men enhver anden Slesviger bør helst blive hjemme, og især hver Den, som besidder Jordegods. Det er ikke alene Sproget, som knytter os sammen, det er Traditionen, det er, at denne og hiin Gaard igjennem Aarhundreder er gaaet i Arv til Slægter, der have seet mod Nord, det er den fælles Historie, ja, et erobret Folk kan i Tidens Løb blive berøvet sit Modersmaal, men dets Fortids Historie kan ikke udviskes. Slesvigs Historie har til idag været Danmarks Historie."

„Endnu forstaaer jeg Dig ikke," sagde Bertha, „Du er ikke Slesviger."

„Sandt nok, men ved Fredsslutningen er der blevet givet Enhver Tilladelse til at vælge, om han vil betragtes som værende Undersaat i Danmark

eller i Hertugdømmerne. Bertha, jeg vælger Hertugdømmerne; thi der boer Du.“

Hun fløj ham om Halsen med et glad Taknemmelighedsudraab.

Det blev bestemt, at Brylluppet skulde holdes i Kjøbenhavn, og Pastor Thorsen vie det unge Par. Da han hørte den Beslutning, som Graafeldt havde taget, kunde han ikke Andet end billige den. Graafeldt levede nu bestandigt sammen med Bertha og hendes Moder, derfor saae han ikke meget til sine gamle Feltkammerater. Da han en Aften paa Hotellet læste „Berlingske Tidende“, fandt han i den en lang Fortegnelse over afskedigede Officerer, blandt disse var Bording.

„Nu ja,“ tænkte han, „han tager sig det ikke nær, den Slags Folk skal altid vide at bane sig en Vej.“

Det var en mørk og taaget Novembermorgen nogle Uger efter, da et lille Selskab havde samlet sig paa Banegaarden for at sige Farvel til et nygift Ægtepar. Det var Pastor Thorsen, Kapitajn Røst og Premierlieutenant Bording civilklædt.

„Hver af Eder, unge Mænd,“ sagde Præsten, „har faaet sin Opgave at løse. Du, Røst, bliver, hvor Du er, og hjælper til at reorganisere Hæren efter dens Nederlag, De, Bording, vil være med til at bringe en ny Luftning ind i Literaturen og Politikken; i Hæren gavnede Deres Opposition Dem ikke, i andre Forhold vil den som enhver fornuftig Opposition kunne gjøre Nytte. De, kjære Graafeldt,

har den vanskeligste Opgave, men hold fast ved Deres Gud, saa giver det sig nok. Farvel, Fru von Graafeldt, jeg tvivler ikke om, at De vil blive Deres Mand en trofast Støtte. Og Dem, Fru von Seebotten, beder jeg om at medtage en venlig Hilsen til dem af mine gamle Sognebørn, som endnu erindre mig."

Graafeldt trykkede rørt sine Venners Hænder. Dampfløjten peb, og de Rejsende stege ind i Toget; da det satte sig i Bevægelse, tilraabte Thorsen dem et sidste Farvel og tilføjede:

„Lader os snart høre godt Nyt derovre fra."

Ende.

Subskriptions-Indbydelse.

Familie-Bibliothek, redigeret af den bekjendte, folkelige Forfatter Kapitain M. Gjørup bringer særligt Fortællinger, der hente deres Stof fra vort Folks Historie, Fortællinger fra vor egen Tid skulle dog ikke være helt udelukkede.

Familie-Bibliothek udkommer hver Uge, og Subskriptionen er bindende for 52 Ark eller 26 Dobbelthefter a 26 Øre pr. Hefte. Ved Modtagelsen af det sidste Dobbelthefte modtage Subskribenterne et a to elegante og smukke Oletryksbilleder som Gratispræmie.

Naar den historiske Fortælling **Erik Emun** er sluttet, vil der i Familie-Bibliothek blive paabegyndt:

Derovre fra,

Fortælling fra den anden slesvigske Krig

af

M. Gjørup.

I denne Fortælling ville Tilstandene i Kjøbenhavn og i Slesvig blive skildrede saaledes som de vare før Krigens Udbrud, derefter vil der blive givet Krigsbilleder og Scener fra et preussisk Krigsfangenskab. Saavel for Enhver, der har levet denne mærkelige Tid med, som for den yngre Slægt vil denne Fortælling forhaabentligt faae megen Interesse.

Dette Emne er ikke blevet behandlet før i Romanform, medens det, bearbejdet for Scenen, som bekjendt har gjort megen Lykke.

Familie-Bibliothek kan foruden hos Agenterne og i Bogladerne bestilles paa alle kgl. Postkontorer og Brevsamlingssteder og koster 3 Kr. 35 Øre Kvartalet, frit tilbragt.

Gratis-Præmierne ville blive tilsendte Postabonnenterne hvert Halvaar, naar de som Bevis for, at de ere Abonnenter, indsende Postkvitteringen til os.

Ærbødigst

Carl F. Hammer.

Forlagsboghandel for Land og By.

Bianko Lunos Alle 4, Kjøbenhavn. V.

Efterhaanden som vi have modtaget Opgjørelse og Penge fra vore Agenter **for dette Hefte** (og naturligviis for de forudgaaende), ville vi tilsende dem **Gratispræmierne**, der da af dem blive at udlevere til Abonnenterne. Det vil være iøjnefaldende for Enhver, at disse Olietryksbilleder staae langt over de sædvanlige Olietryksbilleder, lader man de herfra udgaaede Olietryksbilleder indfatte i en passende Ramme — vi have efter Bestilling leveret en Deel saadanne — komme Billederne først til deres Ret og udgjøre en smuk Pynt paa en Væg.

Hefterne ville fremdeles vedblive som sædvanligt at udkomme en Gang ugentlig, og naar Aargangen er ude, vil der til den Tid atter blive leveret vore Abonnenter et a to af vore anerkjendte, smukke Olietryksbilleder som

Gratispræmier.

Foruden god og interessant underholdende Læsning til en forholdsviis billig Priis, levere vi altsaa desuden vore Abonnenter smukke Billeder til Prydelse af en Stue som **Gratispræmier.** Da vi allerede have modtaget mange velvillige Taksigelser fra tilfredse Abonnenter, har det saaledes viist sig, at dette Foretagende vinder almindeligt Bifald, **vore Abonnenter ville derfor have Fornøjelse af at støtte Sagen ved at anbefale deres Venner og Bekjendte at subskribere paa Familie-Bibliothek.**

Ærbødigst
Carl F. Hammer.
Forlagsboghandel for Land og By.
Bianko Lunos Alle Nr. 4. Kjøbenhavn V.